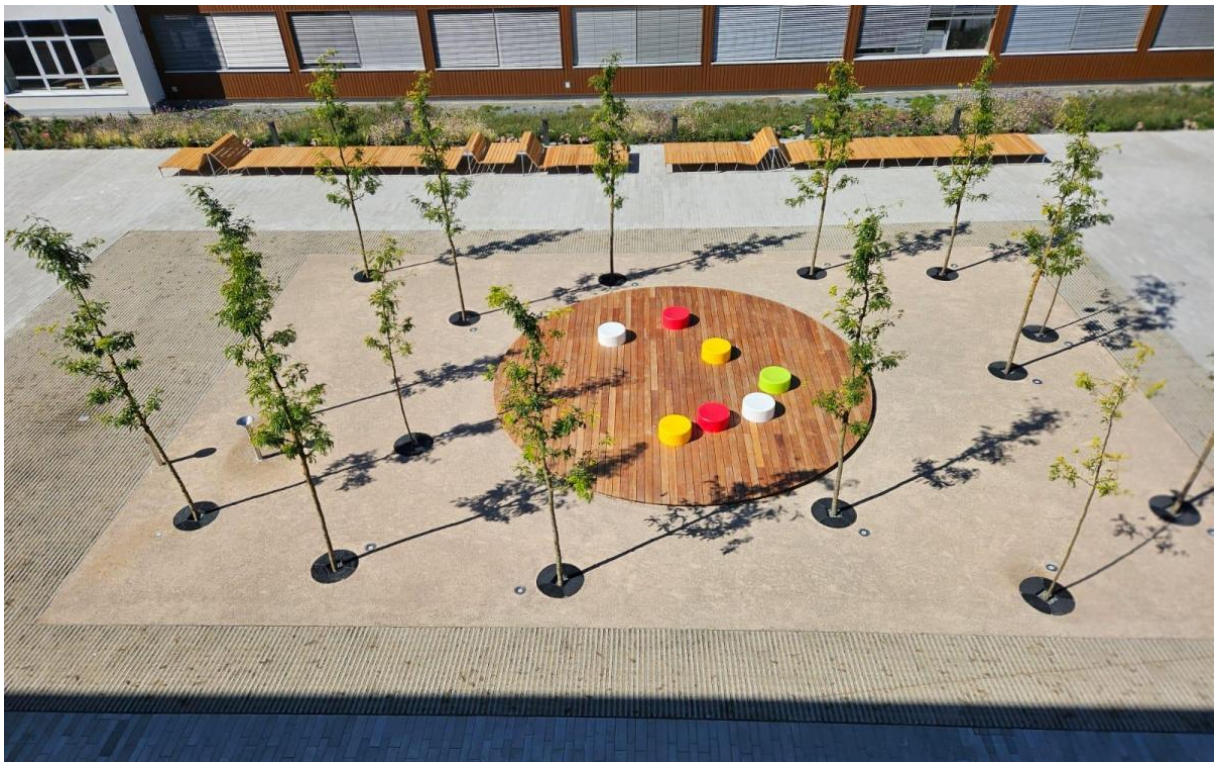
ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro základní vzdělávání

„Březanská škola“

Non scholae, sed vitae discimus.
Neučíme se pro školu, ale pro život.

MOTTO školy:

„Vychovávat z každého jednotlivého žáka příjemného souseda, spolehlivého pracovníka, věrného a laskavého životního partnera. Zdá se to jako nepříliš ambiciózní cíl. Ale změřte ho jeho negací: nepříjemný soused, nespolehlivý a úskočný spolupracovník, nevěrný životní partner ……!“ (Petr Piťha)

Základní škola Dolní Březany

OBSAH

1. Identifikační údaje 9

2. Charakteristika školy 11

2.1. Historie a popis školy 11

2.2. Úplnost a velikost školy 13

2.3. Vybavení školy 13

Prostorové, materiální a technické vybavení školy 13

2.4. Charakteristika pedagogického sboru 15

2.5. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce 15

Regionální poradenské pracoviště při ZŠ a MŠ Dolní Břežany (RPP) 15

Kooperace a konkurenceschopnost (KOKOS) 16

Adopce na dálku 16

Inovace výuky v ZŠ Dolní Břežany (EU peníze školám) 17

Zákony přírody na dosah žákům – Badatelský způsob výuky na ZŠ 17

Zkvalitnění výuky v ZŠ Dolní Břežany 17

Zkvalitnění výuky v ZŠ a MŠ Dolní Břežany (2016) 18

Březanská škola žije pohybem 19

Doučování v rámci Národního plánu obnovy 19

2.6. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty 20

3. Charakteristika ŠVP 21

3.1. Zaměření školy 21

Profil absolventa 22

Grafické znázornění základní filozofie našeho vzdělávacího programu 23

3.2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí 24

Grafické znázornění celého procesu 25

Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni školy vedoucí k naplnění klíčových kompetencí 26

3.3. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných 34

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami 34

Pojetí vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními (PO) 34

Systém péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními 35

Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními 36

Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných 36

Pojetí péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole 36

Systém péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole 37

3.4. Začlenění průřezových témat 38

Osobnostní a sociální výchova (OSV) 39

Výchova demokratického občana (VDO) 40

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS) 41

Multikulturní výchova (MKV) 42

Environmentální výchova (EMV) 43

Mediální výchova (MV) 44

4. Učební plány 45
Postupné zahájení vzdělávání podle dle RVP ZV (2021) obsahujícího novou vzdělávací oblast Informatika 45
4.1. Učební plán běžných tříd 46
Poznámky k učebnímu plánu 46
UČEBNÍ PLÁNY VŠEOBECNÝCH TŘÍD – Učební plán pro 1. stupeň pro žáky nastupující do 1. ročníku 1. 9. 2020 a později 49
UČEBNÍ PLÁNY VŠEOBECNÝCH TŘÍD – Učební plán pro 1. stupeň pro žáky nastupující do 1. ročníku 1. 9. 2019 a dříve 50
UČEBNÍ PLÁNY VŠEOBECNÝCH TŘÍD – Učební plán pro 2. stupeň (podle revize RVP 2021, od 2022/23 zavedeno pro 6.ročník) 51
UČEBNÍ PLÁNY VŠEOBECNÝCH TŘÍD – Učební plán pro 2. stupeň (podle původního RVP, 2022/23 platí pro 7.až 9. ročník) 52
4.2. Učební plán pro třídy s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů 53
Poznámky k učebnímu plánu 53
UČEBNÍ PLÁNY TŘÍD S ROZŠÍŘENOU VÝUKOU – Učební plán pro 1. stupeň pro žáky nastupující do 1. ročníku 1. 9. 2020 a později 55
UČEBNÍ PLÁNY TŘÍD S ROZŠÍŘENOU VÝUKOU – Učební plán pro 1. stupeň pro žáky nastupující do 1. ročníku 1. 9. 2019 a dříve 56
UČEBNÍ PLÁNY TŘÍD S ROZŠÍŘENOU VÝUKOU – Učební plán pro 2. stupeň (podle revize RVP 2021, od 2022/23 zavedeno pro 6.ročník) 57
UČEBNÍ PLÁNY TŘÍD S ROZŠÍŘENOU VÝUKOU – Učební plán pro 2. stupeň (podle původního RVP, 2022/23 platí pro 7.až 9. ročník) 58
5. Učební osnovy 59
5.1. Učební osnovy běžných tříd 59
5.1.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace Český jazyk – 1. stupeň 59
Charakteristika vyučovacího předmětu 59
Obsahové, časové a organizační vymezení: 59
Průřezová témata 60
Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků 60
Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV 61
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 65
5.1.2 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace Český jazyk – 2. stupeň 77
Charakteristika vyučovacího předmětu 77
Obsahové, časové a organizační vymezení: 77
Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků 78
Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV 79
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 82
5.1.3 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace Anglický jazyk – 1. stupeň 104
Charakteristika vyučovacího předmětu 104
Obsahové, časové a organizační vymezení 104
Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků 105
Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV 106
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 108
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 113

5.1.4 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace Anglický jazyk – 2. stupeň 115
Charakteristika vyučovacího předmětu ... 115
Obsahové, časové a organizační vymezení ... 115
Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ... 116
Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV ... 117
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu ... 119
5.1.5 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace Německý jazyk – 2. stupeň 127
Charakteristika vyučovacího předmětu ... 127
Obsahové, časové a organizační vymezení ... 127
Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV ... 128
5.1.6 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace Španělský jazyk – 2. stupeň 133
Charakteristika vyučovacího předmětu ... 133
Obsahové, časové a organizační vymezení ... 133
Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ... 134
Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV ... 135
5.1.7 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace Situační angličtina – 2. stupeň 143
Charakteristika vyučovacího předmětu ... 143
Obsahové, časové a organizační vymezení ... 143
Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků: ... 143
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu ... 145
5.1.8 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace Matematika - 1. stupeň ... 147
Charakteristika vyučovacího předmětu ... 147
Obsahové, časové a organizační vymezení: ... 147
Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ... 149
Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV ... 150
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu ... 153
5.1.9 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace Matematika - 2. stupeň ... 173
Charakteristika vyučovacího předmětu ... 173
Obsahové, časové a organizační vymezení: ... 173
Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ... 174
Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV ... 176
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu ... 179
5.1.10 Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie Informatika - 1. stupeň 192
Charakteristika vyučovacího předmětu ... 193
Obsahové, časové a organizační vymezení: ... 193
Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ... 193
Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV ... 195
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu ... 197
5.1.11 Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie Informatika – 2. stupeň (nová informatika) ... 202
Charakteristika vyučovacího předmětu ... 203
Obsahové, časové a organizační vymezení: ... 203
Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ... 204
Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV ... 206
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu ... 208

5.1.12 Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie Informatika – 2. stupeň (původní informatika) 217
Charakteristika vyučovacího předmětu 217
Obsahové, časové a organizační vymezení: 217
Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků 217
Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV - původní 219
5.1.13 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět Prvouka 221
Charakteristika vyučovacího předmětu 221
Obsahové, časové a organizační vymezení 221
Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků 223
Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV 224
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 229
5.1.14 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět Přírodověda 236
Charakteristika vyučovacího předmětu 236
Obsahové, časové a organizační vymezení 236
Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků 236
Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV 238
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 243
5.1.15 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět Vlastivěda 248
Charakteristika vyučovacího předmětu 248
Obsahové, časové a organizační vymezení 248
Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků 248
Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV 250
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 255
5.1.16 Vzdělávací oblast: Člověk a společnost Dějepis - 2. stupeň 259
Charakteristika vyučovacího předmětu 259
Obsahové, časové a organizační vymezení: 259
Nezávazná metodická doporučení 261
Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV 261
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 265
5.1.17 Vzdělávací oblast: Člověk a společnost Občanská výchova - 2. stupeň 273
Charakteristika vyučovacího předmětu 273
Obsahové, časové a organizační vymezení: 273
Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků 274
Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV 275
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 280
5.1.18 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda Fyzika - 2. stupeň 286
Charakteristika vyučovacího předmětu 286
Obsahové, časové a organizační vymezení: 286
Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků 288
Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV 289
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 292
5.1.19 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda Chemie – 2. stupeň 305
Charakteristika vyučovacího předmětu 305
Obsahové, časové a organizační vymezení 305
Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků 307
Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV 308
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 311

5.1.20 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda Přírodopis - 2. stupeň 316
Charakteristika vyučovacího předmětu 316
Obsahové, časové a organizační vymezení 316
Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků 317
Nezávazná metodická doporučení 318
Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV 319
Přehled očekávaných výstupů z části Výchova ke zdraví (OV VZ) dle RVP ZV .. 322
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 324
5.1.21 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda Zeměpis – 2. stupeň 339
Charakteristika vyučovacího předmětu 339
Obsahové, časové a organizační vymezení: 339
Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků 341
Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV 342
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 346
5.1.22 Vzdělávací oblast: Umění a kultura Hudební výchova – 1. stupeň 362
Charakteristika vyučovacího předmětu 362
Obsahové, časové a organizační vymezení: 362
Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků 362
Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV 363
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 365
5.1.23 Vzdělávací oblast: Umění a kultura Hudební výchova – 2. stupeň 369
Charakteristika vyučovacího předmětu 369
Obsahové, časové a organizační vymezení: 369
Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků 369
Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV 370
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 372
5.1.24 Vzdělávací oblast: Umění a kultura Výtvarná výchova – 1. stupeň 376
Charakteristika vyučovacího předmětu 376
Obsahové, časové a organizační vymezení: 376
Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků 377
Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV 378
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 380
5.1.25 Vzdělávací oblast: Umění a kultura Výtvarná výchova - 2. stupeň 385
Charakteristika vyučovacího předmětu 385
Obsahové, časové a organizační vymezení: 385
Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků 386
Nezávazná metodická doporučení: 387
Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV 387
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 389
5.1.26 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví Tělesná výchova – 1. stupeň 393
Charakteristika vyučovacího předmětu 393
Obsahové, časové a organizační vymezení: 393
Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků 394
Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV 394
Přehled očekávaných výstupů Zdravotní tělesná výchova (OV ZdrTV) dle RVP ZV 396
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 397

5.1.27 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví Tělesná výchova – 2. stupeň 402
Charakteristika vyučovacího předmětu 402
Obsahové, časové a organizační vymezení 402
Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků 402
Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV 403
Přehled očekávaných výstupů Zdravotní tělesná výchova (OV ZdrTV) dle RVP ZV 405
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 406
5.1.28 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví Výchova ke zdraví – 2. stupeň..... 410
Charakteristika vyučovacího předmětu 410
Obsahové, časové a organizační vymezení: 410
Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků 410
Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV 411
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 414
5.1.29 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce Člověk a práce – 1. stupeň..... 417
Preambule 417
Charakteristika vyučovacího předmětu 418
Obsahové, časové a organizační vymezení: 418
Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků 419
Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV 419
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 423
5.1.30 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce Člověk a práce - 2. stupeň 430
Charakteristika vyučovacího předmětu 430
Obsahové, časové a organizační vymezení: 430
Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků 431
Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV 432
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 436
5.2. Učební osnovy tříd s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů (rozdíly oproti učebním osnovám všeobecně zaměřených tříd) **..... 440**
Preambule 440
Shrnutí 441
5.2.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace Český jazyk – 1. stupeň 442
5.2.2 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace Český jazyk – 2. stupeň 442
5.2.3 **Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace Anglický jazyk – 1. stupeň 442**
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 443
5.2.4 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace Anglický jazyk – 2. stupeň 448
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 449
5.2.5 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace Německý jazyk – 1. a 2. stupeň 455
Charakteristika vyučovacího předmětu 455
Obsahové, časové a organizační vymezení 455
Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV 455
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 457

5.2.6 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace Španělský jazyk – 2. stupeň 462
5.2.7 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace Situační angličtina – 2. stupeň 462
5.2.8 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace Matematika - 1. stupeň ... 462
5.2.9 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace Matematika - 2. stupeň ... 462
5.2.10 Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie Informatika - 1. stupeň 462
5.2.11 Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie Informatika – 2. stupeň (nová informatika) ... 463
5.2.12 Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie Informatika – 2. stupeň (původní informatika) ... 463
Charakteristika vyučovacího předmětu ... 463
Obsahové, časové a organizační vymezení: ... 463
Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ... 464
Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV - původní ... 465
5.2.13 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět Prvouka ... 467
5.2.14 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět Přírodověda ... 467
5.2.15 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět Vlastivěda ... 467
5.2.16 Vzdělávací oblast: Člověk a společnost Dějepis - 2. stupeň ... 467
5.2.17 Vzdělávací oblast: Člověk a společnost Občanská výchova - 2. stupeň ... 467
5.2.18 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda Fyzika - 2. stupeň ... 468
5.2.19 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda Chemie – 2. stupeň ... 468
Charakteristika vyučovacího předmětu ... 468
Obsahové, časové a organizační vymezení ... 468
Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ... 470
Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV ... 471
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu ... 474
5.2.20 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda Přírodopis - 2. stupeň ... 481
5.2.21 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda Zeměpis – 2. stupeň ... 481
5.2.22 Vzdělávací oblast: Umění a kultura Hudební výchova – 1. stupeň ... 481
5.2.23 Vzdělávací oblast: Umění a kultura Hudební výchova – 2. stupeň ... 481
5.2.24 Vzdělávací oblast: Umění a kultura Výtvarná výchova – 1. stupeň ... 481
5.2.25 Vzdělávací oblast: Umění a kultura Výtvarná výchova - 2. stupeň ... 481
5.2.26 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví Tělesná výchova – 1. stupeň ... 481
5.2.27 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví Tělesná výchova – 2. stupeň ... 481
5.2.28 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví Výchova ke zdraví – 2. stupeň ... 482
5.2.29 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce Člověk a práce – 1. stupeň ... 482
5.2.30 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce Člověk a práce - 2. stupeň ... 482

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název ŠVP: **Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání**

Motivační název ŠVP: **Březanská škola**

Předkladatel: Základní škola Dolní Břežany

Na Vršku 290, 252 41 Dolní Břežany

ředitelka školy: Ing. Iva Fischerová

zástupkyně ředitelky školy:

statutární: Mgr. Pavlína Nádvorníková

pro pedagogické záležitosti: Mgr. Jana Zapotilová

pro nepedagogické záležitosti: Ing. Kamila Menclová

koordinátorka tvorby ŠVP: Mgr. Pavlína Nádvorníková

IČO: 62935747

REDIZO: 600053105

tel: 220 990 887

datová schránka: wbcmcum

web: www.skolabrezany.cz

e-mail: skola@skolabrezany.cz

Zřizovatel školy: Obec Dolní Břežany

5. května 78, 252 41 Dolní Břežany

IČ: 00241202

tel: 241 910 628

datová schránka: 9h6berv

web: www.dolnibrezany.cz

e-mail: kancelar@dolnibrezany.cz

Pověřenec pro ochranu osobních údajů:

Zuzana Krausová
tel: 604 679 889
e-mail: zuzana.krausova@sms-sluzby.cz
web**:** www.smscr.cz
Fb**:** https://www.facebook.com/SMSCR.CZ
SMS-služby s.r.o. V Rovinách 934/40 140 00 Praha 4 – Podolí
Datová schránka: j49zfqv

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2022

Podpis ředitele školy:

Razítko školy:

Číslo jednací: 1262b/2022

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1. HISTORIE A POPIS ŠKOLY

První školní budova byla v Dolních Březanech postavena Arcibiskupstvím pražským v roce 1826 v centru obce v těsném sousedství zámecké kaple.

Současný areál školy se rozkládá na východním okraji obce Dolní Březany. Tvoří ho **hlavní budova původní školy** z 80. let minulého století, **nový školní pavilon** (dokončený 2015), **nově vybudovaná tělocvična**, resp. sportovní hala (otevřená na podzim 2017), **venkovní plochy** a **víceúčelové hřiště** (2017). Součástí školního areálu je také pavilon, v němž byla původně kotelna a uhelna, později dva malé tělocvičné sály a nyní se zde nacházejí **moderní polytechnické dílny** (2019).

Hlavní budova školy byla vybudována podle typového projektu pavilonové školy konstrukčního systému MS a byla zprovozněna v září 1984. Budova se sestává z několika křídel nebo vzájemně propojených pavilonů. Tvoří ji:

- **přízemní vstupní pavilon**, ve kterém je vstupní zádveří, šatnová hala se šatními skříňkami pro žáky, hala školy a počítačová učebna;

- **dvoupodlažní pavilon učeben** - v přízemí je sedm kmenových učeben, učebna výtvarné výchovy, sborovna a dva kabinety; v patře je pět kmenových učeben, jazyková učebna, odborná učebna přírodovědných předmětů a tři kabinety;

- **dvoupodlažní pavilon** - v patře je školní kuchyně a jídelna, v přízemí technické a provozní zázemí školy;

- **pavilon**, ve kterém se nachází malý byt pro ubytování učitelů; z druhého bytu byla zřízena cvičná kuchyňka (2019)

V těsném sousedství pavilonu jídelny je pavilon, v něž se původně nacházela kotelna a uhelna, později dva cvičební sály a nyní **moderní polytechnické dílny** (2019).

Škola původně (v roce 1984) nebyla zrealizována v plném rozsahu projektu a zůstala vlastně nedokončená o další křídlo. Až do počátku 21. století nebyly ve škole provedeny žádné výraznější úpravy, pouze byla vybudována plynová kotelna. Škola byla bez tělocvičny, cvičilo se v hale školy. Budova školy už naprosto neodpovídala standardům a požadavkům na moderní školu. V roce 2003 obec ve spolupráci s vedením školy nechala připravit investiční záměr ***Rekonstrukce a přístavba školy***. Reagovala tak nejen na technický stav budovy, ale i na situaci, kdy docházelo k odlivu žáků a budova neodpovídala požadavkům na zajištění moderní a kvalitní výuky.

Na základě tohoto investičního záměru byly postupně zrealizovány tyto kroky:

- **podzim 2003 až únor 2004:** tělocvična – z bývalé kotelny a uhelny byly vytvořeny dva cvičební sály

- **červen až září 2004**: vnější rekonstrukce budovy školy – proběhla generální oprava střechy, zateplení pláště a zhotovení dřevěné fasády, výměna všech oken a dveří, generální rekonstrukce kuchyně, jídelny, skladů a technického zázemí

- **červenec až srpen 2005:** rozšíření počítačové učebny (zbourání příčky mezi učebnami), vybavení učebny novým nábytkem

- **listopad 2006:** dokončení rekonstrukce a přestavby bývalého služebního bytu na dvě garsoniéry pro učitele

- **květen 2006 až srpen 2007:** výstavba nové třípavilónové budovy MŠ pro 84 dětí

V roce 2009 uspěla obec Dolní Břežany ve spolupráci s vedením školy s dvěma následujícími projekty ve výzvách ROP NUTS 2 Střední Čechy:

- ***Modernizace Základní školy v Dolních Břežanech – cesta k inovativní výuce***: realizace tohoto projektu proběhla **v červnu až září 2010**. Jednalo se o úplnou rekonstrukci všech rozvodů a všech vnitřních prostor školy. Nově byly provedeny rozvody teplé a studené vody, kanalizace, silno i slaboproudé elektrické rozvody, strukturovaná kabeláž, zabezpečovací zařízení, školní rozhlas a systém zvonění. Na podlahách byly položeny nové povrchy. Zcela zrekonstruované byly toalety pro žáky i učitele. Ve všech třídách byly položeny nové podlahy, instalováno nové osvětlení a tabule. Druhou částí projektu bylo vybavení školy a všech tříd moderními informačními a komunikačními technologiemi a učebními pomůckami, včetně digitálního systému Pasco pro měření fyzikálních veličin.

- ***Připravme se do školy – tvořivá školka pro všechny děti z obce***: jednalo se o montovanou přístavbu 2 tříd MŠ s kapacitou 50 dětí a o vybavení stávajících i nových tříd informačními a komunikačními technologiemi. Realizace proběhla v jarních měsících **roku 2010**. Spolu s realizací tohoto projektu obec financovala ještě stavbu patra, ve kterém byly připraveny dvě třídy pro základní školu. Základní škola je využívala až do otevření nového školního pavilonu v roce 2015 (srov. dále).

Na podzim roku 2015 bylo završeno mnohaleté úsilí týmu lidí z vedení obce a školy a po roční výstavbě byl otevřen zcela **nový třípodlažní pavilon školy s přilehlým parkovištěm**. Zároveň jsme během léta 2015 vybudovali **novou jídelnu v nástavbě nad vstupní halou školy** (o ploše 350 m^2 pro 230 strávníků) a **zrekonstruovali a rozšířili kuchyň** (kapacita 1000 jídel).

V novém pavilonu je osm prostorných kmenových tříd, v přízemí dva prostorné víceúčelové sály .Ve třetím podlaží je devět dalších, trochu menších učeben. Tyto nové prostory nám, mimo jiné, umožnily **od září 2016 otevřít třídy s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů**. V pavilonu je také nová sborovna, důstojné zázemí pro učitele a kanceláře vedení školy. S původní budovou je pavilon propojen velkorysým spojovacím krčkem se šatními skříňkami. Do nových šaten a tím i do nové budovy se dá vstoupit vchodem od nově zbudovaného parkoviště. Po obvodu spojovacího krčku je nainstalováno deset uměleckých děl, která ve zkratce představují vývoj výtvarného umění od 14. do 20. století.

Všechny třídy tak získaly svoje kmenové učebny. Navíc můžeme využívat **několik odborných učeben**: přírodovědnou a Pasco učebnu, jazykovou učebnu, PC učebnu a výtvarnou učebnu. K odborným učebnám patří bezesporu také výše zmíněné moderní polytechnické dílny (dílna pro zpracovní kovu a dřeva, art design dílna a robotická dílna) a cvičná kuchyňka.

Na podzim 2016 byla zahájena **výstavba nové tělocvičny**, resp. moderní sportovní haly propojené s novým školním pavilonem. Slavnostně otevřena byla na podzim 2017. V její těsné blízkosti vzniklo ve spolupráci s obcí **nové víceúčelové hřiště s umělým povrchem**.

Od léta 2022 probíhá **revitalizace školního dvora**, kde stála od roku 2010 do léta 2020 zmíněná montovaná budova se 4 učebnami, tzv. Lego (využívaná nejprve základní i mateřskou školou, od roku 2015 pouze mateřsku školou).

Od roku 2003 bylo v naší škole proinvestováno téměř 500 miliónů korun.

Až do **1. 9. 2020** byla březanská základní i šestitřídní mateřská škola v těsném sousedství jednou organizací. Od tohoto data se **Mateřská škola Dolní Břežany stala samostatným subjektem**.

2.2. ÚPLNOST A VELIKOST ŠKOLY

Základní škola Dolní Břežany je **úplná základní škola s devíti postupnými ročníky**. V jednotlivých ročnících jsou většinou tři, výjimečně čtyři paralelní třídy. V současné době má škola kapacitu 702 žáků.

Od školního roku 2016/2017 jsme zahájili výuku ve **třídách s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů**.

2.3. VYBAVENÍ ŠKOLY

Prostorové, materiální a technické vybavení školy

Prostory školy již byly podrobně popsány v podkapitole 2.1.

Celá škola je bezbariérově přístupná.

V roce 2017 vybudovala škola ve spolupráci s obcí na místě bývalého travnatého a asfaltového hřiště moderní polyfunkční hřiště s umělým povrchem. Součástí projektu byla i celková úprava této části okolí školy. Hřiště se nachází v těsné blízkosti moderní sportovní haly propojené zároveň s novým školním pavilonem, která byla dokončena na podzim 2017 a která nahradila dva dosud užívané malé tělocvičné sály.

Na dvoře školy stála do léta 2020 montovaná kontejnerová budova, ve které byly tři třídy mateřské školy. Po dokončení výstavby nové budovy mateřské školy u sportovního hřiště SK Olympia byla zmíněná montovaná stavba rozebrána a od léta 2022 probíhá revitalizace školního dvora.

Škola může pro své aktivity také využít hřiště v Centrálním parku, který se nachází v přímé blízkosti školy (skatepark, hřiště na míčové hry, několik hřišť pro menší i větší děti, venkovní amfiteátr) a tzv. Oranžové hřiště v lokalitě Za Parkem.

Učebny školy jsou umístěny ve dvou pavilonech, které jsou vzájemně propojeny velkorysými prostory šaten a dalšími obslužnými prostory (hala školy, kanceláře, sklady atd.). Dále jsou žákům a učitelům, například k projektové výuce, k dispozici dva víceúčelové sály, které se dají snadno propojit v jeden velký sál vybavený dataprojektorem a velkým plátnem, ozvučením

a osvětlením, ve kterém se může shromáždit celá škola. Učitelé mají k dispozici prostorné kabinety a dvě sborovny, vedení školy pak důstojné pracovní zázemí.

Kromě velké tělocvičny (lze rozdělit až na 3 části velikosti volejbalového hřiště), **3 dílen** (dílna pro zpracovní kovu a dřeva, art design dílna a robotická dílna) a **cvičné kuchyňky má škola dispozici celkem 33 učeben** (včetně odborných – přírodovědné, počítačové, výtvarné a jazykové). Všechny kmenové učebny jsou vybaveny interaktivní tabulí/promítacím plátnem s dataprojektorem a ozvučením, vizualizérem a učitelským notebookem. Samozřejmostí je ve všech třídách moderní žákovský nábytek. Celá škola je propojená počítačovou sítí a pokryta wi-fi signálem.

Vybavení odborných učeben:

- **počítačová a mediální učebna s možností interaktivní výuky** - 26 žákovských počítačů a jedna učitelská počítačová sestava. Učebna je vybavena dataprojektorem a zobrazovací plochou. Celá učebna je klimatizovaná, aby při chodu všech počítačových stanic nedocházelo k nepříjemnému přehřívání místnosti. Tato učebna umožňuje interaktivní formy výuky.

- **odborná učebna pro přírodovědné předměty s možností interaktivní výuky** - tato učebna je vybavena výškově stavitelnou interaktivní tabulí s dataprojektorem, dvoudílnou pylonovou tabulí, uzamykatelnou katedrou s učitelským notebookem a DVD přehrávačem. Učebna je pětikanálově ozvučena a může se využít jako „kino“. V učebně je dále laboratorní demonstrační stůl s dřezem a nad ním výkonná vzduchotechnika. V rámci projektu bylo pořízeno i následující vybavení – učitelský mikroskop s připojením na PC (tento kvalitní mikroskop umožní promítnout obraz na interaktivní tabuli, všichni žáci tak mohou sledovat, co dělá učitel a popř. si takto ověřit, zda jsou jejich výsledné obrazy shodné), 16 ks žákovských mikroskopů, aby si ve skupinách mohli ověřit své poznatky v praxi, stereolupa (trojrozměrný mikroskop), vizualizér, digitální laboratorní váhy, digitální laboratorní teploměry a lékařský teploměr. Za skutečně velmi přínosné považujeme pořízení systému měření PASCO, který umožňuje měření některých veličin ve fyzice, biologii, chemii, ekologii, meteorologii v interiéru i v exteriéru. Žáci si díky tomuto systému mohou vyzkoušet praktické příklady, veličiny tak pro ně nejsou jen vzorečkem či shlukem písmen. Vybavení dále zahrnuje 8 žákovských počítačových sestav, které mohou být využívány přímo při výuce k samostatné i skupinové činnosti, dohledávání informací, hledání souvislostí, zpracovávání výsledků atd. Zároveň je možné rozlišit přístup k dětem – děti rychlejší, nadanější mohou dopředu zpracovávat úlohy, se kterými seznámí třídu, popř. děti s poruchami učení mohou využít speciální výukový software usnadňující pochopení problému atd.

- **jazyková učebna** - při výuce cizího jazyka dochází k dělení tříd. Učebna je vybavena učitelskou sestavou PC, dataprojektorem a plátnem, uzamykatelnou katedrou pro zajištění bezpečnosti vybavení. Je kvalitně ozvučena, aby bylo možné poslouchat mluvené texty v dostatečné kvalitě a využít tak výukových programů.

Hygienické vybavení

Celá škola má velmi moderní sociální zařízení pro žáky i učitele, včetně toalet pro handicapované. K dispozici jsou i sprchy a hygienické kabiny. Ve všech třídách je umyvadlo s teplou a studenou vodou.

K dodržování pitného režimu žáků i pracovníků školy slouží nápojové automaty. Žáci mohou také využívat automaty s dotovaným „školním mlékem“. Školní a závodní stravování je zabezpečeno v moderní školní jídelně, která nabízí výběr ze dvou hlavních jídel prostřednictvím webové aplikace a čipu.

2.4. CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU

Pedagogický sbor školy tvoří ředitelka školy, dvě zástupkyně ředitelky pro pedagogické záležitosti, jedna zástupkyně ředitelky pro nepedagogické záležitosti, pedagogové ZŠ, včetně asistentů pedagoga a vychovatelek školní družiny. Provoz budovy školy zajišťuje řada nepedagogických pracovníků.

Při škole funguje Školní poradenské pracoviště (speciální pedagog, školní psycholog, metodik prevence, výchovná poradkyně) zaměřené na práci s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP), včetně dětí mimořádně nadaných. Pedagogický sbor, žáci a rodiče mají dále možnost využít služeb Regionálního poradenského pracoviště (RPP).

Všichni pedagogové jsou motivováni k dalšímu vzdělávání, pravidelně procházejí různými školeními a semináři. Všichni učitelé procházejí evaluačním i autoevaluačním procesem, sami si stanovují cíle, kterých chtějí v daném roce dosáhnout, a hodnotí vlastní pokrok.

2.5. DLOUHODOBÉ PROJEKTY, MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Škola byla a je zapojena do realizace několika dlouhodobých projektů:

Regionální poradenské pracoviště při ZŠ a MŠ Dolní Břežany (RPP)

Tento projekt, financovaný z ESF, byl zaměřen na problematiku rovných příležitostí, na práci se žáky se SVP, žáky mimořádně nadanými, jejich rodiči a učiteli. Cílem bylo nabídnout skutečně komplexní služby. Projekt byl realizován v letech 2010 – 2011 a v současné době je v režimu udržitelnosti.

Specifické cíle jednotlivých aktivit projektu:

- včasné vyhledání dětí a žáků se SVP, dětí a žáků mimořádně nadaných
- kvalitní diagnostika problému umožňující rychle reagovat a pracovat na odstranění, popř. zmírnění problému, resp. rozvoji nadání
- efektivní a rychlé řešení vedoucí k nápravě na jednom místě
- dostupnost služeb, zkrácení čekacích lhůt
- naučit ve spolupráci s rodiči děti a žáky se SVP „učit se“ efektivně, umět zpracovávat informace při využití moderní ICT
- dát rodičům možnost rozšířit si poznatky o dané problematice, naučit se vést své dítě správným přístupem a motivovat je ke vzdělávání a zároveň respektovat jejich potřeby a nadání
- snížení stresu a zátěže při přestupu dětí z MŠ na ZŠ a žáků ze ZŠ na SŠ
- vytvořit vzdělávací program a metodické postupy pro práci s dětmi se SVP a dětmi nadanými a implementovat poznatky do ŠVP a výuky
- zpřístupnit uchopitelnou formou výuku AJ dětem se SPU při využití ICT
- vytvořit kvalitní a vstřícný tým pedagogických i odborných pracovníků, který bude efektivně naplňovat cíle ŠVP - v této oblasti zejména uplatňovat individuální přístup k dětem a žákům, respektovat jejich možnosti a nadání a dále je rozvíjet
- navázání spolupráce s pedagogickými a odbornými pracovníky z regionu založené na dalším šíření a sdílení získaných poznatků při práci s cílovou skupinou

Kooperace a konkurenceschopnost (KOKOS)

Cílem projektu bylo zlepšit kompetence pedagogických pracovníků ve Středočeském kraji. Projektu se zúčastnilo 11 základních škol, probíhal pod vedením organizace PAU (Přátelé angažovaného učení). V rámci projektu byla organizována pravidelná setkání ředitelů škol a oborových učitelů s odborníky. Cílem byla výměna informací a zkušeností, hledání inspirace pro výuku, zvyšování kompetencí učitelů. Projekt byl realizován od února 2010 do června 2012 a byl rovněž financován z ESF, z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost MŠMT pro něj bylo vyčleněno sedm a půl milionu korun.

Adopce na dálku

Od roku 2005 do října 2019 spolupracovala naše škola s humanitárním centrem „Narovinu“, které se zabývá adopcí afrických dětí na dálku. V roce 2006 jsme se stali adoptivními rodiči dívky Jenifar Akinay (narozena roku 2000 v Keni). Každý rok jsme přispívali na její vzdělávání. Finanční prostředky jsme získávali především z prodeje dětských výrobků na tradičních vánočních trzích. Cílem projektu bylo seznamovat žáky s jinými kulturami, na

konkrétním příkladu jim ukázat, jak žijí děti v jiných částech světa, naučit je solidaritě a snaze pomáhat potřebným.

Inovace výuky v ZŠ Dolní Břežany (EU peníze školám)

Projekt byl realizován od května 2012 do listopadu 2014. Projekt byl financován z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost v rámci 1. prioritní osy Počáteční vzdělávání, oblasti podpory 1.4 Zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách.

Hlavní aktivity projektu:

- inovace a zkvalitnění výuky směřující k rozvoji výuky cizích jazyků
- inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
- vzdělávání pedagogických pracovníků pro oblast digitálních technologií
- individualizace výuky pro zvýšení efektivity rozvoje matematické gramotnosti žáků základních škol
- zapojení školního speciálního pedagoga a školního psychologa do procesu inkluzivního vzdělávání žáků se SVP

Zákony přírody na dosah žákům – Badatelský způsob výuky na ZŠ

Projekt byl realizován od dubna 2013 do prosince 2014 a financován z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost v rámci 1. prioritní osy Počáteční vzdělávání, oblasti podpory 1.1 Zvyšování kvality ve vzdělávání. Partnerem projektu byla Sunny Canadian International School – Základní škola a Gymnázium.

Cílem projektu bylo probudit zájem žáků o problematiku přírodních věd. Všechny klíčové aktivity směřovaly k inovaci tradičního způsobu výuky přírodních věd uspořádáním série přírodovědných experimentů realizovaných samotnými žáky v prostorách školy i mimo ni. Tento tzv. badatelský způsob výuky umožňuje dětem nejen poodhalit zákonitosti přírody, ale také nahlédnout jejich důležitost v našem každodenním životě (podrobnější informace o přínosech projektu viz učební osnovy fyziky, chemie, přírodopisu a zeměpisu: kapitoly 5. 17. – 5. 20.).

Zkvalitnění výuky v ZŠ Dolní Břežany

Projekt byl realizován od července do prosince 2015 a financován z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost v rámci 1. prioritní osy Počáteční vzdělávání, oblasti podpory1.1 Zvyšování kvality ve vzdělávání.

Projekt se zaměřil na 2 základní aktivity:

- **Čtenářské dílny jako prostředek ke zkvalitnění čtenářství a čtenářské gramotnosti** – náplní této aktivity bylo zejména zavedení čtenářských dílen do výuky českého jazyka a literatury s cílem zvýšit zájem o čtenářství a zlepšit čtenářskou gramotnost. Čtenářské dílny proběhly v 8 ročnících (1. – 8. třída) – v každé ročníku vždy v 1 třídě. Učitelé si pro každý ročník připravili tematické plány pro deset čtenářských dílen realizovaných během jednoho školního roku. V rámci projektu bylo dále zakoupeno na základě seznamu od učitelů 400 nových knih v papírové podobě, které budou žákům v hodinách k dispozici. Škola z projektu rovněž pořídila elektronické čtečky pro žáky.

- **Stínování (shadowing) pro pedagogy cizích jazyků, matematiky, přírodovědných a technických předmětů v zahraničí** – díky realizaci projektu škola navázala partnerské vztahy se slovenskou základní školou z Trenčína. Na základě navázaného partnerství došlo k výměně zkušeností s výukou přírodovědných předmětů, probrány byly příklady dobré praxe, možnosti práce s technikou, moderní metody využívané ve výuce.

Realizace projektu velmi pozitivně přispěla ke zkvalitnění výuky zejména českého jazyka. Navázaná spolupráce otevřela nově možnosti pro sdílení zkušeností a znalostí i do budoucna.

Zkvalitnění výuky v ZŠ a MŠ Dolní Břežany (2016)

Projekt byl realizován od září 2016 do srpna 2018. Financován byl z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání 3. prioritní osy Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání.

V rámci výzvy *02_16_022 pro Podpora škol formou projektů zjednodušeného vykazování - šablony pro MŠ a ZŠ pro méně rozvinutý region v prioritní ose 3 OP* se projekt zaměřil na více aktivit v rámci mateřské i základní školy s cílem zejména personálně posílit odborné zázemí školy a školky pro práci s dětmi se specifickými vzdělávacími potřebami a podpořit osobnostní a profesní rozvoj pedagogů prostřednictvím dalšího vzdělávání. Projekt obsahoval tyto aktivity:

- po dobu 2 let byl z projektu hrazen poloviční úvazek školního asistenta pro MŠ

- učitelky MŠ prošly sérií kurzů zaměřených na rozvíjení čtenářské gramotnosti a na problematiku polytechnického vzdělávání

- všechny učitelky MŠ měly v průběhu 2 let možnost využít služeb mentora. Mentor zajišťoval supervizi pro celý učitelský tým

- ZŠ měla na 2 roky zajištěno financování polovičních úvazků pro speciálního pedagoga a psychologa, kteří úzce spolupracovali s pedagogickým sborem při řešení specifických potřeb žáků

- učitelé ZŠ rovněž prošli sérií vzdělávacích kurzů zaměřených na matematickou gramotnost a přírodovědné vzdělávání

Březanská škola žije pohybem

Projekt byl zaměřen na rozvoj pohybových aktivit dětí a žáků a obohacení výuky tělesné výchovy. Vzhledem ke skvělým podmínkám, které našim žákům vytvořila obec Dolní Březany jako zřizovatel naší ZŠ (velmi moderní sportovní hala a nové multifunkční hřiště, srov. též kap. 2. 1.), si naše škola stanovila jako jednu ze svých priorit podporu sportu a rozvoj pohybového potenciálu svých žáků.

Projekt škola realizovala ve spolupráci s obcí Dolní Březany a především ve spolupráci s odborným týmem pod záštitou projektu Wannado - mezinárodní platformy přivádějící systematickými aktivitami děti a mládež k pohybu. Naše škola se stala první pilotní školou v České republice. Projekt byl realizován od školního roku 2018/2019, v dalších dvou letech byla jeho realizace významně ovlivněna koronavirovou pandemií.

Hlavní cíle projektu byly následující:

- obohatit osnovy ZŠ pro výuku tělesné výchovy
- plně využít kvalitní sportovní zázemí v obci
- motivovat děti a žáky k pohybu a najít každému vhodnou aktivitu, která ho bude bavit
- rozšířit nabídku mimoškolních pohybových aktivit včetně víkendových akcí pro celou rodinu
- motivovat děti k aktivnímu trávení volného času tak, aby je sport provázel celým dalším životem
- připravit online aplikaci, která bude vyhodnocovat pohybové pokroky dětí
- aktivně zapojit do realizace projektu děti i rodiče

Hlavním výstupem projektu bylo vytvoření inovativní webové aplikace určené pro učitele základních škol ***Tělocvik.online***, kterou mohou využívat školy po celé České republice Aplikace významně přispívá ke zkvalitnění hodin tělesné výchovy – obsahuje totiž celou škálu kvalitně zpracovaných nápadů a návodů do hodin tělesné výchovy, včetně instruktážních videí.

Doučování v rámci Národního plánu obnovy

Od podzimu 2021 se naše škola účastní programu doučování, které je realizováno v rámci Národního plánu obnovy a od 1. ledna 2022 financováno Evropskou unií – Next Generation EU.

Uzavření škol a opakované přechody na distanční výuku v důsledku koronavirové pandemie se negativně projevily na vzdělávacích výsledcích mnoha žáků a napomohly ke zvýšení vzdělanostních nerovností. Prostředkem, jenž má napomoci tyto jevy odstranit, je doučování, které je od podzimu 2021 nabízeno potřebným žákům.

Podpora je v rámci doučování poskytována zejména těm žákům, kteří jsou výrazně ohroženi školním neúspěchem (nejčastěji s ohledem na domácí zázemí nebo obtíže s motivací), přičemž doučování může probíhat jak individuálně, tak ve skupinách. Pro zařazení žáka či žákyně do programu doučování je určující, zda naplňuje jedno nebo více z daných kritérií. Identifikaci provádí pedagog na základě svých podkladů a zkušeností.

Cílem je v první řadě doplnění vzdělávacích ztrát způsobených přechodem na distanční výuku, resp. u nově příchozích žáků s odlišným mateřským jazykem podpořit jejich úspěšné začlenění.

Lektory hodin doučování mohou být nejenom pedagogičtí pracovníci školy, ale též např. studenti, vedoucí zájmových kroužků, dobrovolníci.

Kromě těchto „velkých“ a dlouhodobých projektů pedagogové připravují a realizují různé školní projekty. Na škole jsou pořádány projektové dny, kulturně vzdělávací akce, sportovní akce, kulturně historické exkurze. Žáci mají možnost se zúčastnit celé řady sportovních i vědomostních soutěží.

Třídní kolektivy vyjíždějí pravidelně na exkurze a školy v přírodě, realizujeme aktivity zaměřené na rozvíjení příjemného a bezpečného třídního klimatu a stmelení kolektivu.

Škola je partnerem obce při pořádání obecních akcí a setkání. Žáci se spolupodílí na organizaci akcí, zajišťují zejména kulturní vystoupení.

2.6. SPOLUPRÁCE S RODIČI A JINÝMI SUBJEKTY

Škola klade velký důraz na spolupráci s rodiči, bez jejichž pomoci nelze kvalitně naplnit cíle školního vzdělávacího programu. Rodiče mohou školu navštívit po vzájemné dohodě s ředitelkou školy, popř. s vyučujícími kdykoli, dále v době konzultačních hodin a třídních schůzek a v době akcí pořádaných školou. Rodiče jsou o činnosti a aktivitách školy informováni prostřednictvím webových stránek, žákovských knížek (od 4. ročníku elektronických), e-mailů a školního Infokanálu (systém pro informování prostřednictvím SMS zpráv).

Rozhodnutím zastupitelstva obce Dolní Břežany byla dne 4. 6. 2001 zřízena Rada školy při Základní škole a Mateřské škole Dolní Břežany. Nynější **Školská rada při Základní škole Dolní Břežany** je orgánem školy, který umožňuje rodičům žáků, pracovníkům školy a občanům obce podílet se na správě školy. Členové rady jsou voleni nebo jmenováni na funkční období tří let. Třetinu členů jmenuje zřizovatel, třetina je volena pedagogickými pracovníky z řad pracovníků školy a třetinu volí zákonní zástupci žáků ze svých řad. Rada pravidelně zasedá a plní všechny své funkce, především funkci veřejné kontroly školy.

Na podzim roku 2002 vzniklo sdružení rodičů při Základní škole Dolní Břežany. Na ministerstvu vnitra bylo zaregistrováno od 21. 11. 2002. Sdružení rodičů ZŠ a MŠ Dolní Břežany bylo vždy partnerem školy - dobrovolným, nevládním, neziskovým sdružením rodičů dětí. Cílem sdružení bylo aktivně přispívat k organizaci zájmových a vzdělávacích aktivit a spolupracovat se ZŠ a MŠ Dolní Břežany na zkvalitňování výuky. Ve Sdružení rodičů byli zastoupeni rodiče ze všech tříd MŠ a ZŠ. V září 2020 došlo k oddělení šesitřídní mateřské školy. **Od jara 2022 pracuje bývalé sdružení pod novým názvem Spolek rodičů při ZŠ Dolní Břežany.**

Škola úzce spolupracuje s vedením obce Dolní Břežany, která je jejím zřizovatelem. Společně se snaží naplnit strategické cíle rozvoje pro oblast vzdělávání.

3. CHARAKTERISTIKA ŠVP

3.1. ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

Naším hlavním cílem je učit děti zajímavě a moderně při zachování bohatých pedagogických tradic českého školství. Děti by neměly být nuceny k suchopárnému biflování, přesto by měly být vybaveny dostatečnými vědomostmi, kompetencemi, návyky, dovednostmi a hlavně chutí do dalšího vzdělávání.

Proto stojí náš vzdělávací program na těchto **základních principech**:

- **činnostmi podněcovaná aktivní účast žáka v procesu vzdělávání**

  Žáci se aktivně účastní výuky. Snažíme se vyhýbat dlouhým výkladům a neděláme nic z toho, co mohou udělat žáci sami. Pokud to lze, objevují sami poznatky a souvislosti na základě kroků určených učitelem. Následně se pak těší z úspěchů na cestě za poznáním. Učíme je tak pocitu zodpovědnosti za vlastní pokroky v učení, stávají se samostatnějšími a sebejistějšími. V průběhu celého základního vzdělávání podporujeme a rozvíjíme u našich žáků sebekontrolu, schopnost sebehodnocení a samostatného rozhodování.

- **názorné a pochopitelné vyučování přizpůsobené individualitám žáků**

  Snažíme se vytvořit podmínky pro úspěšný rozvoj každého žáka. Každý žák dostane možnost pracovat svým tempem a postupně se podle svých maximálních možností přizpůsobovat tempu třídy. Zbytečně nevyčleňujeme ani žáky talentované, ani žáky se sociálními, zdravotními nebo učebními problémy. Tyto problémy řešíme diferenciací, individualizací a samoučením. Větší diferenciaci přístupu k žákům nám umožňuje jednak nejrůznější technika (srov. kap. 2.3.), jednak spolupráce s RPP (srov. kap 2.5.).

- **vytváření kompetencí pro praxi**

  Snažíme se přiblížit výuku skutečnému životu. Pokud je to možné, využíváme při výuce zkušeností žáků ze života a učivo předkládáme na známých situacích. Stále upozorňujeme na možnost konkrétního využití vědomostí a dovedností v běžném životě.

- **radostná atmosféra, příznivé mikroklima ve třídě, vstřícný, přátelský, ale důsledný přístup učitele k žákovi**

  Respektujeme fakt, že dítě je schopno se učit pouze v bezpečném prostředí. Snažíme se dělat maximum pro to, abychom takové prostředí dětem vytvořili. Důraz klademe jak na schopnost pracovat samostatně, tak na schopnost spolupráce v týmu.

  Nedílnou součástí učení je pravidelné poskytování zpětné vazby, a to jak ve vztahu učitel - žák, tak i zpětné vazby ve vztahu k rodičům. Pokud to lze, preferujeme průběžné pozitivně laděné hodnotící soudy, které jsou z hlediska motivace pro další učení nejúčinnější.

- **komplexní a harmonický rozvoj osobnosti žáka**

  Náš program se nesoustředí jen na rozvoj rozumových schopností a paměti žáků, ale snažíme se působit i na jejich city, vůli a morálku. Charakter vyučování na naší škole je tedy nejen vzdělávací, ale i výchovný. Snažíme se naučit žáky jednat eticky a poskytujeme jim prostor pro osvojení si potřebných kompetencí pro takovéto jednání.

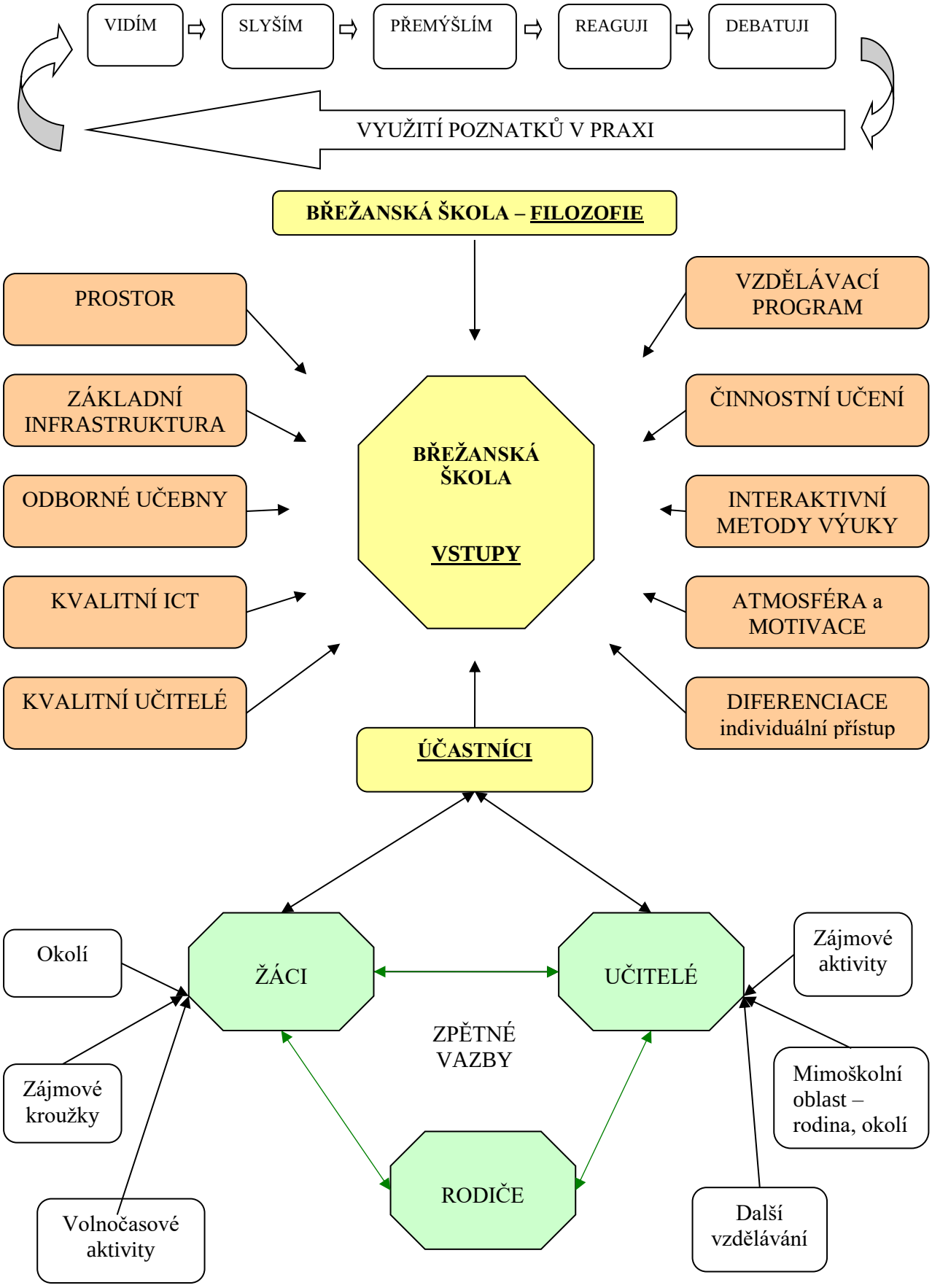
Profil absolventa

Vzdělávací program Březanská škola akcentuje přírodovědné vzdělávání, výuku jazyků a technických předmětů při zajištění požadované kvality výuky předmětů z ostatních oborů.

Absolventi naší školy by měli být:

- vybaveni praktickými znalostmi nezbytnými pro život
- motivovaní k dalšímu vzdělávání
- schopni kvalitní komunikace v českém i cizím jazyce
- způsobilí poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu se svými reálnými možnostmi a následně se pak vhodně rozhodovat o vlastní životní a profesní orientaci

Grafické znázornění základní filozofie našeho vzdělávacího programu

3.2. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ

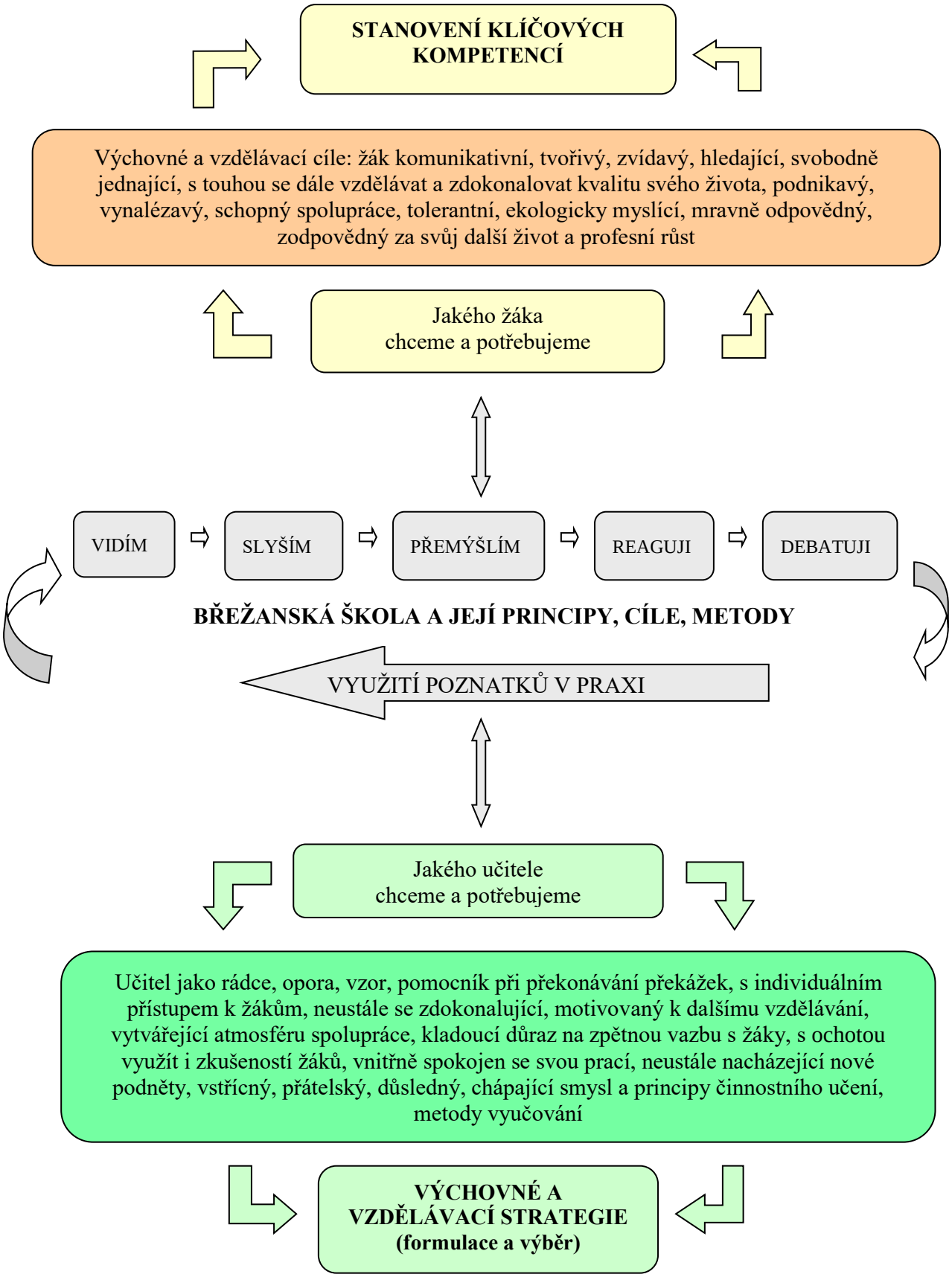
Klíčové kompetence představují soubor dovedností, vědomostí, schopností, postojů a hodnot, který si žáci ponesou jako „výbavu“ do dalšího procesu vzdělávání a do života vůbec, základ, který mohou dále rozvíjet.

Výchovné a vzdělávací strategie jsou pak souborem postupů, metod, forem práce, příležitostí a aktivit, které všichni učitelé naší školy využívají v rámci výuky i mimo ni tak, aby cíleně utvářeli a rozvíjeli každou z klíčových kompetencí žáků (byť je nasnadě, že klíčové kompetence nestojí izolovaně, ale prolínají se a různým způsobem se doplňují). V charakteristikách jednotlivých vyučovacích předmětů jsou následně tyto strategie konkretizovány pro každý vyučovací předmět.

Při formulaci a výběru výchovných a vzdělávacích strategií pro rozvoj jednotlivých klíčových kompetencí jsme vycházeli z otázek

- Čeho chceme dosáhnout (co chceme naše žáky naučit)?
- Jak toho dosáhnout (jakými postupy a metodami)?

Grafické znázornění celého procesu

Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni školy vedoucí k naplnění klíčových kompetencí

KOMPETENCE	STRUČNÝ POPIS	CO CHCEME	POSTUPY / JAK TOHO DOSÁHNOUT
Kompetence k učení	Žáci si osvojí strategii učení a jsou motivováni pro celoživotní učení.	• učit a naučit žáky vzdělávat se samostatně • naučit žáky porozumět učivu a najít souvislosti i z jiných zdrojů, naučit je pracovat s informacemi • podporovat sebedůvěru žáků ve vlastní schopnosti • naučit žáky využívat získané vědomosti a dovednosti v reálném životě • motivovat je k celoživotnímu vzdělávání a naučit je převzít zodpovědnost za vlastní budoucnost • naučit žáky vlastnímu sebehodnocení a vést je k poučení z vlastních chyb	• je–li to možné, vysvětlujeme učivo na konkrétním případu, dáváme žákům možnost využít všechny smysly, necháváme žáky s názornými pomůckami manipulovat, umožňujeme jim experimentovat • klademe důraz na porozumění učivu a hledání souvislostí • vedeme žáky k formulování vlastních závěrů, chceme slyšet jejich názor, podporujeme diskusi • uplatňujeme individuální přístup k žákům, respektujeme jejich možnosti a pomáháme jim rozvinout jejich talent • využíváme všechny dostupné zdroje informací a vedeme žáky k práci s nimi • podporujeme čtení s porozuměním • podporujeme samostatnost a tvořivost • vedeme žáky k sebehodnocení • žáci mají možnost se zúčastňovat různých soutěží a olympiád

KOMPETENCE	STRUČNÝ POPIS	CO CHCEME	POSTUPY / JAK TOHO DOSÁHNOUT
Kompetence k řešení problémů	Žáci si osvojí schopnost tvořivého myšlení, logického uvažování a hledání řešení problémů.	• naučit žáky nebát se problémů a chtít je řešit, umět využít získaných vědomostí a dovedností při jejich řešení • naučit žáky analyzovat situaci/problém, najít všechny možné způsoby řešení, posoudit je a najít nejvhodnější způsob řešení • naučit žáky nést odpovědnost za svá rozhodnutí • naučit žáky poučit se z předchozích zkušeností a do budoucna předcházet některým problémovým situacím • naučit žáky utvářet si vlastní úsudek, řešit problém samostatně, ale zároveň se nebát přijmout pomoc, pokud na problém sami nestačí	• předkládáme žákům problémové úlohy a situace, především z praktického života, následně diskutujeme možné strategie řešení • postupujeme od jednoduchých příkladů k složitějším, od typových úloh ke konkrétním příkladům • na základě konkrétních příkladů učíme žáky analyzovat nové situace – učíme je najít si všechny dostupné informace, zpracovat je, využít předchozích znalostí a zkušeností, vyvodit závěry a vybrat nejvhodnější řešení • učíme žáky pracovat v týmu • poskytujeme žákům prostor pro obhajobu vlastního způsobu řešení, pro prezentaci svého názoru a přednesení argumentů • podněcujeme žáky k návrhům vlastních problémových úloh • motivujeme žáky k dosažení cíle (k nalezení nejvhodnějšího řešení) • podporujeme žáky v účasti na různých soutěžích, kde musí samostatně hledat řešení zadaných úloh

KOMPETENCE	STRUČNÝ POPIS	CO CHCEME	POSTUPY / JAK TOHO DOSÁHNOUT
Kompetence komunikativní	Žáci jsou schopni všestranné a účinné komunikace.	• naučit žáky schopnosti věcně a otevřeně formulovat a vyjadřovat vlastní názory • zvyšovat kulturní úroveň komunikace – naučit žáky základním pravidlům slušného chování, naučit je formulovat své myšlenky v logickém sledu, vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně, a to jak ústně, tak písemně • naučit žáky vyslechnout a respektovat názor druhých • naučit žáky vést konstruktivní diskusi, umět obhájit svůj názor, ale i přijmout názor ostatních, posoudit jej, respektovat jej, ale zároveň se z něj i poučit • naučit žáky porozumět různým typům textů a dokladů, pracovat s informačními a komunikačními technologiemi, umět zpracovat text i v jiném než mateřském jazyce	• snažíme se udržovat příjemnou atmosféru, v níž se nikdo nebojí promluvit, sdělit svůj názor • vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli i ostatními dospělými • při výuce i mimo ni navozujeme co nejčastěji situace, kdy žáci mohou popsat probírané učivo, zhodnotit prováděné experimenty, dělat závěry a sdělovat je ostatním, diskutovat o řešené problematice • každému jednotlivci poskytujeme prostor k vyjádření vlastního názoru • využíváme modelové a herní situace k nácviku skupinové práce a diskuse, přičemž se snažíme zapojit všechny členy kolektivu – nechat je sdělit svůj názor, naučit se naslouchat a respektovat názor ostatních, snažit se v týmu dojít k řešení problému • cíleně kultivujeme písemný i ústní projev žáků • podporujeme formy práce vyžadující vlastní vyjadřování žáků – prezentace, projekty, zprávy, ale i „obyčejné“ slohové práce

KOMPETENCE	STRUČNÝ POPIS	CO CHCEME	POSTUPY / JAK TOHO DOSÁHNOUT
Kompetence komunikativní	Žáci jsou schopni všestranné a účinné komunikace.	• pomoci žákům využít komunikativní dovednosti ve vztahu k okolnímu světu – umět plnohodnotně navazovat mezilidské vztahy v soukromém, školním a později i pracovním životě, umět spolupracovat v týmu	• využíváme moderních informačních a komunikačních technologií ve výuce a podporujeme jejich využití i při domácí přípravě • klademe důraz na zpětnou vazbu – na kvalitní komunikaci mezi učitelem a žáky, ale i na komunikaci s rodiči • podporujeme přátelské vztahy ve třídě, mezi třídami i mimo školu – nabízíme žákům dostatek mimoškolních aktivit, kde se mohou potkávat (často se podílet i na jejich organizaci) • vedeme děti ke spolupráci • jednotlivým třídním kolektivům, popřípadě i jednotlivcům, se věnuje metodik prevence

KOMPETENCE	STRUČNÝ POPIS	CO CHCEME	POSTUPY / JAK TOHO DOSÁHNOUT
Kompetence sociální a personální	Žáci si osvojí schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní i druhých.	• podporovat sebedůvěru a samostatný rozvoj žáků, učit žáky nést odpovědnost za své chování a jednání, naučit je mít úctu k vlastní osobě • naučit žáky respektovat ostatní, chovat se k nim s ohleduplností, úctou a důvěrou • potlačovat všechny projevy rasismu, xenofobie, šikany, nacionalismu, naučit děti respektovat odlišnosti • naučit žáky pracovat v kolektivu, navozovat příjemné prostředí a atmosféru pro skupinovou práci, umět vyslechnout názor ostatních, poučit se z něj • snažit se kvalitně zapojit do výuky a života ve třídě a škole i děti se SVP, stejně tak i děti mimořádně nadané • naučit žáky umět pomoci i požádat o pomoc ostatní	• podporujeme činnostní učení • pokud to lze, využíváme skupinou práci, zařazujeme projekty, učíme děti pracovat v týmu • podporujeme vzájemnou pomoc žáků při učení • v rámci skupinového cvičení umožňujeme žákům vyzkoušet si více rolí • snažíme se vytvářet příjemné prostředí a atmosféru ve třídách i ve škole • s pomocí žáků jasně formulujeme pravidla chování ve třídách • dbáme na dostatečný prostor pro diskusi • zapojujeme žáky do rozhodování o některých aktivitách a projektech, necháváme je podílet se na jejich přípravě a realizaci • zajišťujeme dostatečnou nabídku zájmových aktivit, akcí mimo vyučování, kde se mohou žáci a učitelé lépe poznat (např. výlety, školy v přírodě, projektové dny)

KOMPETENCE	STRUČNÝ POPIS	CO CHCEME	POSTUPY / JAK TOHO DOSÁHNOUT
Kompetence občanské	Žáci opouští školu jako svobodné a zodpovědné osobnosti uplatňující svá práva a plnící své povinnosti.	• vést žáky k čestnému a přímému jednání, k zodpovědnosti za svůj život a zdraví • seznámit žáky se základními principy, na nichž stojí naše společnost (mravní a společenské normy, zákony) • seznámit žáky s historickými, politickými, geografickými, ekonomickými, sociálními souvislostmi – pomoci jim utvářet si obrázek o fungování současného světa • naučit žáky respektovat tradice, kulturní a historické dědictví nejen vlastního národa, ale i všech ostatních • seznámit žáky se základními environmentálními problémy, naučit je respektovat životní prostředí a chovat se s ohledem na udržitelný rozvoj	• respektujeme individuální rozdíly (národnostní, kulturní…) • umožňujeme žákům seznámit se s jinými kulturami, náboženstvími, národy (využíváme projektové učení a skupinovou práci – důraz je kladen na mezipředmětové vazby a utváření souvislostí) • zařazujeme projekty zaměřené na ochranu životního prostředí • třídíme odpad • o všech problémech se snažíme diskutovat otevřeně, bez předsudků • u starších žáků zařazujeme do výuky konkrétní příklady z tisku, sdělovacích prostředků z oblasti veřejné správy, politiky, kultury, sportu – analyzujeme je, vedeme nad nimi diskusi, necháme žáky s informacemi dále pracovat • navštěvujeme kulturní představení, sportovní akce, pořádáme výlety a exkurze

KOMPETENCE	STRUČNÝ POPIS	CO CHCEME	POSTUPY / JAK TOHO DOSÁHNOUT
Kompetence pracovní	Žáci umí rozpoznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci.	• naučit žáky využít získané znalosti, dovednosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na budoucnost • motivovat žáky k dalšímu vzdělávání – pokud možno k celoživotnímu • pomoci žákům posoudit vlastní možnosti a vybrat nejvhodnější alternativy pro další vzdělávání a profesní zaměření • vést žáky k pozitivnímu vztahu a respektu k práci – vlastní i ostatních • seznamovat žáky s různými obory lidské činnosti a s jejich výsledky a využitím v životě každého jednotlivce i společnosti jako celku • naučit žáky přistupovat k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot • seznámit žáky s podstatou, cílem a riziky podnikání, rozvíjet jejich podnikatelské myšlení	• poskytujeme žákům dostatek možností k různorodým pracovním činnostem (praktické činnosti v rámci jednotlivých předmětů) včetně nutnosti stanovení potřebných pracovních postupů, dodržování pracovních a bezpečnostních předpisů – samostatně i ve skupině • motivujeme žáky ke zdárnému dokončení stanovených úkolů, necháváme je samostatně objektivně zhodnotit výsledky své práce, nést za ni zodpovědnost, učíme je důslednosti • ukazujeme žákům souvislosti mezi vyučovanou látkou a praktickým využitím učiva • vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a následnému posouzení vlastních reálných možností při profesní orientaci • pořádáme exkurze • pomáháme žákům při výběru dalšího studijního či profesního zaměření, v tomto směru nám poskytuje velkou podporu RPP

KOMPETENCE	STRUČNÝ POPIS	CO CHCEME	POSTUPY / JAK TOHO DOSÁHNOUT
Kompetence digitální	Žáci na konci základního vzdělávání ovládají a bezpečně používají běžná digitální zařízení, aplikace a služby. Umí je využívat jednak ve svém běžném životě, jednak jako prostředek k celoživotnímu vzdělávání. Jsou připraveni se v této oblasti průběžně seznamovat se všemi novinkami důležitými pro jejich osobní a pracovní život.	• naučit žáky bezpečně ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a společnosti • naučit žáky samostatně rozhodovat, které technologie pro konkrétní činnost či řešený problém použít • naučit žáky bezpečně a s ohledem na konkrétní situaci pracovat s daty, informacemi a digitálním obsahem (získávat je, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a bezpečně sdílet) • učit žáky vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků • vést žáky k využívání digitálních technologií pro usnadnění rutinních činností, zefektivnění či zjednodušení práce a pro dosažení lepších výsledků • naučit žáky vnímat význam i rizika digitálních technologií pro lidskou společnost • naučit žáky etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí	• ve vhodných situacích zařazujeme použití digitálních technologií, aplikací a služeb do výuky všech předmětů • snažíme se žákům představit digitální technologie nejen jako zdroj zábavy, ale také jako důležitého pomocníka při komunikaci s ostatními, při práci i učení • vedeme žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií při samostatném zpracování výukových témat či při prostém vyhledávání informací • hovoříme s žáky o všech rizicích, které s sebou digitální prostředí nese, učíme je dbát na zabezpečení vlastních dat a na citlivé zacházení s daty ostatních osob • zařazujeme preventivní programy zaměřené na bezpečnost v digitálním světě

3.3. VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

ZŠ Dolní Břežany je školou, která klade velký důraz na individuální přístup ke každému jednotlivci, na rozvoj potenciálu všech žáků a respektování jejich možností a schopností. Značná pozornost je věnována včasné identifikaci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) a žáků nadaných či mimořádně nadaných, přičemž cílem naší školy je poskytnout jim takové podmínky vzdělávání, které umožní co nejlepší rozvoj jejich potenciálu. Při práci se žáky se SVP nebo žáky nadanými či mimořádně nadanými se škola řídí platnou legislativou pro tuto oblast.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žák se speciálními vzdělávacími potřebami je takový žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření (PO).

Podpůrná opatření konkrétně vymezují rozsah podpory a vycházejí vždy ze skutečných potřeb žáka. Člení se do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně stanoví a uplatňuje škola i bez doporučení ŠPZ. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně se uplatňují pouze s doporučením ŠPZ a informovaným souhlasem zákonného zástupce s navrhovanými podpůrnými opatřeními.

Podpůrná opatření jsou stanovena ve vyhlášce č. 27/2016 Sb. (příloha č. 1) a patří mezi ně nezbytné úpravy organizace, obsahu, metod, forem, hodnocení a podmínek vzdělávání.

Pojetí vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními (PO)

Při plánování a realizaci vzdělávání žáků s přiznanými PO vychází naše škola z jejich individuálních možností, potřeb a podmínek školy

Vzdělávání všech žáků školy se uskutečňuje podle ŠVP. Ten je také podkladem pro zpracování plánu pedagogické podpory (PLPP) pro žáky s přiznanými PO prvního stupně a IVP pro žáky s PO od druhého stupně podpory.

Na doporučení ŠPZ je možné v IVP upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP, případně upravit obsah vzdělávání. Úpravy zajišťují soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáka a směřují k dosažení jeho osobního maxima.

Úpravy očekávaných výstupů jsou možné u žáků s lehkým mentálním postižením (LMP) s přiznanými PO od třetího stupně podpory. Části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů lze nahradit jinými vzdělávacími obsahy nebo je možné celý vzdělávací obsah některého oboru nahradit obsahem jiného vzdělávacího oboru, který lépe vyhovuje vzdělávacím možnostem žáka. U žáků s LMP s přiznanými PO od třetího stupně a u ostatních od čtvrtého stupně lze v souvislosti s náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí. Upravené očekávané výstupy pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními vzdělávané podle RVP ZV musí být na vyšší úrovni, než jsou očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠS.

Při vzdělávání žáků s LMP jsou zohledňována všechna specifika jejich vzdělávání (např. problémy v učení – čtení, psaní, počítání, neschopnost abstrakce, krátkodobá paměť, obtíže ve vnímání času, obtížné rozlišování podstatného a podružného, malá představivost, nižší schopnost řešit problémy či vnímat souvislosti).

Systém péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními

Ve škole funguje školní poradenské pracoviště (ŠPP). Členy jeho týmu jsou výchovný poradce (VP), školní metodik prevence (ŠMP), školní psycholog (ŠP) a školní speciální pedagog (ŠSP).

Dále při škole pracuje i Regionální poradenské pracoviště (RPP), ve kterém působí další odborníci a které provádí diagnostiku dětí s výchovnými i výukovými obtížemi, žáků nadaných, diagnostiku dětí s logopedickými obtížemi, nabízí péči psychologa, speciálního pedagoga. Toto pracoviště dále nabízí nejrůznější podpůrné kurzy. Výhodou je úzká spolupráce odborníků, pedagogických pracovníků a zákonných zástupců žáků.

Ke kompenzaci mírných nebo dočasných obtíží ve vzdělávání slouží podpůrná opatření prvního stupně spočívající v drobných úpravách režimu školní výuky a domácí přípravy. Podpůrná opatření v této fázi představují zejména úpravy v organizaci práce se žákem, v metodách výuky či ve způsobu hodnocení žáka a mají preventivní charakter.

Poskytování podpůrných opatření prvního stupně má dvě fáze. První fáze představuje přímou podporu žáka ve výuce učitelem a slouží ke zmapování možných forem podpory žáka. Není-li toto opatření dostačující, případně je-li potřeba spolupráce více pedagogických pracovníků či pracovníků ŠPP, může nastat další etapa podpory, a sice vytvoření plánu pedagogické podpory (PLPP).

Škola vytvoří žákovi PLPP, který stručně popisuje úpravy ve způsobech práce se žákem. Plán vytváří třídní učitel (případně učitel předmětu, ve kterém má žák obtíže) ve spolupráci s pracovníky ŠPP. Třídní učitel s nastavenými PO seznámí žáka i jeho zákonné zástupce. Poskytování podpůrných opatření prvního stupně škola průběžně vyhodnocuje. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření škola zhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Není-li tomu tak, doporučí škola zákonnému zástupci žáka využít služeb ŠPZ.

Výstupem z diagnostiky v ŠPZ je Doporučení pro školu. V něm jsou navržena taková podpůrná opatření, která odpovídají žákovým potřebám. Jedním z podpůrných opatření druhého až pátého stupně může být individuální vzdělávací plán (IVP). IVP je vypracován na základě Doporučení ŠPZ a žádosti zákonného zástupce žáka třídním učitelem ve spolupráci s ostatními vyučujícími a pracovníky ŠPP.

V IVP je specifikována realizace podpůrných opatření (např. metody výuky, úpravy obsahu, organizace výuky, hodnocení žáka, pomůcky), vymezena další personální podpora (asistent pedagoga, předmět speciálně pedagogická péče, péče školního speciálního pedagoga, školního psychologa…).

IVP je vypracován do měsíce ode dne, kdy škola obdrží Doporučení ŠPZ. Následně jsou s ním seznámeni všichni vyučující žáka, žák samotný a jeho zákonní zástupci, kteří poskytování vzdělávání podle IVP odsouhlasí podpisem. IVP je vždy aktualizován pro nový školní rok. Obsahuje-li Doporučení ŠPZ také podpůrná opatření ve formě předmětu speciálně pedagogické péče (PSPP), je toto podpůrné opatření poskytováno příslušným pedagogickým

pracovníkem v domluveném režimu. Časová dotace těchto předmětů je poskytována z disponibilních hodin.

PSPP je zařazován na základě Doporučení ŠPZ jako forma další péče o žáka; má podobu speciálně pedagogické intervence, která má přispět ke zlepšení aktuálních obtíží žáka. Předmět je zaměřen např. na rozvoj percepčně-motorických funkcí, grafomotorických dovedností, jazykových kompetencí a komunikačních dovedností, prostorové orientace a orientace v čase, pozornosti a paměti. Důraz je kladen též na rozvíjení nejrůznějších kompetencí, zejména kompetence k učení, řešení problémů či zvládání sociálních situací. Hodnocení PSPP probíhá průběžně různými formami a má formativní charakter. Na konci školního roku je hodnocení souhrnné.

Žákům s prvním stupněm podpory může škola na základě vlastního rozhodnutí či Doporučení ŠPZ poskytovat pedagogickou intervenci (PI). Ta slouží zejména k podpoře vzdělávání žáka ve vyučovacích předmětech, kde je třeba posílit jeho vzdělávání, případně ke kompenzaci nedostatečné domácí přípravy na výuku. Výuka probíhá ve stanoveném režimu mimo vyučování.

Vyhodnocování efektivity zavedených podpůrných opatření probíhá průběžně, jedenkrát ročně je pak hodnocení komplexní.

Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Naše škola uplatňuje pro úspěšné vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami princip diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu (při organizaci činností i při stanovování obsahu, forem i metod výuky).

Nezbytnou podmínkou je také spolupráce se zákonnými zástupci žáka, odborníky ŠPZ, případně s dalšími odborníky.

Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Škola se dlouhodobě a systematicky věnuje rozvíjení potenciálu nadaných žáků, a to v mnoha oblastech. Nadaný žák je takový žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání se svými vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových, pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovedností.

Mimořádně nadaný žák dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo jednotlivých oblastech rozumových schopností.

Pojetí péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

Škola ve spolupráci s rodiči a odborníky věnuje mimořádnou pozornost včasné identifikaci žáků nadaných a mimořádně nadaných, která je předpokladem podpory žáka a vede k rozvoji jeho nadání.

V prvním stupni podpory se nejčastěji volí formy obohacování učiva s cílem učivo prohloubit, rozšířit, obohatit o další informace, stimulovat procesy objevování a vyhledávání souvislostí. V tomto případě se výstupy neupravují. Vyšší stupně podpory doporučí ŠPZ. Při identifikaci žáků s nadáním škola nezapomíná také na žáky s tzv. „dvojí výjimečností“ (žák nadaný mající zároveň speciální vzdělávací potřeby).

Systém péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

Systém péče o žáky nadané a mimořádně nadané je obdobný jako u žáků s přiznanými PO, hlavní zásadou je nejlepší zájem žáka a rozvoj jeho nadání.

Na péči se podílejí pedagogičtí pracovníci a pracovníci ŠPP ve spolupráci s odborníky z RPP a ŠPZ, případně i s dalšími odborníky.

Vykazuje-li žák nadání v určité oblasti, přizná mu škola PO prvního stupně. Poskytování PO prvního stupně má dvě fáze. První představuje přímou podporu žáka ve výuce učitelem a slouží ke zmapování možných forem rozvoje žáka. Je-li potřeba spolupráce více pedagogických pracovníků či pracovníků ŠPP, může nastat další fáze podpory, a sice vytvoření plánu pedagogické podpory (PLPP).

Škola vytvoří žákovi PLPP, který stručně popisuje úpravy ve způsobech práce se žákem. Plán vytváří třídní učitel ve spolupráci s pracovníky ŠPP a dalšími vyučujícími daného žáka. Třídní učitel s nastavenými PO seznámí žáka i jeho zákonné zástupce. Poskytování podpůrných opatření prvního stupně škola průběžně vyhodnocuje. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Není-li tomu tak, doporučí škola zákonnému zástupci žáka využití služeb ŠPZ.

Zjišťování mimořádného nadání žáka a jeho vzdělávacích potřeb provádí ŠPZ, které ve spolupráci s dalšími odborníky pro danou oblast doporučí škole nejvhodnější vzdělávací model žáka a případně předá podklady pro IVP.

Výstupem z diagnostiky nadaného žáka v ŠPZ je Doporučení pro školu. V něm jsou navržena taková podpůrná opatření, která odpovídají žákovým potřebám. Jedním z podpůrných opatření může být IVP. Ten je vypracován na základě Doporučení ŠPZ a žádosti zákonného zástupce žáka třídním učitelem ve spolupráci s ostatními vyučujícími a pracovníky ŠPP.

V IVP je specifikován vzdělávací model mimořádně nadaného žáka, případné úpravy obsahu vzdělávání, časové a obsahové rozvržení učiva, volba pedagogických postupů, způsob zadávání a plnění úkolů, způsob hodnocení, seznam pomůcek, učebnic a materiálů. Zároveň je určen pedagog, který bude sledovat a koordinovat průběh vzdělávání mimořádně nadaného žáka.

IVP je vypracován do měsíce ode dne, kdy škola obdrží Doporučení ŠPZ. Následně jsou s ním seznámeni všichni vyučující žáka, žák samotný a jeho zákonní zástupci, kteří poskytování vzdělávání podle IVP odsouhlasí podpisem.

Škola v péči o nadané a mimořádně nadané žáky využívá např. tyto úpravy vzdělávacího procesu: předčasný nástup dítěte do školy, účast žáka na výuce jednoho nebo více předmětů ve vyšších ročnících, obohacování vzdělávacího obsahu, zadávání specifických úkolů či projektů, příprava a účast na soutěžích a olympiádách, nabízení zájmových aktivit.

Od školního roku 2016/17 mají žáci možnost vzdělávat se ve třídách s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů.

3.4. ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT

Tematické okruhy všech průřezových témat jsou na naší škole integrovány do učebních osnov některého vyučovacího předmětu.

V následujícím přehledu jsou uvedeny tematické okruhy jednotlivých průřezových témat, ročníky a vyučovací předměty, ve kterých jsou realizovány. Uvedený seznam uvádí místa učebních osnov, ve kterých jsou průřezová témata probírána závazně (srov. dále vzdělávací obsah jednotlivých předmětů). Kromě toho využívají pedagogové k jejich realizaci přirozeného zájmu žáků a pedagogických situací, které nelze dlouhodobě plánovat.

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Toto průřezové téma je zaměřeno na osobu žáka, cílem je pomoci každému žákovi získávat praktické životní dovednosti, hledat vlastní cestu dalším životem.

<table>
<tr><th rowspan="3">PRŮŘEZOVÉ TÉMA</th><th colspan="9">OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</th></tr>
<tr><th colspan="5">1. STUPEŇ</th><th colspan="4">2. STUPEŇ</th></tr>
<tr><th>Název tematického okruhu</th><th>1. ročník</th><th>2. ročník</th><th>3. ročník</th><th>4. ročník</th><th>5. ročník</th><th>6. ročník</th><th>7. ročník</th><th>8. ročník</th><th>9. ročník</th></tr>
<tr><td>1. Rozvoj schopností poznávání</td><td colspan="5" rowspan="5">Prolíná všemi ročníky ve všech předmětech</td><td>VV</td><td>OV, VV</td><td>OV, PŘ</td><td></td></tr>
<tr><td>2. Sebepoznání a sebepojetí</td><td>VZ, TV</td><td>OV, TV</td><td>OV, VV, TV, ČP</td><td>AJ, VV, TV, ČP</td></tr>
<tr><td>3. Seberegulace a sebeorganizace</td><td>VZ</td><td>OV</td><td>OV, PŘ</td><td></td></tr>
<tr><td>4. Psychohygiena</td><td>VZ, TV</td><td>OV, TV</td><td>OV, PŘ, TV</td><td>TV</td></tr>
<tr><td>5. Kreativita</td><td>VV, Inf</td><td>OV, VV, Inf</td><td>OV, VV, Inf</td><td>VV</td></tr>
<tr><td>6. Mezilidské vztahy</td><td colspan="5" rowspan="3">Prolíná všemi ročníky ve všech předmětech</td><td>OV, AJ, VZ</td><td>OV</td><td>OV</td><td></td></tr>
<tr><td>7. Poznávání lidí</td><td>OV, VZ</td><td>OV, ČJ</td><td>OV</td><td></td></tr>
<tr><td>8. Komunikace</td><td>OV, ČJ, AJ, VZ, TV</td><td>OV, ČJ, TV</td><td>OV, ČJ, VV, TV</td><td>ČJ, AJ, VV, TV</td></tr>
<tr><td>9. Kooperace a kompetice</td><td colspan="5">Prolíná všemi ročníky ve všech předmětech</td><td>OV, TV</td><td>TV</td><td>OV, TV</td><td>TV</td></tr>
<tr><td>10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</td><td colspan="5" rowspan="2">Prolíná všemi ročníky ve všech předmětech</td><td>OV, VZ</td><td>OV</td><td>OV</td><td></td></tr>
<tr><td>11. Hodnoty, postoje, praktická etika</td><td>OV</td><td>OV</td><td>OV, PŘ</td><td>Z</td></tr>
</table>

Výchova demokratického občana (VDO)

Toto průřezové téma má vybavit žáka základní úrovní občanské gramotnosti, umožnit mu konstruktivně řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, s ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

PRŮŘEZOVÉ TÉMA	VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA								
	1. STUPEŇ					2. STUPEŇ			
Název tematického okruhu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1. Občanská společnost a škola			PRV		AJ	OV		AJ	OV
2. Občan, občanská společnost a stát				V	V	OV, D	OV	OV, D	OV
3. Formy participace občanů v politickém životě				V				OV	OV
4. Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				V	V		Z, D	OV	OV, Z, D

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

Toto průřezové téma podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění, snaží se z žáka vychovat budoucího evropského občana jako zodpovědnou a tvořivou osobnost schopnou v dospělosti mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i osobním životě.

PRŮŘEZOVÉ TÉMA	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOTECH								
	1. STUPEŇ					2. STUPEŇ			
Název tematického okruhu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1. Evropa a svět nás zajímají				AJ	V, AJ		AJ	Z	
2. Objevujeme Evropu a svět					V		AJ	Z	OV
3. Jsme Evropané					V	D	D	Z, ČP, D	OV, ČP

Multikulturní výchova (MKV)

Toto průřezové téma umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí kultur, jejich tradicemi a hodnotami, zprostředkovává poznání vlastní kultury a porozumění odlišným kulturám.

PRŮŘEZOVÉ TÉMA	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA								
	1. STUPEŇ					2. STUPEŇ			
Název tematického okruhu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1. Kulturní diference			PRV			OV, D	OV, Z, D	Z	OV, Z
2. Lidské vztahy	PRV	PRV	PRV	AJ	AJ	OV, ČJ	OV, ČJ	ČJ	OV, ČJ, Z
3. Etnický původ						OV, VV	OV, VV, Z	Z, PŘ, ČP	OV, Z, ČP
4. Multikulturalita				AJ	AJ	OV	OV, Z, ČJ	D	OV, AJ, Z
5. Princip sociálního smíru a solidarity							OV, Z		OV, Z

Environmentální výchova (EMV)

Toto průřezové téma vede žáky k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, k pochopení základních principů udržitelného rozvoje, k uvědomění si odpovědnosti za chování každého jednotlivce i společnosti jako celku.

PRŮŘEZOVÉ TÉMA	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA								
	1. STUPEŇ					2. STUPEŇ			
Název tematického okruhu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1. Ekosystémy	PRV			P		Z, PŘ	Z, PŘ	Z, PŘ	Z, PŘ, CH
2. Základní podmínky života			PRV			Z, PŘ		CH	Z, CH, F, PŘ
3. Lidské aktivity a problémy životního prostředí				P, V		OV, Z, PŘ, ČP	OV, Z, PŘ	CH, Z, D, F	OV, CH, Z, PŘ, D, F
4. Vztah člověka k prostředí			PRV		P	OV, PŘ, VV	PŘ, D, VV	CH, PŘ	OV, CH, Z, PŘ

Mediální výchova (MV)

Toto průřezové téma nabízí základní poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Učí žáky zpracovat, vyhodnotit a využít informace a podněty přicházející z médií.

PRŮŘEZOVÉ TÉMA	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA								
	1. STUPEŇ					2. STUPEŇ			
Název tematického okruhu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1. Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení					ČJ, Inf		OV	ČP	ČJ, ČP
2. Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					ČJ	Inf	OV		ČJ
3. Stavba mediálních sdělení									ČJ
4. Vnímání autora mediálních sdělení						VZ			ČJ
5. Fungování a vliv médií ve společnosti				TV	TV	VZ		ČJ, D	ČJ
6. Tvorba mediálních sdělení									ČJ
7. Práce v realizačním týmu									ČJ

4. UČEBNÍ PLÁNY

Při tvorbě učebních plánů škola vychází z Rámcového učebního plánu pro základní vzdělávání. (RUP ZV). Od školního roku 2022/2023 zavádíme výuku podle nového RVP ZV (2021) na 1. stupni a v 6. ročníku.

Postupné zahájení vzdělávání podle dle RVP ZV (2021) obsahujícího novou vzdělávací oblast Informatika

Obsah jednotlivých předmětů s výjimkou informatiky jsme v souladu s RVP 2021 upravili už od školního roku 2022/2023.

Zavedení nové informatiky si vyžádalo úpravu učebních plánů. Konkrétní podobu **postupného zavádění tzv. nové informatiky**, a tedy i vzdělávání upravených učebních plánů (v souladu s RVP 2021), je možno vyčíst z přiložené tabulky:

ročník	22/23	23/24	24/25	25/26	26/27
4.					
5.					
6.		návaznost jen na 5.			
7.		návaznost jen na 5., 6.			
8.			návaznost jen na 5., 6., 7.		
9.				návaznost jen na 5., 6., 7., 8.	

Červená znamená dobíhající výuku podle původního RVP ZV z roku 2017 (původní učební plány, původní obsah předmětu informatika)

Zelená znamená výuku podle revidovaného RVP ZV z roku 2021 – zavedení tzv. nové informatiky.

Modrá znamená přechodnou fázi – žáci neprocházejí celým obsahem nové informatiky, výuka je zahájena bez návaznosti na předchozí ročníky.

Naše škola tedy začne vyučovat tzv. novou informatiku podle nového RVP ZV od 1. 9. 2022, a to ve 4. – 6. ročníku. V těchto ročnících se bude výuka řídit novými učebními plány. Žáci 5. a 6. ročníku zahájí výuku nové informatiky bez návaznosti na předchozí ročníky a obsah výuky bude tedy přizpůsoben této skutečnosti.

Ve školním roce 2023/2024 bude nová informatika vyučována na naší škole ve 4. – 7. ročníku (žáci 8. a 9. ročníku budou vzděláváni podle původního učebního plánu, výuka předmětu informatika bude vycházet z původního RVP 2017).

O rok později (2024/2025) bude nová informatika zavedena ve 4. – 9. ročníku. Všechny ročníky se budou vzdělávat podle upravených učebních plánů, žáci 9. ročníku zahájí výuku nové

informatiky bez návaznosti na předchozí ročníky a obsah výuky bude tedy přizpůsoben této skutečnosti.

Od školního roku 2025/2026 bude výuka nové informatiky probíhat ve 4. – 9. ročníku, všechny ročníky se budou vzdělávat podle upravených učebních plánů.

4.1. UČEBNÍ PLÁN BĚŽNÝCH TŘÍD

Poznámky k učebnímu plánu

1. stupeň

Všichni žáci se (obsahově) již vzdělávají podle nového RVP ZV (2021).

Učební plán pro žáky, kteří do školy nastoupili 1. 9. 2020 či později

- Je zavedena **výuka angličtiny od 1. třídy**. Výuku angličtiny jsme **posílili o 4 hodiny** z disponibilní časové dotace.
- Vyučovací předmět **český jazyk a literatura** byl **posílen o 6 hodin** z disponibilní časové dotace. Učitelé se shodli na potřebě většího časového prostoru pro procvičení a upevnění probíraného učiva.
- Vyučovací předmět **matematika** byl **posílen o 3 hodiny** z disponibilní časové dotace. Učitelé se shodli na potřebě většího časového prostoru pro procvičení a upevnění probíraného učiva.
- Podle nového RVP (2021) je **zavedena výuky informatiky již od 4. ročníku**.
- Vzdělávací **oblast Člověk a jeho svět byla posílena o 3 hodiny** z disponibilní časové dotace. Učitelé se shodli na potřebě většího časového prostoru pro procvičení a upevnění probíraného učiva.

Učební plán pro žáky, kteří do školy nastoupili 1. 9. 2019 či dříve

- Vyučovací předmět **český jazyk a literatura byl posílen o 7 hodin** z disponibilní časové dotace. Učitelé se shodli na potřebě většího časového prostoru pro procvičení a upevnění probíraného učiva.
- Vyučovací předmět **matematika byl posílen o 3 hodiny** z disponibilní časové dotace. Učitelé se shodli na potřebě většího časového prostoru pro procvičení a upevnění probíraného učiva.
- Podle nového RVP (2021) je **zavedena výuky informatiky již od 4. ročníku**.
- Vzdělávací **oblast Člověk a jeho svět byla posílena o 3 hodiny** z disponibilní časové dotace. Učitelé se shodli na potřebě většího časového prostoru pro procvičení a upevnění probíraného učiva.

2. stupeň

Žáci 6. ročníku se od školního roku 2022/2023 již vzdělávají podle nového RVP ZV (2021). Žáci 7. – 9. ročníku se vzdělávají podle původního RVP ZV.

Učební plán pro žáky 7. – 9. ročníku (školní rok 2022/2023)

- Vyučovací **předmět český jazyk a literatura byl posílen o 5 hodin** z disponibilní časové dotace. Učitelé se shodli na potřebě většího časového prostoru pro procvičení a upevnění probíraného učiva. V 9. ročníku pak zbyde dostatek prostoru pro přípravu na jednotnou přijímací zkoušku.

- Vyučovací **předmět matematika byl posílen o 3 hodiny** z disponibilní časové dotace. Učitelé se shodli na potřebě většího časového prostoru pro procvičení a upevnění probíraného učiva. V 9. ročníku pak zbyde dostatek prostoru pro přípravu na jednotnou přijímací zkoušku.

- Vyučovací **předmět informatika byl posílen o 2 hodiny** z disponibilní časové dotace. Učitelé se shodli na potřebě většího časového prostoru, aby bylo možné žáky lépe seznamovat se stále se měnícím světem IT.

- Vzdělávací **oblast Člověk a společnost byla posílena o 1 hodinu** z disponibilní časové dotace. Do předmětu Občanská výchova je totiž integrován i okruh ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce *Svět práce*.

- Vzdělávací **oblast Člověk a příroda byla posílena o 7 hodin** z disponibilní časové dotace. Naše škola dlouhodobě akcentuje přírodovědné předměty.

- **Chybějící hodina minimální časové dotace ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví** je zařazena do vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Část učiva vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví je integrována v 8. ročníku do předmětu přírodopis.

- Nabídka **dalšího cizího jazyka** pro 7. ročníky je každoročně aktualizována podle zájmu žáků a možností školy. Dosud jsme vždy vyučovali španělštinu a němčinu. V odůvodněných případech může být konkrétní žák v souladu se svými speciálními vzdělávacími potřebami a po projednání s jeho zákonnými zástupci (s jejich souhlasem) zařazen do skupiny, která se místo výuky dalšího cizího jazyka věnuje dalšímu prohlubování a upevňování znalostí prvního cizího jazyka, tedy angličtiny. Tito žáci pak navštěvují předmět **situační angličtina**. Tento předmět má shodnou časovou dotaci jako Další cizí jazyk a je zaměřen na rozvoj komunikačních dovedností.

Učební plán pro žáky 6. ročníku (školní rok 2022/2023)

- Vyučovací předmět **český jazyk a literatura byl posílen o 5 hodin** z disponibilní časové dotace. Učitelé se shodli na potřebě většího časového prostoru pro procvičení a upevnění probíraného učiva. V 9. ročníku pak zbyde dostatek prostoru pro přípravu na jednotnou přijímací zkoušku.

- Vyučovací předmět **matematika byl posílen o 5 hodin** z disponibilní časové dotace. Učitelé se shodli na potřebě většího časového prostoru pro procvičení a upevnění

probíraného učiva. V 9. ročníku pak zbyde dostatek prostoru pro přípravu na jednotnou přijímací zkoušku.

- Podle nového RVP (2021) **je zavedena výuky nové informatiky – v každém ročníku 1 hodina týdně.**

- Vzdělávací **oblast Člověk a společnost byla posílena o 1 hodinu** z disponibilní časové dotace. Do předmětu Občanská výchova je totiž integrován i okruh ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce *Svět práce*.

- Vzdělávací **oblast Člověk a příroda byla posílena o 7 hodin** z disponibilní časové dotace. Naše škola dlouhodobě akcentuje přírodovědné předměty.

- **Chybějící hodina minimální časové dotace ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví** je zařazena do vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Část učiva vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví je integrována v 8. ročníku do předmětu přírodopis.

- Nabídka **dalšího cizího jazyka** pro 7. ročníky je každoročně aktualizována podle zájmu žáků a možností školy. Dosud jsme vždy vyučovali španělštinu a němčinu. V odůvodněných případech může být konkrétní žák v souladu se svými speciálními vzdělávacími potřebami a po projednání s jeho zákonnými zástupci (s jejich souhlasem) zařazen do skupiny, která se místo výuky dalšího cizího jazyka věnuje dalšímu prohlubování a upevňování znalostí prvního cizího jazyka, tedy angličtiny. Tito žáci pak navštěvují předmět **situační angličtina**. Tento předmět má shodnou časovou dotaci jako Další cizí jazyk a je zaměřen na rozvoj komunikačních dovedností.

UČEBNÍ PLÁNY VŠEOBECNÝCH TŘÍD – Učební plán pro 1. stupeň pro žáky nastupující do 1. ročníku 1. 9. 2020 a později

Vzdělávací oblast	*Vzdělávací obor*	*Vyučovací předmět*	*Ročník*						*Minimální dotace*	*Disponibilní hodiny*
			1.	*2.*	*3.*	*4.*	*5.*	*1. st.*		
Jazyk a jazyková komunikace	*Český jazyk a literatura*	**Český jazyk**	8	8	9	7	7	**39**	**33**	***6***
	Cizí jazyk	**Anglický jazyk**	2	2	3	3	3	**13**	**9**	***4***
Matematika a její aplikace		**Matematika**	4	4	5	5	5	**23**	**20**	***3***
Informační a komunikační technologie		**Informatika**				1	1	**2**	**2**	
Člověk a jeho svět		**Prvouka**	2	2	2			**6**	**11**	***3***
		Přírodověda				2	2	**4**		
		Vlastivěda				2	2	**4**		
Člověk a společnost	*Dějepis*	**Dějepis**								
	Výchova k občanství	**Občanská výchova**								
Člověk a příroda	*Fyzika*	**Fyzika**								
	Chemie	**Chemie**								
	Přírodopis	**Přírodopis**								
	Zeměpis	**Zeměpis**								
Umění a kultura	*Umění a kultura*	**Výtvarná výchova**	1	2	2	1	1	**7**	**12**	
		Hudební výchova	1	1	1	1	1	**5**		
Člověk a zdraví	*Tělesná výchova*	**Tělesná výchova**	2	2	2	2	2	**10**	**10**	
	Výchova ke zdraví	**Výchova ke zdraví**								
Člověk a svět práce	*Člověk a svět práce*	**Člověk a práce**	1	1	1	1	1	**5**	**5**	
	Volitelné předměty									
Celková povinná časová dotace			**21**	**22**	**25**	**25**	**25**	**118**	**102**	***16***

UČEBNÍ PLÁNY VŠEOBECNÝCH TŘÍD – Učební plán pro 1. stupeň pro žáky nastupující do 1. ročníku 1. 9. 2019 a dříve

Vzdělávací oblast	*Vzdělávací obor*	*Vyučovací předmět*	*Ročník*						*Minimální dotace*	*Disponibilní hodiny*
			1.	*2.*	*3.*	*4.*	*5.*	*1. st.*		
Jazyk a jazyková komunikace	*Český jazyk a literatura*	**Český jazyk**	9	8	9	7	7	**40**	**33**	***7***
	Cizí jazyk	**Anglický jazyk**			3	3	3	**9**	**9**	
Matematika a její aplikace		**Matematika**	4	5	4	5	5	**23**	**20**	***3***
Informační a komunikační technologie		**Informatika**				1	1	**2**	**2**	
Člověk a jeho svět		**Prvouka**	2	2	2			**6**	**11**	***3***
		Přírodověda				2	2	**4**		
		Vlastivěda				2	2	**4**		
Člověk a společnost	*Dějepis*	**Dějepis**								
	Výchova k občanství	**Občanská výchova**								
Člověk a příroda	*Fyzika*	**Fyzika**								
	Chemie	**Chemie**								
	Přírodopis	**Přírodopis**								
		Biologie člověka								
	Zeměpis	**Zeměpis**								
Umění a kultura	*Umění a kultura*	**Výtvarná výchova**	1	2	2	1	1	**7**	**12**	
		Hudební výchova	1	1	1	1	1	**5**		
Člověk a zdraví	*Tělesná výchova*	**Tělesná výchova**	3	3	3	2	2	**13**	**10**	***3***
	Výchova ke zdraví	**Výchova ke zdraví**								
Člověk a svět práce	*Člověk a svět práce*	**Člověk a práce**	1	1	1	1	1	**5**	**5**	
	Volitelné předměty									
Celková povinná časová dotace			**21**	**22**	**25**	**25**	**25**	**118**	**102**	***16***

UČEBNÍ PLÁNY VŠEOBECNÝCH TŘÍD – Učební plán pro 2. stupeň (podle revize RVP 2021, od 2022/23 zavedeno pro 6.ročník)

Vzdělávací oblast	*Vzdělávací obor*	*Vyučovací předmět*	*Ročník*					*Minimální dotace*	*Disponibilní hodiny*
			6.	*7.*	*8.*	*9.*	*2. st.*		
Jazyk a jazyková komunikace	*Český jazyk a literatura*	**Český jazyk**	5	5	5	5	**20**	**15**	**5**
	Cizí jazyk	**Anglický jazyk**	3	3	3	3	**12**	**12**	
	Další cizí jazyk			2	2	2	**6**	**6**	
Matematika a její aplikace		**Matematika**	5	5	5	5	**20**	**15**	***5***
Informační a komunikační technologie		**Informatika**	1	1	1	1	**4**	**4**	
Člověk a jeho svět		**Prvouka**							
		Přírodověda							
		Vlastivěda							
Člověk a společnost	*Dějepis*	**Dějepis**	2	2	2	2	**8**	**10**	**1**
	Výchova k občanství	**Občanská výchova**		1	1	1	**3**		
Člověk a příroda	*Fyzika*	**Fyzika**	2	2	2	2	**8**	**20***	***7***
	Chemie	**Chemie**			2	2	**4**		
	Přírodopis	**Přírodopis**	2	2	2	2	**8**		
	Zeměpis	**Zeměpis**	2	2	2	2	**8**		
Umění a kultura	*Umění a kultura*	**Výtvarná výchova**	2	2	1	1	**6**	**9**	
		Hudební výchova	1	1	1		**3**		
Člověk a zdraví	*Tělesná výchova*	**Tělesná výchova**	2	2	2	2	**8**	**10***	
	Výchova ke zdraví	**Výchova ke zdraví**	1				**1**		
Člověk a svět práce	*Člověk a svět práce*	**Člověk a práce**	1		1	1	**3**	**3**	
Celková povinná časová dotace			**29**	**30**	**32**	**31**	**122**	**104**	***18***

*chybějící hodina minimální dotace, resp. hodina navíc viz poznámky k učebnímu plánu

UČEBNÍ PLÁNY VŠEOBECNÝCH TŘÍD – Učební plán pro 2. stupeň (podle původního RVP, 2022/23 platí pro 7.až 9. ročník)

Vzdělávací oblast	*Vzdělávací obor*	*Vyučovací předmět*	*Ročník*					*Minimální dotace*	*Disponibilní hodiny*
			6.	*7.*	*8.*	*9.*	*2. st.*		
Jazyk a jazyková komunikace	*Český jazyk a literatura*	**Český jazyk**	5	5	5	5	**20**	**15**	**5**
	Cizí jazyk	**Anglický jazyk**	3	3	3	3	**12**	**12**	
	Další cizí jazyk			2	2	2	**6**	**6**	
Matematika a její aplikace		**Matematika**	4	5	4	5	**18**	**15**	***3***
Informační a komunikační technologie		**Informatika**	1	1	1		**3**	**1**	***2***
Člověk a jeho svět		**Prvouka**							
		Přírodověda							
		Vlastivěda							
Člověk a společnost	*Dějepis*	**Dějepis**	2	2	2	2	**8**	**11**	**1**
	Výchova k občanství	**Občanská výchova**	1	1	1	1	**4**		
Člověk a příroda	*Fyzika*	**Fyzika**	2	2	2	2	**8**	**21***	***7***
	Chemie	**Chemie**			2	2	**4**		
	Přírodopis	**Přírodopis**	2	2	3	2	**9**		
	Zeměpis	**Zeměpis**	2	2	2	2	**8**		
Umění a kultura	*Umění a kultura*	**Výtvarná výchova**	2	2	1	1	**6**	**10**	
		Hudební výchova	1	1	1	1	**4**		
Člověk a zdraví	*Tělesná výchova*	**Tělesná výchova**	2	2	2	2	**8**	**10***	
	Výchova ke zdraví	**Výchova ke zdraví**	1				**1**		
Člověk a svět práce	*Člověk a svět práce*	**Člověk a práce**	1		1	1	**3**	**3**	
Celková povinná časová dotace			**29**	**30**	**32**	**31**	**122**	**104**	***18***

*chybějící hodina minimální dotace, resp. hodina navíc viz poznámky k učebnímu plánu

4.2. UČEBNÍ PLÁN PRO TŘÍDY S ROZŠÍŘENOU VÝUKOU MATEMATIKY A PŘÍRODOVĚDNÝCH PŘEDMĚTŮ

Poznámky k učebnímu plánu

1. stupeň

Všichni žáci se (obsahově) již vzdělávají podle nového RVP ZV (2021).

Učební plány pro žáky, kteří do školy nastoupili 1. 9. 2020 či později

- Je zavedena **výuka angličtiny od 1. třídy**. Výuku angličtiny jsme **posílili o 4 hodiny** z disponibilní časové dotace.
- Vyučovací předmět **český jazyk a literatura** byl **posílen o 3 hodiny** z disponibilní časové dotace. Učitelé se shodli na potřebě většího časového prostoru pro procvičení a upevnění probíraného učiva.
- V souladu s novým RVP (2021) **pokračujeme ve výuce informatiky již od 4. ročníku**.

Učební plán pro žáky, kteří do školy nastoupili 1. 9. 2019 či dříve

- Vyučovací předmět **český jazyk a literatura** byl **posílen o 4 hodiny** z disponibilní časové dotace. Učitelé se shodli na potřebě většího časového prostoru pro procvičení a upevnění probíraného učiva.
- Vyučovací předmět **matematika** byl vzhledem k zaměření tříd **posílen o 5 hodin** z disponibilní časové dotace.
- Vzdělávací **oblast Člověk a jeho svět byla** vzhledem k zaměření tříd **posílena o 5 hodin** z disponibilní časové dotace.
- **Výuka informatiky** je zavedena již od 4. ročníku – využili jsme **1 hodinu** z disponibilní časové dotace.

2. stupeň

Žáci 6. ročníku se od školního roku 2022/2023 již vzdělávají podle nového RVP ZV (2021). Žáci 7. – 9. ročníku se vzdělávají podle původního RVP ZV.

Učební plán pro žáky 7. – 9. ročníku (školní rok 2022/2023)

- Vyučovací **předmět český jazyk a literatura byl posílen o 1 hodinu** z disponibilní časové dotace. Učitelé se shodli na potřebě většího časového prostoru pro procvičení a upevnění probíraného učiva.
- Vyučovací **předmět matematika byl** vzhledem k zaměření tříd **posílen o 5 hodin** z disponibilní časové dotace.

- Vyučovací **předmět informatika byl posílen o 2 hodiny** z disponibilní časové dotace. Učitelé se shodli na potřebě většího časového prostoru, aby bylo možné žáky lépe seznamovat se stále se měnícím světem IT.

- Vzdělávací **oblast Člověk a příroda byla** vzhledem k zaměření tříd **posílena o 9 hodin** z disponibilní časové dotace.

- **Výuka dalšího cizího jazyka**, v případě tříd s rozšířenou výukou **výuka němčiny**, je **posílena o 1 hodinu** z disponibilní časové dotace.

- **Chybějící hodina minimální časové dotace ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví** je zařazena do vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Část učiva vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví je integrována v 8. ročníku do předmětu přírodopis.

Učební plán pro žáky 6. ročníku (školní rok 2022/2023)

- Vyučovací předmět **český jazyk a literatura byl posílen o 2 hodiny** z disponibilní časové dotace. Učitelé se shodli na potřebě většího časového prostoru pro procvičení a upevnění probíraného učiva. V 9. ročníku pak zbyde dostatek prostoru pro přípravu na jednotnou přijímací zkoušku.

- Vyučovací předmět **matematika byl** vzhledem k zaměření tříd **posílen o 5 hodin** z disponibilní časové dotace. Učitelé se shodli na potřebě většího časového prostoru pro procvičení a upevnění probíraného učiva. V 9. ročníku pak zbyde dostatek prostoru pro přípravu na jednotnou přijímací zkoušku.

- Podle nového RVP (2021) **je zavedena výuka nové informatiky, v každém ročníku 1 hodina týdně.**

- Vzdělávací **oblast Člověk a společnost byla posílena o 1 hodinu** z disponibilní časové dotace. Do předmětu Občanská výchova je totiž integrován i okruh ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce *Svět práce*.

- Vzdělávací **oblast Člověk a příroda byla** vzhledem k zaměření tříd **posílena o 9 hodin** z disponibilní časové dotace.

- **Výuka dalšího cizího jazyka**, v případě tříd s rozšířenou výukou **výuka němčiny**, je **posílena o 1 hodinu** z disponibilní časové dotace.

- **Chybějící hodina minimální časové dotace ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví** je zařazena do vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Část učiva vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví je integrována v 8. ročníku do předmětu přírodopis.

UČEBNÍ PLÁNY TŘÍD S ROZŠÍŘENOU VÝUKOU – Učební plán pro 1. stupeň pro žáky nastupující do 1. ročníku 1. 9. 2020 a později

Vzdělávací oblast	*Vzdělávací obor*	*Vyučovací předmět*	*Ročník*						*Minimální dotace*	*Disponibilní hodiny*
			1.	*2.*	*3.*	*4.*	*5.*	*1. st.*		
Jazyk a jazyková komunikace	*Český jazyk a literatura*	**Český jazyk**	7	7	8	7	7	**36**	**33**	***3***
	Cizí jazyk	**Anglický jazyk**	2	2	3	3	3	**13**	**9**	***4***
	Další cizí jazyk									
Matematika a její aplikace		**Matematika**	5	5	5	5	5	**25**	**20**	***5***
Informační a komunikační technologie		**Informatika**				1	1	**2**	**2**	
Člověk a jeho svět		**Prvouka**	2	2	3			**7**	**11**	***4***
		Přírodověda				2	2	**4**		
		Vlastivěda				2	2	**4**		
Člověk a společnost	*Dějepis*	**Dějepis**								
	Výchova k občanství	**Občanská výchova**								
Člověk a příroda	*Fyzika*	**Fyzika**								
	Chemie	**Chemie**								
	Přírodopis	**Přírodopis**								
	Zeměpis	**Zeměpis**								
Umění a kultura	*Umění a kultura*	**Výtvarná výchova**	1	1	2	1	2	**7**	**12**	
		Hudební výchova	1	1	1	1	1	**5**		
Člověk a zdraví	*Tělesná výchova*	**Tělesná výchova**	2	2	2	2	2	**10**	**10**	
	Výchova ke zdraví	**Výchova ke zdraví**								
Člověk a svět práce	*Člověk a svět práce*	**Člověk a práce**	1	1	1	1	1	**5**	**5**	
Celková povinná časová dotace			**21**	**21**	**25**	**25**	**26**	**118**	**102**	***16***

UČEBNÍ PLÁNY TŘÍD S ROZŠÍŘENOU VÝUKOU – Učební plán pro 1. stupeň pro žáky nastupující do 1. ročníku 1. 9. 2019 a dříve

Vzdělávací oblast	*Vzdělávací obor*	*Vyučovací předmět*	*Ročník*						*Minimální dotace*	*Disponibilní hodiny*
			1.	*2.*	*3.*	*4.*	*5.*	*1. st.*		
Jazyk a jazyková komunikace	*Český jazyk a literatura*	**Český jazyk**	8	7	8	7	7	**37**	**33**	***4***
	Cizí jazyk	**Anglický jazyk**			3	3	3	**9**	**9**	
	Další cizí jazyk						1	**1**	**0**	***1***
Matematika a její aplikace		**Matematika**	5	5	5	5	5	**25**	**20**	***5***
Informační a komunikační technologie		**Informatika**				1	1	**2**	**1**	***1***
Člověk a jeho svět		**Prvouka**	3	3	3			**9**	**12**	***5***
		Přírodověda				2	2	**4**		
		Vlastivěda				2	2	**4**		
Člověk a společnost	*Dějepis*	**Dějepis**								
	Výchova k občanství	**Občanská výchova**								
Člověk a příroda	*Fyzika*	**Fyzika**								
	Chemie	**Chemie**								
	Přírodopis	**Přírodopis**								
	Zeměpis	**Zeměpis**								
Umění a kultura	*Umění a kultura*	**Výtvarná výchova**	1	2	2	1	1	**7**	**12**	
		Hudební výchova	1	1	1	1	1	**5**		
Člověk a zdraví	*Tělesná výchova*	**Tělesná výchova**	2	2	2	2	2	**10**	**10**	
	Výchova ke zdraví	**Výchova ke zdraví**								
Člověk a svět práce	*Člověk a svět práce*	**Člověk a práce**	1	1	1	1	1	**5**	**5**	
Celková povinná časová dotace			**21**	**21**	**25**	**25**	**26**	**118**	**102**	***16***

UČEBNÍ PLÁNY TŘÍD S ROZŠÍŘENOU VÝUKOU – Učební plán pro 2. stupeň (podle revize RVP 2021, od 2022/23 zavedeno pro 6.ročník)

Vzdělávací oblast	*Vzdělávací obor*	*Vyučovací předmět*	*Ročník*					*Minimální dotace*	*Disponibilní hodiny*
			6.	*7.*	*8.*	*9.*	*2. st.*		
Jazyk a jazyková komunikace	*Český jazyk a literatura*	**Český jazyk**	4	4	4	5	**17**	**15**	***2***
	Cizí jazyk	**Anglický jazyk**	3	3	3	3	**12**	**12**	
	Další cizí jazyk		1	2	2	2	**7**	**6**	***1***
Matematika a její aplikace		**Matematika**	5	5	5	5	**20**	**15**	**5**
Informační a komunikační technologie		**Informatika**	1	1	1	1	**4**	**4**	
Člověk a jeho svět		**Prvouka**							
		Přírodověda							
		Vlastivěda							
Člověk a společnost	*Dějepis*	**Dějepis**	2	2	2	2	**8**	**10**	***1***
	Výchova k občanství	**Občanská výchova**		1	1	1	**3**		
Člověk a příroda	*Fyzika*	**Fyzika**	2	2	2	2	**8**	**20***	***9***
	Chemie	**Chemie**	1	1	2	2	**6**		
	Přírodopis	**Přírodopis**	2	2	2	2	**8**		
	Zeměpis	**Zeměpis**	2	2	2	2	**8**		
Umění a kultura	*Umění a kultura*	**Výtvarná výchova**	2	2	1	1	**6**	**9**	
		Hudební výchova	1	1	1		**3**		
Člověk a zdraví	*Tělesná výchova*	**Tělesná výchova**	2	2	2	2	**8**	**10***	
	Výchova ke zdraví	**Výchova ke zdraví**	1				**1**		
Člověk a svět práce	*Člověk a svět práce*	**Člověk a práce**	1		1	1	**3**	**3**	
Celková povinná časová dotace			**30**	**30**	**31**	**31**	**122**	**104**	***18***

* chybějící hodina minimální dotace, resp. hodina navíc viz poznámky k učebnímu plánu

UČEBNÍ PLÁNY TŘÍD S ROZŠÍŘENOU VÝUKOU – Učební plán pro 2. stupeň (podle původního RVP, 2022/23 platí pro 7.až 9. ročník)

Vzdělávací oblast	*Vzdělávací obor*	*Vyučovací předmět*	*Ročník*					*Minimální dotace*	*Disponibilní hodiny*
			6.	*7.*	*8.*	*9.*	*2. st.*		
Jazyk a jazyková komunikace	*Český jazyk a literatura*	**Český jazyk**	4	4	4	4	**16**	**15**	***1***
	Cizí jazyk	**Anglický jazyk**	3	3	3	3	**12**	**12**	
	Další cizí jazyk		1	2	2	2	**7**	**6**	***1***
Matematika a její aplikace		**Matematika**	5	5	5	5	**20**	**15**	**5**
Informační a komunikační technologie		**Informatika**	1	1	0	1	**3**	**1**	***2***
Člověk a jeho svět		**Prvouka**							
		Přírodověda							
		Vlastivěda							
Člověk a společnost	*Dějepis*	**Dějepis**	2	2	2	2	**8**	**11**	
	Výchova k občanství	**Občanská výchova**		1	1	1	**3**		
Člověk a příroda	*Fyzika*	**Fyzika**	2	2	2	2	**8**	**21***	***9***
	Chemie	**Chemie**	1	1	2	2	**6**		
	Přírodopis	**Přírodopis**	2	2	3	2	**9**		
	Zeměpis	**Zeměpis**	2	2	2	2	**8**		
Umění a kultura	*Umění a kultura*	**Výtvarná výchova**	2	2	1	1	**6**	**10**	
		Hudební výchova	1	1	1	1	**4**		
Člověk a zdraví	*Tělesná výchova*	**Tělesná výchova**	2	2	2	2	**8**	**10***	
	Výchova ke zdraví	**Výchova ke zdraví**	1				**1**		
Člověk a svět práce	*Člověk a svět práce*	**Člověk a práce**	1		1	1	**3**	**3**	
Celková povinná časová dotace			**30**	**30**	**31**	**31**	**122**	**104**	***18***

* chybějící hodina minimální dotace, resp. hodina navíc viz poznámky k učebnímu plánu

5. UČEBNÍ OSNOVY

5.1. UČEBNÍ OSNOVY BĚŽNÝCH TŘÍD

5.1.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace Český jazyk – 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět. Výuka českého jazyka a literatury byla na naší škole posílena o 7, resp. od roku 2020 o 6 disponibilních hodin. Počet hodin týdně v jednotlivých ročnících – viz učební plány v kapitole 4. 1.

Vyučování běžně probíhá v kmenové třídě. Do výuky bývá zařazena návštěva knihovny a divadelní představení. Je možné zařazovat i jiné kulturní akce.

Český jazyk je vnímán jako nástroj dorozumívání žáků základní školy a v souvislosti s tím je i mostem pro jejich zařazení do společnosti. Otevírá žákům verbální komunikaci s okolním světem a jeho hodnotami. Výuka má tři části: jazykovou, komunikační a slohovou a literární výchovu.

Všechny tři oblasti se vzájemně prolínají a doplňují. Jazyková výchova pomáhá správnému užívání jazykových prostředků v mluvené i psané podobě. Komunikační výchova připravuje žáky na to, aby uměli v různých situacích vhodně reagovat nejen po jazykové stránce, ale i věcně správně. Prostřednictvím literární výchovy získávají schopnosti vyjadřovat své myšlenky, city a schopnost empatie. Učí se zpracovávat text, porozumět jeho významu a smyslu a kriticky ho hodnotit pro následné využití v jiných předmětech s cílem kultivace žákovy osobnosti. Velký důraz je kladen na rozvoj čtenářské gramotnosti.

Výuka v předmětu český jazyk směřuje k:

- osvojení techniky čtení a psaní
- získání schopnosti souvislého vyjadřování a formulování myšlenky v běžném životě
- praktickému zvládnutí základů českého pravopisu
- rozvoji slovní zásoby
- rozvoji čtenářských dovedností a schopnosti čtení s porozuměním
- zvládnutí základů práce s textem
- získávání informací z různých zdrojů
- seznámení se základními literárními žánry

- vytváření čtenářského vkusu
- chápání funkce divadla, filmu, televize a jiných médií

Průřezová témata

Výuka Českého jazyka přispívá k rozvíjení zejména následujících průřezových témat: **Osobnostní a sociální výchova** (osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, sociální rozvoj - mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice, morální rozvoj - hodnoty, postoje, praktická etika), **Mediální výchova** (receptivní činnosti - kritické čtení a vnímaní mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality).

Tematické okruhy následujících průřezových témat jsou do výuky zařazovány nepravidelně - při vhodných příležitostech, zejména v reakcích na aktuální situaci a problémy současného světa: **Multikulturní výchova** (kulturní diference, lidské vztahy a multikulturalita), **Výchova demokratického občana** (občanská společnost a škola), **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** (Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané), **Environmentální výchova** (vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- vedeme žáky k porozumění významu a smyslu informací z tištěných i elektronických textů
- motivujeme žáky k četbě a k vedení čtenářských deníků a podporujeme pozitivní vztah k literatuře.
- využíváme práci s chybou v různých jazykových projevech
- podněcujeme zájem žáků o jazyk motivací k účasti v soutěžích
- zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků

Kompetence k řešení problémů
- zadáváme úlohy zaměřené na řešení jazykových problémů a učíme žáky vhodné argumentaci a obhajobě řešení
- zapojujeme žáky do řešení problémových situací (plánování, příprava, realizace a vyhodnocování výsledků projektů)

Kompetence komunikativní
- navozujeme modelové situace komunikace s různými lidmi k dosažení správné volby verbálních i neverbálních prostředků
- vytváříme žákům situace pro vzájemné sdělování zážitků z četby
- ukazujeme vhodné a nevhodné příklady komunikace v prostředí sociálních sítí a Internetu a tím kultivuje neformální projevy žáků

Kompetence sociální
- vedeme žáky k bezpečnému užívání internetu
- na základě čtenářských zkušeností žáků vytváříme jejich hodnotový systém
- podporujeme veřejná vystoupení žáků k získávání sebedůvěry
- žáky vedeme k dodržování společně dohodnutých pravidel
- ve třídě navozujeme příjemnou pracovní atmosféru a vedeme k tomu i žáky
- dodáváme žákům sebedůvěru, motivujeme převážně pochvalou
- vedeme žáky k týmové spolupráci

Kompetence občanské
- přibližujeme žákům chování a jednání lidí rozdílných sociálních skupin a odlišných kultur
- výběrem textů vedeme žáky k pochopení významu mateřského jazyka jako prvku národní identity
- vedeme žáky k vzájemné toleranci a zároveň k toleranci k lidem, kteří se něčím odlišují
- probouzíme a podporujeme u žáků schopnost empatie
- probouzíme u žáků zájem o literaturu a kulturu vůbec
- zapojujeme žáky do kulturního dění (návštěva divadla)

Kompetence pracovní
- vedeme žáky k efektivnímu časovému rozvržení práce
- vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel, plnění povinností a závazků

Kompetence digitální
- ve vhodných situacích zařazujeme do výuky použití digitálních technologií, aplikací a služeb
- představujeme žákům digitální technologie nejen jako zdroj zábavy, ale jako důležitého pomocníka při komunikaci s ostatními, při práci i učení
- starší děti vedeme k efektivnímu využívání digitálních technologií při samostatném zpracování výukových témat či při prostém vyhledávání informací
- hovoříme s žáky o všech rizicích, které s sebou digitální prostředí nese, učíme je dbát na zabezpečení vlastních dat a na citlivé zacházení s daty ostatních osob

Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJL-3-1-01	plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
ČJL-3-1-02	porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
ČJL-3-1-03	respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
ČJL-3-1-04	pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
ČJL-3-1-05	v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
ČJL-3-1-06	volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
ČJL-3-1-07	na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
ČJL-3-1-08	zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
ČJL-3-1-09	píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
ČJL-3-1-10	píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
ČJL-3-1-11	seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-3-1-01p	*čte s porozuměním jednoduché texty*
ČJL-3-1-02p	*rozumí pokynům přiměřené složitosti*
ČJL-3-1-04p, ČJL-3-1-05p, ČJL-3-1-06p	*dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání*
ČJL-3-1-08	*zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním*

ČJL-3-1-09p píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen
ČJL-3-1-09p spojuje písmena a slabiky
ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby
ČJL-3-1-09p dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost
ČJL-3-1-10p opisuje a přepisuje krátké věty

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-5-1-05p, ČJL-5-1-10p vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích
ČJL-5-1-05p má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování
ČJL-5-1-07p v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči
ČJL-5-1-09p popíše jednoduché předměty, činnosti a děje
ČJL-5-1-09p opisuje a přepisuje jednoduché texty
ČJL-5-1-09p píše správně a přehledně jednoduchá sdělení
ČJL-5-1-09p píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy
ČJL-5-1-09p ovládá hůlkové písmo
tvoří otázky a odpovídá na ně

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost

ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák
ČJL-3-2-01p rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy
ČJL-3-2-01p rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky
ČJL-3-2-01p tvoří slabiky
ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky
ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 2. období

žák
ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák
ČJL-5-2-03p pozná podstatná jména a slovesa
ČJL-5-2-06p dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího
ČJL-5-2-08p rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik
určuje samohlásky a souhlásky
seřadí slova podle abecedy
správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě
správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJL-3-3-01 čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku

ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu

ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění

ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně

ČJL-3-3-02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací
při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je

ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma

ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů

ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p dramatizuje jednoduchý příběh

ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek

ČJL-5-3-02p čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy

ČJL-5-3-02p určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti

ČJL-5-3-04p rozlišuje prózu a verše
rozlišuje pohádkové prostředí od reálného
ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Český jazyk
Jazyková, komunikační, slohová a literární výchova

1. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
pečlivě vyslovuje, opravuje svou výslovnost, rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova	ČJL-3-2-01 ČJL-3-1-02 ČJL-3-1-06	písmena abecedy: - poznávání písmen abecedy - aktivizace předškolních poznatků (formou hry)	
člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky, rozlišuje hlásky sluchem, správně vyslovuje samohlásky, souhlásky, souhláskové skupiny	ČJL-3-2-01	věta, slovo, slabika, hláska: - slova s otevřenou slabikou - slova se slabikou zavřenou - slova se dvěma souhláskami na začátku - slova se dvěma souhláskami uprostřed - slova se slabikami di, ti, ni, dě, tě, ně - slova se slabikami bě, pě, vě, mě - slova s písmeny ď, ť, ň - slabikotvorné souhlásky - shluky souhlásek	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
ovládá základní hygienické návyky spojené se psaním, píše správné tvary písmen a číslic, správně napodobuje jednotlivá písmena, kontroluje vlastní písemný projev, užívá vhodných spojovacích výrazů, obměňuje je podle potřeby, kontroluje techniku svého písemného projevu, píše správné tvary číslic, umí psát diakritická znaménka v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí správné tempo řeči.	ČJL-3-2-01 ČJL-3-1-09 ČJL-3-1-08 ČJL-3-1-05	písmena ve vztahu k odpovídajícím hláskám: - malá, velká, tištěná, psaná - diakritická znaménka - číslice	
čte se zřetelnou a jasnou výslovností, čte vhodným tempem jednoduchý text, správně dýchá	ČJL-3-2-01 ČJL-3-1-07 ČJL-3-1-01	čtení krátkých vět, čtení textů přiměřeného rozsahu a náročnosti	
vyjadřuje své pocity z přečteného čte a přednáší zpaměti literární texty přiměřené věku ve vhodném frázování a tempu	ČJL-3-3-01 ČJL-3-3-02	literární texty a básně pro děti, rozpočítadla, říkadla, hádanky, básně pro děti	

Pozn.: Výukou prolíná průřezové téma Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj (rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí), sociální rozvoj (mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice), morální rozvoj (hodnoty, postoje, praktická etika).

Český jazyk
Jazyková výchova

2. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
umí napsat a zdůvodnit správné psaní velkých písmen v typických příkladech vlastních jmen, osob, zvířat a místních pojmenování.	ČJL-3-2-08	vlastní jména: - osob - zvířat - místní pojmenování	
porovnává významy slov, zařazuje slova do správných skupin podle významu.	ČJL-3-2-02	význam slov: - slova a pojmy - slova nadřazená, podřazená, souznačná a protikladná	
zdůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách dokáže správně napsat dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický jev zdůvodňuje psaní párových souhlásek na konci slova	ČJL-3-2-08	slovo, slabika, hláska: - samohlásky krátké a dlouhé (ú-ů) - slabikotvorné r, l - souhlásky tvrdé a měkké - souhlásky znělé a neznělé - slabiky s „ě“	
rozlišuje větu a souvětí, pozná druhy jednoduchých vět podle postoje mluvčího zdůvodňuje psaní velkého písmene na začátku věty. rozděluje slova na konci řádku rozlišuje věty podle jejich obsahu používá vhodné tempo, intonaci a přízvuk ve větě spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	ČJL-3-2-07 ČJL-3-2-06	věta, druhy vět jednoduchých, souvětí: - oznamovací - rozkazovací - tázací - přací - pořadí vět v textu - spojka ve větě - spojování vět v souvětí - funkce spojky	
v nekomplikovaných případech rozpozná podstatná jména, slovesa, předložky a spojky	ČJL-3-2-04	základní seznámení se slovními druhy (podstatná jména, slovesa, předložky,spojky)	

Český jazyk
Komunikační a slohová výchova

2. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
volí vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných školních a mimoškolních situacích tvoří krátký mluvený projev na základě vlastních zážitků porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	ČJL-3-1-03 ČJL-3-1-04 ČJL-3-1-11	formy společenského styku: - pozdrav, vykání, tykání, oslovení, poděkování - vyprávění podle obrázkové osnovy - popis zvířete a věci	

Český jazyk
Literární výchova

2. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
čte plynule a pozorně vlastním tempem, správně dýchá, opravuje si chyby ve výslovnosti rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších odlišuje pohádku od ostatních vyprávění domýšlí jednoduchý příběh orientuje se v textu recituje báseň	ČJL-3-3-03	- hádanka - říkanka - báseň - pohádka	

Pozn.: Výukou prolíná průřezové téma Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj (rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí), sociální rozvoj (mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice), morální rozvoj (hodnoty, postoje, praktická etika).

Český jazyk
Jazyková výchova

3. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
odůvodňuje a píše správně párové souhlásky uvnitř slov, neřídí se výslovností. porovnává významy slov. vyhledává v textu slova příbuzná. klade správně slovní přízvuk	ČJL-3-2-01 ČJL-3-2-02	slovo, stavba slova: - párové souhlásky uvnitř slov - stavba slova - slovní přízvuk	
vyhledává v textu slova příbuzná porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, pozná slova nadřazená a podřazená odůvodňuje a píše správně i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech pamětně zvládá vyjmenovaná slova.	ČJL-3-2-08 ČJL-3-2-02 ČJL-3-2-02	vyjmenovaná slova: - význam slova, slova příbuzná - slova souznačná, protikladná - slova nadřazená a podřazená - slova přejatá - slova s citovým zabarvením - vyjmenovaná slova po obojetných souhláskách	
rozlišuje slovní druhy v základním tvaru třídí slova podle zobecněného významu (děj, věc, okolnost, vlastnost) užívá v mluveném projevu správné tvary podstatných jmen a sloves zvládá pravopis vlastních jmen (osob, zvířat, místních pojmenování)	ČJL-3-2-04 ČJL-3-2-05 ČJL-3-2-08	slovní druhy se zaměřením na podstatná jména a slovesa: - přehled druhů slov - podstatná jména (rod, číslo, pád) - vlastní jména - slovesa (osoba, číslo, čas)	
odliší větu jednoduchou od souvětí. spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy.	ČJL-3-2-06	věta a souvětí: - věta jednoduchá - souvětí	

Český jazyk
Komunikační a slohová výchova

3. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich příběh souvisle se vyjadřuje a klade otázky využije jednoduchou osnovu	ČJL-3-1-10	jednoduché formy psaného projevu: - osnova - vyprávění - popis (postava, děj, věc) - dopis, adresa - telefonický rozhovor - sdělování přání a pozdravů	

Český jazyk
Literární výchova

3. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností chápe četbu jako zdroj informací o světě i sobě vyjadřuje svůj postoj k přečtenému textu plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	ČJL-3-3-01 ČJL-3-3-02 ČJL-3-3-04	- poezie - pohádka - pověst - bajka	

Pozn.: výukou prolíná průřezové téma Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj (rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí), sociální rozvoj (mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice), morální rozvoj (hodnoty, postoje, praktická etika).

Český jazyk
Jazyková výchova

4. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary porovnává významy slov a slova vícevýznamová rozlišuje ve slově kořen, příponu, předponu a snaží se o rozpoznání koncovky	ČJL-5-2 -04 ČJL-5-2-01 ČJL-5-2-02	nauka o slově: - význam slova - slova spisovná a nespisovná - slova jednoznačná a mnohoznačná - stavba slova (kořen, přípona, předpona)	
píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	ČJL-5-2-08	vyjmenovaná slova: - vyjmenovaná slova po obojetných souhláskách - slova příbuzná	
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu skloňuje podstatná jména, časuje slovesa	ČJL-5-2-03	slovní druhy, podstatná jména a slovesa: - podstatná jména, rod, číslo, pád, vzor - slovesa, infinitiv, jednoduché a složené tvary - zvratná slovesa - časování	
vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty užívá vhodných spojovacích výrazů a podle potřeby je obměňuje	ČJL-5-2-06 ČJL-5-2-07	podmět a přísudek: - stavba jednoduché věty - základní skladební dvojice - shoda podmětu s přísudkem - souvětí	

Český jazyk
Komunikační a slohová výchova

4. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas, reprodukuje obsah sdělení, zapamatuje si z něj podstatná fakta vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechává vzkaz na záznamníku rozlišuje spisovný a nespisovný projev sestavuje osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti napíše dopis	ČJL-5-1-01 ČJL-5-1-10 ČJL-5-1-09 ČJL-5-1-08 ČJL-5-1-04 ČJL-5-1-05	stylizace a kompozice, členění textu: - vyprávění - popis (osoby, věci, děje, činnosti) - osnova - nadpis - členění projevu - formy společenského styku (telefonování, oznámení) - adresa	

Český jazyk
Literární výchova

4. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
čte plynule s porozuměním, vyjadřuje své dojmy z četby, zaznamenává je volně reprodukuje text podle svých schopností tvoří vlastní literární text na dané téma vyhledává informace z učebnic a encyklopedií	ČJL-5-3-01 ČJL-5-3-02	poezie a próza: - lyrika, epika - pohádka, pověst - bajka - povídka	

Pozn.: Výukou prolíná průřezové téma Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj (rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí), sociální rozvoj (mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice), morální rozvoj (hodnoty, postoje, praktická etika).

Český jazyk
Jazyková výchova

5. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
osvojuje si průběžně jazyk jako nástroj dorozumívání vytváří si vztah k mateřskému jazyku, svému národu, ke své vlasti		- jazyk jako nástroj dorozumívání, verbální a neverbální komunikace (gesta, mimika) - český národní jazyk – jazyk mateřský	
rozlišuje souhláskové skupiny na styku předpony nebo přípony a kořene slova	ČJL-5-2-02	- **stavba slova** (kořen, předpona, přípona, koncovka) a její **souvislost s pravopisem** (souhláskové skupiny na styku předpony nebo přípony a kořene, zdvojené souhlásky)	
v písemném projevu aplikuje další pravopisná pravidla (vč. probraných v nižších ročnících)	ČJL-5-2-08	- i/y po obojetných souhláskách - skupiny bě/bje, pě, vě/vje, mě/mně - předložky s a z a předpony s-, z-, vz-	
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	ČJL-5-2-03	- **podstatná jména** (rod, číslo, pád, vzor) - **slovesa** (infinitiv, jednoduché a složené tvary, zvratná slovesa, časování) - **přídavná jména** (skloňování, důraz na pravopis) - **zájmena** (skloňování, důraz na pravopis) - **číslovky** (skloňování, důraz na pravopis)	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
odlišuje větu jednoduchou od souvětí vhodně změní větu jednoduchou v souvětí vyhledává základní skladební dvojici	ČJL-5-2-06 ČJL-5-2-05	- věta jednoduchá a souvětí - základní skladební dvojice	
v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty zvládá základní příklady syntaktického pravopis	ČJL-5-2-05 ČJL-5-2-09	- podmět vyjádřený a nevyjádřený - podmět rozvitý a několikanásobný - přísudek slovesný - shoda přísudku s podmětem (včetně několikanásobného – základní příklady)	

Český jazyk
Komunikační a slohová výchova

5. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro žáky 5. ročníku, podstatné informace zaznamenává posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	ČJL-5-1-01 ČJL-5-1-02 ČJL-5-1-03	- práce s texty různého rozsahu i obsahu - nácvik tichého čtení - nácvik čtení s porozuměním - vyhledávání informací - rozlišení plného a neúplného textu	
píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti vyplní běžný tiskopis	ČJL-5-1-09 ČJL-5-1-10	základní slohové útvary a vhodný výběr jazykových prostředků: - **vyprávění** - **popis** (důraz na popis předmětu, popis pracovního postupu) - **dopis** (vč. psaní adres) - **jednoduché tiskopisy**	
rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	ČJL-5-1-06	- práce s reklamními texty	MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (rozdíl mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením); interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (rozdíl mezi reklamou a zprávou)
volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	ČJL-5-1-07	- základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) - základní komunikační pravidla (vč. mimojazykových prostředků)	

Český jazyk
Literární výchova

5. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
volně reprodukuje text rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	ČJL-5-3-02 ČJL-5-3-03 ČJL-5-3-04	- práce s texty různého rozsahu i obsahu - **reprodukce textu** (souvislá i s pomocí návodných otázek) - **próza a poezie** (základní žánry: pohádka, pověst, bajka, povídka, báseň) - **drama** - verš, sloka, rým, přirovnání	
podle svých schopností tvoří literární text na dané téma dle svých schopností dál tvořivě pracuje s hotovým literárním textem při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	ČJL-5-3-02 ČJL-5-3-04	- vyzkoušení vlastní literární tvorby (poezie i próza) - dokončení neukončeného literárního textu - přednes vhodných literárních děl - dramatizace - tvorba ilustrace k přečtenému textu - rozbor literárního textu odpovídající úrovně (základní literární pojmy)	
vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	ČJL-5-3-01	- vedení čtenářského deníku - besedy o přečtených knihách	

Pozn.: Výukou prolíná průřezové téma Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj (rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí), sociální rozvoj (mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice), morální rozvoj (hodnoty, postoje, praktická etika).

5.1.2 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace Český jazyk – 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět. Výuka českého jazyka a literatury byla na naší škole posílena o 5 disponibilních hodin, takže má ve v 6. až 9. ročníku časovou dotaci 5 hodin týdně. Výuka plynně navazuje na výuku předmětu Český jazyk a literatura na 1. stupni.

Předmět má komplexní charakter, podobně jako v RVP ZV je rozdělen do tří oblastí: jazyková výchova, komunikační a slohová výchova a literární výchova. Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek prolíná.

Cílem výuky předmětu Český jazyk a literatura je vychovávat žáky ke sdělnému, kultivovanému jazykovému projevu, rozvíjet především jejich komunikativní kompetence, tj. naučit je užívat jazyka jako prostředku k dorozumívání a myšlení, k přijímání, sdělování a výměně informací na základě jazykových a slohových znalostí. Literární výchova – kromě výchovy ke čtenářství a čtení s porozuměním – seznamuje žáky též (prostřednictvím konkrétních textů) s nejvýznamnějšími autory naší a světové literatury. Důraz je kladen na rozvoj čtenářské gramotnosti.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura je tedy zaměřeno především na:

- rozvíjení pozitivního vztahu k českému jazyku
- vnímání různých druhů jazykových projevů a jejich porozumění (hlavní myšlenka, logická stavba, třídění informací)
- osvojení pravidel komunikace, pochopení významu kultury osobního projevu, umění prezentace sebe sama (vyjádření prožitku, vlastního názoru; správnost, vhodnost, účelnost vyjádření)
- osvojení a praktické využití pravidel spisovné podoby českého jazyka
- četbu jako zdroj obohacení duchovního života
- práci s různými informačními zdroji (především digitálními) a jejich využití k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání

Předmět Český jazyk a literatura přispívá k realizaci průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova** (tematické okruhy vedoucí k sociálnímu rozvoji – poznávání lidí, komunikace, kooperace a kompetice), **Multikulturní výchova** (tematické okruhy lidské vztahy, multikulturalita) a zejména k realizaci průřezového tématu **Mediální výchova** (všechny tematické okruhy).

Žáci 8. a 9. tříd mají možnost zúčastnit se Olympiády v českém jazyce, jejíž okresní kolo každoročně pořádá naše škola.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učíme žáky pracovat s textem
- klademe důraz na čtení s porozuměním
- učíme žáky vyhledávat, třídit, kriticky hodnotit a v praxi využívat informace
- dbáme na řádné vysvětlení všech neznámých slov a termínů, s nimiž se žáci při výuce (eventuálně i mimo ni) setkají
- vedeme žáky k sebehodnocení
- podněcujeme tvořivost a vynalézavost žáků (neodmyslitelnou součástí výuky jsou hry a soutěže)
- zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků

Kompetence k řešení problémů

- zařazujeme texty s tématy, které žáky pravděpodobně osloví a vyvolají v nich touhu přemýšlet o daném problému (šikana, drogy, první lásky apod.); v tomto duchu volíme i témata některých slohových prací
- učíme žáky rozpoznat problém, hledat různá řešení, obhájit rozhodnutí
- umožňujeme žákům diskutovat o problému, porovnat své řešení s řešením ostatních
- směřujeme žáky k tomu, aby dovednosti a znalosti získané při výuce uplatňovali i v životě (vysvětlujeme, k čemu potřebují získané znalosti a dovednosti)

Kompetence komunikativní

- učíme žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory srozumitelně, výstižně, v logickém sledu, souvisle a kultivovaně, a to jak v písemném, tak v ústním projevu
- učíme žáky vhodně a věcně argumentovat, obhajovat svůj názor a zároveň naslouchat a respektovat názory jiných (umění diskuze)
- vedeme žáky k porozumění různým druhům textů □
- vedeme žáky k účelnému využívání moderních informačních a komunikačních prostředků a technologií
- neustále upozorňujeme na význam kvalitní komunikace pro utváření mezilidských vztahů a pro kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální

- žáky vedeme k dodržování společně dohodnutých pravidel
- ve třídě navozujeme příjemnou pracovní atmosféru a vedeme k tomu i žáky
- dodáváme žákům sebedůvěru, motivujeme převážně pochvalou
- vedeme žáky k týmové spolupráci

Kompetence občanské

- vedeme žáky k vzájemné toleranci a zároveň k toleranci k lidem, kteří se něčím odlišují
- probouzíme a podporujeme u žáků schopnost empatie
- probouzíme u žáků zájem o literaturu a kulturu vůbec
- zapojujeme žáky do kulturního dění (návštěva divadel, recitační soutěž)
- prostřednictvím uměleckých děl seznamujeme žáky s kulturou jiných národů, učíme je tyto odlišné kultury respektovat a vážit si jich

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel, plnění povinností a závazků
- učíme žáky reálně hodnotit své schopnosti a předpoklady a využít je při volbě budoucí profese

Kompetence digitální

- ve vhodných situacích zařazujeme do výuky použití digitálních technologií, aplikací a služeb
- představujeme žákům digitální technologie nejen jako zdroj zábavy, ale jako důležitého pomocníka při komunikaci s ostatními, při práci i učení
- vedeme žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií při samostatném zpracování výukových témat či při prostém vyhledávání informací
- učíme žáky vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- hovoříme s žáky o všech rizicích, které s sebou digitální prostředí nese, učíme je dbát na zabezpečení vlastních dat a na citlivé zacházení s daty ostatních osob

Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy

žák

ČJL-9-1-01	odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji
ČJL-9-1-02	rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru
ČJL-9-1-03	rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
ČJL-9-1-04	dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci
ČJL-9-1-05	odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
ČJL-9-1-06	v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči
ČJL-9-1-07	zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu
ČJL-9-1-08	využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát
ČJL-9-1-09	uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování
ČJL-9-1-10	využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text

ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk

ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy

žák

ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova

ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech

ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami

ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci

ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace

ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí

ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí

ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu

ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa

ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk

ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí

ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami

ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov

ČJL-9-2-07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy

žák

ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla

ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora

ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo

ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie

ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty

ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele

ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře

ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování

ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku
ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení
ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry
ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury
má pozitivní vztah k literatuře

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Český jazyk
Jazyková výchova

6. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
odliší spisovné jazykové prostředky od nespisovných uvede příklady užití spisovného jazyka i jazyka nespisovného spisovně vyslovuje česká slova	ČJL-9-2-01 ČJL-9-2-08	spisovný a nespisovný český jazyk; příklady užití; rozeznání příslušných jazykových prostředků na základní úrovni	
dokáže samostatně vyhledat pravopisný jev v jazykových příručkách a získanou informaci správně vyloží ve slovníku vyhledá význam neznámého českého nebo běžně užívaného cizího slova	ČJL-9-2-03	práce se základními jazykovými příručkami, zejména s IJP (Internetovou jazykovou příručkou)	
správně třídí slovní druhy, porovnává stejně znějící slova z hlediska slovnědruhové platnosti	ČJL-9-2-04	**tvarosloví** (opakování a rozšíření učiva s důrazem na slova ohebná): zejména **skloňování zájmen a slovesný způsob**	
ve větě jednoduché nalezne základní skladební dvojici, rozliší i základní rozvíjející větné členy (chápe jejich funkci ve větě)	ČJL-9-2-06	**skladba** (opakování a rozšíření učiva): **věta jednoduchá** (přísudek slovesný a jmenný se sponou, podmět vyjádřený a nevyjádřený, rozvíjející větné členy – přívlastek, předmět, příslovečné určení)	
rozliší větu jednoduchou a souvětí	ČJL-9-2-06	**skladba: souvětí**: rozdíly mezi větou jednoduchou a souvětím	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
v písemném projevu uplatňuje znalost pravidel o psaní čárky před většinou spojek, vztažnými příslovci a vztažnými zájmeny	ČJL-9-2-07	psaní čárky před spojkami, vztažnými příslovci a vztažnými zájmeny	
v písemném i ústním projevu aplikuje znalosti o shodě přísudku s podmětem	ČJL-9-2-07	shoda přísudku s podmětem, včetně podmětu několikanásobného	
v písemném projevu aplikuje pravopisná pravidla probraná v nižších ročnících	ČJL-9-2-07	opakování a procvičování pravopisných jevů probraných v nižších ročnících	

Poznámky: Výukou prolíná OSV – Kooperace a kompetice: práce ve skupině, soutěže

Český jazyk
Komunikační a slohová výchova

6. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
odlišuje spisovný a nespisovný jazykový projev popíše, v kterých situacích je vhodné použít spisovný jazyk	ČJL-9-1-05 ČJL-9-2-05 ČJL-9-2-08	nejnápadnější rozdíly mezi spisovným a nespisovným vyjadřováním vhodnost užití spisovného a nespisovného vyjadřování	
souvisle, srozumitelně a – dle svých osobních dispozic – poutavě vypravuje vlastní zážitky	ČJL-9-1-10	**vypravování –** osnova, dějová posloupnost, reprodukce textu	

Český jazyk
Komunikační a slohová výchova

6. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
napíše stručné a výstižné oznámení, stručnou a výstižnou pozvánku a krátkou zprávu	ČJL-9-1-04 ČJL-9-1-09 ČJL-9-1-10	**jednoduché komunikační žánry**: oznámení, zpráva	OSV – Komunikace: komunikace v různých situacích Inf – textové a grafické editory
vyplní běžné (nepříliš komplikované) tiskopisy	ČJL-9-1-10	jednoduché tiskopisy	OSV – Komunikace: komunikace v různých situacích
rozliší dopis oficiální od neoficiálního, osobní od úředního napíše osobní dopis (zvolí vhodnou formu i obsah s ohledem na adresáta a účel dopisu) dle komunikačního záměru napíše vhodný e-mail a odešle jej na uvedenou adresu	ČJL-9-1-04 ČJL-9-1-09 ČJL-9-1-10 ČJL-9-2-05 ČJL-9-2-08	**dopis –** rozdíly mezi oficiálním a neoficiálním, úředním a osobním; psaní osobního dopisu (vč. psaní adresy) **e-mail –** základní pravidla psaní	OSV – Komunikace: komunikace v různých situacích Inf – práce s informacemi
využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu formuluje hlavní myšlenky textu uceleně reprodukuje přečtený odborný text (přiměřené úrovně – učební texty pro 6. třídu)	ČJL-9-1-08	**práce s odbornými texty přiměřené úrovně**: klíčová slova, reprodukce textu, výpisky, výtah	
výstižně a v logické posloupnosti popíše místo a vzhled osoby	ČJL-9-1-10	**popis místa** (např. dětský pokoj, školní třída) **popis osoby**	

Poznámky: Průběžně naplňujeme výstup ČJL-9-1-09. Žáci dle svých možností posuzují, případně opravují texty z hlediska návaznosti, soudržnosti a srozumitelnosti textu. V rámci jednotlivých žánrů se snaží zásady koherence a koheze textu také dodržovat.

Český jazyk
Literární výchova

6. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
uceleně reprodukuje jednoduchý přečtený nebo slyšený text	ČJL-9-3-01	reprodukce přečtených nebo slyšených textů	
rozpozná texty lyrické, epické a dramatické vysvětlí rozdíl mezi poezií, prózou a dramatem	ČJL-9-3-06	**literární druhy:** lyrika, epika a drama **základní literární formy zobrazení:** poezie, próza a drama	
jednoduše popíše strukturu literárního díla	ČJL-9-3-01	**poezie:** sloka, verš, rým, rytmus, druhy rýmů; **vybrané básnické prostředky** (metafora, přirovnání, …)	
jednoduše popisuje strukturu a jazyk epického literárního díla	ČJL-9-3-01	**epika** psaná prózou děj a jeho čas, prostředí, vypravěč, vypravování v 1. a 3. osobě, hlavní a vedlejší postavy a jejich základní charakteristika téma díla	
vysvětlí rozdíl mezi pohádkou a pověstí, vyjmenuje nejznámější sběratele lidových pohádek a autory umělých pohádek	ČJL-9-3-06	**vybrané žánry ústní lidové slovesnosti**	
vysvětlí, co je to bajka, a vyjmenuje nejznámější autory bajek	ČJL-9-3-06	**bajka**	
vysvětlí, co je báje, a uvede příklady nejznámějších řeckých bájí, některé převypráví; vyjmenuje nejznámější hrdiny těchto bájí; vysvětlí vztah řeckých bájí k současné kultuře	ČJL-9-3-06	staré řecké **báje** a pověsti	MKV – Lidské vztahy: vzájemné obohacování různých kultur D – vývoj starověkého Řecka

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
vysvětlí, co je Bible, a objasní její význam pro současnost uvede příklady starozákonních příběhů (některé převypráví) a vyjmenuje nejznámější starozákonní postavy		Bible: základní informace; nejznámější **biblické příběhy**	MKV – Lidské vztahy: vzájemné obohacování různých kultur D – vznik křesťanství
uvede základní znaky žánrů, dokáže přiřadit čtený text k žánru na základě těchto znaků	ČJL-9-3-06	fantasy a science fiction literatura deník jako literární žánr	
orientuje se v současné nabídce literatury pro mládež		současná literatura pro mládež	
úměrně věku a svým osobním dispozicím porovná různé ztvárnění téhož námětu v literárním a filmovém zpracování	ČJL-9-3-08	výběrově (dle zájmu žáků) filmová tvorba pro děti a mládež porovnávání zpracování téhož námětu ve filmu a v literatuře	
vyhledává jednoduché informace v knihovně a na internetu	ČJL-9-3-09	orientace v knihovně vyhledávání informací o autorech čtených textů (na internetu, ve slovnících)	Inf – práce s informacemi
úměrně věku a svým osobním dispozicím formuluje ústně i písemně své dojmy z četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a také svůj názor na umělecké dílo	ČJL-9-3-03	vedení čtenářského deníku diskuse nad přečtenými texty či zhlédnutými představeními	

Poznámky:

- Základem je vždy práce s konkrétními texty.
- Stále procvičujeme předčítání a přednes vhodných literárních textů.
- Věnujeme čas čtení s porozuměním (hlavní myšlenka, porozumění částem i celku).

Český jazyk
Jazyková výchova
7. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
vysvětlí pojem slovní zásoba a vyjmenuje nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby i s příklady v textu nalezne příklady nejdůležitějších způsobů obohacování slovní zásoby jednoduše (v hlavních rysech) popíše zásady tvoření českých slov	ČJL-9-2-02	**slovní zásoba** - opakování a rozšíření učiva o stavbě slova - nejdůležitější **způsoby obohacování slovní zásoby**: důraz na tvoření slov (odvozování, zkracování, skládání)	
v komunikaci využívá znalostí o významu slov: umí vhodně využít synonym, antonym chápe jazykovou komiku založenou na homonymii a mnohoznačnosti některých slov	ČJL-9-2-02	**slovní zásoba a význam slova:** slovo a sousloví, slova jednoznačná a mnohoznačná, homonyma, synonyma, antonyma, termíny práce se Slovníkem spisovné češtiny (vyhledání významů a užití slova)	
v písemném projevu aplikuje pravidla o psaní velkých písmen	ČJL-9-2-07	**psaní velkých písmen**, vlastní jména	
tvoří spisovné tvary ohebných slov	ČJL-9-2-04	**tvarosloví** (opakování a rozšíření učiva): zejména skloňování číslovek a slovesný rod	
v mluveném i psaném projevu správně užívá neohebná slova	ČJL-9-2-04	**tvarosloví:** (shrnutí a rozšíření poznatků) **neohebné slovní druhy**	
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché	ČJL-9-2-06	**skladba** (opakování a rozšíření učiva): **věta jednoduchá** (přísudek slovesný a jmenný se sponou, podmět vyjádřený a nevyjádřený, rozvíjející větné členy)	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
aplikuje základní pravidla pro psaní čárky ve větě jednoduché i v souvětí v písemném projevu odděluje vedlejší větu čárkou	ČJL-9-2-06 ČJL-9-2-07	**skladba** (opakování a rozšíření učiva): – základní pravidla o **psaní čárky** ve větě jednoduché – rozlišení **věty hlavní a vedlejší**, základní druhy vedlejších vět	
vysvětlí rozdíl mezi větou jednočlennou a dvojčlennou, uvede příklady; vhodně využívá obou těchto možností v komunikaci	ČJL-9-2-06	**skladba** (opakování a rozšíření učiva): **věta jednočlenná a dvojčlenná**	
v písemném projevu aplikuje pravopisná pravidla probraná v nižších ročnících	ČJL-9-2-07	opakování a procvičování pravopisných jevů probraných v nižších ročnících	

Poznámky: Výukou prolíná OSV – Kooperace a kompetice: práce ve skupině, soutěže

Český jazyk
Komunikační a slohová výchova

7. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
srozumitelně a – dle svých dispozic – poutavě vypráví vlastní zážitky, děje knih a filmů	ČJL-9-1-10	**vypravování** (opakování a rozšíření učiva) – práce s osnovou, reprodukce přečteného	
využívá různých odborných textů k samostudiu vybere a zaznamená důležité informace, které předá srozumitelnou formou ostatním formuluje hlavní myšlenky přečteného textu	ČJL-9-1-08	**práce s odbornými texty** odpovídající úrovně: formulace hl. myšlenky, vytvoření klíčových slov k textu, vytvoření poznámek (výpisky, výtah), tvorba myšlenkové mapy na základě přečteného	
s pomocí si dělá vlastní poznámky z výkladu (neopisuje už pouze z tabule, nezapisuje pouze dle diktátu)		tvorba poznámek ze školního výkladu (s pomocí vyučujícího)	
samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	ČJL-9-1-04 ČJL-9-1-06 ČJL-9-1-08	**referát** – osnova referátu, mluvený projev s využitím odborných zdrojů	Inf – textové editory, prezentační programy
vede telefonický rozhovor dle obecně platných norem slušně se představí, přivítá hosty, omluví se	ČJL-9-1-04 ČJL-9-1-06 ČJL-9-1-10 ČJL-9-2-05 ČJL-9-2-08	**krátké komunikační útvary** navazující na konkrétní situace (např. omluva, telefonický hovor) **mezilidská komunikace:** naslouchání, zpětná vazba, asertivní komunikace **nonverbální a paralingvální prostředky řeči**	OSV – Komunikace, komunikace v různých situacích Inf – textové editory OSV – Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
dle komunikačního záměru napíše vhodný e-mail a odešle jej na uvedenou adresu, včetně řádně pojmenovaných příloh	ČJL-9-1-05 ČJL-9-1-10 ČJL-9-2-05 ČJL-9-2-08	**e-mail a zásady formální elektronické komunikace**	
výstižně popíše pracovní postup výstižně popíše a charakterizuje osobu	ČJL-9-1-10	**popis pracovního postupu** **popis osoby** a **charakteristika**	OSV – Poznávání lidí, příležitost k vzájemnému poznávání ve skupině a třídě

Poznámky: Průběžně naplňujeme výstup ČJL-9-1-09. Žáci dle svých možností posuzují, případně opravují texty z hlediska návaznosti, soudržnosti a srozumitelnosti textu. V rámci jednotlivých žánrů se snaží zásady koherence a koheze textu také dodržovat.

Český jazyk
Literární výchova

7. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
jednoduše popíše strukturu i jazyk díla dokáže postihnout hlavní téma a myšlenku přečteného	ČJL-9-3-01	**poezie:** opakování pojmů ke struktuře, vybrané žánry (balada, romance, epos);rozšíření znalostí o básnických prostředcích	
rozpozná základní znaky dobrodružné literatury a hororu, seznámí se s některými ze známých autorů těchto žánrů popíše základní znaky povídky, novely a románu; čte-li celý text, dokáže žánr určit	ČJL-9-3-06	**literární druhy a žánry**: – dobrodružná literatura, horor – povídka, novela, román	
vyjmenuje a stručně charakterizuje vybrané literární památky období středověku (se zřetelem k historickým souvislostem)	ČJL-9-3-06 ČJL-9-3-07	seznámení s vybranými díly středověké literatury	MKV – Lidské vztahy: vzájemné obohacování různých kultur D – středověk
úměrně věku a svým osobním dispozicím formuluje ústně i písemně své dojmy z četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a také svůj názor na umělecké dílo	ČJL-9-3-03	vedení čtenářského deníku diskuse nad přečtenými texty či zhlédnutými představeními	
orientuje se v současné nabídce literatury pro mládež		současná literatura pro mládež	
vyhledává potřebné informace v knihovně i na internetu, uvádí zdroje informací	ČJL-9-3-09	orientace v knihovně vyhledávání informací o autorech čtených textů (na internetu, ve slovnících)	Inf – práce s informacemi

Poznámky:

- Základem je vždy práce s konkrétními texty.
- Stále procvičujeme předčítání a přednes vhodných literárních textů.
- Věnujeme čas čtení s porozuměním (hlavní myšlenka, porozumění částem i celku), reprodukci přečteného a následným všestranným rozborům textů.

Český jazyk
Jazyková výchova

8. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
rozpoznává přenesené pojmenování, zvláště ve frazémech	ČJL-9-2-02	**slovní zásoba** (opakování a rozšíření učiva): obohacování slovní zásoby přenášením pojmenování	
identifikuje v textu slova přejatá spisovně vyslovuje a správně píše běžně užívaná cizí slova	ČJL-9-2-01	**slovní zásoba** (opakování a rozšíření učiva): **přejímání slov** z cizích jazyků – poučení o výslovnosti a pravopisu přejatých slov	
uvede příklady jazyků některých evropských jazykových skupin uvede jazyky, které jsou češtině nejbližší (nejpodobnější)		indoevropské jazyky s důrazem na jazyky slovanské (**čeština a její místo mezi slovanskými jazyky**)	MKV – Multikulturalita: specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost
vyjmenuje vrstvy národního jazyka z hlediska spisovnosti dle svých schopností vysvětlí, co je nářečí a obecná čeština, uvede příklady nářečního a obecněčeského vyjádření a porovná je s vyjádřením spisovným zdůvodní užití spisovného jazyka, nářečí a obecné češtiny s ohledem na jazykovou situaci	ČJL-9-2-05 ČJL-9-2-08	**čeština** (jazyk národní, mateřský; rozvrstvení národního jazyka)	
spisovně vyslovuje česká slova	ČJL-9-2-01	zvuková stránka jazyka, včetně spisovné výslovnosti českých slov	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
tvoří spisovné tvary ohebných slov (včetně obtížnějších) a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	ČJL-9-2-04	**tvarosloví** (opakování a rozšíření učiva): – **skloňování podstatných jmen přejatých** – opakování pravidel o užívání ohebných slov; nepravidelnosti ve tvarech ohebných slovních druhů, hl. nepravidelná slovesa, slovesný vid	
porozumí i složitějším souvětím souřadným i podřadným (uvědomuje si významové vztahy mezi větnými členy i větami)	ČJL-9-2-06	**skladba** (opakování a rozšíření učiva): – **souvětí souřadné:** významové poměry mezi větami – **souvětí podřadné:** vedlejší věty, vč. vět vedlejších vložených do vět hlavních	
v písemném i ústním projevu aplikuje znalosti o stavbě souvětí: používá vhodné spojky pro vyjádření vztahů mezi větnými členy i větami v souvětí a aplikuje pravidla pro psaní čárky v souvětí	ČJL-9-2-06 ČJL-9-2-07	**skladba** (opakování a rozšíření učiva): – několikanásobné větné členy – spojky užívané k vyjádření významových vztahů mezi větnými členy i větami v souvětí, – pravidla psaní čárky v souvětí	
v písemném projevu aplikuje pravopisná pravidla probraná v nižších ročnících	ČJL-9-2-07	opakování a procvičování pravopisných jevů probraných v nižších ročnících	

Poznámky: Výukou prolíná OSV – Kooperace a kompetice: práce ve skupině, soutěže

Český jazyk
Komunikativní a slohová výchova

8. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
rozpozná základní funkční styly, vyjmenuje hlavní rysy nejvýznamnějších slohových útvarů a postupů		**základní funkční styly, slohové útvary a slohové postupy** (s ohledem k věku a možnostem skupiny)	
vysvětlí, co jsou hromadné sdělovací prostředky, vyjmenuje je, popíše jejich funkci a vysvětlí základní rozdíly mezi nimi rozpozná základní znaky manipulace ve sdělení uvede příklady pravidelností v uspořádání mediálních sdělení, zejména ve zpravodajství, příklady stavby a uspořádání zpráv a dalších mediálních sdělení	ČJL-9-1-01 ČJL-9-1-03	**publicistika a zpravodajství** (základní informace): orientace v hromadných sdělovacích prostředcích, jejich funkce, specifika různé typy tiskovin seriózní a bulvární tisk publicistika: charakteristické znaky publicistických textů; zpráva, interview, anketa, recenze, komentář, reportáž	MV – Fungování a vliv médií ve společnosti, Stavba mediálních sdělení, Tvorba mediálních sdělení
připraví referát na odborné téma (dle zájmu): uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování s ohledem na své dispozice je schopen seznámit druhé s tématem, které si připravil	ČJL-9-1-04 ČJL-9-1-08	**práce s odborným textem** – práce se zdroji, užívání terminologie, zprostředkování informací druhým (psaný i mluvený projev)	Inf – textové editory, prezentační programy
píše si vlastní vhodně strukturovaný zápis z krátkého výkladu	ČJL-9-1-08	**výklad**	
napíše logicky uspořádanou a přiměřeně dlouhou charakteristiku osoby, literární postavy	ČJL-9-1-10	**charakteristika** (vč. literární postavy)	
napíše srozumitelnou a – dle svých dispozic – osobitě zabarvenou úvahu	ČJL-9-1-10	**úvaha**	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých osobních dispozic a zájmů	ČJL-9-1-10 ČJL-9-2-05	tvůrčí psaní dle dispozic žáků (povídky, básně, pohádky…)	

Poznámky: Průběžně naplňujeme výstup ČJL-9-1-09. Žáci dle svých možností posuzují, případně opravují texty z hlediska návaznosti, soudržnosti a srozumitelnosti textu. V rámci jednotlivých žánrů se snaží zásady koherence a koheze textu také dodržovat.

Český jazyk
Literární výchova

8. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
uceleně reprodukuje přečtený umělecký text (i složitější)	ČJL-9-3-01	reprodukce slyšeného nebo přečteného uměleckého textu	
jednoduše popíše strukturu i jazyk dramatického literárního díla	ČJL-9-3-01 ČJL-9-3-07	**drama** (opakování poznatků a rozšíření znalostí): monolog, dialog, kompozice dramatu, scénické poznámky; komedie, tragédie; významní autoři českého a světového dramatu	
rozlišuje základní literární druhy a žánry jednoduše popisuje strukturu a jazyk epického, dramatického i lyrického literárního díla, využívá přitom znalostí literární teorie	ČJL-9-3-01 ČJL-9-3-06	**epika** (opakování poznatků a rozšíření znalostí): kompozice paralelní, retrospektivní a chronologická; téma a motivy díla **vybrané žánry:** detektivka, biografická a autobiografická próza **lyrika** (rozbor díla): verš, sloka, rým, volný verš; lyrický subjekt; základní žánry a formy; základní básnické prostředky (shrnutí a rozšíření učiva)	
orientuje se v současné nabídce literatury pro mládež		současná literatura pro mládež	
úměrně věku a svým osobním dispozicím formuluje ústně i písemně své dojmy z četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a také svůj názor na umělecké dílo	ČJL-9-3-03	vedení čtenářského deníku diskuze nad přečtenými texty či zhlédnutými představeními	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
orientuje se v nejbližší elektronizované knihovně porovnává informace z různých informačních zdrojů (ověřuje jejich spolehlivost)	ČJL-9-3-09	elektronizace knihoven, konfrontace informačních zdrojů	

Poznámky:

- Základem je vždy práce s konkrétními texty.
- Stále procvičujeme předčítání a přednes vhodných literárních textů.
- Věnujeme čas čtení s porozuměním (hlavní myšlenka, porozumění částem i celku), reprodukci přečteného a následným všestranným rozborům textů.

Český jazyk
Jazyková výchova

9. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	ČJL-9-2-05 ČJL-9-2-08	**řeč, jazyk, komunikace** jazyková norma a kodifikace, normativní příručky spisovná výslovnost, řečová etiketa	OSV – Komunikace: řeč slov, verbální dovednosti pro sdělování
rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	ČJL-9-2-02 ČJL-9-2-04 ČJL-9-2-06 ČJL-9-2-07	**slovní zásoba** (opakování a shrnutí učiva) **tvarosloví** (opakování, procvičování a shrnutí učiva) **skladba** (opakování a rozšiřování učiva): **zvláštnosti ve větné skladbě**	
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, morfologický i syntaktický	ČJL-9-2-07	opakování pravopisných jevů probraných v nižších ročnících	

Poznámky: Výukou prolíná OSV – Kooperace a kompetice: práce ve skupině, soutěže

Český jazyk
Komunikační a slohová výchova

9. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	ČJL-9-1-04 ČJL-9-1-06	**komunikace a komunikační situace** zásady kultivovaného projevu připravený a nepřipravený projev na základě poznámek a bez poznámek	OSV – Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální
vhodně užívá spisovné nebo nespisovné jazykové prostředky vzhledem k svému komunikačnímu záměru	ČJL-9-1-05	spisovné a nespisovné vyjadřování (opakování a rozšíření učiva) spisovnost a nespisovnost ve vztahu ke komunikačnímu záměru	OSV – Komunikace: řeč slov, dovednosti pro verbální sdělování
zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	ČJL-9-1-07	dialog (pravidla) diskuse, řízená diskuse	OSV – Komunikace: dialog
napíše vlastní strukturovaný životopis a je připraven jej během dalšího studia a praxe aktualizovat	ČJL-9-1-10	**životopis** (zejména strukturovaný)	Inf – textové editory
rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	ČJL-9-1-02	komunikační záměr subjektivní a objektivní sdělení	MV – Vnímání autora mediálních sdělení
ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	ČJL-9-1-01	konfrontace informačních zdrojů (kniha, TV, rádio, internet, tisk) spolehlivost různých informačních zdrojů	MV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení	ČJL-9-1-01 ČJL-9-1-03	média a jejich vliv na společnost typy manipulativních technik možnosti rozpoznání manipulace formování názoru konfrontace názorů různých příjemců sdělení fakta versus subjektivní názor (hodnocení)	MV – Vnímání autora mediálních sdělení, Fungování a vliv médií ve společnosti, Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých osobních dispozic a zájmů	ČJL-9-1-10	tvůrčí psaní (dle dispozic žáků)	

Poznámky: Průběžně naplňujeme výstup ČJL-9-1-09. Žáci dle svých možností posuzují, případně opravují texty z hlediska návaznosti, soudržnosti a srozumitelnosti textu. V rámci jednotlivých žánrů se snaží zásady koherence a koheze textu také dodržovat.

Český jazyk
Literární výchova

9. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
s ohledem na věk a osobní dispozice interpretuje vlastními slovy smysl literárního díla	ČJL-9-3-01	interpretace uměleckých textů recenze, kritika	
vyjmenuje nejznámější představitele a nejvýznamnější díla naší i světové literatury 20. stol., stručně je charakterizuje	ČJL-9-3-07	**literatura 20. století** seznámení (především ve formě práce s texty) s představiteli	MKV – Lidské vztahy, vzájemné obohacování kultur D – dějiny 20. stol.
rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	ČJL-9-3-02	průběžné zkoumání jazykové výstavby textu a hledání shodných a odlišných rysů v textech jednoho autora i různých autorů	
porovnává základní literární druhy a žánry (s ohledem na jejich funkci); uvede jejich výrazné představitele	ČJL-9-3-06	**základní literární druhy a žánry** (shrnutí učiva) **výrazní představitelé jednotlivých žánrů** (rozšíření učiva)	
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém zpracování	ČJL-9-3-08	filmová zpracování literárních děl, literární přepisy filmových scénářů, dramatizace literárních děl, čtení divadelních her (vše dle zájmu a schopností žáků)	
na základě svých znalostí se učí rozlišovat hodnotnou a konzumní literaturu a svá stanoviska zdůvodnit	ČJL-9-3-05	při práci s vhodnými texty rozebírání tematické, kompoziční a jazykové výstavby díla průběžné budování představy o kvalitách literárního díla	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
orientuje se v současné nabídce literatury pro mládež		současná literatura pro mládež	
úměrně věku a svým osobním dispozicím formuluje ústně i písemně své dojmy z četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a také svůj názor na umělecké dílo	ČJL-9-3-03	vedení čtenářského deníku diskuze nad přečtenými texty či zhlédnutými představeními	
dle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie tvoří vlastní literární text	ČJL-9-3-04	pokusy o tvorbu vlastních literárních textů	
vyhledává informace v různých typech informačních zdrojů	ČJL-9-3-09	práce s informačními zdroji	

Poznámky:

- Základem je vždy práce s konkrétními texty.
- Stále procvičujeme předčítání a přednes vhodných literárních textů.
- Věnujeme čas čtení s porozuměním (hlavní myšlenka, porozumění částem i celku), reprodukci přečteného a následným všestranným rozborům textů.

5.1.3 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace Anglický jazyk – 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Anglický jazyk se vyučuje na 1. stupni jako samostatný předmět. Anglický jazyk se realizuje v 1. až 5. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně v prvním a druhém ročníku a 3 hodiny týdně od 3. ročníku.

Vyučovací předmět Anglický jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk a patří svým obsahem do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Cizojazyčné vzdělávání na 1. stupni vede k dosažení minimálně úrovně A1 podle Společného evropského referenčního rámce (CEFR) pro jazyky.

Na 1. stupni se jedná především o probuzení zájmu o učení se cizímu jazyku a vytváření pozitivního vztahu k tomuto vyučovacímu předmětu a zejména o rozvoj vhodných učebních postupů a strategií, které se mají stát základem pro celoživotní učení. Pozornost se věnuje převážně rozvoji všech čtyř jazykových dovedností tj. psaní, čtení, mluvení (konverzace) a poslechu. K zatraktivnění výuky využíváme nejnovější nástroje, interaktivní tabule, mikrofony a metodiky. Mezi aktivizační metody řadíme párovou a skupinovou výuku a simulační aktivity tzn. hry podporující kritické myšlení, sociální vazby a kompetence k učení.

Výuka anglického jazyka probíhá v buď v kmenové třídě nebo v jazykové či počítačové učebně. Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut, přičemž pro výuku jsou třídy v jednotlivých ročnících dělené na menší skupiny v závislosti na počtu žáků. Od 5. ročníku zařazujeme žáky do skupin s ohledem na jejich úroveň.

Ve vyučovacím procesu využíváme materiály a podklady Cambridge English. Jazyk je vyučován v různých organizačních formách (frontální výuka, skupinová práce, individualizovaná výuka, práce ve dvojicích), zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci.

Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, zejména divadelní představení a soutěže.

Od roku 2019 je velkou motivací pro naše žáky možnost složit přímo ve škole zkoušky a získat **mezinárodně platný jazykový certifikát**. Naše škola totiž navázala úzkou spolupráci s jazykovou školou AKCENT International House Prague, která je akreditovaným otevřeným zkouškovým centrem pro certifikaci Cambridge English. Od prosince 2018 jsme se stali partnerskou školou, ve které mohou probíhat oficiální **zkoušky Cambridge**. Přímo v naší škole je tedy možné absolvovat mezinárodní zkoušky YLE (Starters, Movers, Flyers), Key for Schools (KET), Preliminary for Schools (PET) a First for Schools (FCE).

Formou integrace jsou průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova (OSV): Sociální rozvoj – komunikace, poznávání lidí
- Multikulturní výchova (MKV): Lidské vztahy; Multikulturalita
- Výchova demokratického občana (VDO): Občanská společnost a škola
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS): Evropa a svět nás zajímá

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Rozvoj klíčových kompetencí v cizojazyčné výuce je přirozeným procesem. Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají následující postupy, metody a formy práce:

Kompetence k učení
- používáme různé metody učení (projektové vyučování, komunikativní metoda, metoda TPR, činnostní vyučování, audioorální metoda, diskuse, dramatizace) a organizační formy (frontální výuka, práce ve dvojicích, skupinová práce, individualizovaná výuka), aby žáci lépe pochopili a propojili nové informace
- využíváme hudební a filmovou produkci anglofonních zemí, aby si žáci rozšířili slovní zásobu a zdokonalili správnou výslovnost
- zadáváme úkoly, při kterých žáci potřebují využívat ICT pro získávání informací a řešení úkolů a pro komunikaci.

Kompetence k řešení problémů
- navozujeme situace z reálného života a učíme žáky vhodně a sociálně správně reagovat s pomocí cizího jazyka (metoda hraní rolí, simulace)

Kompetence komunikativní
- používáme audio a videonahrávky, aby si žáci procvičili porozumění (recepci) mluvenému slovu
- využíváme písně, říkadla a básně
- využíváme metodu hraní rolí k vzájemné interakci žáků při výuce

Kompetence sociální a personální
- zařazujeme vhodná konverzační témata a vedeme žáky ke spolupráci, vzájemné pomoci a respektu, odbourávání obav z použití cizího jazyka.
- při neporozumění cizojazyčnému výrazu motivujeme žáky k tomu, aby si navzájem ve skupině pomáhali

Kompetence občanské
- využíváme autentických obrázků (materiálů) a motivujeme žáky k poznávání kultury, zvyků, geografických reálií a tradic anglofonních a jiných zemí
- využíváme zkušenosti žáků z cizojazyčného prostředí, přibližujeme jim chování a jednání lidí různých sociokulturních skupin

Kompetence pracovní
- zařazujeme úkoly na rozšíření slovní zásoby tak, aby si žáci současně rozvíjeli jemnou motoriku

Kompetence digitální
- ve vhodných situacích zařazujeme do výuky použití digitálních technologií, aplikací a služeb

- představujeme žákům digitální technologie nejen jako zdroj zábavy, ale jako důležitého pomocníka při komunikaci s ostatními, při práci i učení
- starší děti vedeme k efektivnímu využívání digitálních technologií při samostatném zpracování výukových témat či při prostém vyhledávání informací
- hovoříme s žáky o všech rizicích, které s sebou digitální prostředí nese, učíme je dbát na zabezpečení vlastních dat a na citlivé zacházení s daty ostatních osob

Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV

Očekávané výstupy – 1. období

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

žák

CJ-3-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
CJ-3-1-02	zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
CJ-3-1-03	rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu
CJ-3-1-04	rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
CJ-3-1-05	přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení
CJ-3-1-06	píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-3-1-01p	*je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka*

Očekávané výstupy – 2. období

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

CJ-5-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
CJ-5-1-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
CJ-5-1-03	rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-5-1-01p	*rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností*
CJ-5-1-02p	*rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)* *rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování*

MLUVENÍ

žák

CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů

CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-5-2-01p pozdraví a poděkuje

CJ-5-2-02p sdělí své jméno a věk

CJ-5-2-03p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům

CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-5-3-02p rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

žák

CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života

CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- *je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka*

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Anglický jazyk 1. – 3 ročník

Očekávané výstupy (OV) - 1. období Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
Řečové dovednosti		**Gramatické jevy, jazykové prostředky:** člen neurčitý, základní podstatná jména, pravidelné tvoření množného čísla podstatných jmen, základní přídavná jména, osobní zájmena, základní číslovky, rozkazovací způsob, vazba *there is/ there are*, sloveso *be*, sloveso *have got*, sloveso *like*, sloveso *can/cannot*, věty kladné/ záporné/ otázky a odpovědi, hlásky a jejich výslovnost, slovní přízvuk, základní slovesa-aktivity **Tematické okruhy, slovní zásoba:** abeceda, číslovky 1 – 20, základní barvy, školní potřeby a třída, vybraná domácí zvířata, nálady a pocity, obličej a tělo – základní smysly, rodina, můj pokoj, oblečení, dětské nápoje a jídlo, hračky, osobní údaje, dny v týdnu	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace: řeč zvuků a slov, porovnávání a naslouchání ČJ – Respektování základních komunikačních pravidel
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	CJ-3-1-01		
zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	CJ-3-1-02		
rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	CJ-3-1-03		
rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	CJ-3-1-04		
přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	CJ-3-1-05		
píše slova a krátké věty na základě vizuální předlohy	CJ-3-1-06		

Očekávané výstupy (OV) - 1. období Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
		Jazykové komunikační dovednosti: pozdravy, pokyny a příkazy ve škole, jednoduchá žádost, dialog, dotazy a krátké odpovědi, říkanky, básničky, písničky, obrázkové knihy, komiksy	

Anglický jazyk 4. ročník

Očekávané výstupy (OV) – 2. období Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
Poslech s porozuměním		**Gramatické jevy, jazykové prostředky:** opakování: přídavná jména, přítomný čas průběhový, hláskování, použití sloves mít a umět (*have got/has got, can/can't for ability)*; předložky v prostoru *(next to, under, in, on, between, behind)*; přivlastňování pomocí 's; prohloubení a nové učivo: přítomný čas prostý *(like, love, enjoy+ing)/nouns; want+infinitive),* krátké odpovědi *(Yes, I do. /No, I don't);* přítomný čas průběhový pro probíhající aktivity, předložky v prostoru *(above, below, near opposite)*, přítomný prostý a příslovce četnosti *(always, sometimes, never, every day)*; modální slovesa *must* - vyjádření povinnosti, *can* - vyjádření svolení, s*hall* - vyjádření návrhu, nabídky; srovnávání přídavných jmen (jednoslabičná, dvouslabičná, nepravidelná - *bad/worse; good/better* - správné hláskování *-y, -ier, -er)*, minulý čas slovesa *be (was/wasn't; were/weren't)*	MKV – Lidské vztahy: význam kvality lidských vztahů, tolerance, empatie M – Struktura: hodiny, dny, měsíce, roky OSV – Sociální rozvoj – Komunikace: sdělení v různých situacích, aktivní naslouchání MKV – Multikulturalita: specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, naslouchání druhých VDO – Občanská společnost a škola: participace žáků na životě školy a místní komunity VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zvyky a tradice národů Evropy)
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	CJ-5-1-01		
rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny zřetelně a týkají se osvojovaných , zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	CJ-5-1-02		
rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	CJ-5-1-03		
Mluvení			
se zapojí do jednoduchých rozhovorů	CJ-5-2-01		
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	CJ-5-2-02		
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	CJ-5-2-03		

Očekávané výstupy (OV) – 2. období Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
Čtení s porozuměním		**Tematické okruhy, slovní zásoba:** opakování: pozdravy, barvy, základní číslovky 1-20, hračky, oblečení, rodiny; prohloubení a nová slovní zásoba: přídavná jména pro popis osob *(beard, clever, curly/fair/straight hair, moustach, naughty, quite)*; základní číslovky 21-100, v domě *(balcony, downastairs, flat, lift, stairs, upstairs)*, denní program – daily routines *(catch the bus, get dressed, get undressed, get up, go to bed, have a shower, put on, také off, wake up, wash, seven o'clock*, dny v týdnu), místa ve městě *(swimming pool, library, market, sports centre, car park, market, bus station)*, nemoci *(illness, a headache, a backache, a cold, an earache, a stomach-ache, a temperature, a toothache)*, skloňování osobních zájmen *(him, her, them, you)*; na venkově - *in the country (field, forest, grass, lake, leaf, picnic, plant, river)* přídavná jména *(fat, hot, cold, bad, hungry, loud, quiet, string, thin, thirsty, tired, weak)*, zvířata - *Animals (vat, bear, dolphin, kangaroo, lion, penguin, panda, parrtot, shark, whale)*, počasí - *Weather (cloudy, cold, dry, hot, rain, rainbow, raining, rainy, snow, snowing)*	
vyhledá potřebnou informaci, který se vztahuje k osvojovaným tématům	CJ-5-3-01		
rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	CJ-5-3-02		
Psaní			
napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	CJ-5-4-01		
vyplní osobní údaje do formuláře	CJ-5-4-02		

Očekávané výstupy (OV) – 2. období Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
		Jazykové komunikační dovednosti: opakování: představení své osoby *(What's your name?/ How old are you?What's your favourite...?)*; prohloubení a nové dovednosti: popis kde se něco nachází *(Where's?*), popis osob, co rádi děláme/neděláme *(What do you like doing?)*, pobídnutí pomocí *Let's; Shall we...?*; role plays nakupování - *How much is/are..?*, popis zdravotního stavu – *What's the matter with you/him/her/them?*; srovnávání vlastností zvířat, popis počasí.	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Anglický jazyk 5. ročník – More 1

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
Poslech s porozuměním		**Gramatické jevy, jazykové prostředky:** opakování – osobní zájmena, časování slovesa *be*, přivlastňovací způsob, množné číslo, otázky s *Who*; *There is/There are*, místní předložky; *Wh* - otázky *Where, Why, What, What colour* Imperative; Přivlastňovací způsob, otázky s *Whose*; have got; neurčitý člen a/an;Přítomný čas prostý (oznamovací věty, otázky, zápor), spelling, příslovce četnosti (*always, usually, often, sometimes never*), pádová osobní zájmena (*him, her, us, them, me, you*); ukazovací zájmena (*this, these, that those*)	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogu); Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy, empatie, pohled na svět očima druhého)
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	CJ-5-1-01		
rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny zřetelně a týkají se osvojovaných , zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	CJ-5-1-02		
rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	CJ-5-1-03		
Mluvení			
se zapojí do jednoduchých rozhovorů	CJ-5-2-01		
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	CJ-5-2-02		
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	CJ-5-2-03		

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
Čtení s porozuměním		**Tematické okruhy, slovní zásoba:** opakování – barvy, dny v týdnu, abc, pozdravy, čísla 1–20; pocity; ve třídě; základní přídavná jména popisující vzhled a charakter osoby; nábytek, místnosti v domě; části těla; státy a národnosti; jídlo, v restauraci; denní činnosti **Jazykové komunikační dovednosti:** opakování – seznamovací rozhovor, představení sebe (jméno, věk, oblíbené barvy, činnosti atp.), povídání o osobách blízkých, vyjádření základních pocitů (*tired, nervous*), popis osoby (vzhled, co rád/nerad dělá); popis denních činností	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá: rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z cestování; Objevujeme Evropu a svět: styl života v evropských rodinách
vyhledá potřebnou informaci, který se vztahuje k osvojovaným tématům	CJ-5-3-01		
rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	CJ-5-3-02		
Psaní			
napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	CJ-5-4-01		
vyplní osobní údaje do formuláře	CJ-5-4-02		

5.1.4 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace Anglický jazyk – 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Anglický jazyk se vyučuje na 2. stupni jako samostatný předmět. Vyučovací předmět Anglický jazyk se realizuje v 6. až 9. ročníku ZŠ s časovou dotací 3 hodiny týdně.

Vyučovací předmět Anglický jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk a patří svým obsahem do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Cizojazyčné vzdělávání na 2. stupni vede k dosažení úrovně A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Řada žáků však dosáhne úrovně B1 nebo i vyšší.

Na 2. stupni se věnuje pozornost rozvoji všech řečových dovedností, zvláště pak dovednostem produktivním a interaktivním, tj. dovednosti mluvení a dovednosti psaní.

Výuka anglického jazyka probíhá buď v kmenové třídě, nebo v jazykové či počítačové učebně. Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut, přičemž pro výuku jsou třídy v jednotlivých ročnících dělené na menší skupiny v závislosti na počtu žáků. Od 5. ročníku jsou žáci do skupin rozdělováni dle dosažené úrovně. Skupiny jsou však vzájemně prostupné a žák může být, většinou na začátku pololetí, přeřazen do jiné skupiny. Snažíme se vyslechnout přání žáků a rodičů, rozhodující je však odborný názor vyučujících, kteří v daném ročníku angličtinu vyučují.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (frontální výuka, skupinová práce, individualizovaná výuka, práce ve dvojicích), zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci.

Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, jako soutěže, divadelní představení či Olympiáda v anglickém jazyce.

Od roku 2019 je velkou motivací pro naše žáky možnost složit přímo ve škole zkoušky a získat **mezinárodně platný jazykový certifikát**. Naše škola totiž navázala úzkou spolupráci s jazykovou školou AKCENT International House Prague, která je akreditovaným otevřeným zkouškovým centrem pro certifikaci Cambridge English. Od prosince 2018 jsme se stali partnerskou školou, ve které mohou probíhat oficiální **zkoušky Cambridge**. Přímo v naší škole je tedy možné absolvovat mezinárodní zkoušky YLE (Starters, Movers, Flyers), Key for Schools (KET), Preliminary for Schools (PET) a First for Schools (FCE).

	učebnice	Úroveň podle CEFR
6.ročník	More 1	A1+
7. až 8. ročník	More 2	A2
8. až 9. ročník	More 3	A2/B1
9.ročník	Prepare 4	B1

Do výuky jsou průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova (OSV): Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy, Komunikace, Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí
- Multikulturní výchova (MKV): Multikulturalita
- Výchova demokratického občana (VDO): Občanská společnost a škola
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS): Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět
- Environmentální výchova (EMV): Lidské aktivity a problémy životního prostředí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Rozvoj klíčových kompetencí v cizojazyčné výuce je přirozeným procesem. Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají následující postupy, metody a formy práce:

Kompetence k učení
- pracujeme s žáky různými metodami (projektové vyučování, komunikativní metoda, činnostní vyučování, audioorální metoda) a organizačními formami (frontální výuka, práce ve dvojicích, skupinová práce, individualizovaná výuka, diskuse) a tím je vedeme k vlastnímu výběru vhodného učebního stylu
- za účelem rozšíření slovní zásoby umožňujeme žákům pracovat s různými zdroji informací v tištěné či elektronické podobě (učebnice, knihy, výukové programy, média včetně internetových, ústní informace, anglické časopisy)

Kompetence k řešení problémů
- poskytujeme žákům příležitost k samostatnému řešení jazykových problémů v rámci projektů
- navozováním problémových situací z reálného života učíme žáky vhodně reagovat (metoda hraní rolí, simulace)

Kompetence komunikativní
- dáváme žákům prostor pro ústní i písemné vyjádření a sebeprezentaci
- metodou hraní rolí a simulace reálných situací rozvíjíme u žáků schopnost započít, vést a ukončit konverzaci na přiměřené téma, aktivním zapojením žáků do diskuse rozvíjíme jejich argumentační dovednosti
- dbáme na zřetelnou výslovnost žáků při jejich ústním projevu a umožňujeme jim, aby si výslovnost zdokonalovali při prezentaci výstupů své práce

Kompetence sociální a personální
- zařazováním vhodných konverzačních témat vedeme žáky ke spolupráci, vzájemné pomoci a respektu

Kompetence občanské
- podporujeme účast žáků na kulturních a společenských akcích, které škola pořádá (promítání filmů, divadelní představení) v cizím jazyce
- využíváním autentických materiálů vedeme žáky k poznání, pochopení a respektování kultury, zvyků a tradic anglofonních a jiných zemí
- vytváříme příležitosti pro žáky, aby, např. formou multimediální prezentace, představili kulturu, zvyky a tradice vlastní země

Kompetence pracovní

- používáním informačních a komunikačních technologií vedeme žáky k tomu, aby získali informace o profesích, kde je angličtina nezbytným předpokladem, a tím je směrujeme k možnému výběru jejich budoucí profese

Kompetence digitální

- ve vhodných situacích zařazujeme do výuky použití digitálních technologií, aplikací a služeb
- představujeme žákům digitální technologie nejen jako zdroj zábavy, ale jako důležitého pomocníka při komunikaci s ostatními, při práci i učení
- vedeme žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií při samostatném zpracování výukových témat či při prostém vyhledávání informací
- učíme žáky vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- hovoříme s žáky o všech rizicích, které s sebou digitální prostředí nese, učíme je dbát na zabezpečení vlastních dat a na citlivé zacházení s daty ostatních osob

Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV

Očekávané výstupy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

CJ-9-1-01	rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně
CJ-9-1-02	rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-9-1-01p	*rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů*
CJ-9-1-02p	*rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby*

MLUVENÍ

žák

CJ-9-2-01	zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
CJ-9-2-02	mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
CJ-9-2-03	vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-9-2-01p	*odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby*

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech

CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

žák

CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři

CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Anglický jazyk More 1

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
Poslech s porozuměním		**Gramatické jevy, jazykové prostředky:** opakování – časování slovesa *be*, přítomný prostý čas počitatelná a nepočitatelná podstatná jména, základní použití *any/some, How much/How many*; *Can for ability* - něco umět, *Can for permission* - moci; *like, love, hate – ing*; přítomný průběhový čas; základní a řadové číslovky; minulý čas slovesa *be* - oznamovací věta, zápor, otázka, krátké odpovědi	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogu); Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy, empatie, pohled na svět očima druhého)
rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	CJ-9-1-01		
rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	CJ-9-1-02		
Mluvení			
zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	CJ-9-2-01		
mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	CJ-9-2-02		
vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	CJ-9-2-03		
Čtení s porozuměním			
vyhledá požadovaná informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	CJ-9-3-01		
rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace II.	CJ-9-3-02		

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
Psaní		tvoření minulý čas prostý pravidelných sloves *-d, -ed* - oznamovací věta, příslovce spojená s minulý časem **Tematické okruhy, slovní zásoba:** denní činnosti; oblečení; blízká rodina a příbuzní; měsíce v roce, volnočasové aktivity, zábavné činnosti, letní sporty, kam na výlet **Jazykové komunikační dovednosti:** opakování – seznamovací rozhovor, představení sebe (jméno, věk, oblíbené barvy, činnosti atp.); popis denních činností; nakupování oblečení, základní objednání v restauraci, určení data (aktuální, narozeniny – *When is your birthday?*), základní telefonická konverzace o problému; napsání pohlednice; formulace pozvánky *Would you like to …?* porozumění krátkému příběhu v minulém čase (*was, were, -ed*)	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá: rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z cestování; Objevujeme Evropu a svět: styl života v evropských rodinách
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	CJ-9-4-01		
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	CJ-9-4-02		
reaguje na jednoduché písemné sdělení	CJ-9-4-03		

Anglický jazyk More 2

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
Poslech s porozuměním		**Gramatické jevy, jazykové prostředky:** minulý čas slovesa *be*, minulý čas prostý pravidelných, vybraných nepravidelných sloves v kladné a záporné větě, tvoření otázek v minulém čase prostém pomocí tázacích zájmen *Wh-*; Ano/ne otázek; krátké odpovědi, vyjádření budoucnosti pomocí vazby *be going to*; vyjádření modality pomocí *have to/don't have; must/mustn't; should/shouldn't;* minulý čas průběhový v kladné větě, záporu a otázce, minulý čas průběhový x prostý; tvoření 2. a 3. stupně přídavných jmen; způsobová příslovce a jejich tvoření; časové předložky *on, in, at*; spojky *and, so, but, because,* vyjádření množství pomocí *a lot of, much, many*, opakování: přivlastňovací zájmena, otázka pomocí *Whose?*	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogu); Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy, empatie, pohled na svět očima druhého)
rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	CJ-9-1-01		
rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	CJ-9-1-02		
Mluvení			
zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	CJ-9-2-01		
mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	CJ-9-2-02		
vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	CJ-9-2-03		
Čtení s porozuměním			
vyhledá požadovaná informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	CJ-9-3-01		
rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace II.	CJ-9-3-02		

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
Psaní		**Tematické okruhy, slovní zásoba:** odpolední aktivity, týdenní rozvrh; TV programy, filmové žánry, dopravní prostředky, dovolená, popis osob, vzhled, vlastnosti; domácnost, povinnosti; školní předměty a pravidla; profese; sporty, záliby; u lékaře, nemoci a bolesti; místa ve městě, obchody; pocity **Jazykové komunikační dovednosti:** vyprávění krátkého příběhu v minulosti, popis fotografie, vyjádření názoru, srovnávání dvou předmětů/osob, porozumění a vyjádření, příkazu, varováni; vyjádření záměru a plánů pomocí *be going to*; popis zdravotních problémů; vyjádření návrhu, udílení rady pomocí vazby s*hould/shouldn't*; dotaz na cestu, poskytnutí instrukcí	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá: rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z cestování; Objevujeme Evropu a svět: styl života v evropských rodinách
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	CJ-9-4-01		
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	CJ-9-4-02		
reaguje na jednoduché písemné sdělení	CJ-9-4-03		

Poznámky:

Anglický jazyk More 3

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
Poslech s porozuměním		**Gramatické jevy, jazykové prostředky:** opakování – tvoření minulého času, nepravidelná slovesa; předpřítomný čas pravidelných a vybraných nepravidelných sloves – kladná oznamovací věta, otázka, zápor; použití předpřítomného času ve spojení s *for/since, have you ever, yet, already, just*; vyjádření budoucnosti pomocí *will, be going to* (opakování); první, druhý kondicionál; slovesa + předložky (*get on/off/to, believe at, apologise for, help with* etc.); tvoření trpného rodu (přítomný a minulý prostý čas) – oznamovací kladná, zápor, otázka; používání make x let; vyjádření minulosti pomocí vazby *used to*; nepřímá řeč	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogu); Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy, empatie, pohled na svět očima druhého)
rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	CJ-9-1-01		
rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	CJ-9-1-02		
Mluvení			
zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	CJ-9-2-01		
mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	CJ-9-2-02		
vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	CJ-9-2-03		
Čtení s porozuměním			
vyhledá požadovaná informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	CJ-9-3-01		
rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace II.	CJ-9-3-02		

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
Psaní		**Tematické okruhy, slovní zásoba:** prázdniny a cestování; v kině, film – žánry, profese; zeměpisné útvary v krajině, outdoorové aktivity; znamení horoskopu, lidské vlastnosti, pověry; místa ve městě, turistické atrakce; život teenagerů ve světě, druhy hudby, život v rodině; přírodní katastrofy; vaření a strava ve Středomoří; životní prostředí a problémy s ním spojené **Jazykové komunikační dovednosti:** vyjádření zkušenosti (*Have you ever...?: I have never...*); sepsání filmové recenze; vyjádření predikce a náhlých rozhodnutí, slibů, (b*e going to x will*); popis lidské osobnosti; popis města pro turisty; vytvoření plakátu; vyjádření soucitu; zápis receptu; obhájení vlastního názoru	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá: rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z cestování; Objevujeme Evropu a svět: styl života v evropských rodinách
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	CJ-9-4-01		
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	CJ-9-4-02		
reaguje na jednoduché písemné sdělení	CJ-9-4-03		

Poznámky:

Anglický jazyk Prepare 4

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
Poslech s porozuměním		**Gramatické jevy, jazykové prostředky:** opakování a prohloubení: minulý čas prostý a průběhový, přídavná jména a tvoření příslovcí způsobu, předpřítomný čas (*been, gone, already, just, not yet)*, předpřítomný čas a minulý čas prostý (*How long? a*nd *for/ since x ago),* podmínkové věty (1. podmínka - *If-clauses/ 1st conditional),* phrasal verbs, podmínkové věty (2. podmínka - *If-clauses/ 2nd contitional),* suffixation *–er, -or, -ist, -ian,* Trpný rod přítomný, trpný rod minulý, phrasal verbs, *look, see, walk..verbs,* nepřímá řeč, *read, say, speak, talk, tell...verbs,* modální slovesa, předminulý čas	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogu); Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy, empatie, pohled na svět očima druhého)
rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	CJ-9-1-01		
rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	CJ-9-1-02		
Mluvení			
zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	CJ-9-2-01		
mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	CJ-9-2-02		
vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	CJ-9-2-03		
Čtení s porozuměním			
vyhledá požadovaná informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	CJ-9-3-01		
rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace II.	CJ-9-3-02		

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
Psaní		**Tematické okruhy, slovní zásoba:** móda a módní styly, móda v minulosti, nakupování a peníze, jídlo a pití, objednávání jídla, věda/ objevy a vynálezy, popis obrázku, svět práce a zaměstnání, řešení problému o práci, digitální svět a počítače, Iluze (*Seeing is believing),* vyjádření překvapení a nedůvěry, svět psaného projevu (značky, upozornění, vzkazy), život v divočině a svět zvířat **Jazykové komunikační dovednosti:** vyprávění o sobě, popis události v minulosti, psaní příběhu, nakupování a objednávání jídla v restauraci, popis fotky/ obrázku, práce a řešení problému v konverzaci, vyjádření překvapení a nedůvěry, psaní biografie, psaní recenze knihy, zvláštní zvířata a program o nich	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá: rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z cestování; Objevujeme Evropu a svět: styl života v evropských rodinách
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	CJ-9-4-01		
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	CJ-9-4-02		
reaguje na jednoduché písemné sdělení	CJ-9-4-03		

Poznámky:

5.1.5 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace Německý jazyk – 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovaný předmět Německý jazyk se vyučuje jako jeden z druhých cizích jazyků podle volby žáků s časovou dotací 2 hodiny týdně pro 7., 8. a 9. ročník.

Žáci jsou při výuce rozděleni do skupin podle ročníků. Německý jazyk je vyučován tak, aby korespondoval s výukou českého a anglického jazyka. Při výuce předmětu Německý jazyk je kladen důraz na osvojení si základních řečových dovedností, fixování jednoduchých gramatických celků, porozumění jednoduchému psanému i poslechovému textu a schopnost vyjádřit se v německém jazyce v běžných komunikačních situacích.

Cílem výuky předmětu Německý jazyk je:

- rozvíjení pozitivního vztahu k německému jazyku
- osvojení si zvukové a grafické podoby jazyka
- fixování základní slovní zásoby a gramatických zákonitostí jazyka
- samostatné mluvené i písemné vyjadřování se v daném jazyce
- schopnost používat různé druhy slovníků a informačních zdrojů, které souvisí s vyučovanou tématikou v předmětu Německý jazyk

Předmět Německý jazyk přispívá k realizaci průřezových témat **Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova, Výchova k myšlení v globálních souvislostech, Environmentální výchova a Multikulturní výchova.**

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Rozvoj klíčových kompetencí v cizojazyčné výuce je přirozeným procesem. Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají následující postupy, metody a formy práce:

Kompetence k učení
- Podporujeme důvěru žáků ve vlastní schopnosti
- Podporujeme aktivizačními metodami samostatnou práci se zdroji, práci se slovníky
- Učíme žáky pracovat s textem a rozumět mu
- Učíme žáky rozumět poslechovým textům a umět vyslechnuté interpretovat.

Kompetence k řešení problémů
- Podporujeme pochopení vztahů mezi německým a českým jazykem, pochopení gramatických jevů
- Nabízíme žákům dostatek impulsů k samostatnému zpracování témat vztahujících se k předmětu Německý jazyk
- Předkládáme žákům takové situace, k jejichž zvládnutí je potřeba užít znalostí z předmětu Německý jazyk

Kompetence komunikativní
- Vedeme žáky k tomu, aby se neobávali použít zformulovat jednoduché německé věty
- Vedeme žáky k účelnému využívání informačních zdrojů a jejich využití ve výuce
- Dáváme žákům dostatek podnětů ke správnému porozumění mluvenému, psanému i slyšenému projevu v německém jazyce.

Kompetence sociální
- Vedeme žáky k dodržování předem dohodnutých pravidel
- Dodáváme žákům sebedůvěru a motivujeme je k účelnému využití znalostí z německého jazyka, ale i z jiných předmětů
- Vedeme žáky k uvědomění si etických pravidel, jejichž dodržování optimalizuje mezilidské vztahy

Kompetence občanské
- Na příkladu z německy mluvících zemí vedeme žáky k poznávání mezikulturních vztahů, souvislostí, odlišností a shod
- Probouzíme u žáků schopnost empatie a tolerance

Kompetence pracovní
- Vedeme žáky ke spolupráci, k práci ve skupinkách, k samostatné práci
- Učíme žáky osvojovat si pravidla a pracovní řád

Kompetence digitální
- ve vhodných situacích zařazujeme do výuky použití digitálních technologií, aplikací a služeb
- představujeme žákům digitální technologie nejen jako zdroj zábavy, ale jako důležitého pomocníka při komunikaci s ostatními, při práci i učení
- vedeme žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií při samostatném zpracování výukových témat či při prostém vyhledávání informací
- učíme žáky vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- hovoříme s žáky o všech rizicích, které s sebou digitální prostředí nese, učíme je dbát na zabezpečení vlastních dat a na citlivé zacházení s daty ostatních osob

Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV

Očekávané výstupy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně

DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)
rozumí jednoduchým pokynům učitele

MLUVENÍ

žák

DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů

DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas

DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům

DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům

DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

žák

DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři

DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Německý jazyk 7. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	DCJ-9-1-01	pravidla výslovnosti a pravopisu abeceda pozdravy v německy mluvících zemích číslovky 0–20, barvy německy mluvící země dny v týdnu, měsíce, roční období	Sociální výchova, výchova k myšlení v globálních souvislostech
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	DCJ-9-4-01	představení se oznamovací věty a jednoduché otázky sloveso „sein“ osobní zájmena člen určitý a neurčitý časování slabých sloves	Rozvoj sociální komunikace
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	DCJ-9-2-02	škola – rozvrh přítomný čas slabých sloves sloveso „haben“ zápor „nicht“	Osobnostní a sociální výchova – porozumění v rodině, ve skupině vrstevníků
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	DCJ-9-2-03	časové údaje, popis osoby, přítele volný čas, zájmy „gern“, „nicht gern“ školní potřeby časování některých nepravidelných sloves přídavná jména slovosled ve větě jednoduché seznamování se slovníky	Mediální výchova. Problematika vyhledávání zdrojů na internetu

Německý jazyk 8. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	DCJ-9-4-02	týdenní činnosti, telefonování rozhovory – i písemně školní potřeby – opakování rodina, přivlastňovací zájmena volný čas – rozšíření Německo časování sloves v přítomném čase	Výchova k myšlení v globálních souvislostech – poznávání rozdílných kultur, národností
rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	DCJ-9-3-01	4. pád podstatných jmen jednoduchý popis zápor „kein“	Environmentální výchova – svět kolem nás, vztah k okolí
rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	DCJ-9-3-03	předložka „in“ a další předložky se 3. a 4. pádem časové údaje číslovky 0-100 jídlo a pití sloveso mögen	Mediální výchova – prezentace
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	DCJ-9-1-02	množné číslo některých podstatných jmen některá modální slovesa časování slovesa „essen“ a jiných nepravidelných sloves slovesa s odlučitelnou předponou cestování (země, předložky), nakupování	Osobnostní a sociální výchova – etické aspekty každodenní komunikace

Německý jazyk 9. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	DCJ-9-3-02	slovesa s odlučitelnou předponou vazba „es gibt“ osobní zájmena ve 4. p. předložky se 3. a 4. pádem bydlení – popis bytu německy mluvící země, Berlín	Výchova k myšlení v globálních souvislostech – poznávání rozdílných kultur, národností
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	DCJ-9-1-03	způsobová slovesa - rozšíření zájmeno „man“ popis dne/časové údaje (předložky vor, nach) zdraví a lidské tělo slovesa „haben“ a „sein“ v préteritu rozkazovací způsob další nepravidelná slovesa	Osobnostně-sociální výchova - řešení různých životních situací
se zapojí do jednoduchých rozhovorů	DCJ-9-2-01	řadové číslovky téma oblékání předložka „für“ zájmena osobní ve 3. pádě perfektum	
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	DCJ-9-4-03	situace ve městě, v obchodě, na nádraží apod., žádost o informaci přídavná jména, protiklady věta jednoduchá a souvětí cestování, dopravní prostředky, předložky „zu“ a „mit“ oslavy, pozvánka	Multikulturní výchova – odlišnosti a podobnosti ve světě

5.1.6 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace Španělský jazyk – 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovaný předmět Španělský jazyk se vyučuje jako jeden z druhých cizích jazyků podle volby žáků s časovou dotací 2 hodiny týdně pro 7., 8. a 9. ročník a odpovídá tak Rámcovému vzdělávacímu programu pro základní vzdělávání. Žáci jsou při výuce rozděleni do skupin podle ročníků. Španělský jazyk je vyučován tak, aby korespondoval s výukou českého a anglického jazyka. Při výuce předmětu Španělský jazyk je kladen důraz na osvojení si základních řečových dovedností, fixování jednoduchých gramatických celků, porozumění jednoduchému psanému i poslechovému textu a schopnost vyjádřit se ve španělském jazyce v běžných komunikačních situacích.

Cílem výuky předmětu Španělský jazyk je:

- rozvíjení pozitivního vztahu k německému jazyku
- osvojení si zvukové a grafické podoby jazyka
- fixování základní slovní zásoby a gramatických zákonitostí jazyka
- samostatné mluvené i písemné vyjadřování se v daném jazyce
- schopnost používat různé druhy slovníků a informačních zdrojů, které souvisí s vyučovanou tématikou v předmětu Německý jazyk

Rozvoj slovní zásoby je uskutečňován s ohledem na následující konverzační témata:

- domov, rodina, škola
- volný čas, povolání
- lidské tělo, zdraví
- jídlo, oblékání, nákupy
- obec, dopravní prostředky
- kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny)
- zvířata, příroda, počasí
- reálie španělsky mluvících zemí

Průřezová témata:

Do obsahu vyučovacího předmětu Španělský jazyk jsou integrovány následující tematické okruhy průřezových témat:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Rozvoj klíčových kompetencí v cizojazyčné výuce je přirozeným procesem. Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají následující postupy, metody a formy práce:

Kompetence k učení
- Podporujeme důvěru žáků ve vlastní schopnosti
- Podporujeme aktivizačními metodami samostatnou práci se zdroji, práci se slovníky
- Učíme žáky pracovat s textem a rozumět mu
- Učíme žáky rozumět poslechovým textům a umět vyslechnuté interpretovat.

Kompetence k řešení problémů
- Podporujeme pochopení vztahů mezi německým a českým jazykem, pochopení gramatických jevů
- Nabízíme žákům dostatek impulsů k samostatnému zpracování témat vztahujících se k předmětu Německý jazyk
- Předkládáme žákům takové situace, k jejichž zvládnutí je potřeba užít znalostí z předmětu Německý jazyk

Kompetence komunikativní
- Vedeme žáky k tomu, aby se neobávali použít zformulovat jednoduché německé věty
- Vedeme žáky k účelnému využívání informačních zdrojů a jejich využití ve výuce
- Dáváme žákům dostatek podnětů ke správnému porozumění mluvenému, psanému i slyšenému projevu v německém jazyce.

Kompetence sociální
- Vedeme žáky k dodržování předem dohodnutých pravidel
- Dodáváme žákům sebedůvěru a motivujeme je k účelnému využití znalostí z německého jazyka, ale i z jiných předmětů
- Vedeme žáky k uvědomění si etických pravidel, jejichž dodržování optimalizuje mezilidské vztahy

Kompetence občanské
- Na příkladu z německy mluvících zemí vedeme žáky k poznávání mezikulturních vztahů, souvislostí, odlišností a shod
- Probouzíme u žáků schopnost empatie a tolerance

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky ke spolupráci, k práci ve skupinkách, k samostatné práci
- Učíme žáky osvojovat si pravidla a pracovní řád

Kompetence digitální

- ve vhodných situacích zařazujeme do výuky použití digitálních technologií, aplikací a služeb
- představujeme žákům digitální technologie nejen jako zdroj zábavy, ale jako důležitého pomocníka při komunikaci s ostatními, při práci i učení
- vedeme žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií při samostatném zpracování výukových témat či při prostém vyhledávání informací
- učíme žáky vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- hovoříme s žáky o všech rizicích, které s sebou digitální prostředí nese, učíme je dbát na zabezpečení vlastních dat a na citlivé zacházení s daty ostatních osob

Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV

Očekávané výstupy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně

DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)
rozumí jednoduchým pokynům učitele

MLUVENÍ

žák

DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů

DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas

DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům

DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům

DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

žák

DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři

DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Španělský jazyk 7. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	DCJ-9-1-01	Hláskování, abeceda, pozdravy a představování. Základní údaje o Španělsku a španělsky mluvících zemích.	Multikulturní výchova
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	DCJ-9-1-01 DCJ-9-3-01	Poděkování, omluvy, národnosti, osobní zájmena, tázací zájmena, slovesa ser, llamarse, hablar. Některé evropské země, národnosti a jazyky.	Multikulturní výchova
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkající se osvojovaných témat, zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu	DCJ-9-1-02	Pojmenování věcí ve třídě, určitý a neurčitý člen, rod a číslo podstatných jmen, barvy.	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkající se osvojovaných témat, zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu	DCJ-9-1-02	Vyjádřit, co se kde nachází, sloveso hay. Vyjádřit, že něco děláme rádi či neradi a proč se učíme španělsky. Přídavná jména a časování sloves v přítomném čase.	
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	DCJ-9-2-01	Říci, co děláme o prázdninách, popsat prázdninový den, prázdninové a volnočasové aktivity. Nepravidelná slovesa a slovesa se změnou kmenové samohlásky. Zvratná slovesa. Měsíce v roce.	Osobnostní a sociální výchova

Očekávané výstupy (OV) **Žák:**	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
se zapojí do jednoduchých rozhovorů	DCJ-9-2-01	Říci, že je něco lepší nebo horší, vyjádřit názor. Předložky de, a, en. Spojky y, o, ni, pero, solo, por eso. Přídavná jména buen(o), mal(o)	
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	DCJ-9-2-02 DCJ-9-3-01	Osobní údaje, povolání a místa výkonu povolání, adresa. Počasí. Číslovky do 100.	Osobnostní a sociální výchova
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho rodiny	DCJ-9-2-02	Rodina, příbuzenské vztahy, rodinný stav, povahové vlastnosti, vzhled osob, narozeniny. Přivlastňovací zájmena.	Osobnostní sociální výchova.

Španělský jazyk 8. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech a odpovídá na jednoduché otázky sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho rodiny a jeho samotného	DCJ-9-1-03 DCJ-9-2-02	Opakování látky 7. ročníku, časování sloves, zájmena, přídavná jména, číslovky. Představování. Pozdravy, vyjádření názoru.	Osobnostní a sociální výchova
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech a odpovídá na jednoduché otázky rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	DCJ-9-1-03 DCJ-9-3-02	Zájmy, záliby, popis dovedností. Vyjádření souhlasu a nesouhlasu. Výrazy spojené s frekvencí. Druhy filmů. Zápor ve větě.	Osobnostní a sociální výchova
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se popisu běžného dne	DCJ-9-2-02	Popsat běžný den, předložky pro určení místa a času, orientace ve městě.	Osobnostní a sociální výchova
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se popisu školy rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	DCJ-9-2-02 DCJ-9-3-02	Školní předměty, dny v týdnu, určování času.	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	DCJ-9-1-03	Části domu/bytu, nábytek. Příslovce a předložky pro určení polohy předmětu. Neurčitá zájmena.	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	DCJ-9-1-03	Předměty používané na cestách, fráze používané při návštěvě. Zákazy a příkazy. Rozkazovací způsob.	Výchova demokratického občana

Očekávané výstupy (OV) **Žák:**	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	DCJ-9-1-03	Ovoce, zelenina, maso, ryby, sladkosti nápoje. Druhy obchodů s potravinami. Množství a balení potravin. Výrazy používané při nakupování.	Výchova demokratického občana Environmentální výchova
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	DCJ-9-1-03	Výrazy používané v restauraci, tapas, typická španělská jídla a výrobky.	Výchova demokratického občana Environmentální výchova
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	DCJ-9-1-03	Výrazy pro hodnocení zážitků, příslovečná určení času vztahující se do minulosti	Osobnostní, sociální a environmentální výchova
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech a odpovídá na jednoduché otázky	DCJ-9-1-03 DCJ-9-2-03	Opakování látky 8. a 7. ročníku. Slovesa vyjadřující zážitky. Příslovečná určení času vztahující se do minulosti	Osobnostní, sociální a environmentální výchova Výchova demokratického občana

Španělský jazyk 9. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
zapojí se do jednoduchých rozhovorů napíše jednoduchý text rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	DCJ-9-2-01 DCJ-9-4-02 DCJ-9-3-03	Opakování učiva 7. a 8. ročníku. Motivační projekty.	Osobnostní a sociální výchova
zapojí se do jednoduchých rozhovorů rozumí krátkému jednoduchému textu	DCJ-9-2-01 DCJ-9-1-03	Školní aktivity, vyjadřování názoru Tázací zájmena a příslovce.	Osobnostní a sociální výchova
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	DCJ-9-2-01	Nakupování. Rozkazovací způsob, zájmena ve 3. a 4. pádě. Móda a oblékání, druhy látek a materiálů. Přídavná jména a ukazovací zájmena - opakování	Osobnostní a sociální výchova
napíše jednoduchý text	DCJ-9-4-02	Dům a byt, domácí práce. Řadové číslovky.	Sociální, multikulturní výchova.
zapojuje se do jednoduchých rozhovorů rozumí krátkému jednoduchému textu rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	DCJ-9-2-01 DCJ-9-1-03 DCJ-9-3-03	Stravování, návštěva restaurace. Minulý čas. Samostatně stojící zájmena.	Multikulturní výchova
zapojuje se do jednoduchých rozhovorů	DCJ-9-2-01	Sportovní vyžití a volný čas. Televize, divadlo, kino.	Multikulturní výchova
napíše jednoduché texty	DCJ-9-4-02	Budoucí čas, plány do budoucna. Opakování určování času, názvy měsíců, dnů v týdnu.	Osobnostní a sociální výchova

Očekávané výstupy (OV) **Žák:**	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
stručně reaguje na jednoduchá písemná sdělení zapojuje se do jednoduchých rozhovorů	DCJ-9-4-03 DCJ-9-2-01	Lidské tělo, zdraví, nemoci, návštěva lékaře. Zákazy, rady a doporučení.	Osobnostní a sociální výchova
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři odpovídá na jednoduché otázky	DCJ-9-4-01	Počasí a cestování. Prázdniny. Reálie španělsky mluvících zemí. Závěrečný projekt.	Osobnostní, sociální, environmentální výchova

5.1.7 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace Situační angličtina – 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Situační angličtina je určen žákům 7. – 9. ročníku, kterým tento předmět nahrazuje další cizí jazyk. Hodinová dotace je 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v malých skupinách (cca do 10 žáků). V každém ročníku je zpravidla vytvořena jedna taková skupina napříč třídami.

Situační angličtina je předmět určen pro děti s výukovými obtížemi, zejména se specifickými poruchami učení. Výuka je zaměřena na rozvoj a upevnění slovní zásoby a zejména na využití angličtiny v praxi. Výuka má tedy nejčastěji podobu simulačních her, poslechů a rozborů reálných komunikačních situací, vytváření vlastních a skupinových prezentací a projektů k různým tématům či sledování a následného rozboru anglicky mluvených ukázek, jednoduchých mluvených textů a načtených knižních příběhů. Předmět není primárně zaměřen na procvičování gramatiky. Předmět pomáhá dětem ke komunikaci v jazyce bez bariér, s vysokou tolerancí gramatických chyb a snahou pomoci v rozvoji především mluveného projevu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- za účelem rozšíření slovní zásoby umožňujeme žákům pracovat s různými zdroji informací v tištěné či elektronické podobě (učebnice, knihy, výukové programy, média včetně internetových, ústní informace, anglické časopisy)

Kompetence k řešení problémů

- poskytujeme žákům příležitost k samostatnému řešení jazykových problémů v rámci projektů
- navozováním problémových situací z reálného života učíme žáky vhodně reagovat (metoda hraní rolí, simulace)

Kompetence komunikativní

- dáváme žákům prostor pro ústní i písemné vyjádření a sebeprezentaci
- metodou hraní rolí a simulace reálných situací rozvíjíme u žáků schopnost započít, vést a ukončit konverzaci na přiměřené téma, aktivním zapojením žáků do diskuse rozvíjíme jejich argumentační dovednosti
- dbáme na zřetelnou výslovnost žáků při jejich ústním projevu a umožňujeme jim, aby si výslovnost zdokonalovali při prezentaci výstupů své práce

Kompetence sociální a personální

- zařazováním vhodných konverzačních témat vedeme žáky ke spolupráci, vzájemné pomoci a respektu

Kompetence občanské

- podporujeme účast žáků na kulturních a společenských akcích, které škola pořádá (promítání filmů, divadelní představení) v cizím jazyce
- využíváním autentických materiálů vedeme žáky k poznání, pochopení a respektování kultury, zvyků a tradic anglofonních a jiných zemí
- vytváříme příležitosti pro žáky, aby, např. formou multimediální prezentace, představili kulturu, zvyky a tradice vlastní země

Kompetence pracovní

- používáním informačních a komunikačních technologií vedeme žáky k tomu, aby získali informace o profesích, kde je angličtina nezbytným předpokladem, a tím je směrujeme k možnému výběru jejich budoucí profese

Kompetence digitální

- ve vhodných situacích zařazujeme do výuky použití digitálních technologií, aplikací a služeb
- představujeme žákům digitální technologie nejen jako zdroj zábavy, ale jako důležitého pomocníka při komunikaci s ostatními, při práci i učení
- vedeme žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií při samostatném zpracování výukových témat či při prostém vyhledávání informací
- učíme žáky vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- hovoříme s žáky o všech rizicích, které s sebou digitální prostředí nese, učíme je dbát na zabezpečení vlastních dat a na citlivé zacházení s daty ostatních osob

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Situační angličtina 7. až 9. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
Sdělí osobní informace a dokáže vyplnit formulář Porozumí základním otázkám o své osobě		Situační hry k danému tématu a poslech reálných rozhovorů	
Popíše jednotlivé charaktery lidí, dokáže komunikovat na téma rodina a přátelé a popíše své pocity.		Situační hry k danému tématu rozhovory ve skupinkách	
Popíše a objedná si v obchodě oblečení, obhájí svůj názor na módu a orientuje se v peněžním styku, zeptá se na cenu, placení v hotovosti, či šekem		Poslech reálných situací a nácvik rychlé reakce v každodenním styku Situační hry k danému tématu	
Popíše a objedná si jídlo. Seznámí se se specialitami kuchyně ve VB a USA i jiných zemích, dokáže se orientovat v jídelníčku a rozumí a reaguje na otázky ohledně jídla, popíše pracovní postup receptu, jinakost kultur		Situační hry k danému tématu a poslech reálných rozhovorů a praktické rozhovory, vlastní prezentace projektu na téma jídlo	
Zeptá se na cestu a poskytne sám rychlou odpověď, orientuje se v mapě a rozumí značkám a dopravním symbolům, seznamuje se s jednotlivými způsoby dopravy a komunikace na téma transport, cestování v různých zemích		Poslech reálných situací a nácvik rychlé reakce v každodenním styku Situační hry k danému tématu	
Popíše svojí vesnici, zemi a kulturu, jednoduše používá ke komunikaci internetu, napíše e-mail, dokáže si na internetu vyhledat potřebné informace a použít je ve svém projevu ústním, obhájí svůj názor před kamarádem a vysvětlí proč		Práce na počítači, e-mail a práce ve dvojici na dané téma Situační hry k danému tématu	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
Chápe jednoduché informativní sdělení (na letišti, v obchodě, v nemocnici ...) a základní komunikační dovednosti uplatní		Dialogy, poslechy reálných situací Situační hry k danému tématu	
Sociální angličtina, speciální pozdravy a odlišnosti AJ v Británii a Americe		Čtení a poslech breaking news Situační hry k danému tématu	
Sestaví jednoduché pozvání, dokáže přijmout, ale i odmítnout a vysvětlit své rozhodnutí a dokáže vyjádřit svůj názor		Situační hry a pozvánka	
Dokáže vést jednoduchý telefonický rozhovor, reaguje a ptá se		Poslech reálných situací a nácvik rychlé reakce v každodenním styku Situační hry k danému tématu	
Připraví jednoduchou prezentaci a hovoří o svém projektu na libovolné téma týkající se odlišností a jinakostí		Skupinová práce, práce zaměřená na obhajobu vlastní práce a schopnost promluvit v cizím jazyce na veřejnosti, artikulace, vystupování, řeč těla	
Pohotovost - emergency, dokáže rychle zareagovat, je seznámen s tísňovými linkami doma, ale i ve světě, podá základní informaci o zdravotním stavu, dovede popsat základní stavy ohrožující život		Situační hry k danému tématu a poslech reálných rozhovorů a praktické rozhovory po telefonu	

Pozn. Dosažená úroveň jednotlivých výstupů je přizpůsobována schopnostem skupiny, resp. jednotlivců. Z tohoto důvodu nejsou očekávané výstupy rozděleny do jednotlivých ročníků.

5.1.8 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace Matematika - 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět Matematika se realizuje ve všech ročnících 1. stupně ZŠ s hodinovou dotací 4 - 5 vyučovacích hodin (podle ročníku). Počet hodin týdně v jednotlivých ročnících – viz učební plány v kapitole 4. 1. Výuka matematiky byla na naší škole posílena o 3 disponibilní hodiny.

Vyučovací předmět Matematika je vyučován v kmenových učebnách příslušné třídy, standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut.

K výuce matematiky je využívána kromě kmenových tříd také počítačová učebna. Během výuky matematiky jsou žákům nabízeny rozšiřující aktivity podporující zájem žáků o matematiku, především účast na různých soutěžích.

Vzdělávání v matematice je především zaměřeno na výchovu přemýšlivého člověka, který umí používat znalosti z matematiky v různých situacích občanského a profesního života. V hodinách matematiky proto vyučující cíleně motivují žáky k řešení matematických problémů; vedou žáky k matematizaci reálných situací a k posuzování věrohodnosti výsledků; rozvíjejí u žáků schopnost správně se matematicky vyjadřovat; podporují u žáků důvěru v jejich schopnosti; vychovávají žáky k vytrvalosti, kritičnosti a týmové spolupráci; budují u žáků pozitivní vztah k matematice.

Vyučovací předmět Matematika vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace.

Na 1. stupni základního vzdělávání je kladen důraz na budování základů používání matematické symboliky a jazyka matematiky a na proces řešení problému. Základní matematické pojmy jsou vytvářeny ve **čtyřech tematických okruzích**:

1. **číslo a početní operace**
   - žáci porozumí pojmu číslo
   - získají dovednosti v pamětném a písemném počítání v oboru přirozených čísel
   - seznámí se s vlastnostmi základních operací s čísly, s odhadem a s prací s chybou; přitom se dbá na tři složky: - dovednost (provádění početních operací); algoritmické porozumění; významové porozumění

2. závislosti, vztahy a práce s daty

- žáci si postupně osvojí dovednosti, které souvisejí se zpracováním dat
- seznamují se se závislostmi a jejich zápisy v běžném životě
- doplňují a sestavují jednoduché tabulky a diagramy

3. geometrie v rovině a v prostoru

- žáci získají základní orientaci v rovině a prostoru
- učí se poznávat, určovat, modelovat a znázorňovat jednoduché útvary v rovině i prostoru

4. nestandardní aplikační úlohy a problémy

- u žáků bude rozvíjeno logické myšlení a přechod od konkrétního myšlení k abstraktnímu.

Výuka matematiky je spojena i s rozvíjením **finanční gramotnosti žáků** ve shodě se Standardy finanční gramotnosti. Do učiva jsou průběžně při vhodných příležitostech zařazovány tyto obsahy: peníze – způsoby placení; hospodaření domácnosti – rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; finanční produkty – úspory.

Výuka Matematiky přispívá zejména k realizaci průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova** - Osobnostní rozvoj: rozvoj schopností poznávání; sebepoznání a sebepojetí, kreativita; komunikace; kooperace a kompetice; řešení problémů a rozhodovací kompetence.

Do výuky jsou příležitostně (nezávazně) zařazována i další průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Přínos těchto průřezových témat k rozvoji osobnosti žáka je uplatňován zejména pomocí následujících tematických okruhů:

- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Evropa a svět nás zajímá; Objevujeme Evropu a svět; Jsme Evropané
- Environmentální výchova: Vztah člověka k prostředí
- Mediální výchova: tematické okruhy receptivních činností – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Všechna uvedená témata se uskutečňují prakticky, prostřednictvím vhodných her, cvičení, modelových situací, **činnostním pojetím** matematiky. Učitel upoutává pozornost žáků, probouzí jejich představivost a postupně uvádí do pohybu myšlení každého žáka.

Od školního roku 2012/13 využíváme na 1. stupni také prvky metody prof. Hejného, v níže uvedených tabulkách je proto použita také terminologie této metody.

Žáci 2. až 5. ročníku se pravidelně účastní soutěže Matematický klokan. Dobrovolně také v 5. ročníku soutěže Pythagoriáda a Matematická olympiáda.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- prací s chybou jako pozitivním prvkem vedeme žáky k hlubšímu zamyšlení nad použitým postupem a správností výpočtu;
- zadáváme vhodné slovní úlohy a příklady z běžného života a tím motivujeme žáky k využívání matematických poznatků a dovedností v praxi;
- pomocí modelování situací rozvíjíme představivost žáků, používáme metodu řízeného experimentu pro budování pojmů v mysli žáků;
- nácvikem a častým prováděním náčrtů cíleně rozvíjíme u žáků zručnost při grafickém vyjadřování;
- používáme v hodinách informační a komunikační technologie a tím vedeme žáky k využívání digitálních zdrojů a prostředků k vyhledávání informací, modelování, simulacím, výpočtům a znázorňování.

Kompetence k řešení problémů

- nácvikem řešení úloh s postupným stupňováním jejich náročnosti rozvíjíme logické myšlení a úsudek žáků
- kladením jednoduchých problémových otázek vedeme žáky k hledání různých způsobů řešení a k tomu, aby si uvědomili, které z nich jsou efektivní a které nikoliv
- vytváříme podnětné situace, které žáky vedou k tomu, aby o daném problému přemýšleli, řešili jej a svá řešení zaznamenali

Kompetence komunikativní

- důslednou kontrolou podporujeme u žáků čtení slovních úloh s porozuměním, správnou matematizaci problémů a interpretaci výsledků
- cíleně využíváme příležitosti k tomu, aby žáci tradičními i digitálními prostředky prezentovali ostatním postupy řešení úloh a srozumitelně vysvětlili, proč daný postup zvolili
- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vedeme žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu

Kompetence sociální

- organizací a kontrolou skupinové práce vedeme žáky k tomu, aby si rozdělili úlohy podle matematických znalostí a dovedností jednotlivých členů skupiny
- organizujeme vyučovací hodiny tak, aby v případě, že zadanou matematickou úlohu žáci rychle vyřeší, nabídli svoji pomoc pomalejšímu spolužákovi
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch
- hodnotíme žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence občanské

- povzbuzováním a odpovídajícím hodnocením podporujeme u žáků zájem o matematiku a snahu zlepšovat své výsledky
- doporučujeme žákům postupy pro získání zajímavých dat ze školního prostředí a každodenního života, která jsou vhodná ke statistickému zpracování

Kompetence pracovní

- důkladným procvičováním a důslednou kontrolou vedeme žáky ke správnému a bezpečnému užívání rýsovacích potřeb a digitálních nástrojů
- vhodnou volbou úkolů různé obtížnosti a jejich následným rozborem vedeme žáky k tomu, aby si efektivně naplánovali plnění úkolů
- vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel, plnění povinností a závazků

Kompetence digitální

- ve vhodných situacích zařazujeme do výuky použití digitálních technologií, aplikací a služeb
- představujeme žákům digitální technologie nejen jako zdroj zábavy, ale jako důležitého pomocníka při komunikaci s ostatními, při práci i učení
- starší děti vedeme k efektivnímu využívání digitálních technologií při samostatném zpracování výukových témat či při prostém vyhledávání informací
- hovoříme s žáky o všech rizicích, které s sebou digitální prostředí nese, učíme je dbát na zabezpečení vlastních dat a na citlivé zacházení s daty ostatních osob

Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Očekávané výstupy – 1. období

žák

M-3-1-01	používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
M-3-1-02	čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
M-3-1-03	užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
M-3-1-04	provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
M-3-1-05	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-3-1-01p	*porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20*
M-3-1-02p	*čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100*
M-3-1-02p	*zná matematické operátory + , − , = , < , > a umí je zapsat*
M-3-1-04p	*sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20*
M-3-1-05p	*řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20* *umí rozklad čísel v oboru do 20*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

M-5-1-01	využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
M-5-1-02	provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
M-5-1-03	zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
M-5-1-04	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel
M-5-1-05	modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku
M-5-1-06	porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel
M-5-1-07	přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty
M-5-1-08	porozumí významu znaku „−“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-5-1-02p čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000
M-5-1-02p sčítá a odčítá zpaměti i písemně dvouciferná čísla
M-5-1-02p zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100
M-5-1-03p zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách
M-5-1-03p tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100
M-5-1-04p zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy
M-5-1-04p rozeznává sudá a lichá čísla
používá kalkulátor

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy – 1. období

žák

M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života
M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-3-2-02p modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek
M-3-2-03p doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20
zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu
uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi

Očekávané výstupy – 2. období

žák

M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data
M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-5-2-01p vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu
M-5-2-02p orientuje se a čte v jednoduché tabulce
určí čas s přesností na čtvrthodiny, převádí jednotky času v běžných situacích
provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času
uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy – 1. období

žák

M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit
M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují
M-3-3-02p používá pravítko

Očekávané výstupy – 2. období

žák

M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce
M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice
M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-5-3-01p znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary
M-5-3-02p měří a porovnává délku úsečky
M-5-3-02p vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice
M-5-3-05p určí osu souměrnosti překládáním papíru
pozná základní tělesa

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy – 2. období

žák

M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-5-4-01p řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Matematika

1. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků (rozumí číslům do 20, počítá v oboru do 20, rozumí slovu polovina)	M-3-1-01	- numerace v oboru do 20 - provádí matematické operace sčítání a odčítání s přechodem přes desítku - modelování situací v prostředí předmětů	
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla, užívá a píše vztah rovnosti a nerovnosti v oboru do 20	M-3-1-02	- čtení čísel - psaní číslic - porovnávání čísel	
užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose (orientuje se na číselné ose, sestrojí číselnou osu v oboru přirozených čísel, intuitivně zakreslí celé záporné číslo, chápe pojmy vpravo, vlevo, před, za)	M-3-1-03	- rytmus dynamický a statický - propedeutika cyklické adresy - ciferník	
provádí zpaměti jednoduché početní operace přirozených čísel	M-3-1-04	- sčítání a odčítání zpaměti - dopočítávání	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace (umí řešit úlohy (i s antisignálem), umí tvořit analogické úlohy, má zkušenosti s jednoduchou kombinatorickou situací, má zkušenosti s jevem náhody)	M-3-1-05	- řešení slovních úloh sémantických, strukturálních - řešení situačních úloh - tvorba úloh (práce s textem)	EV – Vztah člověka k prostředí (náš životní styl - spotřeba věcí v rodině, škole)
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
orientuje se v čase (čte a nastaví celé hodiny, zná strukturu týdne, má představu věku)	M-3-2-01	- struktura času - týden, den, hodina - věk	
popisuje závislosti z praktického života (eviduje jednoduché statické i dynamické situace pomocí ikon, slov, šipek i tabulky.)	M-3-2-02	- mince - poschodí - měření	
doplňuje tabulky, schémata (doplní tabulku a používá ji jako nástroj organizace souboru objektů, orientuje se ve schématech)	M-3-2-03	- doplňování tabulky - cesta a řešení v grafu - doplňování schématu pomocí značek	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
rozezná a modeluje jednoduché tvary a souměrné útvary, vymodeluje jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich prezentaci (slovně vyjádří jednoduchou prostorovou situaci, má intuitivní představu tvaru čtverce i trojúhelníku, orientuje se v prostředí dřívkových obrazců i origami)	M-3-3-01	- rovinné útvary: čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh - orientace v prostoru (verbální popis polohy, vpřed, za, vpravo, vlevo, nahoře, dole) - dřívkové stavby (řešení tvarových úloh z dřívek) - papírové tvary (origami)	

Pozn.: Výukou prolíná rozvíjení průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova - Osobnostní rozvoj: rozvoj schopností poznávání; sebepoznání a sebepojetí, kreativita; komunikace; kooperace a kompetice; řešení problémů a rozvoj rozhodovacích kompetencí.

MATEMATIKA 2. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků (orientuje se v zápisu desítkové soustavy do 100, sčítá a odčítá do 100, získává porozumění pro násobení jednomístným číslem, samostatně pracuje s univerzálními modely přirozených čísel, rozumí slovům polovina, čtvrtina, osmina, třetina, šestina a pětina)	M-3-1-01	- psaní čísel a čtení číslic do 100 - numerace v oboru do 100 (různé způsoby vnímání množství jak pomíjivého, tak trvalého; evidence počtu souborů objektů v různých jazycích; paměťové řešení problémů v různých prostředích) - násobky 1 – 10 - propedeutika kmenových zlomků počítání s penězi	
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a píše vztah rovnosti a nerovnosti (rozšiřuje počítání v číselném oboru do 100, zapíše a čte čísla v oboru do 100, chápe rovnost a nerovnost i v různých sémantických kontextech (např. peníze, délka, obsah, čas)	M-3-1-02	- porovnávání čísel v početních úlohách, v pravidelnostech, slovních úlohách (schopnost lineárního uspořádání souboru a jevů) - lichá a sudá čísla - počítání po jednotkách a desítkách	
užívá lineárního uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose (porovnává čísla a užívá číselnou osu do 100 k modelování adresy, stavu, ale i změny a porovnání)	M-3-1-03	- pravidelnost (schopnost poznat pravidelnost a doplnit ji) - cyklické adresy: ciferníky - řád jednotek a desítek	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
provádí zpaměti jednoduché početní operace (využívá komutativnost sčítání, řeší násobení formou opakovaného sčítání, dělí v oboru probraných násobilek – dělí na části, dělí po částech)	M-3-1-04	- sčítání a odčítání zpaměti (dvojciferné číslo s jednociferným i dvojciferným číslem) - písemně sčítá a odčítá čísla, provádí kontrolu výsledku - násobení - násobky - dělení na části, dělení po částech	
řeší a tvoří úlohy, v nichž aplikuje a modeluje osvojené početní operace (slovní úlohy na násobení a dělení v oboru násobilek (i s antisignálem) a slovní úlohy se dvěma různými početními úkony, tvoří analogické úlohy, řeší a vytváří slovní úlohy se dvěma různými početními výkony, rozumí kombinatorickému kontextu násobení)	M-3-1-05	- řešení úloh sémantických z běžného života - kombinatorické situace - řešení a tvoření slovních úloh vedoucích ke vztahu “o x více (méně)”	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		-	
orientuje se v čase (čte minuty) orientuje se v kalendáři (den, měsíc, rok)	M-3-2-01	- hodiny (čtvrt, půl, tři čtvrtě, celá) - kalendář, úlohy o věku	PRV – odhad časových jednotek (1 minuta, přecházení silnice)
popisuje jednoduché závislosti z praktického života (eviduje složitější statické i dynamické situace pomocí ikon, slov, šipek, tabulky a grafu, tvoří z náhodných jevů statistický soubor, poznává relační strukturu jisté životní zkušenosti)	M-3-2-02	- evidence dat v tabulce a grafu - slovní úlohy o věku - odhadování délky a množství - peníze - hra na obchod	
doplňuje tabulky a schémata (používá tabulku jako nástroj organizace souboru objektů do 100, vybere objekty podle zadaných vlastností, třídí soubor objektů, pracuje s orientovaným i neorientovaným grafem a s grafem ohodnoceným)	M-3-2-03	- evidence zadaných údajů do tabulky - práce s grafem - tvorba grafu výběr objektu jistých vlastností, třídění	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
rozpozná a modeluje jednoduché tvary a souměrné útvary; vymodeluje jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci (získává zkušenost se základními rovinnými útvary a některými jejich vlastnostmi včetně souměrnosti, orientuje se na čtverečkovaném papíru a využívá jej, pracuje s krychlovými tělesy a zapisuje je, vytvoří síť krychle a komunikuje o vztahu krychle – její síti prostřednictvím metaforického jazyka, pozná jednotky délky 1cm a 1m, jednotku objemu 1l, má intuitivní představu měření obsahu mřížového čtyřúhelníku)	M-3-3-01	- rovinné útvary - čtverečkovaný papír - orientace v rovině - tvary ze dřívek - měření - obvod a obsah - tělesa: krychle, kvádr, koule, válec - modelování rovinných i prostorových útvarů pomocí stavebnic - bod, přímka, úsečka	
porovnává velikost útvarů (podle velikosti), měří a odhaduje velikost úsečky (s využitím pomůcek)	M-3-3-02	- - porovnávání: větší, menší, stejný, nižší, vyšší - - délka a poměřování úseček	

Pozn.: Výukou prolíná rozvíjení průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova - Osobnostní rozvoj: rozvoj schopností poznávání; sebepoznání a sebepojetí, kreativita; komunikace; kooperace a kompetice; řešení problémů a rozvoj rozhodovacích kompetencí.

MATEMATIKA 3. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků (- orientuje se v desítkové soustavě do 1000 - aritmetické operace i vztahy mezi čísly poznává v různých kontextech sémantických i strukturálních - rozvíjí porozumění pro jednoduché kmenové zlomky - umí užívat závorky)	M-3-1-01	- numerace v oboru do 1000 - propedeutika kmenových zlomků v kontextu části (počtu, veličiny včetně času, úsečky, rovinného obrazce) - násobení a dělení čísly 10 a 100 - dělení se zbytkem	
čte, zapisuje a porovnává čísla, užívá a píše vztah rovnosti a nerovnosti (- rozšiřuje počítání v číselném oboru do 1000 - zapisuje a čte čísla v oboru do 1000 - chápe rovnost a nerovnost i v různých sémantických kontextech (např. počet, délka, obsah, čas, peníze)	M-3-1-02	- porovnávání čísel v různých prostředích - číselná osa - číselné řady - zaokrouhlování - rozklad čísla v desítkové soustavě - evidence souboru dat tabulkou	
užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose (- porovnává čísla a užívá číselnou osu do 1000 jak k modelování adresy, stavu, tak i změny a porovnávání - porovnává trojciferná čísla pomocí číselné osy)	M-3-1-03	- číselné rytmy a pravidelnosti - sémantické modely čísel osy (horizontální i vertikální) - trojí role čísla na číselné ose (adresa, změna, vzdálenost) - pohyb po číselné ose – propedeutika záporných čísel - číselná osa jako nástroj modelování	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
provádí zpaměti jednoduché početní operace (- má vhled do čtyř základních operací - zpaměti provádí jednoduché operace - písemně zvládá sčítání, odčítání a násobení do 1000 - dělí (i se zbytkem) v oboru probraných násobilek - využívá početní operace k modelování sémantických situací	M-3-1-04	- pamětné i písemné sčítání, odčítání a násobení - písemné odčítání obvyklým i modifikovaným způsobem, písemné násobení - pamětné dělení v rozsahu malé násobilky - násobení zpaměti dvojciferných čísel jednociferným a trojciferných čísel jednociferným - dělení se zbytkem - používání závorek	
řeší a tvoří úlohy, v nichž aplikuje a modeluje osvojené početní operace (- umí modelovat a řešit slovní úlohy využívající čtyř základních početních operací - umí tvořit analogické úlohy - rozumí kombinatorickému pojetí násobení - ovládá některé řešitelské strategie jako pokus – omyl, řetězení od konce, vyčerpání všech možností, rozklad na podúlohy, simplifikace….)	M-3-1-05	- využití aritmetických operací k modelování situací a procesů v prostředích sémantických a strukturálních - kombinatorické situace	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy Průřezová témata**
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
popisuje závislosti z praktického života (umí evidovat složitější statické i dynamické situace pomocí znaků, slov, tabulek a grafů)	M-3-2-02	- teplota, teploměr	MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě - tabulky cen produktů z reklamních letáků)
doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel (-umí z náhodných jevů tvořit statistický soubor, eviduje soubor dat a organizuje je tabulkou i grafem - používá tabulku jako nástroj organizace souboru objektů do 1000 - poznává některé obecné jevy z kombinatoriky, pravděpodobnosti, statistiky, z pravidelností a závislostí)	M-3-2-03	- orientace v tabulce (stovková, sčítací) - doplňování chybějících údajů do strukturované tabulky - využití tabulky k porozumění pravděpodobnostním jevům - diagramy různých typů - organizační principy	
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU			
rozezná a modeluje jednoduché tvary a souměrné útvary; modeluje jednoduchá tělesa; nachází jejich reprezentaci v realitě (umí pracovat s krychlovými stavbami a tělesy v různých reprezentacích)	M-3-3-01	- rovinné útvary: čtyřúhelník, pěti- a šestiúhelník - trojúhelník – rovnoramenný, rovnostranný, pravoúhlý, kruh a kružnice v různých prostředích	
porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky (pozná různé jednoduché mnohoúhelníky, kruh, kružnici, dále kvádr, hranol jehlan, válec, kužel a kouli)	M-3-3-02	- čtverečkovaný papír, mřížový útvar -	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině (seznamuje se s pojmy vrchol, hrana, stěna, úhlopříčka, střed, obvod, povrch, obsah, objem a vlastnostmi útvarů - umí narýsovat rovinné útvary - využívá čtverečkovaného papíru, jazyka šipek k propedeutice souřadnic v 2D)	M-3-3-03	- osově souměrné rovinné útvary - orientace v rovině - krychlové stavby a jejich plány, půdorys a nárys, proces konstrukce a přestavby krychlové stavby - koule, kužel, válec, kvádr, jehlan - sítě těles - měření: obvod, obsah, objem - bod - přímka, vzájemná poloha dvou přímek v rovině - různoběžky, rovnoběžky, kolmice - úsečka, přenášení úseček, úsečky shodné, porovnávání úseček - polopřímka, polopřímky opačné - rovina – rovinné útvary - kružnice, kruh – rýsování - konstrukce trojúhelníku	

MATEMATIKA 4. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - sčítá, odčítá, násobí, porovnává, zaokrouhluje v číselném oboru do 1 000 000 - využívá početní operace k modelování sémantických situací - umí řešit vizualizované úlohy se zlomky typu 1/n pro malá n - nabývá zkušenost s pojmem parametr	M-5-1-01	- numerace v oboru do 1 000 000 - početní operace - pamětné násobení a dělení čísly 100 a 1000 - kmenové zlomky v kontextu části - slovní úlohy v oboru větším než 10 000	**VDO** spolupráce a komunikace rozvíjení poznávání a sebepoznávání schopnost řešit problémy a rozhodovat se **OSV** spolupráce a komunikace žáků, poznávání a sebepoznávání řešení problémů, rozhodování
Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel - počítá po statisících, desetitisících a tisících - porovnává čísla a znázorní je na číselné ose a jejích úsecích - písemně násobí jednociferným a dvojciferným činitelem, písemně dělí jednociferným dělitelem - účelně propojuje písemné i pamětné počítání - používá římské číslice při zápisu čísel	M-5-1-02	- početní operace do milionu - písemné algoritmy sčítání, odčítání, násobení a dělení - římské číslice - hospodaření domácnosti: rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel - provádí složitější operace na číselné ose (zahušťování, zvětšování, zmenšování, fragmentace, změna měřítka) - nabývá zkušenosti relaci na zlomcích a operací se zlomky	M-5-1-03	- početní operace - porovnávání čísel v různých prostředích - číselné řady - zaokrouhlování - měření a zaokrouhlování údajů - číselné rytmy a pravidelnosti - sémantické modely čísel osy - trojí role čísla na číselné ose - odhad výsledku - práce s kalkulačkou	
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel - dokáže zformulovat a vyřešit slovní úlohy různých typů řešené různými metodami – zvolí nejvhodnější metodu řešení – rozpozná skrytou informaci, antisignál - rozumí kombinatorickému pojetí násobení - řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání, odčítání, násobení, dělení a slovní úlohy se dvěma početními operacemi - řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu "o x více (méně)" a "x krát více (méně)"	M-5-1-04	- slovní úlohy v oboru větším než 10 000 - kombinatorické situace - matematizace reálné situace	**MV** postoj a názor řešitele, správně formulovat úlohu **EGS** rodina, cestování

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
Modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	M-5-1-05	- stříhání a skládání papíru - poznávání zlomku jako části celku - čtení zlomků - výpočet části z celku - aplikace praktických úloh do reálného života	
Porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	M-5-1-06	- sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem - porovnávání zlomků	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy - rozvíjí algoritmické myšlení (program a podprogram) - rozumí jednoduchým kombinatorickým a pravděpodobnostním situacím	M-5-2-02	- evidence souboru dat do tabulky - doplňování scházejících údajů do strukturované tabulky - využití tabulky k porozumění pravděpodobnostních jevů - diagramy různých typů	**EMV** objevování okolního prostředí
Vyhledává, sbírá a třídí data - používá tabulky a grafy k modelování a řešení různých situací - tvoří obdobné úlohy - pracuje s daty: umí z náhodných jevů tvořit statistický soubor, eviduje soubor dat a organizuje je tabulkou i grafem - nabývá vhled do statistického souboru	M-5-2-01	- zásady sběru a třídění dat - evidence dat	**VMEGS** Objevujeme Evropu a svět (sběr údajů o teplotě a jejich porovnávání v různých částech světa)

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce - osvojí si techniku používání rýsovacích potřeb - sestrojí čtverec (obdélník, trojúhelník) různými postupy - slovně popíše postup konstrukce - rozšiřuje zkušenosti s dalšími rovinnými útvary (úhel, mnohoúhelník) a tělesy i v prostředí čtverečkovaného papíru - rozpozná krychli, kvádr, kouli, jehlan, kužel, válec - aktivně používá základní geometrické pojmy (hrana, vrchol, stěna)	M-5-3-01	- zásady rýsování - Rýsování jednoduchých rovinných útvarů (čtverec, obdélník, trojúhelník – rovnoramenný, rovnostranný, pravoúhlý, kruh a kružnice) - pravý úhel - konstrukce trojúhelníku - sítě těles	
Sčítá a odčítá graficky úsečky **Určí délku lomené čáry** **Obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran** - získává zkušenosti s měřením v geometrii včetně některých jednotek - pozná různé jednoduché mnohoúhelníky - měří vzdálenosti, používá vhodné jednotky délky	M-5-3-02	- měření a poměřování - grafické sčítání a odčítání úseček - obvod mnohoúhelníku - osa úsečky, střed úsečky - jednotky délky (mm, cm, dm, m, km) - evidence údajů	
Sestrojí rovnoběžky a kolmice - rozvíjí představy o kolmosti, rovnoběžnosti, shodnosti, podobnosti, posunutí, otočení - sestrojí rovnoběžné a kolmé přímky pomocí trojúhelníku s ryskou - určí vzájemnou polohu přímek v rovině	M-5-3-03	- sestrojování rovnoběžek a kolmic - vzájemná poloha přímek v rovině: rovnoběžky, různoběžky, kolmice	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu - rozvíjí představy o obvodu, obsahu a objemu prostřednictvím čtvercové sítě - uvědoměle pracuje s jednotkami	M-5-3-04	- čtverečkovaný papír - určování obsahu útvaru metodou rámování - měření: obvod, obsah - jednotky obsahu	
Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru - rozvíjí představy o středové i osové souměrnosti - využívá čtverečkovaného papíru, jazyka šipek k propedeutice souřadnic v 2D	M-5-3-05	- středová i osová souměrnost - cestování ve čtvercové síti	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		-	
Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky - ovládá některé řešitelské strategie jako: pokus – omyl, řetězení, od konce, vyčerpání všech možností, rozklad na podúlohy - dokáže analyzovat úlohu - přistupuje k matematickým problémům tvůrčím způsobem - dokáže objasnit postup řešení - porovná a zhodnotí své řešení ve vztahu k jiným možným postupům - aktivně pracuje s chybou	M-5-4-01	- řešení úloh s úsudkem - číselné a obrázkové řady - nestandardní aplikační úlohy	**MV** úlohy s různými řešeními poskytují možnost vést žáky k identifikaci postoje a názoru. Výzvy k tvorbě vlastních úloh učí žáka správně a jednoznačně tyto úlohy formulovat **EMV** rozvíjení schopnosti statistické evidence, kterou lze využít v mezipředmětových vztazích při objevování okolního prostředí

MATEMATIKA 5. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení; účelně propojuje písemné i pamětné počítání; zkoumá reálnost výsledku; využívá početní operace k modelování reálných situací	M-5-1-01	- numerace v oboru do miliónu a přes milión - pořadí početních operací - pamětné a písemné počítání s využitím komutativnosti a asociativnosti - modelování reálných situací - výhodné počítání	
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel do milionu i přes milion; porovnává přirozená čísla a znázorní je na číselné ose a jejích úsecích; provádí složitější operace na číselné ose (zmenšování, zvětšování, změna měřítka); pohybem po číselné ose buduje model záporného čísla	M-5-1-02	**Číselný obor přirozených čísel:** - zápis čísel v desítkové soustavě - přirozená čísla (sčítání, odčítání, písemné násobení, dělení jednociferným i dvouciferným číslem i se zbytkem) - porovnávání čísel a jejich znázornění na číselné ose, číselná osa jako nástroj modelování	
zaokrouhluje přirozená čísla; provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	M-5-1-03	- odhady výsledku početních operací - zaokrouhlování	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
řeší a tvoří úlohy z praktického života, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	M-5-1-04	- fáze řešení problému: zápis grafické znázornění, stanovení řešení, odhad a kontrola výsledku, posouzení reálnosti výsledku, formulace odpovědi - úlohy vedoucí k odhalování různých strategií	
modeluje a určí část celku (úsečky, rovinného obrazce, veličiny včetně času, počtu…); používá zápis ve formě zlomku; řeší jednoduché slovní úlohy	M-5-1-05	**Zlomky** - úlohy k určování části úsečky, rovinného útvaru, daného počtu, veličiny (kmenové zlomky) - využití názorných obrázků k určování kmenových zlomků - řešení a vytváření jednoduchých slovních úloh - vyjádření celku z jeho dané části	
porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	M-5-1-06	- sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem - porovnávání a řazení zlomků se stejným jmenovatelem	
přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty; zařadí desetinné číslo na číselnou osu; používá desetinné číslo v různých situacích	M-5-1-07	**Desetinná čísla** - čtení a zápis desetinných čísel - zlomky se jmenovatelem 10 a jejich zápis desetinným číslem - zakreslení desetinných čísel na číselné ose	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
sečte a odečte jednoduchá desetinná čísla, násobí a dělí desetinné číslo 10, 100, 1000	M-5-1-07	**Desetinná čísla** - sčítání a odčítání jednoduchých desetinných čísel - násobení a dělení desetinného čísla 10, 100, 1000	
porozumí významu znaku "-" pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose; umisťuje celá čísla na číselné ose a zná reálné modely celých čísel	M-5-1-08	**Celá čísla** - celá čísla na číselné ose - reálné modely celých čísel (půjčky, teplota, výtah)	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
vyhledává data podle zadání z různých zdrojů; vyhledávaná data sbírá, organizuje je tabulkou a grafem, podrobuje je analýze a třídí je; používá tabulky a grafy k modelování a řešení různých situací, zkoumá a pozoruje závislosti jednotlivých dat; vypočítá aritmetický průměr	M-5-2-01	**Závislosti a jejich vlastnosti** - data spojená s běžným životem: teplota, počet obyvatel, finance, historické souvislosti, hospodářství, cestování… - aritmetický průměr	
sestaví a doplní jednoduchou tabulku a diagram; přečte hodnoty v tabulce, objasní jejich souvislost; sleduje návaznost dat, sestrojuje a čte jednoduché grafy	M-5-2-02	**Zpracování dat** - evidence souboru dat tabulkou - diagramy, grafy, tabulky, výdaje a příjmy domácnosti - pravoúhlá soustava souřadnic - doplňování údajů do tabulky	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
narýsuje a ve čtvercové síti vymodeluje rovinné útvary – bod, úsečka, přímka, polopřímka, čtverec, obdélník, trojúhelník (rovnoramenný, rovnostranný, pravoúhlý), kružnice, mnohoúhelník; seznamuje se s pojmy vrchol, strana, úhlopříčka; užívá jednoduché konstrukce	M-5-3-01	**Základní útvary v rovině** - bod, úsečka, přímka, polopřímka, rovina - čtverec, obdélník, mnohoúhelník (jejich konstrukce) a jejich úhlopříčky - vlastnosti úhlopříček - trojúhelníky, jejich vlastnosti a konstrukce (náčrt, postup, konstrukce)	
sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku rovinné čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran; užije jednotky délky při praktickém měření úseček, navzájem je převádí	M-5-3-02	- grafický i početní součet a rozdíl úseček - mnohoúhelníky a jejich obvod - délka lomené čáry - převody jednotek délky	
prakticky předvede a určí vzájemnou polohu dvou přímek v rovině sestrojí dvě rovnoběžky, kolmici k dané přímce při konstrukcích využívá kolmost a rovnoběžnost	M-5-3-03	- vzájemná poloha přímek v rovině - vzdálenost bodu od přímky - vzdálenost rovnoběžek - popis konstrukce kolmic a rovnoběžek (ústně)	
určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě; užívá základní jednotky obsahu, umí je vzájemně převádět; řeší úlohy z praxe na výpočty obsahu obdélníku a čtverce	M-5-3-04	- složené obrazce ve čtvercové síti - obsah čtverce a obdélníku ve čtvercové síti - výpočty obsahu, převody jednotek obsahu	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary; určí osu souměrnosti přeložením papíru; rozvíjí představy o osové souměrnosti, využívá čtverečkovaného papíru; dokreslí útvar souměrný podle osy; najde místa, která jsou stejně vzdálená od krajních bodů úsečky	M-5-3-05	- střed úsečky, osa úsečky - dokreslování útvaru souměrného podle osy - osová souměrnost	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	M-5-4-01	- úlohy s větším počtem řešení	
orientuje se ve způsobech placení (v hotovosti, kartou) používá hotovost odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze; řeší úlohy z prostředí financí (půjčky, dluhy) – objasní rizika půjčování peněz		**Finance** - hotovostní a bezhotovostní forma peněz, - banka jako správce peněz - platba nákupu a kontrola vrácených peněz	
sestaví jednoduchý osobní rozpočet uvede příklady základních příjmů a výdajů domácnosti na příkladu vysvětlí, jak reklamovat zboží		**Hospodaření domácnosti** - osobní finance - rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti - nárok na reklamaci	

Pozn.: Výukou prolíná rozvíjení průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova - Osobnostní rozvoj: rozvoj schopností poznávání; sebepoznání a sebepojetí, kreativita; komunikace; kooperace a kompetice; řešení problémů a rozvoj rozhodovacích kompetencí.

5.1.9 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace Matematika - 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět Matematika se pro žáky, kteří jsou ve školním roce 2022/2023 v 7. – 9. ročníku, realizuje v této hodinové dotaci:

7. ročník – 5 hodin týdně
8. ročník – 4 hodiny týdně
9. ročník – 5 hodin týdně

Pro žáky, kteří jsou ve školním roce 2022/2023 v **6. ročníku** (nebo v ročnících nižších) platí už nový učební plán: v 6. – 9. ročníku je hodinová dotace pro matematiku **5 hodin týdně**.

Vyučovací předmět Matematika vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace. Vzdělávání v matematice je zaměřeno především na výchovu přemýšlivého člověka, který umí používat znalosti z matematiky v různých situacích občanského a profesního života.

V hodinách matematiky proto cíleně motivujeme žáky k řešení matematických problémů, vedeme žáky k matematizaci reálných situací a k posuzování věrohodnosti výsledků, rozvíjíme u žáků schopnost správně se matematicky vyjadřovat. Podporujeme u žáků důvěru v jejich schopnosti, vychováváme je k vytrvalosti, kritičnosti a týmové spolupráci, budujeme u nich pozitivní vztah k matematice.

Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

1. **číslo a proměnná**
   - žáci porozumí pojmům přirozené číslo, celé a racionální číslo; důkladná znalost operací s těmito čísly umožní žákům pochopit základní pojmy algebry, které jsou nezbytné pro práci s výrazy a rovnicemi;
2. **závislosti, vztahy a práce s daty**
   - žáci porozumí základním pojmům statistiky a umí je aplikovat v úlohách z běžného života, využívají tabulky, diagramy a grafy jednoduchých závislostí;
3. **geometrie v rovině a v prostoru**
   - žáci se naučí základní orientaci v rovině a prostoru; dokážou popsat, změřit a sestrojit daný geometrický útvar, spočítat obsahy, povrchy a objemy různých geometrických útvarů v rovině a prostoru;
4. **nestandardní aplikační úlohy a problémy**
   - u žáků bude rozvíjeno logické myšlení, jejich argumentační dovednosti a dovednosti modelování v matematice.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

V hodinách matematiky se žáci názorně seznamují s přechodem od konkrétního k abstraktnímu, s tvůrčím přístupem při řešení podnětných úloh, s výhodami spolupráce při řešení problémů, s nutností přesného vyjádření myšlenek a s jejich obhajobou. Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé matematiky využívají následující postupy, metody a formy práce:

Kompetence k učení

- postupnou abstrakcí a zobecňováním vedeme žáky k osvojování základních matematických pojmů a vztahů;
- umožňujeme žákům díky vhodné organizaci výuky studovat jednoduché matematické texty, vyhledávat informace v tištěné i elektronické podobě, získávat soubory dat k dalšímu zpracování;
- pomocí modelování situací rozvíjíme představivost žáků, používáme metodu řízeného experimentu pro budování pojmů v mysli žáků;
- prací s chybou jako pozitivním prvkem vedeme žáky k hlubšímu zamyšlení nad použitým postupem a správností výpočtu;
- zadáváme vhodné slovní úlohy a příklady z běžného života a tím motivujeme žáky k využívání matematických poznatků a dovedností v praxi;
- používáme v hodinách informační a komunikační technologie a tím vedeme žáky k využívání digitálních zdrojů a prostředků k vyhledávání informací, modelování, simulacím, výpočtům a znázorňování.

Kompetence k řešení problémů

- vhodně formulovanými a přiměřeně obtížnými úkoly vedeme žáky k důkladné analýze, k plánu řešení, k volbě vhodného postupu při řešení problému (využití tradičních i digitálních prostředků), k odhadu a vyhodnocení reálnosti výsledku vzhledem k zadaným podmínkám; na základě pokusů nebo zkušeností žáků rozvíjíme jejich logické myšlení, úsudek a tvoření hypotéz, které žáci ověřují nebo vyvracejí pomocí protipříkladů;
- prostřednictvím vhodně volených příkladů vedeme žáky k osvojení induktivního a deduktivního přístupu při řešení problému.

Kompetence komunikativní

- důslednou kontrolou žákova projevu podporujeme u žáků používání odborné terminologie a kultivaci jazyka matematiky;
- důslednou kontrolou podporujeme u žáků čtení slovních úloh s porozuměním, správnou matematizaci problémů a interpretaci výsledků;
- cíleně využíváme příležitosti k tomu, aby žáci tradičními i digitálními prostředky prezentovali ostatním postupy řešení úloh a srozumitelně vysvětlili, proč daný postup zvolili;
- vhodně využívá cizí jazyk (zejména angličtinu) a ICT, aby připravil žáky pro vstup do soudobé společnosti a vědeckého světa matematiky.

Kompetence sociální a personální

- vytvářením vhodných příležitostí k aktivní diskusi vedeme žáky k obhajobě vlastního názoru, k jeho případné změně na základě zjištění nových informací;
- organizací a kontrolou skupinové práce vedeme žáky k tomu, aby si rozdělili úlohy podle matematických znalostí a dovedností jednotlivých členů skupiny.

Kompetence občanské

- zařazujeme občanské problémy do matematických úloh a tím žáky motivujeme k uplatnění matematiky v různých oborech lidské činnosti (např. informatika, finanční gramotnost, statistika a její interpretace) a k zamyšlení nad věrohodností informací (např. dotazníková šetření).

Kompetence pracovní

- pestrým výběrem netradičních úloh rozvíjíme u žáků schopnost využívat znalosti a dovednosti z různých oborů;
- zařazováním vhodných situací ve výuce vedeme žáky k efektivnímu používání pomůcek, kalkulátoru a informačních a komunikačních technologií;
- vhodnou volbou úkolů různé obtížnosti a jejich následným rozborem vedeme žáky k tomu, aby si efektivně naplánovali plnění úkolů.

Kompetence digitální

- ve vhodných situacích zařazujeme do výuky použití digitálních technologií, aplikací a služeb;
- představujeme žákům digitální technologie nejen jako zdroj zábavy, ale jako důležitého pomocníka při komunikaci s ostatními, při práci i učení;
- vedeme žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií při samostatném zpracování výukových témat či při prostém vyhledávání informací;
- učíme žáky vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků;
- hovoříme s žáky o všech rizicích, které s sebou digitální prostředí nese, učíme je dbát na zabezpečení vlastních dat a na citlivé zacházení s daty ostatních osob.

Do výuky jsou průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jejich zařazení nelze tudíž dlouhodobě plánovat. Při výuce jsou průběžně realizována především tato průřezová témata:

- **OSV** – rozvíjí se sebedůvěra a zodpovědnost žáka. Žáci jsou vedeni k tomu, aby uměli přijmout kritiku, úspěch a neúspěch pozitivním způsobem a uměli se poučit ze zkušeností. Je rozvíjena komunikace, zvláště verbální i neverbální, respektující, přesná a tvořivá.

- **VMEGS** – žáci jsou vedeni k systémovému myšlení a hledání souvislostí mezi jevy a procesy. Pomáháme žákovi, aby si uměl na základě osvojených informací vytvořit vlastní názor, uměl ho vyjádřit a obhájit, aby uměl přijímat i názory ostatních. V oblasti postojů a hodnot vedeme žáky k vnímání, respektování a ochraně hodnot světového a evropského kulturního dědictví.

- **MV** – učíme žáky vyhodnocovat kvalitu a význam informačních zdrojů.

Výuka matematiky je spojena i s rozvíjením finanční gramotnosti žáků ve shodě se **Standardy finanční gramotnosti**. Do učiva jsou zařazeny tyto obsahy:

- Hospodaření domácnosti – rozpočet domácnosti

- Peníze – inflace

- Finanční produkty – úročení.

Během výuky matematiky jsou žákům nabízeny rozšiřující aktivity: soutěže (Matematická olympiáda, Pythagoriáda, Matematický klokan), korespondenční semináře a programy podporující zájem žáků o matematiku.

Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

Očekávané výstupy

žák

M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu

M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor

M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel

M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)

M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů

M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)

M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním

M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav

M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-9-1-01p písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem

M-9-1-01p pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo, procento)

M-9-1-01p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace

M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla

M-9-1-02p píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000

M-9-1-05p používá měřítko mapy a plánu

M-9-1-06p řeší jednoduché úlohy na procenta
zvládá orientaci na číselné ose

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy

žák

M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data

M-9-2-02 porovnává soubory dat

M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti

M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem

M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-9-2-01p vyhledává a třídí data

M-9-2-02p porovnává data

M-9-2-04p *vypracuje jednoduchou tabulku*
užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu
zvládá početní úkony s penězi

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy

žák

M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku
M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary
M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem
M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů
M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh
M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary
M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků
M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar
M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti
M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles
M-9-3-11 načrtne a sestrojí sítě základních těles
M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině
M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-9-3-03p *vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce*
M-9-3-04p *vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu*
M-9-3-05p *provádí jednoduché konstrukce*
M-9-3-06p *rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary*
M-9-3-08p *sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osové souměrnosti*
M-9-3-10p *vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce*
M-9-3-11p *sestrojí sítě základních těles*
M-9-3-12p *načrtne základní tělesa*
M-9-3-12p *zobrazuje jednoduchá tělesa*
odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky
umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami
používá technické písmo
čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy

žák

M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací

M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy

M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací

M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí
využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

MATEMATIKA 6. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
ČÍSLO A PROMĚNNÁ			
čte, zapíše, porovná desetinná čísla a zobrazí je na číselné ose	M-9-1-01	Desetinná čísla – zápis, porovnávání	
zpaměti a písemně provádí početní operace s desetinnými čísly (sčítání, odčítání, násobení a dělení desetinného čísla), využívá komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	M-9-1-01	Početní operace s desetinnými čísly	
převádí jednotky délky, hmotnosti a obsahu v oboru desetinných čísel	M-9-1-01	Jednotky délky, hmotnosti a obsahu	Fyzika 6. tř. – jednotky délky a obsahu
provádí výpočty s desetinnými čísly s použitím kalkulačky	M-9-1-01	Užití kalkulátoru při výpočtech	
čte, zapíše, porovná zlomky a zobrazí je na číselné ose	M-9-1-01	Zlomky	
vyjádří část celku graficky i zlomkem	M-9-1-04	Zlomky	
sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem	M-9-1-01	Zlomky	
převede desetinný zlomek na desetinné číslo a naopak	M-9-1-04	Zlomky	
ovládá a používá pravidla pro zaokrouhlování desetinných čísel	M-9-1-02	Zaokrouhlování desetinných čísel	
provádí odhady početních operací s desetinnými čísly s danou přesností	M-9-1-01	Zaokrouhlování desetinných čísel	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
využívá osvojené početní operace s desetinnými čísly při řešení slovních úloh	M-9-1-09	Slovní úlohy s desetinnými čísly	
posoudí reálnost výsledku řešené slovní úlohy a ověří ho zkouškou	M-9-1-02	Slovní úlohy s desetinnými čísly	
užívá znaky dělitelnosti, vysvětlí základní pojmy týkající se dělitelnosti přirozených čísel	M-9-1-03	Dělitelnost přirozených čísel – kritéria dělitelnosti	
určí nejmenší společný násobek a největší společný dělitel dvou až tří přirozených čísel, používá algoritmus rozkladu čísla na součin prvočísel	M-9-1-03	Rozklad čísla na součin prvočísel, největší společný dělitel, nejmenší společný násobek	
využívá znalosti o dělitelnosti při řešení slovních úloh	M-9-1-03	Slovní úlohy	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
rozezná základní rovinné útvary a určí jejich vzájemnou polohu	M-9-3-02	Základní rovinné útvary: bod, přímka, polopřímka, úsečka, čtyřúhelník, trojúhelník, kruh, kružnice, polorovina	
narýsuje a popíše základní geometrické útvary a obrazce, provádí jednoduché konstrukce (kolmice, rovnoběžky, čtverec, obdélník, kružnice)	M-9-3-01 M-9-3-06	Rovinné útvary	
určuje délku úsečky měřením, rýsuje úsečky dané velikosti, narýsuje osu úsečky a její střed	M-9-3-02 M-9-3-06	Rovinné útvary	
určuje obvod a obsah čtverce a obdélníku, využívá čtvercovou síť, užívá a převádí základní jednotky obsahu	M-9-3-04	Obvod a obsah čtverce a obdélníku	
narýsuje a popíše úhel, určí jeho velikost měřením a výpočtem, užívá vlastnosti dvojic úhlů (úhly vedlejší, vrcholové, souhlasné a střídavé)	M-9-3-03	Úhel a jeho velikost	
rýsuje úhel dané velikosti, rozlišuje druhy úhlů podle jejich velikosti (ostrý, tupý, pravý, přímý)	M-9-3-03	Úhel a jeho velikost	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
provádí jednoduché konstrukce – přenesení úhlu, osa úhlu	M-9-3-05	Úhel a jeho velikost	
používá jednotky velikosti úhlu a převody mezi nimi	M-9-3-03	Jednotky velikosti úhlu	
sčítá a odčítá úhly graficky i početně, graficky i početně násobí a dělí úhel dvěma	M-9-3-03	Operace s úhly	
rozpozná útvary souměrné podle osy, určí osu souměrnosti, sestrojí obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti	M-9-3-08	Osová souměrnost	
charakterizuje osově souměrné útvary	M-9-3-08	Osová souměrnost	
třídí a popisuje trojúhelníky (rozdělení podle délky stran a velikosti vnitřních úhlů)	M-9-3-02	Trojúhelník	
řeší úlohy s využitím vlastností trojúhelníků	M-9-3-13	Trojúhelník	
sestrojí výšky a těžnice trojúhelníku, kružnici opsanou a vepsanou	M-9-3-01	Výšky, těžnice, kružnice opsaná a vepsaná trojúhelníku	
sestrojí trojúhelník podle věty sss (provede rozbor úlohy a náčrt, popíše postup konstrukce), zná trojúhelníkovou nerovnost	M-9-3-06	Konstrukce trojúhelníku	
pozná a popíše krychli a kvádr, načrtne a sestrojí síť, načrtne a sestrojí krychli a kvádr ve volném rovnoběžném promítání	M-9-3-09 M-9-3-11 M-9-3-12	Krychle a kvádr	Fyzika 6. třída – povrch a objem krychle a kvádru VV – prostorová představivost
odhaduje a vypočítá objem a povrch krychle a kvádru, používá a převádí jednotky délky, obsahu a objemu	M-9-3-10	Povrch a objem kvádru	
řeší aplikační geometrické úlohy na výpočet obsahu a obvodu rovinných útvarů (čtverec, obdélník, trojúhelník), povrchu a objemu těles (krychle, kvádr), při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku	M-9-3-13 M-9-4-02	Komplexní úlohy	

MATEMATIKA 7. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
ČÍSLO A PROMĚNNÁ			
čte a zapíše celé číslo, rozliší číslo kladné a záporné, určí číslo opačné	M-9-1-01	Celá čísla	
zobrazuje celá čísla na číselné ose a porovná je	M-9-1-01	Celá čísla	
provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení a dělení) v oboru celých čísel	M-9-1-01	Celá čísla	
určuje absolutní hodnotu celého čísla a uvede její praktický význam	M-9-1-01	Celá čísla	
krátí a rozšiřuje zlomky, zapíše zlomek v základním tvaru	M-9-1-01	Nezáporné zlomky	
provádí početní operace se zlomky – sčítání, odčítání, násobení, dělení	M-9-1-01	Nezáporné zlomky	
upraví složený zlomek		Nezáporné zlomky	
vyjádří racionální čísla více způsoby a vzájemně je převádí (zlomky, desetinná čísla)	M-9-1-04	Racionální čísla	
zapíše periodické číslo a porovná ho s jinými čísly	M-9-1-01	Racionální čísla	
zobrazuje racionální čísla na číselné ose a porovná je podle velikosti	M-9-1-01	Racionální čísla	
určuje absolutní hodnotu racionálního čísla	M-9-1-01	Racionální čísla	
používá pravidla pro zaokrouhlování racionálních čísel	M-9-1-02	Racionální čísla	
sčítá, odčítá, násobí a dělí racionální čísla	M-9-1-01	Racionální čísla	
aplikuje znalosti o racionálních číslech na jednoduchých úlohách z praxe	M-9-1-02 M-9-1-09	Slovní úlohy s racionálními čísly	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
určuje poměr dvou veličin	M-9-1-04	Poměr	
dělí celek na části v daném poměru, změní číslo v daném poměru	M-9-1-05	Zvětšení, zmenšení v poměru	
upravuje poměr rozšiřováním a krácením	M-9-1-05	Zvětšení, zmenšení v poměru	
vysvětlí, co znamená postupný a převrácený poměr, zapíše jej a upraví		Zvětšení, zmenšení v poměru	
užívá dané měřítko při čtení map a při konstrukci jednoduchých plánků	M-9-1-05	Měřítko mapy	Zeměpis – měřítko mapy
vyjádří část celku procentem, desetinným číslem, zlomkem	M-9-1-04	Procenta a jejich užití, promile	
rozlišuje a využívá pojmy procento, základ, počet procent, procentová část, promile	M-9-1-04	Procenta a jejich užití, promile	
určí z textu úlohy, které z hodnot (počet procent, procentová část a základ) jsou zadány a které má vypočítat, provede výpočet	M-9-1-06	Slovní úlohy s procenty	
řeší jednoduché úlohy z oblasti finanční matematiky (úrok)	M-9-1-06	Finanční matematika, jednoduché úrokování	
aplikuje znalosti o poměrech, přímé a nepřímé úměrnosti a procentech při řešení úloh z praxe	M-9-1-06 M-9-1-09	Komplexní úlohy	Chemie, fyzika - výpočty
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
doplňuje a vytváří tabulky, orientuje se v nich	M-9-2-01	Tabulky, grafy, diagramy	
orientuje se v sloupkových a kruhových diagramech	M-9-2-02	Tabulky, grafy, diagramy	
vyznačí bod v pravoúhlé soustavě souřadnic na základě zadaných souřadnic, zapíše souřadnice daného bodu	M-9-2-04	Pravoúhlá soustava souřadnic	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
rozhodne, zda je daná závislost přímá či nepřímá úměrnost	M-9-2-03	Přímá a nepřímá úměrnost	
využívá graf přímé a nepřímé úměrnosti při zpracování dat	M-9-2-03	Přímá a nepřímá úměrnost	
čte hodnoty z grafu přímé a nepřímé úměrnosti, zakresluje body v pravoúhlé soustavě souřadnic	M-9-2-04	Přímá a nepřímá úměrnost	
řeší aplikační úlohy s využitím poměru a trojčlenky	M-9-2-05	Trojčlenka	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
odhadne, zda jsou dva obrazce shodné, rozhodne o shodnosti pomocí průsvitky	M-9-3-07	Shodnost	
použije věty sss, sus, usu při rozhodování o shodnosti trojúhelníků	M-9-3-07	Shodnost	
sestrojí trojúhelníky s využitím vět sss, sus a usu, zapíše postup konstrukce	M-9-3-07	Konstrukce trojúhelníků	
rozpozná útvary souměrné podle středu a podle osy souměrnosti, sestrojí obraz útvaru ve středové a v osové souměrnosti	M-9-3-08	Středová a osová souměrnost	
třídí a popisuje čtyřúhelníky	M-9-3-06	Čtyřúhelníky	
rozlišuje jednotlivé druhy rovnoběžníků a lichoběžníků, zná jejich vlastnosti	M-9-3-06	Rovnoběžník Lichoběžník	
využívá vlastnosti čtyřúhelníků při řešení úloh	M-9-3-13	Rovnoběžník Lichoběžník	
odhaduje a vypočítá obvod obecného čtyřúhelníku, rovnoběžníku a lichoběžníku	M-9-3-04	Obvod čtyřúhelníku	
vypočítá obsah trojúhelníku, rovnoběžníku a lichoběžníku	M-9-3-04	Obsah trojúhelníku, rovnoběžníku a lichoběžníku	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
sestrojí rovnoběžník a lichoběžník v jednoduchých případech	M-9-3-06	Konstrukce rovnoběžníku a lichoběžníku	
rozlišuje pojmy rovina a prostor, správně používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, stěnová a tělesová úhlopříčka	M-9-3-09	Hranol	VV – prostorová představivost
pozná kolmý hranol, určí jeho podstavy a plášť, načrtne a narýsuje jeho síť	M-9-3-11	Síť hranolu	
vypočítá povrch a objem hranolu	M-9-3-10	Povrch a objem hranolu	
aplikuje získané znalosti při řešení úloh z praxe	M-9-3-13	Slovní úlohy	

MATEMATIKA 8. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
ČÍSLO A PROMĚNNÁ			
rozlišuje pojmy umocňování a odmocňování	M-9-1-01	Druhá mocnina a odmocnina	
odhaduje druhou mocninu a odmocninu		Druhá mocnina a odmocnina	
ovládá pravidla pro umocňování a odmocňování zlomku a součinu dvou čísel	M-9-1-01	Pravidla pro počítání s mocninami	
určuje hodnotu číselného výrazu s druhou mocninou a odmocninou	M-9-1-01	Pravidla pro počítání s mocninami	
využívá geometrický význam druhé mocniny v praxi	M-9-3-01	Pravidla pro počítání s mocninami	
zapisuje čísla v desítkové soustavě s užitím mocnin o základu 10	M-9-1-01	Pravidla pro počítání s mocninami	
určuje mocniny s přirozeným mocnitelem a provádí operace s nimi	M-9-1-01	Mocniny s přirozeným mocnitelem	
vysvětlí pojem proměnná, výraz s proměnnou, člen výrazu, jednočlen, mnohočlen, rovnost dvou výrazů	M-9-1-07	Číselné výrazy, výrazy s proměnnými	
zapíše slovní text pomocí výrazů s proměnnými (a naopak), vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných	M-9-1-07	Číselné výrazy, výrazy s proměnnými	
zapisuje mnohočleny, sčítá, odčítá a násobí mnohočleny	M-9-1-07	Mnohočleny	
upravuje mnohočleny na součin vytknutím před závorku, užívá vzorce pro druhou mocninu součtu a rozdílu jednočlenů a pro rozdíl druhých mocnin jednočlenů	M-9-1-07	Mnohočleny	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav a provádí zkoušku dosazením	M-9-1-08	Lineární rovnice	
využívá lineární rovnice s jednou neznámou při řešení slovních úloh	M-9-1-09	Slovní úlohy řešené rovnicemi	
vyjádří neznámou ze vzorce	M-9-1-08	Výpočet neznámé ze vzorce	Fyzika – výpočty pomocí vzorců
posoudí reálnost výsledku řešené slovní úlohy a ověří ho zkouškou	M-9-1-09 M-9-4-01	Slovní úlohy	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
vysvětlí pojmy odvěsna a přepona v pravoúhlém trojúhelníku	M-9-3-01	Pythagorova věta a její využití v praxi	
používá Pythagorovu větu pro výpočet třetí strany pravoúhlého trojúhelníku	M-9-3-01	Pythagorova věta a její využití v praxi	
vypočítá délku hrany, tělesovou a stěnovou úhlopříčku krychle a kvádru	M-9-3-01	Pythagorova věta a její využití v praxi	
řeší praktické úlohy s využitím Pythagorovy věty	M-9-3-13	Pythagorova věta a její využití v praxi	
definuje a sestrojí kružnici a kruh, vysvětlí vztah mezi poloměrem a průměrem	M-9-3-02 M-9-3-06	Kružnice a kruh	
určí vzájemnou polohu kružnice a přímky (tečna, sečna, vnější přímka), vzájemnou polohu dvou kružnic (body dotyku) a narýsuje je	M-9-3-01	Vzájemná poloha kružnice a přímky, vzájemná poloha dvou kružnic	
vypočítá obvod a obsah kruhu a délku kružnice pomocí vzorců	M-9-3-04	Obvod a obsah kruhu	
využívá Thaletovu kružnici při řešení úloh, sestrojí tečnu ke kružnici z bodu vně kružnice	M-9-3-01 M-9-3-05	Thaletova kružnice	
pomocí množiny všech bodů dané vlastnosti charakterizuje osu úhlu, osu úsečky a sestrojí je	M-9-3-05	Množiny bodů v rovině	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
sestrojí trojúhelník s užitím výšky nebo těžnice	M-9-3-06	Konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků	
sestrojí rovnoběžník a lichoběžník s užitím výšky	M-9-3-06	Konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků	
při řešení konstrukční úlohy provádí rozbor úlohy, náčrt, diskusi o počtu řešení, zapisuje postup konstrukce s využitím matematické symboliky (případně ji kombinuje se slovním vyjádřením)	M-9-3-06	Konstrukční úlohy	
načrtne válec a jeho síť, síť narýsuje	M-9-3-09 M-9-3-11	Válec	
vypočítá povrch a objem válce	M-9-3-10	Povrch a objem válce	
aplikuje znalosti při řešení úloh z praxe	M-9-4-01 M-9-4-02	Aplikované úlohy	

MATEMATIKA 9. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
ČÍSLO A PROMĚNNÁ			
řeší soustavu dvou rovnic se dvěma neznámými metodou dosazovací a sčítací	M-9-1-08	Soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými	
využívá soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými při řešení úloh z praxe	M-9-1-08	Slovní úlohy	
určuje podmínky, za kterých má význam lomený výraz		*Lomené výrazy*	
krátí a rozšiřuje lomené výrazy, sčítá, odčítá, násobí a dělí lomené výrazy		*Lomené výrazy*	
řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli		*Rovnice s neznámou ve jmenovateli*	F – práce se vzorci
objasní a používá základní pojmy finanční matematiky (jistina, úroková míra, úrok, úrokovací doba, daň, inflace)	M-9-1-06	Základy finanční matematiky	
vypočítá úrok z vkladu za jeden rok a daň z úroku	M-9-1-06	Základy finanční matematiky	
získá základní informace o půjčkách a úvěrech		Základy finanční matematiky	
zná podstatu složeného úročení a využívá ho při řešení jednoduchých úloh (jednorázové vklady, úvěry, spoření)		*Základy finanční matematiky*	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
vysvětlí základní statistické pojmy (statistický soubor, statistická jednotka, statistický znak, statistické šetření) a používá je	M-9-2-01	Základy statistiky – statistická šetření	
určí četnost, aritmetický průměr, modus, medián	M-9-2-02	Charakteristiky polohy	
provede jednoduché statistické šetření, zapíše jeho výsledky a zvolí vhodný diagram k jejich znázornění	M-9-2-01 M-9-2-02	Statistická šetření, diagramy	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
rozhodne, zda je daná závislost mezi dvěma veličinami funkcí, uvede příklady z běžného života	M-9-2-04 M-9-2-05	Funkce	F – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný
určí definiční obor funkce, obor hodnot, funkční hodnotu	M-9-2-04	Funkce	
vyjádří lineární funkci, konstantní funkci, přímou a nepřímou úměrnost tabulkou, rovnicí, grafem	M-9-2-04 M-9-2-05	Lineární funkce a její speciální případy Nepřímá úměrnost	
sestrojí graf kvadratické funkce		*Kvadratická funkce*	
řeší graficky soustavu dvou lineárních funkcí se dvěma neznámými	M-9-2-05	Grafické řešení soustavy lineárních funkcí	
využívá znalostí o funkcích k řešení praktických úloh	M-9-2-05	Grafické řešení soustavy lineárních funkcí	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
rozlišuje shodné a podobné rovinné útvary	M-9-3-07	Podobnost geometrických útvarů	
určí poměr podobnosti z rozměru útvaru a naopak (na základě poměru podobnosti určí rozměry útvarů)	M-9-3-07	Podobnost geometrických útvarů	
využívá věty o podobnosti trojúhelníků (věta sss, uu, sus)	M-9-3-07	Podobnost trojúhelníků	
sestrojí obrazec podobný danému při zvoleném poměru podobnosti	M-9-3-07	Podobnost trojúhelníků	
rozdělí úsečku v daném poměru		Podobnost trojúhelníků	
objevuje a užívá podobnost v úlohách z praxe, užívá měřítko při práci s plány a mapami	M-9-3-07	Využití podobnosti v praxi	
charakterizuje jehlan, kužel a kouli	M-9-3-09	Jehlan, kužel	
odhaduje a vypočítá objem a povrch jehlanu a kužele	M-9-3-10	Jehlan, kužel	
narýsuje síť jehlanu a kužele, vymodeluje tato tělesa	M-9-3-11	Jehlan, kužel	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
načrtne kužel a jehlan ve volném rovnoběžném promítání	M-9-3-12	Jehlan, kužel	
vypočítá povrch a objem koule	M-9-3-10	Koule	
popíše funkce sinus, kosinus, tangens a kotangens pomocí poměru stran v pravoúhlém trojúhelníku		*Goniometrické funkce*	
určí pomocí tabulek a kalkulačky hodnotu goniometrické funkce pro danou velikost ostrého úhlu a také obráceně		*Goniometrické funkce*	
užívá goniometrické funkce při řešení pravoúhlého trojúhelníku		*Goniometrické funkce*	
aplikuje postupy s výpočty pomocí goniometrických funkcí na slovní úlohy s praktickými náměty		*Goniometrické funkce*	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
řeší úlohy různým způsobem, zdůvodní optimální řešení	M-9-4-01	Optimalizace řešení úloh	
řeší úlohy na prostorovou představivost s využitím poznatků a dovedností z jiných tematických a vzdělávacích oblastí	M-9-4-02	Aplikovaná matematika	

Učivo psané kurzivou je nepovinné, protože je ale základem algebry a nezbytným východiskem pro další vzdělávání žáků na všech typech středních škol, bude v orientační a informační formě zařazováno do výuky, v rozsahu podle úrovně konkrétní třídy na základě rozhodnutí vyučujícího.

5.1.10 Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie
Informatika - 1. stupeň

Zavedení nové informatiky si vyžádalo úpravu učebních plánů. Konkrétní podobu **postupného zavádění tzv. nové informatiky**, a tedy i vzdělávání upravených učebních plánů (v souladu s RVP 2021), je možno vyčíst z přiložené tabulky:

ročník	22/23	23/24	24/25	25/26	26/27
4.					
5.					
6.		návaznost jen na 5.			
7.		návaznost jen na 5., 6.			
8.			návaznost jen na 5., 6., 7.		
9.				návaznost jen na 5., 6., 7., 8.	

Červená znamená dobíhající výuku podle původního RVP ZV z roku 2017 (původní učební plány, původní obsah předmětu informatika)

Zelená znamená výuku podle revidovaného RVP ZV z roku 2021 – zavedení tzv. nové informatiky.

Modrá znamená přechodnou fázi – žáci neprocházejí celým obsahem nové informatiky, výuka je zahájena bez návaznosti na předchozí ročníky.

Naše škola tedy začne vyučovat tzv. novou informatiku podle nového RVP ZV od 1. 9. 2022, a to ve 4. – 6. ročníku. V těchto ročnících se bude výuka řídit novými učebními plány. Žáci 5. a 6. ročníku zahájí výuku nové informatiky bez návaznosti na předchozí ročníky a obsah výuky bude tedy přizpůsoben této skutečnosti.

Ve školním roce 2023/2024 bude nová informatika vyučována na naší škole ve 4. – 7. ročníku (žáci 8. a 9. ročníku budou vzděláváni podle původního učebního plánu, výuka předmětu informatika bude vycházet z původního RVP 2017).

O rok později (2024/2025) bude nová informatika zavedena ve 4. – 9. ročníku. Všechny ročníky se budou vzdělávat podle upravených učebních plánů, žáci 9. ročníku zahájí výuku nové informatiky bez návaznosti na předchozí ročníky a obsah výuky bude tedy přizpůsoben této skutečnosti.

Od školního roku 2025/2026 bude výuka nové informatiky probíhat ve 4. – 9. ročníku, všechny ročníky se budou vzdělávat podle upravených učebních plánů.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět informatika je ve 4. a 5. ročníku dotován jednou hodinou týdně. Vyučování probíhá v učebně informatiky, v robotické dílně nebo ve třídě. Některá témata nevyžadují práci na počítači. Nejpočetnější třídy (více než 25 žáků) jsou na tento předmět děleny na dvě skupiny.

Cílem vyučovacího předmětu informatika je rozvoj informatického myšlení a rozvoj porozumění základním principům digitálních technologií. Informatika také společně s ostatními obory vede žáky ke zvládnutí nezbytných uživatelských dovedností, tedy dosažení standardu počítačové gramotnosti. Součástí výuky je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně žáci rozvíjejí svou schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení.

Žáci se také seznamují s programy v operačním systému Microsoft Windows 10. Žáci jsou vedeni k pochopení principu práce na počítači, ne k prostému pamatování postupů. Je zde snaha rozvíjet kreativitu a podporovat různé nadání žáků. Výuka je vedena v co největší míře jako samostatné procvičování a hledání správných postupů.

Výuka informatiky je orientována činnostně. Žák je aktivní, objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání. Neklademe důraz na pamětné učení a reprodukci.

Do obsahu vyučovacího předmětu Informační a komunikační technologie je integrováno průřezové téma **Osobnostní a sociální výchova, tematický okruh osobnostní rozvoj** (kreativita).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učíme žáky pracovat s textem
- učíme žáky vyhledávat, třídit, kriticky hodnotit a v praxi využívat informace – práce s Internetem
- dbáme na řádné vysvětlení všech neznámých slov a termínů, s nimiž se žáci při výuce (eventuálně i mimo ni) setkají
- vedeme žáky k sebehodnocení
- podněcujeme tvořivost a vynalézavost žáků
- zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky rozpoznat problém, hledat různá řešení, obhájit rozhodnutí
- umožňujeme žákům diskutovat o problému, porovnat své řešení s řešením ostatních
- směřujeme žáky k tomu, aby dovednosti a znalosti získané při výuce uplatňovali i v životě (vysvětlujeme, k čemu potřebují získané znalosti a dovednosti)
- učíme žáky vyhledávat a ověřovat informace potřebné k řešení problémů

Kompetence komunikativní

- učíme žáky vhodně a věcně argumentovat, obhajovat svůj názor a zároveň naslouchat a respektovat názory jiných (umění diskuze)
- vedeme žáky k účelnému využívání moderních informačních a komunikačních prostředků a technologií
- neustále upozorňujeme na význam kvalitní komunikace pro utváření mezilidských vztahů a pro kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
- učíme žáky vhodně využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci

Kompetence sociální a personální

- žáky vedeme k dodržování společně dohodnutých pravidel
- ve třídě navozujeme příjemnou pracovní atmosféru a vedeme k tomu i žáky
- dodáváme žákům sebedůvěru, motivujeme převážně pochvalou
- vedeme žáky k týmové spolupráci

Kompetence občanské

- vedeme žáky k vzájemné toleranci a zároveň k toleranci k lidem, kteří se něčím odlišují
- představujeme žákům globální informační síť jako nástroj prosazování a upevňování občanských svobod
- seznamujeme žáky s vazbami na legislativu a obecnými morálními zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla, …) a vyžadujeme jejich dodržování

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel, plnění povinností a závazků
- seznamujeme žáky s pravidly bezpečného a účinného používání informačních a komunikačních technologií

Kompetence digitální

- představujeme žákům digitální technologie nejen jako zdroj zábavy, ale jako důležitého pomocníka při komunikaci s ostatními, při práci i učení
- vedeme žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií při samostatném zpracování výukových témat či při prostém vyhledávání informací
- učíme žáky pracovat v týmu s využitím moderních technologií
- učíme žáky porozumět komunikaci pomocí formálních jazyků
- podporujeme u žáků chuť seznamovat se s novými nástroji a technologiemi
- hovoříme s žáky o všech rizicích, které s sebou digitální prostředí nese, učíme je dbát na zabezpečení vlastních dat a na citlivé zacházení s daty ostatních osob

Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

Očekávané výstupy – 2. období

žák

I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat

I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji

I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-5-1-01p uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat

I-5-1-02p popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

Očekávané výstupy – 2. období

žák

I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů

I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení

I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy

I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-5-2-01p sestavuje symbolické zápisy postupů

I-5-2-02p popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení

I-5-2-03p rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

Očekávané výstupy – 2. období

žák

I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi

I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-5-3-01p v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky

I-5-3-02p pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

Očekávané výstupy – 2. období

žák

I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu

I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí

I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-5-4-01p najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu

I-5-4-03p popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Informatika 4. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE			
najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu	I-5-4-01	Ovládání digitálního zařízení, práce ve sdíleném prostředí: • digitální zařízení (názvy, použití, vypnutí, zapnutí, propojení) • aplikace (vypnutí, zapnutí, ovládání) • soubory (otevírání, ukládání, práce v cloudu) • editory • přehrávání zvuku a videa • uživatelské jméno a heslo • ergonomie, ochrana zdraví uživatele • technické problémy a jejich řešení • internet • osobní údaje	MDV – fungování a vliv médií ve společnosti
dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	I-5-4-03		
propojí digitální zařízení, uvede možná rizika,která s takovým propojením souvisejí	I-5-4-02		

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ			
popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	I-5-1-02	Úvod do kódování a šifrování dat a informací: • kódování informace (obrázkem, textem, číslem) • kódování textu a šifrování (přenos na dálku, šifra) • kódování rastrového obrázku (pixel, rastr, rozlišení) • kódování vektorového obrázku (tvary, skládání obrazce)	
vyčte informace z daného modelu	I-5-1-03		
ALGORITIMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ			
sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	I-5-2-01	Základy robotiky se stavebnictví: • robot • sestavení programu a oživení robota • ovládání (světelného výstupu, motoru, příkazů, klávesnicí x pomocí senzoru	OSV – kooperace a kompetice
popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení	I-5-2-02		
v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy	I-5-2-03		
ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	I-5-2-04		

Informatika 5. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
INFORMAČNÍ SYSTÉMY			
v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	I-5-3-01	Úvod do informačních systémů • systém, struktura, prvky, vztahy	
pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	I-5-3-02	Úvod do práce s daty • data, druhy dat • doplňování tabulky a datových řad	
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ			
uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat	I-5-1-01	Úvod do práce s daty • data, druhy dat • doplňování tabulky a datových řad • kritéria kontroly dat • řazení dat v tabulce • vizualizace dat v grafu	MDV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	I-5-1-02	Úvod do modelování pomocí grafů a schémat: • graf, hledání cesty • schémata, obrázkové modely • model	
vyčte informace z daného modelu	I-5-1-03		

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ			
sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	I-5-2-01	Základy programování – příkazy, opakující se vzory: • experimentování v blokově orientovaném programovacím jazyce: - ovládání postavy - příkazy a jejich spojování - opakování příkazů - pohyb a razítkování - kombinace procedur - ke stejnému cíli vedou různé algoritmy Základy programování – vlastní bloky, náhoda • sestavení programu v blokově orientovaném programovacím jazyce: - pevný počet opakování - ladění, hledání chyb - vlastní bloky a jejich vytváření - změna vlastností objektu pomocí příkazu - náhodné hodnoty - čtení programů	OSV – rozvoj schopností poznávání OSV – kreativita
popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení	I-5-2-02		
v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy	I-5-2-03		
ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	I-5-2-04		

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
		Základy programování – postavy a události • sestavení progrmu v blokově orientovaném programovacím jazyce pro řízení pohybu a reakcí postav: - ovládání pohybu postav - násobné postavy a souběžné reakce - animace střídání obrázků - spuštění pomocí událostí - vysílání zpráv mezi postavami - čtení a modifikace programů	

5.1.11 Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie
Informatika – 2. stupeň (nová informatika)

Zavedení nové informatiky si vyžádalo úpravu učebních plánů. Konkrétní podobu **postupného zavádění tzv. nové informatiky**, a tedy i vzdělávání upravených učebních plánů (v souladu s RVP 2021), je možno vyčíst z přiložené tabulky:

ročník	22/23	23/24	24/25	25/26	26/27
4.					
5.					
6.		návaznost jen na 5.			
7.		návaznost jen na 5., 6.			
8.			návaznost jen na 5., 6., 7.		
9.				návaznost jen na 5., 6., 7., 8.	

Červená znamená dobíhající výuku podle původního RVP ZV z roku 2017 (původní učební plány, původní obsah předmětu informatika)

Zelená znamená výuku podle revidovaného RVP ZV z roku 2021 – zavedení tzv. nové informatiky.

Modrá znamená přechodnou fázi – žáci neprocházejí celým obsahem nové informatiky, výuka je zahájena bez návaznosti na předchozí ročníky.

Naše škola tedy začne vyučovat tzv. novou informatiku podle nového RVP ZV od 1. 9. 2022, a to ve 4. – 6. ročníku. V těchto ročnících se bude výuka řídit novými učebními plány. Žáci 5. a 6. ročníku zahájí výuku nové informatiky bez návaznosti na předchozí ročníky a obsah výuky bude tedy přizpůsoben této skutečnosti.

Ve školním roce 2023/2024 bude nová informatika vyučována na naší škole ve 4. – 7. ročníku (žáci 8. a 9. ročníku budou vzděláváni podle původního učebního plánu, výuka předmětu informatika bude vycházet z původního RVP 2017).

O rok později (2024/2025) bude nová informatika zavedena ve 4. – 9. ročníku. Všechny ročníky se budou vzdělávat podle upravených učebních plánů, žáci 9. ročníku zahájí výuku nové informatiky bez návaznosti na předchozí ročníky a obsah výuky bude tedy přizpůsoben této skutečnosti.

Od školního roku 2025/2026 bude výuka nové informatiky probíhat ve 4. – 9. ročníku, všechny ročníky se budou vzdělávat podle upravených učebních plánů.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět informatika je na druhém stupni dotován jednou hodinou týdně ve všech ročnících. Vyučování probíhá zpravidla v učebně informatiky, v robotické dílně nebo v běžné třídě. Příliš početné třídy jsou na tento předmět děleny na dvě skupiny.

Cílem vyučovacího předmětu informatika je rozvoj informatického myšlení a rozvoj porozumění základním principům digitálních technologií. Informatika také společně s ostatními obory vede žáky ke zvládnutí nezbytných uživatelských dovedností, tedy dosažení standardu počítačové gramotnosti. Součástí výuky je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

Na druhém stupni základního vzdělávání žáci navazují na znalosti, dovednosti a kompetence získané na 1. stupni. I zde je výuka informatiky orientována především činnostně. Žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhují a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci pochopí základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

Žáci se seznamují s programy v operačním systému Microsoft Windows 10. Žáci jsou vedeni k pochopení principu práce na počítači, ne k prostému pamatování postupů. Je zde snaha rozvíjet kreativitu a podporovat různé nadání žáků. Výuka je vedena v co největší míře jako samostatné procvičování a hledání správných postupů.

Do obsahu vyučovacího předmětu Informatika jsou integrována průřezová témata **Osobnostní a sociální výchova** - osobnostní rozvoj (kreativita) a **Mediální výchova** - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učíme žáky pracovat s textem
- učíme žáky vyhledávat, třídit, kriticky hodnotit a v praxi využívat informace – práce s Internetem
- dbáme na řádné vysvětlení všech neznámých slov a termínů, s nimiž se žáci při výuce (eventuálně i mimo ni) setkají
- vedeme žáky k sebehodnocení
- podněcujeme tvořivost a vynalézavost žáků
- zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky rozpoznat problém, hledat různá řešení, obhájit rozhodnutí
- umožňujeme žákům diskutovat o problému, porovnat své řešení s řešením ostatních
- směřujeme žáky k tomu, aby dovednosti a znalosti získané při výuce uplatňovali i v životě (vysvětlujeme, k čemu potřebují získané znalosti a dovednosti)
- učíme žáky vyhledávat a ověřovat informace potřebné k řešení problémů

Kompetence komunikativní

- učíme žáky vhodně a věcně argumentovat, obhajovat svůj názor a zároveň naslouchat a respektovat názory jiných (umění diskuze)
- vedeme žáky k účelnému využívání moderních informačních a komunikačních prostředků a technologií
- neustále upozorňujeme na význam kvalitní komunikace pro utváření mezilidských vztahů a pro kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
- učíme žáky vhodně využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci

Kompetence sociální a personální

- žáky vedeme k dodržování společně dohodnutých pravidel
- ve třídě navozujeme příjemnou pracovní atmosféru a vedeme k tomu i žáky
- dodáváme žákům sebedůvěru, motivujeme převážně pochvalou
- vedeme žáky k týmové spolupráci

Kompetence občanské

- vedeme žáky k vzájemné toleranci a zároveň k toleranci k lidem, kteří se něčím odlišují
- představujeme žákům globální informační síť jako nástroj prosazování a upevňování občanských svobod
- seznamujeme žáky s vazbami na legislativu a obecnými morálními zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla, …) a vyžadujeme jejich dodržování

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel, plnění povinností a závazků
- učíme žáky reálně hodnotit své schopnosti a předpoklady a využít je při volbě budoucí profese
- učíme žáky využívat informační a komunikační technologie k vlastnímu rozvoji a při přípravě na budoucí povolání
- seznamujeme žáky s pravidly bezpečného a účinného používání informačních a komunikačních technologií

Kompetence digitální

- představujeme žákům digitální technologie nejen jako zdroj zábavy, ale jako důležitého pomocníka při komunikaci s ostatními, při práci i učení

- vedeme žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií při samostatném zpracování výukových témat či při prostém vyhledávání informací
- učíme žáky rozhodovat se na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace
- učíme žáky pracovat v týmu s využitím moderních technologií
- učíme žáky vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- učíme žáky porozumět komunikaci pomocí formálních jazyků
- učíme žáky využívat standardizované pracovní postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- podporujeme u žáků chuť seznamovat se s novými nástroji a technologiemi
- hovoříme s žáky o všech rizicích, které s sebou digitální prostředí nese, učíme je dbát na zabezpečení vlastních dat a na citlivé zacházení s daty ostatních osob

Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

Očekávané výstupy

žák

I-9-1-01	získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat
I-9-1-02	navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu
I-9-1-03	vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní
I-9-1-04	zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-9-1-01p	*získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti*
I-9-1-02p	*zakóduje a dekóduje jednoduchý text a obrázek*
I-9-1-03p	*popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění*
I-9-1-04p	*stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení*

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

Očekávané výstupy

žák

I-9-2-01	po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen
I-9-2-02	rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení
I-9-2-03	vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému
I-9-2-05	v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné
I-9-2-06	ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-9-2-01p	*po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti*
I-9-2-02p	*rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení*

I-9-2-03p *navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal*

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

Očekávané výstupy

žák

I-9-3-01 vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů

I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat

I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat

I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-9-3-01p *popíše účel informačních systémů, které používá*

I-9-3-02p *nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce*

I-9-3-03p *na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat*

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

Očekávané výstupy

žák

I-9-4-01 popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě

I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos

I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky

I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače

I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-9-4-01p *rozlišuje funkce počítače po stránce hardwaru i operačního systému*

I-9-4-02p *ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu*

I-9-4-03p *pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí*

I-9-4-04p *rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělou osobu*

I-9-4-05 *dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat*

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Informatika 6. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
rozpozná zakódované informace kolem sebe zakóduje a dekóduje znaky pomocí znakové sady zakóduje v obrázku barvy více způsoby zakóduje obrázek pomocí základních geometrických tvarů	I-9-1-02	Přenos informací, standardizované kódy Znakové sady Identifikace barev, barevný model Vektorová grafika	Výtvarná výchova
najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) odpoví na otázky na základě dat v tabulce popíše pravidla uspořádání v existující tabulce	I-9-1-01	Data v grafu a tabulce Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce Kontrola hodnot v tabulce	
doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy navrhne tabulku pro záznam dat propojí data z více tabulek či grafů	I-9-3-04	Filtrování, řazení a třídění dat Porovnání dat v tabulce a grafu Řešení problémů s daty	
popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracuje pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva	I-9-3-01	Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda á být příkaz uvnitř nebo vně opakování vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech	I-9-2-05 I-9-2-06	Vytvoření programu Opakování (cykly) Podprogramy	
diskutuje různé programy pro řešení problémů vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zhodnotí	I-9-2-03	Volba vhodného programu	

Informatika 7. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech používá souřadnice pro programování postav používá parametry v blocích, ve vlastních blocích vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu diskutuje různé programy pro řešení problému vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	I-9-2-01 I-9-2-03 I-9-2-05 I-9-2-06	Opakování s podmínkou Události, vstupy Objekty a komunikace mezi nimi Větvení programu, rozhodování Grafický výstup, souřadnice Podprogramy s parametry Proměnné	Matematika

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
vysvětlí známé modely jevů, situací, činností v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku sestaví itinerář cesty, zohledňuje časový harmonogram, vzdálenosti, náklady na dopravu	I-9-1-03 I-9-1-04	Standardizovaná schémata a modely Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu Online mapy, vyhledávání informací na internetu, zápis dat do tabulky	Zeměpis
uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory vybere vhodný formát pro uložení dat vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě porovná různé metody zabezpečení účtů pomocí modelu znázorní cestu e mailové zprávy	I-9-4-02 I-9-4-03 I-9-4-04 I-9-4-05	Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému Správa souborů, struktura složek Domácí a školní počítačová síť Fungování a služby internetu Princip e-mailu Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva), digitální stopa	

Informatika 8. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
rozhodne, zda je pro výstup vhodná prezentace, dokument či samostatný obrázek vhodným způsobem formátuje text (písmo, odstavce, obrázky, tabulky, grafy) využívá automatických oprav pro tvorbu gramaticky a stylisticky správných textů vytváří nákresy, loga a další grafické výstupy s ohledem na informační i estetickou hodnotu výsledku	I-9-1-01 I-9-1-02 I-9-1-03 I-9-1-04	Textové editory Prezentační SW Bitmapové grafické editory Vektorové grafické editory	Český jazyk Výtvarná výchova
rozeznává jednotky vyjadřující informační množství (bit, bajt, kB, MB, GB) či rychlost přenosu dat (kb/s, kB/s) a vhodně je aplikuje (velikost operační paměti, disku, souboru) převádí binární čísla na decimální a naopak používá základní logické operace	I-9-1-02 I-9-4-01 I-9-4-02	Informační množství Binární kód Logické funkce AND, OR, NOT	Matematika

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) řeší problémy výpočtem s daty připíše do tabulky dat nový záznam seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat	I-9-3-02 I-9-3-03	Relativní a absolutní adresy buněk Použití vzorců u různých typů dat Funkce s číselnými vstupy Funkce s textovými vstupy Vkládání záznamu do databázové tabulky Řazení dat v tabulce Filtrování dat v tabulce Zpracování výstupů z velkých souborů dat	Matematika

Informatika 9. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
řeší problémy sestavením algoritmu v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby diskutuje různé programy pro řešení problému vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků hotový program upraví pro řešení příbuzného problému zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně	I-9-2-02 I-9-2-03 I-9-2-05 I-9-2-06	Programovací projekt a plán jeho realizace Popsání problému Testování, odladění, odstranění chyb Pohyb v souřadnicích Ovládání myší, posílání zpráv Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu Nástroje zvuku, úpravy seznamu Import a editace kostýmů, podmínky Návrh postupu, klonování. Animace kostýmů postav, události Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné Výrazy s proměnnou Tvorba hry s ovládáním, více seznamů Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy	Výtvarná výchova Hudební výchova Fyzika Matematika

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu diskutuje o cílech a metodách hackerů vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat	I-9-4-01 I-9-4-02 I-9-4-03 I-9-4-04 I-9-4-05	**Hardware a software** Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí Operační systémy: funkce, typy, typické využití Komprese a formáty souborů Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) **Sítě** Typy, služby a význam počítačových sítí Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL Princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování) **Bezpečnost** Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat	Fyzika

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	I-9-4-05	**Digitální identita** Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies	

5.1.12 Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie
Informatika – 2. stupeň (původní informatika)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět je v 8. ročníku dotován jednou hodinou týdně. Každý žák pracuje zpravidla na svém počítači. Vyučování probíhá ve specializované učebně informatiky.

Cílem vyučovacího předmětu Informatika je rozvoj uživatelských dovedností žáků a zajištění minimálního standardu počítačově gramotného žáka. Tento vyučovací předmět navazuje na cíle a obsah vyučovacího předmětu Informatika, který je vyučován na 1. stupni.

Základní myšlenkou předmětu je *Učíme na počítačích, neučíme počítače*.

Žáci se seznamují s programy v operačním systému Microsoft Windows 10. Žáci jsou vedeni k pochopení principu práce na počítači, ne k prostému pamatování postupů. Je zde snaha rozvíjet kreativitu a podporovat různé nadání žáků. Výuka je vedena v co největší míře jako samostatné procvičování a hledání správných postupů.

V 8. ročníku se žáci zaměřují na tabulkový kalkulátor a na základy tvorby www stránek. Průběžně jsou naplňovány výstupy týkající se práce s informacemi.

Do obsahu vyučovacího předmětu Informatika jsou integrována průřezová témata **Osobnostní a sociální výchova** - osobnostní rozvoj (kreativita) a **Mediální výchova** - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učíme žáky pracovat s textem
- učíme žáky vyhledávat, třídit, kriticky hodnotit a v praxi využívat informace – práce s Internetem
- dbáme na řádné vysvětlení všech neznámých slov a termínů, s nimiž se žáci při výuce (eventuálně i mimo ni) setkají
- vedeme žáky k sebehodnocení
- podněcujeme tvořivost a vynalézavost žáků
- zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky rozpoznat problém, hledat různá řešení, obhájit rozhodnutí
- umožňujeme žákům diskutovat o problému, porovnat své řešení s řešením ostatních
- směřujeme žáky k tomu, aby dovednosti a znalosti získané při výuce uplatňovali i v životě (vysvětlujeme, k čemu potřebují získané znalosti a dovednosti)
- učíme žáky vyhledávat a ověřovat informace potřebné k řešení problémů

Kompetence komunikativní

- učíme žáky vhodně a věcně argumentovat, obhajovat svůj názor a zároveň naslouchat a respektovat názory jiných (umění diskuze)
- vedeme žáky k účelnému využívání moderních informačních a komunikačních prostředků a technologií
- neustále upozorňujeme na význam kvalitní komunikace pro utváření mezilidských vztahů a pro kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
- učíme žáky vhodně využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci

Kompetence sociální a personální

- žáky vedeme k dodržování společně dohodnutých pravidel
- ve třídě navozujeme příjemnou pracovní atmosféru a vedeme k tomu i žáky
- dodáváme žákům sebedůvěru, motivujeme převážně pochvalou
- vedeme žáky k týmové spolupráci

Kompetence občanské

- vedeme žáky k vzájemné toleranci a zároveň k toleranci k lidem, kteří se něčím odlišují
- představujeme žákům globální informační síť jako nástroj prosazování a upevňování občanských svobod
- seznamujeme žáky s vazbami na legislativu a obecnými morálními zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla, …) a vyžadujeme jejich dodržování

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel, plnění povinností a závazků
- učíme žáky reálně hodnotit své schopnosti a předpoklady a využít je při volbě budoucí profese
- učíme žáky využívat informační a komunikační technologie k vlastnímu rozvoji a při přípravě na budoucí povolání
- seznamujeme žáky s pravidly bezpečného a účinného používání informačních a komunikačních technologií

Kompetence digitální

- představujeme žákům digitální technologie nejen jako zdroj zábavy, ale jako důležitého pomocníka při komunikaci s ostatními, při práci i učení
- vedeme žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií při samostatném zpracování výukových témat či při prostém vyhledávání informací
- učíme žáky rozhodovat se na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace
- učíme žáky pracovat v týmu s využitím moderních technologií
- učíme žáky vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- učíme žáky porozumět komunikaci pomocí formálních jazyků
- učíme žáky využívat standardizované pracovní postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- podporujeme u žáků chuť seznamovat se s novými nástroji a technologiemi
- hovoříme s žáky o všech rizicích, které s sebou digitální prostředí nese, učíme je dbát na zabezpečení vlastních dat a na citlivé zacházení s daty ostatních osob

Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV - původní

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

Očekávané výstupy

žák

1. ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

Očekávané výstupy

žák

2. ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací
3. uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem
4. pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví
5. používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji
6. zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě

Informatika 8. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
ovládá práci s tabulkovým kalkulátorem	OV 2	tvorba tabulky a její grafická úprava charakter dat zadávaných do tabulky formát buněk kopírování, přesuny základní funkce výpočty v tabulce (použití výrazů s matematickými operátory a automatického součtu, absolutní a relativní adresa, kopírování výpočtů s absolutním a relativním adresováním) úpravy tabulek (tvorba tabulek s výpočty a grafickou úpravou, vazby mezi tabulkami na jednom listu a na více listech) funkce – základní matematické, textové funkce, funkce data a času tvorba grafů (typy grafů; úprava a použití grafů)	
zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v tabulkovém kalkulátoru	OV 6	využití nabytých znalostí při práci na zadané téma	OSV - osobnostní rozvoj - kreativita
zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace ve formě jednoduché www stránky	OV 6	tvorba jednoduchých www stránek princip hypertextových odkazů základní formátování www stránek	OSV - osobnostní rozvoj - kreativita

5.1.13 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Prvouka je součástí vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět*. Vyučuje se na 1. stupni ZŠ v 1. - 3. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. Ve 4. a 5. ročníku na něj navazují předměty Vlastivěda a Přírodověda.

Vzdělávací oblast *Člověk a jeho svět* je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Na naší škole byla minimální časová dotace věnovaná této vzdělávací oblasti posílena o 3 vyučovací hodiny.

Komplexní vzdělávací oblast *Člověk a jeho svět* vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie a současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Vzdělávání v této oblasti rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří si tak prvotní a ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí, postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek a krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, /včetně situací ohrožení/, učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko pro budoucnost. Při osvojování poznatků a dovedností se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobu jednání a rozhodování. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládání nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních a režimových návyků.

Vzdělávací obsah předmětu Prvouka je členěn do pěti tematických okruhů.

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci a ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové a zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků / např. v dopravní výchově/.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty a snášenlivosti. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi ,se světem financí ale i s problémy, které provázejí soužití

lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v čase a dějích. Poznávají, jak a proč se měří čas, seznamují se s časovou posloupností. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tomto tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl život. Seznamují se s velkou rozmanitostí a proměnlivostí živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k uvědomění si, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně pak obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, využívat a hodnotit svá pozorování, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody a zlepšení životního prostředí.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* poznávají žáci především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné či ne z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů, apod. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci, uplatňují základní pravidla bezpečného chování účastníků silničního provozu. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace.

Předmět Prvouka přispívá k realizaci zejména těchto průřezových témat:

- **Osobnostní a sociální výchova** – sebepoznání a sebepojetí (tělo, chování, vztahy, hodnoty, učení, sebeovládání) organizace času, hledání pomoci při potížích, vzájemné poznávání ve skupině

- **Výchova demokratického občana** – život místní komunity, spolupráce školy s institucemi v obci (konkrétní akce v průběhu školního roku)

- **Multikulturní výchova** – v rámci tematického okruhu Lidé kolem nás: udržování tolerantních vztahů, respektování individuálních zvláštností, spolupráce s jinými lidmi. lidská solidarita, základní morální normy, pravidla slušného chování

- **Environmentální výchova** – v rámci tematického okruhu rozmanitost přírody – přírodní společenství (ekosystémy), základní podmínky života, vztah člověka k životnímu prostředí (zdravý životní styl)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k samostatnosti, porozumění učiva a k práci s informacemi
- učíme žáky využívat získané vědomosti a dovednosti v praxi
- podporujeme u žáků sebedůvěru v jejich schopnosti
- vedeme žáky k sebehodnocení a poučení se z vlastních chyb
- motivujeme žáky k celoživotnímu vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k utváření si vlastního úsudku, k samostatnosti při řešení problému, poučení se z něj a k odpovědnosti za svá rozhodnutí
- vedeme žáky k aktivitě ve všech fázích činností a zapojujeme je do učení problémových situací

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke zvyšování kulturní úrovně komunikace (pravidla slušného chování, vystupování) a umění naslouchat druhým
- učíme žáky schopnosti otevřeně formulovat, vyjadřovat a obhajovat své názory

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke spolupráci a respektování společně dohodnutých pravidel
- vedeme žáky k sebeovládání a vzájemnému respektu, úctě, ohleduplnosti, umět vyslechnout názor ostatních a poučit se z něj
- učíme žáky nést odpovědnost za své chování, mít úctu k vlastní osobě i ke druhým
- snažíme se kvalitně zapojit do výuky děti se SVP i děti mimořádně nadané

Kompetence občanská

- vedeme žáky k čestnému a přímému jednání a k odpovědnosti za svůj život a zdraví
- vedeme žáky k respektování individuality druhého, tradic, kulturního a historického dědictví
- učíme žáky nést zodpovědnost za své chování, mít úctu k vlastní osobě i ke druhým
- seznamujeme žáky se základními společenskými principy (mravní a společenské normy a zákony)

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu a respektu k vlastní práci i ostatních, k objektivnímu sebehodnocení
- motivujeme žáky k dalšímu vzdělávání
- učíme žáky využívat získané znalosti, dovednosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje osobnosti a své přípravy na budoucnost
- seznamujeme žáky s různými obory lidské činnosti, jejich výsledky a s využitím v praktickém životě
- vedeme žáky přistupovat k výsledkům práce nejen z hlediska kvality, funkčnosti, ale i z hlediska ochrany zdraví a ochrany životního prostředí

Kompetence digitální

- ve vhodných situacích zařazujeme do výuky použití digitálních technologií, aplikací a služeb
- představujeme žákům digitální technologie nejen jako zdroj zábavy, ale jako důležitého pomocníka při komunikaci s ostatními, při práci i učení
- starší děti vedeme k efektivnímu využívání digitálních technologií při samostatném zpracování výukových témat či při prostém vyhledávání informací
- hovoříme s žáky o všech rizicích, které s sebou digitální prostředí nese, učíme je dbát na zabezpečení vlastních dat a na citlivé zacházení s daty ostatních osob

Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí

ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy

ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu

ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě

ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy

ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam

ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích

ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje

ČJS-5-1-01p, ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany

ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě

ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě

ČJS-5-1-04p uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí

ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest

ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky

LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům

ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy

ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování

ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně

ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)

ČJS-5-2-02 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat

ČJS-5-2-03 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-2-01p dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)

ČJS-5-2-02p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých

ČJS-5-2-02p uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy

ČJS-5-2-03p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze

ČJS-5-2-03p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz

ČJS-5-2-03p sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů

LIDÉ A ČAS

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu

ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase

ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činností

ČJS-3-3-02p, ČJS-3-3-03p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy

ČJS-5-3-02 využívá knihovny, sbírky muzeí a galerie jako informační zdroje pro pochopení minulosti

ČJS-5-3-03 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-3-03p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách
ČJS-5-3-03p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji
ČJS-5-3-03p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště

ROZMANITOST PŘÍRODY

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě

ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat
ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami
ČJS-3-4-03p provede jednoduchý pokus podle návodu

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka

ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období

ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy

ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
ČJS-5-4-06 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody
ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období
ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí
ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny
ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí
ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují
ČJS-5-4-06p provádí jednoduché pokusy se známými látkami

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění
ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla
ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných
ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu
ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
ČJS-3-5-04p reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJS-5-5-01	využívá poznatky o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života
ČJS-5-5-02	rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
ČJS-5-5-03	účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
ČJS-5-5-04	uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista
ČJS-5-5-05	předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
ČJS-5-5-06	uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
ČJS-5-5-07	rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-5-01p	*uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu*
ČJS-5-5-02p	*rozlišuje jednotlivé etapy lidského života*
ČJS-5-5-04p	*uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události*
ČJS-5-5-04p	*uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti*
ČJS-5-5-05p	*odmítá návykové látky*
ČJS-5-5-07p	*ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc*

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Prvouka 1. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME			
vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	ČJS-3-1-01	obec, škola (umístění, struktura, vztahy, zaměstnanci), bydliště, dopravní výchova, bezpečnost, základy práce s mapou	výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
LIDÉ KOLEM NÁS			
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	ČJS-3-2-01	chování, rodina, rodinné vztahy, odlišnosti	MKV – lidské vztahy, tolerance, solidarita, slušné chování
LIDÉ A ČAS			
využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	ČJS-3-3-01	orientace v čase, časový řád, dny v týdnu, kalendářní rok	
ROZMANITOST PŘÍRODY			
pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	ČJS-3-4-01	příroda na podzim, v zimě, na jaře, v létě proměny přírody, koloběh roku, charakteristika ročního období	Environmentální výchova-ekosystémy, vztah člověka k přírodě, základní podmínky života
roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	ČJS-3-4-02	rostliny v přírodě, druhy stromů, části stromů a rostlin, ovoce a zelenina, hospodářská a domácí zvířata, **stavba těla živočichů**	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	ČJS-3-4-03	látky, materiály a jejich vlastnosti, třídění odpadu	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	ČJS-3-5-01	hygienické návyky, péče o zdraví, lidské tělo, smysly, relaxační techniky a techniky pro podporu soustředění, sebeobslužné úkony	

Pozn.: Výukou prolíná rozvíjení průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání a sebepojetí (tělo, chování, vztahy, hodnoty, učení, sebeovládání) organizace času, hledání pomoci při potížích, vzájemné poznávání ve skupině.

Prvouka 2. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME			
vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	ČJS-3-1-01	domov, bezpečný pohyb v okolí bydliště a školy, obec, orientace v okolí, bezpečnost silničního provozu, riziková místa a situace	výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	ČJS-3-1-02	naše vlast, národ, základy státního zřízení, státní symboly	
LIDÉ KOLEM NÁS			
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	ČJS-3-2-01	chování, rodina, rodinné oslavy, zájmy a povinnosti, pomáháme si	MKV – lidské vztahy, slušné chování (základní morální normy)
odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	ČJS-3-2-02	povolání, zaměstnání, volný čas, sporty	
dodržuje základní pravidla společenského chování	ČJS-3-2-01	soužití a chování lidí, mezilidské vztahy, komunikace	MKV – lidské vztahy, slušné chování (základní morální normy)
LIDÉ A ČAS			
pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu	ČJS-3-3-02	regionální památky, historické budovy, místní pověsti	
uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnosti člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	ČJS-3-3-03	dny všední a sváteční, tradice	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
ROZMANITOST PŘÍRODY			
pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	ČJS-3-4-01	příroda na podzim, v zimě, na jaře, v létě	
roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	ČJS-3-4-02	základní přírodní společenstva, rostlin a živočichů, počasí a podnebí	vycházka do okolí, les, pole, louka
provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	ČJS-3-4-03	látky a jejich vlastnosti	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	ČJS-3-5-01	hygienické návyky, péče o zdraví, lidské tělo, smysly, správná výživa, životní styl, bezpečné chování	
rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	ČJS-3-5-02	dopravní výchova, pravidla silničního provozu, chodec, cyklista, základní dopravní značky, semafor	
chová se obezřetně při setkávání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	ČJS-3-5-03	práva a povinnosti; krizová a mimořádná situace; prevence a první pomoc	
reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	ČJS-3-5-04	mimořádné události	

Pozn.: Výukou prolíná rozvíjení průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání a sebepojetí (tělo, chování, vztahy, hodnoty, učení, sebeovládání) organizace času, hledání pomoci při potížích, vzájemné poznávání ve skupině.

Prvouka 3. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME			
vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	ČJS-3-1-01	domov, adresa bydliště, pojem škola, bezpečný pohyb v okolí bydliště a školy, obec, krajina v okolí domova, volný čas	VDO – občanská společnost a škola (spolupráce školy s institucemi v obci – konkrétní aktuální příklady)
začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	ČJS-3-1-02	světové strany, směrová růžice, práce s mapou	
LIDÉ KOLEM NÁS			
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	ČJS-3-2-01	příbuzenské vztahy v rodině	MKV – lidské vztahy
LIDÉ A ČAS			
využívá zjištěné/naměřené údaje při řešení různých situací v běžném životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	ČJS-3-3-01	měření času, jednotky času	
uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnosti člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	ČJS-3-3-03	dny všední a sváteční, tradice	
ROZMANITOST PŘÍRODY			
pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	ČJS-3-4-01	živá příroda, živočichové, rostliny,	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
roztřídí jednotlivé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	ČJS-3-4-02	živá a neživá příroda	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	ČJS-3-5-01	životní prostředí a jeho ochrana třídění odpadu	
rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	ČJS-3-5-02	pravidla silničního provozu bezpečné chování v obci i mimo ni hromadná doprava	
reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech poskytne první pomoc odpovídající jeho věku	ČJS-3-5-04	mimořádná událost základy první pomoci	

Pozn.: Výukou prolíná rozvíjení průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání a sebepojetí (tělo, chování, vztahy, hodnoty, učení, sebeovládání) organizace času, hledání pomoci při potížích, vzájemné poznávání ve skupině.

5.1.14 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Přírodověda se na naší škole vyučuje jako samostatný předmět ve 4. a 5. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně.

Výuka probíhá většinou ve třídě, někdy ale též přímo v přírodě.

Ve 4. a 5. ročníku se tento předmět společně s předmětem Vlastivěda podílí na vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět, což je jediná vzdělávací oblast RV ZV koncipovaná pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Výuka v předmětu Přírodověda (stejně jako výuka Vlastivědy) bezprostředně navazuje na výuku Prvouky v 1. období základního vzdělávání, tj. v 1. – 3. ročníku. Na 2. stupni pak naopak na Přírodovědu navazuje výuka Přírodopisu v 6. – 9. ročníku a výuka předmětu Výchova ke zdraví v 6. ročníku.

Vyučovací předmět Přírodověda rozvíjí poznání žáků zejména v tematických okruzích Rozmanitost přírody, Lidé kolem nás a Člověk a jeho zdraví.

Hlavním cílem tohoto předmětu je naučit žáka objevovat a poznávat rozmanitost a proměnlivost živé i neživé přírody, vést ho k ochraně přírody, k zamyšlení, jak může každý z nás přispět ke zlepšení životního prostředí (základní seznámení s globálními problémy). Předmět Přírodověda dále přispívá k osvojení a upevnění si základů vhodného chování a jednání mezi lidmi. V neposlední řadě pak umožňuje žákům poznat sám sebe jako živou bytost, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby, a uvědomit si svou odpovědnost za vlastní zdraví i bezpečnost, ale i za zdraví a bezpečnost jiných lidí.

Předmět Přírodověda přispívá k realizaci těchto průřezových témat:

- **Osobnostní a sociální výchova** – evoluce lidského chování, lidské komunikace, vztah k přírodnímu prostředí

- **Environmentální výchova** – pochopení základních přírodních zákonitostí a podmínek života, tématika ekosystémů, postavení člověka v přírodě, získávání obnovitelných zdrojů surovin a energie, utváření zdravého životního stylu

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učíme žáky pracovat s textem (učebnice, atlasy, encyklopedie)
- učíme žáky samostatně vyhledávat a třídit informace
- vedeme žáky k samostatným činnostem, které napomáhají k osvojení poznatků i k vytváření dovedností
- učíme žáky užívat správnou terminologii

Kompetence k řešení problémů
- vedeme žáky k využívání dřívějších poznatků a získávání nových podnětů pro řešení problémových úloh.
- učíme žáky rozeznat problém, přemýšlet o něm, hledat informace pro jeho řešení
- učíme žáky ověřovat si správnost řešení a závěr splněného úkolu obhájit

Kompetence komunikativní
- vedeme žáky ke srozumitelnému a souvislému projevu.
- poskytujeme žákům různé příležitosti pro nácvik souvislejších projevů: připravují si krátká sdělení (referáty) o zajímavostech získaných četbou, sledováním přírodovědných filmů nebo vlastním pozorováním
- podporujeme diskusi

Kompetence sociální a personální
- zařazujeme práci ve skupinách a ve dvojicích (především u praktických úloh)
- vedeme žáky ke vzájemné pomoci, k uplatnění vlastních znalostí a dovedností, učíme je dohodnout se společně na konečném řešení a vypracování závěru.

Kompetence občanské
- volíme témata, která přispívají k vytváření správných postojů k sobě i k okolí
- upozorňujeme žáky na ohrožené druhy živočichů a rostlin, na nutnost chránit přírodní a kulturní dědictví
- poučujeme žáky o nebezpečném vlivu některých rostlin a živočichů na naše zdraví
- vyzýváme žáky ke správnému chování ke všem živým organismům, vedeme je k uvědomění si jejich význam pro vytváření krajiny a životní prostředí

Kompetence pracovní
- vedeme žáky k vytváření správných hygienických nároků při práci s živými přírodninami
- učíme žáky zacházet s pozorovanými přírodninami při práci šetrně – neporušovat zásady ochrany přírody

Kompetence digitální
- ve vhodných situacích zařazujeme do výuky použití digitálních technologií, aplikací a služeb
- představujeme žákům digitální technologie nejen jako zdroj zábavy, ale jako důležitého pomocníka při komunikaci s ostatními, při práci i učení
- starší děti vedeme k efektivnímu využívání digitálních technologií při samostatném zpracování výukových témat či při prostém vyhledávání informací
- hovoříme s žáky o všech rizicích, které s sebou digitální prostředí nese, učíme je dbát na zabezpečení vlastních dat a na citlivé zacházení s daty ostatních osob

Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí

ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy

ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu

ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě

ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy

ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam

ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích

ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje

ČJS-5-1-01p, ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany

ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě

ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě

ČJS-5-1-04p uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí

ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest

ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky

LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům

ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy

ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování

ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně

ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)

ČJS-5-2-02 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat

ČJS-5-2-03 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-2-01p dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)

ČJS-5-2-02p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých

ČJS-5-2-02p uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy

ČJS-5-2-03p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze

ČJS-5-2-03p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz

ČJS-5-2-03p sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů

LIDÉ A ČAS

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu

ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase

ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činností

ČJS-3-3-02p, ČJS-3-3-03p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy

ČJS-5-3-02 využívá knihovny, sbírky muzeí a galerie jako informační zdroje pro pochopení minulosti

ČJS-5-3-03 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-3-03p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách
ČJS-5-3-03p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji
ČJS-5-3-03p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště

ROZMANITOST PŘÍRODY

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě

ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat
ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami
ČJS-3-4-03p provede jednoduchý pokus podle návodu

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka

ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období

ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy

ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
ČJS-5-4-06 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody
ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období
ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí
ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny
ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí
ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují
ČJS-5-4-06p provádí jednoduché pokusy se známými látkami

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění
ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla
ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných
ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu
ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
ČJS-3-5-04p reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJS-5-5-01	využívá poznatky o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života
ČJS-5-5-02	rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
ČJS-5-5-03	účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
ČJS-5-5-04	uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista
ČJS-5-5-05	předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
ČJS-5-5-06	uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
ČJS-5-5-07	rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-5-01p	*uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu*
ČJS-5-5-02p	*rozlišuje jednotlivé etapy lidského života*
ČJS-5-5-04p	*uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události*
ČJS-5-5-04p	*uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti*
ČJS-5-5-05p	*odmítá návykové látky*
ČJS-5-5-07p	*ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc*

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Přírodověda 4. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
ROZMANITOST PŘÍRODY			
objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	ČJS-5-4-01	živá příroda (rostliny, živočichové, houby) a neživá příroda (horniny, nerosty, půda), příroda v jednotlivých ročních obdobích; voda a koloběh vody	
zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	ČJS-5-4-03	ekosystém pole, louka, les, park, vodní ekosystémy, ekosystémy u lidských obydlí	EMV – Ekosystémy
porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu jednoduché klíče a atlasy	ČJS-5-4-04	rostliny (části rostlin, rozmnožování atd.), živočichové (rozdělení: savci apod., stavba těla, výživa způsob a průběh života)	
zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	ČJS-5-4-05	ochrana životního prostředí	EMV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
založí jednoduchý pokus, naplánuje a odůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	ČJS-5-4-06	skupenství látek; látky a jejich vlastnosti	

Očekávané výstupy (OV) Žák	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí závěry pro své chování jako chodec a cyklista	ČJS-5-5-04	situace hromadného ohrožení živelné pohromy a katastrofy, příklady telefonní čísla tísňového volání, evakuace, evakuační zavazadlo osobní bezpečí – pravidla silničního provozu, hromadné ohrožení a bezpečnost	
rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	ČJS-5-5-07	první pomoc, lékárnička, důležitá telefonní čísla; ošetření běžných poranění	

Pozn. Výukou prolíná rozvíjení průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova, zejména tematických okruhů evoluce lidského chování, lidské komunikace, vztah k přírodnímu prostředí.

Přírodověda 5. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
LIDÉ KOLEM NÁS			
rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat	ČJS-5-2-02	osobní bezpečnost, soužití lidí; příklady protiprávního jednání, nesnášenlivosti mezi lidmi, diskuse; odlišuje krizové situace-šikana, týrání, sexuální zneužívání	
ROZMANITOST PŘÍRODY			
objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	ČJS-5-4-01	nerosty, horniny, energetické suroviny, půda	
vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	ČJS-5-4-02	základní podmínky života; postavení Země ve vesmíru; význam Slunce pro život; rozdíl mezi planetou a hvězdou; střídání dne a noci; ročních období; magnetická a gravitační síla Sluneční soustava	
zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	ČJS-5-4-03	základní poznatky o rostlinách a živočiších z celého světa; ekosystémy	
zjišťuje propojenost prvků živé i neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	ČJS-5-4-01	nerosty, horniny energetické suroviny půda	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
ROZMANITOST PŘÍRODY			
porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	ČJS-5-4-04	pozorování, zápis práce s atlasem, encyklopedií	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života	ČJS-5-5-01	lidské tělo – části, důležité lidské orgány, základní funkce orgánových soustav	
rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	ČJS-5-5-02	etapy lidského života	
účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	ČJS-5-5-03	význam sportování, odpočinku, zásady péče o zdraví	
uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádní události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	ČJS-5-5-04	význam pojmu terorismus, rasismus, kázeň, dodržování pokynů v případě obecného ohrožení, mimořádné události	
předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	ČJS-5-5-05	poznatky o návykových látkách, škodlivosti kouření, užívání drog a alkoholu, nebezpečí závislosti na hracích automatech a počítačích	
uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	ČJS-5-5-06	pravidla zdravého způsobu život a prevence (zdravá strava, denní a pitný režim, prevence nemocí)	
rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	ČJS-5-5-07	první pomoc, ošetření běžných poranění	

Pozn. Výukou prolíná rozvíjení průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova, zejména tematických okruhů evoluce lidského chování, lidské komunikace, vztah k přírodnímu prostředí.

5.1.15 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Vlastivěda je vyučován ve 4. a 5. ročníku a s časovou dotací 2 vyučovací hodiny týdně.

Vyučovací předmět Vlastivěda je - podobně jako Prvouka a Přírodověda - součástí vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět*. Výuka Vlastivědy navazuje na elementární znalosti, které žáci získali v předmětu Prvouka v 1. - 3. ročníku. Zároveň tvoří základy pro vyučovací předměty Dějepis a Zeměpis, které se vyučují na druhém stupni.

V předmětu Vlastivěda získávají žáci základní poznatky a vědomosti o místní krajině, místní oblasti a vytvářejí si tak ucelenou představu o České republice, o jejích jednotlivých oblastech, sousedních státech i dalších státech Evropy. Učí se pracovat s plánem, náčrtem a mapou. V žácích přirozeným způsobem probouzíme vztah k místu jejich bydliště, k naší zemi i k ostatním státům Evropy. Výuka zahrnuje také praktické dovednosti: práce s mapou a orientace v prostoru. Dále se žáci učí orientovat se v dějích a v čase. Utvářejí si základní představu o způsobu života svých předků v různých historických obdobích i o způsobu života lidí v sousedství jejich vlasti. V neposlední řadě vede výuka Vlastivědy k uvědomění si významu a podstaty tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Žáci se seznamují se základními právy a povinnostmi, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy).

Výuka Vlastivědy přispívá zejména k realizaci následujících průřezových témat:

- **Osobnostní a sociální výchova**: poznávání lidí, mezilidské vztahy, hodnoty, postoje a praktická etika
- **Výchova demokratického občana**: ČR – demokratický stát
- **Výchova k myšlení v globálních a evropských souvislostech**: naše vlast a Evropa, Evropa a svět, sousední státy, ČR jako součást společenství evropských států
- **Environmentální výchova**: lidské aktivity a problémy životního prostředí (ochrana přírody); vztah člověka k prostředí (vybrané aktuální ekologické problémy)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učíme žáky užívat obecné termíny, symboly a znaky z vlastivědy
- vedeme žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací a jejich propojování
- učíme žáky využívat získané vědomosti a dovednosti v praxi
- podporujeme u žáků sebedůvěru v jejich schopnosti
- vedeme žáky k sebehodnocení a poučení se z vlastních chyb
- motivujeme žáky k celoživotnímu vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni, učíme je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti
- ukazujeme žákům různé druhy informací, které mohou vést k řešení problémů, vedeme je k jejich ověřování a srovnávání
- umožňujeme žákům vyjadřovat závěry svých pozorování a obhajovat je
- vedeme žáky k utváření si vlastního úsudku, k samostatnosti při řešení problému, poučení se z něj a k odpovědnosti za svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme u žáků dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost a historické události
- seznamujeme žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (kroniky, encyklopedie, internet, výukové programy, …)
- upozorňujeme na využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků
- vedeme žáky ke zvyšování kulturní úrovně komunikace (pravidla slušného chování, vystupování) a umění naslouchat druhým
- učíme žáky schopnosti otevřeně formulovat, vyjadřovat a obhajovat své názory

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací vlastivědného charakteru
- předkládáme žákům možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vedeme je k jejich dodržování
- individuálním přístupem budujeme sebedůvěru žáka
- nabízíme žákům přiměřeně náročné úkoly, aby dosahovali pocitu sebeuspokojení
- vedeme žáky ke spolupráci a respektování společně dohodnutých pravidel
- vedeme žáky k sebeovládání a vzájemnému respektu, úctě, ohleduplnosti, učíme je vyslechnout názor ostatních a poučit se z něj
- učíme žáky nést odpovědnost za své chování, mít úctu k vlastní osobě i ke druhým
- snažíme se kvalitně zapojit do výuky děti se SVP i děti mimořádně nadané

Kompetence občanská

- na základě příkladů z historie vedeme žáky k respektování druhých lidí
- vedeme žáky k respektování, pochopení a chránění našich tradic a kulturního i historického dědictví
- učíme žáky nést zodpovědnost za své chování, mít úctu k vlastní osobě i ke druhým
- seznamujeme žáky se základními společenskými principy (mravní a společenské normy a zákony)

Kompetence pracovní

- utváříme u žáků pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu a respektu k vlastní práci i ostatních, k objektivnímu sebehodnocení
- motivujeme žáky k dalšímu vzdělávání
- učíme žáky využívat získané znalosti, dovednosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje osobnosti a své přípravy na budoucnost

Kompetence digitální

- ve vhodných situacích zařazujeme do výuky použití digitálních technologií, aplikací a služeb
- představujeme žákům digitální technologie nejen jako zdroj zábavy, ale jako důležitého pomocníka při komunikaci s ostatními, při práci i učení
- starší děti vedeme k efektivnímu využívání digitálních technologií při samostatném zpracování výukových témat či při prostém vyhledávání informací
- hovoříme s žáky o všech rizicích, které s sebou digitální prostředí nese, učíme je dbát na zabezpečení vlastních dat a na citlivé zacházení s daty ostatních osob

Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

1. stupeň

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí

ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy

ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu

ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě

ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy

ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam

ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích

ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje

ČJS-5-1-01p, ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany

ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě

ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě
ČJS-5-1-04p uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí
ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest
ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky

LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy
ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování
ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně
ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům
ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)
ČJS-5-2-02 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat
ČJS-5-2-03 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-2-01p dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)
ČJS-5-2-02p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých
ČJS-5-2-02p uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy
ČJS-5-2-03p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze
ČJS-5-2-03p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz
ČJS-5-2-03p sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů

LIDÉ A ČAS

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu

ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase

ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činností

ČJS-3-3-02p, ČJS-3-3-03p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy

ČJS-5-3-02 využívá knihovny, sbírky muzeí a galerie jako informační zdroje pro pochopení minulosti

ČJS-5-3-03 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-3-03p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách

ČJS-5-3-03p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji

ČJS-5-3-03p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště

ROZMANITOST PŘÍRODY

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě

ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat

ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami

ČJS-3-4-03p provede jednoduchý pokus podle návodu

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka

ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období

ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy

ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy

ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat

ČJS-5-4-06 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody

ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období

ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí

ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny

ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí

ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují

ČJS-5-4-06p provádí jednoduché pokusy se známými látkami

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví

ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných

ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění
ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla
ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných
ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu
ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
ČJS-3-5-04p reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Očekávané výstupy – 2. období
žák
ČJS-5-5-01 využívá poznatky o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života
ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista
ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu
ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života
ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti
ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky
ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vlastivěda 4. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
ZEMĚPISNÁ ČÁST			
určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	ČJS-5-1-01	místo, kde žijeme, poloha ČR, sousední státy	VDO – občan, občanská společnost a stát: základní principy demokratického systému; formy participace občanů v politickém životě
určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	ČJS-5-1-02	orientace v krajině	
rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy	ČJS-5-1-03	práce s mapou a globem, poledníky, rovnoběžky a světové strany, měřítko mapy a nadmořská výška	
vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	ČJS-5-1-04	kraje ČR, místní oblast, region, povrch, vodstvo a poloha v krajině, minulost a současnost	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	ČJS-5-1-05	cestování, ochrana přírody	EMV – lidské aktivity a problémy životního prostředí: ochrana přírody; vztah člověka a prostředí: příklady ekologických problémů
DĚJEPISNÁ ČÁST			
pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději, a mezi jevy	ČJS-5-3-01	časová osa	
využívá knihovny, sbírky muzeí a galerie jako informační zdroje pro pochopení minulosti	ČJS-5-3-02	báje, mýty, pověsti	
srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	ČJS-5-3-03	báje, mýty, pověsti, pravěk, Slované a Germáni, Velkomoravská říše, Přemyslovci, Lucemburkové, husitské války, Jiří z Poděbrad, Jagellonci, nástup Habsburků na český trůn, Rudolf II.	

Pozn. Výukou prolíná rozvíjení průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova: zejména okruhy poznávání lidí, mezilidské vztahy, hodnoty, postoje a praktická etika.

Vlastivěda 5. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
ZEMĚPISNÁ ČÁST			
rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy	ČJS -5-1-03	Evropa – jeden ze světadíl, sousední státy	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá: zážitky a zkušenosti z Evropy, naši sousedé v Evropě, zvyky a tradice národů v Evropě
vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	ČJS-5-1-04	Česká republika – kraj, v němž žijeme	
porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	ČJS-5-1-05	Kraje České republiky	
porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	ČJS-5-1-05	cestování po Evropě	
rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	ČJS-5-1-06	Hlavní město Praha, prezident, vláda, parlament, historie města, Pražský hrad a Hradčany, historická místa Prahy	VDO – občan, občanská společnost a stát: práva a povinnosti občanů, odpovědnost za činy, základní lidská práva, základní principy demokratického systému, principy soužití s minoritami
vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	ČJS-5-2-01	mezilidské vztahy, komunikace, pravidla slušného chování, principy demokracie	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat	ČJS-5-2-02	pojem demokracie, demokratické principy, orientuje se v národnostním složení obyvatel, základní lidská práva	
orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	ČJS-5-2-03	součást společenstva hospodářsky vyspělých států	
DĚJEPISNÁ ČÁST			
pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	ČJS-5-3-01	časová osa	
srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	ČJS-5-3-03	třicetiletá válka, život v době baroka, osvícenští panovníci (Marie Terezie, Josef II.), národní obrození, průmyslová revoluce, rok 1848, život za vlády Františka Josefa I., 1. světová válka, vznik ČSR a první republika, protektorát a 2. světová válka, období 1945–1989, obnovení demokracie a vznik samostatné ČR	

Pozn. Výukou prolíná rozvíjení průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova: zejména okruhy poznávání lidí, mezilidské vztahy, hodnoty, postoje a praktická etika.

5.1.16 Vzdělávací oblast: Člověk a společnost Dějepis - 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Dějepis je vyučován jako samostatný předmět od 6. do 9. ročníku, a to vždy s časovou dotací 2 hodiny týdně.

Tento předmět je společně s Občanskou výchovou zařazen do vzdělávací oblasti Člověk a společnost.

Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho cílem je kultivace historického vědomí jedince, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy, které žákům umožňují pronikat k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není uzavřenou minulostí, ale je prostorem ke kladení otázek o budoucnosti lidstva.

Předmět dějepis přispívá k rozvoji následujících průřezových témat:

- **Multikulturní výchova (MKV) –** vnímání rozmanitosti kultur, kulturní a náboženská identita, tradice a hodnoty, prolínání a vzájemné obohacování kultur;
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS) –** historie a politická geografie, evropské občanství, postavení Čechů v rámci Evropy;
- **Výchova demokratického občana (VDO) –** hodnoty: spravedlnost, tolerance, odpovědnost; demokratický způsob řešení konfliktů; práva a povinnosti vůči státu a národu; nebezpečí totalitních systémů);
- **Mediální výchova (MV) –** vliv médií na formování politického názoru.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učíme žáky pracovat s textem
- klademe důraz na čtení s porozuměním
- učíme žáky vyhledávat, třídit, kriticky hodnotit a v praxi využívat informace
- dbáme na řádné vysvětlení všech neznámých slov a termínů, s nimiž se žáci při výuce (eventuálně i mimo ni) setkají
- vedeme žáky k sebehodnocení

Kompetence k řešení problémů

- zařazujeme texty s tématy, které žáky pravděpodobně osloví a vyvolají v nich touhu přemýšlet o daném problému a diskutovat o něm
- učíme žáky rozpoznat problém, hledat různá řešení, obhájit rozhodnutí
- umožňujeme žákům diskutovat o problému, porovnat své řešení s řešením ostatních
- směřujeme žáky k tomu, aby znalosti získané při výuce uplatňovali i v životě (vysvětlujeme, k čemu potřebují získané znalosti): historie není uzavřenou minulostí, ovlivňuje naši současnost a bude mít vliv i na naši budoucnost

Kompetence komunikativní

- učíme žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory srozumitelně, výstižně, v logickém sledu, souvisle a kultivovaně, a to jak v písemném, tak v ústním projevu
- učíme žáky vhodně a věcně argumentovat, obhajovat svůj názor a zároveň naslouchat a respektovat názory jiných (umění diskuze)
- učíme žáky přesně pojmenovávat jevy, užívat odborné názvosloví
- vedeme žáky k účelnému využívání moderních informačních a komunikačních prostředků a technologií
- neustále upozorňujeme na význam kvalitní komunikace pro utváření mezilidských vztahů a pro kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální

- ve třídě navozujeme příjemnou pracovní atmosféru a vedeme k tomu i žáky
- dodáváme žákům sebedůvěru, motivujeme převážně pochvalou
- žáky vedeme k dodržování společně dohodnutých pravidel

Kompetence občanské

- vedeme žáky k vzájemné toleranci a zároveň k toleranci k lidem, kteří se něčím odlišují
- probouzíme a podporujeme u žáků schopnost empatie
- probouzíme u žáků zájem o historii a kulturní dědictví, učíme je vážit si tohoto dědictví a chránit je

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel, plnění povinností a závazků
- učíme žáky reálně hodnotit své schopnosti a předpoklady a využít je při volbě budoucí profese

Kompetence digitální

- ve vhodných situacích zařazujeme do výuky použití digitálních technologií, aplikací a služeb
- představujeme žákům digitální technologie nejen jako zdroj zábavy, ale jako důležitého pomocníka při komunikaci s ostatními, při práci i učení
- vedeme žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií při samostatném zpracování výukových témat či při prostém vyhledávání informací
- učíme žáky vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- hovoříme s žáky o všech rizicích, které s sebou digitální prostředí nese, učíme je dbát na zabezpečení vlastních dat a na citlivé zacházení s daty ostatních osob

Nezávazná metodická doporučení

- dle příležitosti a zájmu žáků návštěvy archivu, výstav, památníků
- doplňování výuky filmy s příslušnou tématikou
- nabídka účasti na dějepisné olympiádě

Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV

ČLOVĚK V DĚJINÁCH

Očekávané výstupy

žák

D-9-1-01 uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků

D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány

D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-1-01p chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti

POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy

žák

D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu

D-9-2-02 objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-2-01p rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí

D-9-2-01p podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty

NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY

Očekávané výstupy

žák

D-9-3-01 rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací

D-9-3-02 uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví

D-9-3-03 demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství

D-9-3-04 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-3-01p uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států

D-9-3-03p, D-9-3-04p popíše život v době nejstarších civilizací

KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA

Očekávané výstupy

žák

D-9-4-01 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států

D-9-4-02 objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech

D-9-4-03 vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí

D-9-4-04 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-4-02p uvede první státní útvary na našem území

D-9-4-02p uvede základní informace z období počátků českého státu

D-9-4-03p popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti

D-9-4-03p charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí

D-9-4-04p rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské

D-9-4-04p uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu

OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY

Očekávané výstupy

žák

D-9-5-01 vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve

D-9-5-02 vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život

D-9-5-03 popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky

D-9-5-04 objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie

D-9-5-05 objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky

D-9-5-06 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-5-03p popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu

D-9-5-04p, D-9-5-05p uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období

D-9-5-04p, D-9-5-05p pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku

MODERNIZACE SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy

žák

D-9-6-01 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti

D-9-6-02 objasní souvislost mezi událostmi Francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě

D-9-6-03 porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů

D-9-6-04 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-6-03p uvede základní historické události v naší zemi v 19. století

D-9-6-03p vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století

MODERNÍ DOBA

Očekávané výstupy

žák

D-9-7-01 na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky

D-9-7-02 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů

D-9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu

D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv

D-9-7-05 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-7-01p, D-9-7-03p, D-9-7-04p uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války

D-9-7-01p, D-9-7-05p uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky

ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT

Očekávané výstupy

žák

D-9-8-01 vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků

D-9-8-02 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce

D-9-8-03 posoudí postavení rozvojových zemí

D-9-8-04 prokáže základní orientaci v problémech současného světa

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-8-01p, D-9-8-02p popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě

D-9-8-04p chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Dějepis 6. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
uvádí konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků a historie jako vědního oboru, který je zpracovává	D-9-1-01	Význam zkoumání dějin	
uvádí příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	D-9-1-02	Historické prameny hmotné a písemné a místa jejich uložení a zkoumání; vědní obory zabývající se minulostí: geologie, paleontologie, archeologie, historie	
orientuje se na časové ose, řadí historické epochy v chronologickém sledu	D-9-1-03	Orientace v čase, časová osa, pravěk, starověk, středověk, novověk, moderní doba	Matematika – číselná osa
popisuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	D-9-2-01	Vývoj rodu Homo	
objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	D-9-2-02	Doba kamenná, bronzová a železná	Umění a kultura – vytváření artefaktů
rozpozná a objasní souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	D-9-3-01	Starověké civilizace Mezopotámie: Sumerové, Babylóňané, Asyřané; starověký Egypt	Zeměpis – podnebné pásy VMEGS – historie a politická geografie
uvádí příklady nejvýznamnějších památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	D-9-3-02	Písemné a stavební památky Mezopotámie a starověkého Egypta	Umění a kultura – vytváření artefaktů

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	D-9-3-01	Židé, Chetité, starověká Indie a Čína	Zeměpis – podnebné pásy VMEGS – historie a politická geografie
demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury pro vývoj západní civilizace	D-9-3-03	Minojská civilizace, mykénská civilizace, starověké Řecko, starověká Makedonie a říše Alexandra Velikého	
porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	D-9-3-04	Typy vlády ve starověkých řeckých státech, občanská společnost a otroci ve starověkém Řecku	Občanská výchova – lidská práva VDO – syntéza hodnot – spravedlnost, tolerance a odpovědnost
uvede příklady nejvýznamnějších řeckých památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	D-9-3-02	Písemné a stavební památky starověkého Řecka	Umění a kultura – vytváření artefaktů Český jazyk – drama starověkého Řecka
demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství	D-9-3-03	Starověký Řím a jeho vývoj Vznik křesťanství	
porovná proměny forem vlády a postavení společenských skupin ve starověkém Římě a vysvětlí podstatu antické demokracie	D-9-3-04	Politický vývoj starověkého Říma (královská doba, republika, principát, dominát), občanská společnost a otroci ve starověkém Římě	Občanská výchova – lidská práva VDO – syntéza hodnot – spravedlnost, tolerance a odpovědnost
uvede příklady nejvýznamnějších římských památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	D-9-3-02	Písemné a stavební památky starověkého Říma	Umění a kultura – vytváření artefaktů
demonstruje na konkrétních případech důvody zániku starověkého Říma a jeho dědictví	D-9-3-03	Zánik starověkého Říma a konec starověku	

Dějepis 7. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku nových státních útvarů	D-9-4-01	Stěhování národů (Germáni, Slované); Franská říše, Byzantská říše, říše Arabů, Sámova říše	Zeměpis – Evropa VMEGS – evropské občanství
objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu v jeho počátcích a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	D-9-4-02	Velkomoravská říše; České knížectví za vlády Přemyslovců	
vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí	D-9-4-03	Středověká církev a církevní řády, papežství a císařství, vliv církve na šíření vzdělanosti, křížové výpravy	Občanská výchova – náboženství MKV – kulturní a náboženská identita, tradice a hodnoty
rozlišuje postavení jednotlivých vrstev raně středověké společnosti, rozpozná typické znaky románské kultury a uvede její příklady	D-9-4-04	Struktura raně středověké společnosti – trojí lid; Románský sloh a kultura	Občanská výchova – společenské vrstvy Výtvarná výchova – historické památky
objasní situaci českého státu za vlády přemyslovských a lucemburských králů ve vnitřních i evropských souvislostech	D-9-4-02	Přemyslovští králové, Lucemburkové na českém trůně	
rozlišuje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti a objasní změny, kterými prošly ve vrcholném středověku, rozlišuje typické znaky gotické kultury, uvádí příklady gotických památek	D-9-4-04	Proměny života ve vrcholném středověku na vesnici a ve městě, funkce šlechty; Gotický sloh a kultura	Občanská výchova – společenské vrstvy Výtvarná výchova – historické památky
na základě konkrétních příkladů vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	D-9-5-02	Jan Hus, husitské hnutí, husitská revoluce, husitské války	Občanská výchova – revoluční změny společnosti VDO – demokratický způsob řešení konfliktů

Očekávané výstupy (OV) zemŽák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
objasní postavení českého království po husitských válkách v rámci Evropy	D-9-5-04	Vláda Jiřího z Poděbrad a Jagellonců na českém trůně	VDO – demokratický způsob řešení konfliktů
popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	D-9-5-03	Objevné cesty a zámořské objevy	Zeměpis – objevování Afriky a Asie EMV – vliv člověka na člověka a jeho životní prostředí
vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve	D-9-5-01	Renesance, humanismus a reformace	
rozpozná základní znaky renesance jako uměleckého slohu, uvede její nejvýznamnější představitele a příklady významných kulturních památek	D-9-5-06	Renesanční umění	
objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	D-9-5-04	Nástup Habsburků na český trůn, stavovská monarchie, povstání českých stavů, počátek rekatolizace	Zeměpis – mapa novověké Evropy VMEGS – postavení Čechů v evropských dimenzích v minulosti a dnes Občanská výchova – národnostní útlak
objasní příčiny a důsledky třicetileté války a posoudí její důsledky	D-9-5-05	Třicetiletá válka, evropské mocnosti 17. století	

Dějepis 8. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
objasní příčiny třicetileté války a posoudí její důsledky pro Evropu	D-9-5-05	Evropa po třicetileté válce	Zeměpis – mapa novověké Evropy VMEGS – postavení Čechů v evropských dimenzích v minulosti a dnes
rozpozná základní znaky baroka jako uměleckého slohu, uvede jeho nevýznamnější představitele a příklady významných památek	D-9-5-06	Baroko a barokní kultura	
vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny charakterizují modernizaci společnosti na našem území	D-9-5-04 D-9-6-01	Osvícenští panovníci v habsburské říši (Marie Terezie, Josef II.)	
vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve státech Evropy a světa, které charakterizují modernizaci společnosti	D-9-6-01	Rusko do konce 18. století; Vznik USA	Občanská výchova – změny společenských systémů
objasní význam Francouzské revoluce a napoleonských válek pro změnu uspořádání novověké Evropy	D-9-6-02	Francouzská revoluce a napoleonské války	Občanská výchova – změny společenských systémů Zeměpis – mapa Evropy
porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislostech s národními hnutími vybraných evropských zemí	D-9-6-03	Habsburská říše jako mnohonárodnostní monarchie; Kulturní a vědecká emancipace českého národa	Český jazyk – obrozenecká čeština a literatura
vysvětlí příčiny, průběh a přínosy první fáze průmyslové revoluce, včetně změn v sociální a právní oblasti	D-9-6-04	První fáze průmyslové revoluce	
porovná průběh a výsledky národně laděných hnutí v revolučním roce 1848	D-9-6-03	Revoluční rok 1848 ve vybraných evropských státech	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření velmocí a vymezí význam kolonií	D-9-6-04	Evropa a svět v 19. století (Velká Británie, Itálie, Německo, USA, Japonsko, Čína, evropský kolonialismus)	MKV – prolínaní a vzájemné ovlivňování se evropských kultu EMV – kolonializmus, jeho dopad na země „třetího světa“
vysvětlí další vývoj vědy a techniky navazující na první fázi průmyslové revoluce a charakterizuje emancipační úsilí znavýhodněných skupin obyvatelstva	D-9-6-04	Druhá fáze průmyslové revoluce; Emancipace žen, Židů, dělníků apod. Marxismus a snaha o spravedlivé uspořádání světa	Občanská výchova – vznik politických stran MV – vliv medií na formování politického názoru
porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislostech s národními hnutími vybraných evropských zemí, především pak se snahami německé menšiny v českých zemích	D-9-6-03	Bachovský absolutismus, R-U vyrovnání, Češi a Němci v habsburské monarchii	Občanská výchova – vznik politických stran
vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi před a v průběhu první světové války	D-9-6-04	Evropa a svět před první světovou válkou, první světová válka	Zeměpis – mapa válečných bojišť Český jazyk – válečná literatura
na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	D-9-7-01	Vývoj zbraní a techniky v první světové válce	
objasní příčiny vzniku samostatné Československé republiky, uvede nejvýznamnější osobnosti, které ke vzniku přispěly	D-9-7-05	Domácí a zahraniční odboj v první světové válce, vznik Československé republiky	

Dějepis 9. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
zhodnotí postavení Československa mezi světovými válkami v evropských souvislostech, jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí; rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	D-9-7-05 D-9-7-02	Československo a jeho ekonomický, politický a sociální vývoj mezi válkami	
rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	D-9-7-02	Mezinárodní politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech, světová hospodářská krize	Občanská výchova – demokracie VDO – rozvíjení společenské identity a zodpovědnosti
charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	D-9-7-03	Totalitní systémy: komunismus, nacismus, fašismus – důsledky pro ČSR a svět	VDO – nebezpečí totalitních systémů
zhodnotí postavení Československa v období před a v průběhu druhé světové války v evropských souvislostech, jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí; rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	D-9-7-05 D-9-7-02	Mnichovská krize, druhá republika, protektorát Čechy a Morava	
charakterizuje druhou světovou válku jako globální konflikt a rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu, které k této válce vedly	D-9-7-03	Druhá světová válka	
na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	D-9-7-04	Holocaust Židů, genocida Romů a dalších skupin	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	D-9-8-01	Vznik studené války, vytváření východního bloku, horké konflikty studené války – válka v Koreji, válka ve Vietnamu	Zeměpis – mapa poválečného světa Občanská výchova – politické bloky
zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí po druhé světové válce	D-9-7-05	Poválečné Československo, uchopení moci komunisty, budování socialismu v Československu	
posoudí současné postavení rozvojových zemí a vysvětlí klíčové události, které k tomuto postavení vedly	D-9-8-03	Mimoevropský svět a dekolonizace afrických a asijských zemí	
zhodnotí postavení Československa a jeho nástupnických států od 60. let po současnost v evropských souvislostech; objasní vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí Československa, ČR i SR	D-9-7-05	Pražské jaro, srpen 1968, normalizace, pád komunistického režimu v Československu a zánik Československa; Česká a Slovenská republika na prahu 21. století	
vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce a zánik bipolárního světa s rozpadem SSSR	D-9-8-02	Hospodářské a politické sjednocování západní Evropy (NATO, EHS, EU); Rozpad východního bloku a SSSR	
prokáže základní orientaci v problémech současného světa	D-9-8-04	Globalizace, problémy a výzvy současného světa; Vývoj vědy a techniky ve 2. polovině 2. století	EMV – problémy současného vyspělého i rozvojového světa, jak mohu pomoci já

5.1.17 Vzdělávací oblast: Člověk a společnost Občanská výchova - 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět Občanská výchova se vyučuje jako samostatný předmět. V 7., 8. a 9. ročníku 1 hodinu týdně.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Občanská výchova:

- se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb;
- otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací;
- seznamuje žáky se vztahy mezi lidmi a v širších společenstvích, s hospodářským životem, činností důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivců do občanského života;
- učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky;
- rozvíjí občanské a právní vědomí žáků;
- posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Předmět občanská výchova přispívá k rozvoji následujících průřezových témat:

- **Osobnostní a sociální výchova (OSV)** – komunikace; mezilidské vztahy; seberegulace a sebeorganizace; sebepoznání a sebehodnocení; řešení problémů a rozhodovací dovednosti;
- **Multikulturní výchova (MKV)** – (vnímání rozmanitosti kultur, kulturní a náboženská identita, tradice a hodnoty, prolínání a vzájemné obohacování kultur);
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)** – historie a politická geografie, evropské občanství;
- **Výchova demokratického občana (VDO)** – hodnoty: spravedlnost, tolerance, odpovědnost; demokratický způsob řešení konfliktů; nebezpečí nedemokratických systémů; principy soužití s minoritami; formy participace na politickém životě;
- **Mediální výchova (MV)** – vliv médií na formování názoru;

- **Environmentální výchova (EMV)** – vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učíme žáky používat vhodné metody a strategie pro osvojení si předkládané učební látky, učíme je orientovat se v textu a efektivně s ním pracovat;
- učíme žáky vyhledávat, třídit a porovnávat informace, provádět jejich systematizaci a nalézat vzájemné souvislosti;
- zdůrazňujeme mezipředmětové vazby a tím propojujeme získané poznatky z jednotlivých tematických okruhů do širších vzájemných souvislostí a pomáháme tak žákům vytvářet si komplexnější obraz o realitě, která je obklopuje;
- podporujeme kritickou práci s předkládanými informacemi;
- učíme žáky uvědomit si smysl a cíl učení a důležitost vlastního sebevzdělávání pro sebe i pro společnost.

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky vnímat a řešit problémové situace prezentované příslušnými úkoly, učíme je nalézt příčiny konfliktů vznikajících v mezilidských vztazích, ve škole, rodině i širší společnosti, navrhovat a realizovat odpovídající řešení;
- vedeme žáky k samostatné práci s novými informacemi, důraz klademe na souvislosti s dosavadními poznatky o daných problémech;
- podporujeme využití získaných vědomostí při posuzování nejrůznějších variant vedoucích k vyřešení předkládaných problémových úkolů a při výběru nejefektivnějšího způsobu řešení;
- motivujeme žáky k obhájení svých názorů a rozhodnutí vhodnými argumenty a k uvědomění si vlastní odpovědnost za přijatá rozhodnutí.

Kompetence komunikativní

- učíme žáky formulovat své myšlenky a názory v žádoucí formě, a to jak v ústním, tak v písemném projevu;
- učíme žáky vyslechnout názory druhých lidí a vhodně na ně reagovat;
- podporujeme schopnost asertivního jednání a využití odpovídajících argumentů při obhajobě vlastních myšlenek;
- učíme žáky využívat při komunikaci písemný i obrazový materiál, používat vhodně slovní i mimoslovní způsoby komunikace;
- motivujeme žáky k využití komunikace nejenom pro sdělení informací a k řešení problémových úkolů, ale také pro zkvalitňování vztahů se spolužáky, pracovníky školy a ostatními lidmi.

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky efektivně spolupracovat v rámci řešení skupinových úkolů, dodržovat pravidla při skupinové práci;
- vedeme žáky k ocenění účinnosti vzájemné spolupráce nad zadanými úkoly, k respektu vůči názorům druhých, v případě potřeby k poskytnutí pomoci těm, kteří o ni požádají;
- učíme žáky projevit ohleduplnost, respekt a úctu vůči druhým lidem, usilovat o dosažení žádoucích mezilidských vztahů;
- u žáků podporujeme vytváření pozitivního sebepojetí posilujícího jejich důvěru ve vlastní schopnosti.

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování přesvědčení a názorů druhých lidí, jejich odlišnosti i nedostatků;
- učíme žáky uvědomit si nutnost pravidel, zákonných norem a jejich dodržování pro život společnosti, být si vědom nejenom svých práv, ale i povinností;
- učíme žáky respektovat a chránit tradiční přírodní a kulturní hodnoty, historické dědictví;
- učíme žáky uvědomit si svoji přináležitost k vlasti, národu, podporujeme u nich pozitivní přístup k příslušníkům odlišných národů a etnik evropských i mimoevropských, učíme je ocenit jejich přínos pro lidskou společnost;
- učíme žáky chápat a uvědomovat si ekologické souvislosti a nutnost ochrany přírody pro další přežití lidstva.

Kompetence pracovní

- při plnění zadaných úkolů vyžadujeme respektování stanovených pravidel a důsledné plnění svých povinnosti;
- učíme žáky brát v úvahu širší důsledky svých činností, jejich vliv na společnost a životní prostředí.

Kompetence digitální

- ve vhodných situacích zařazujeme do výuky použití digitálních technologií, aplikací a služeb
- představujeme žákům digitální technologie nejen jako zdroj zábavy, ale jako důležitého pomocníka při komunikaci s ostatními, při práci i učení
- vedeme žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií při samostatném zpracování výukových témat či při prostém vyhledávání informací
- učíme žáky vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- hovoříme s žáky o všech rizicích, které s sebou digitální prostředí nese, učíme je dbát na zabezpečení vlastních dat a na citlivé zacházení s daty ostatních osob

Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy

žák

VO-9-1-01	objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání
VO-9-1-02	rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu
VO-9-1-03	kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí
VO-9-1-04	uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích
VO-9-1-05	objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám
VO-9-1-06	rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VO-9-1-04p respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití

VO-9-1-04p uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem

VO-9-1-05p rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům

VO-9-1-06p je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie

VO-9-1-05p respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

Očekávané výstupy

žák

VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života

VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek

VO-9-2-03 kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání

VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VO-9-2-01p chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním

VO-9-2-04p formuluje své nejbližší plány

ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

Očekávané výstupy

žák

VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady

VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti

VO-9-3-03 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení

VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít

VO-9-3-05 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu

VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz

VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VO-9-3-02p stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků

VO-9-3-02p sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti

VO-9-3-03p ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet

VO-9-3-04p uvede příklady služeb, které banky nabízejí

VO-9-3-07p uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO

Očekávané výstupy

žák

VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky

VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu

VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů

VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů

VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod

VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství

VO-9-4-07 uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci

VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování

VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů

VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady

VO-9-4-11 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VO-9-4-02p uvede základní prvky fungování demokratické společnosti
VO-9-4-02p chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy
VO-9-4-02p uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání
VO-9-4-04p vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů
VO-9-4-05p na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu
VO-9-4-05p uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele
VO-9-4-08p uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání
VO-9-4-09p uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků
VO-9-4-09p vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu
VO-9-4-10p rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy
VO-9-4-10p v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

Očekávané výstupy

žák

VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování
VO-9-5-02 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky
VO-9-5-03 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VO-9-5-01p uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování

SVĚT PRÁCE

Očekávané výstupy

žák

ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí
ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy
ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání
ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-9-8-01p orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách

ČSP-9-8-02p posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života

ČSP-9-8-03p využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání

ČSP-9-8-04p prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání
byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů
byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Občanská výchova 7. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích	VO-9-1-04	Vztahy mezi lidmi (socializace a sociální skupiny, mezilidská komunikace a její formy, zásady lidského soužití - společenská etiketa)	OSV – sociální rozvoj – komunikace, mezilidské vztahy
kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	VO-9-1-03	Média (prostředky masové komunikace; klady a zápory sociálních sítí; dezinformace a fake news)	MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; stavba mediálních sdělení Informatika – práce s informacemi, práce s textovým editorem
respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí	VO-9-1-05	Kultura (rozmanitost, hodnoty, tradice, náboženské systémy, kulturní instituce, ochrana kulturního dědictví)	MKV – kulturní diference EMV – vztah člověka k prostředí
uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí a krajů	VO-9-1-02	Naše obec, region a kraj (důležité obecní a krajské instituce a jejich úkoly; zajímavá a památná místa, …)	VDO – formy participace občanů v politickém životě
objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	VO-9-1-01	Naše vlast (významné osobnosti, státní symboly, státní svátky, významné dny)	Dějepis – osobnosti české historie
rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky; rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	VO-9-4-01 VO-9-4-02	Stát (znaky státu, typy a formy státu, občanství ČR, vlastenectví, nacionalismus)	Dějepis – společenské změny VDO – nebezpečí nedemokratických systémů

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	VO-9-4-03	Demokracie a její principy	VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
vyloží smysl voleb v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	VO-9-4-04	Volby	VDO – formy participace občanů na politickém životě
objasní potřebu tolerance ve společnosti, zaujímá tolerantní postoje k menšinám; zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti; ví, kam se obrátit s žádostí o pomoc; posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	VO-9-1-05 VO-9-1-06 VO-9-4-05	Lidská práva (úvod do problematiky lidských práv a menšin, dětská práva, lidská práva a práva dětí v dokumentech, šikana a její formy, ochrana lidských práv)	MKV – kulturní diference
rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti uplatňuje vhodným způsobem svoji svobodu a rozpoznává nemorální jednání	VO-9-1-06	Netolerance, nerovnost a její příčiny (diskriminace, xenofobie, rasismus) Zásady lidského soužití (svoboda, autorita, mravnost a morálka)	MKV – multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity VDO – principy soužití s minoritami

Občanská výchova 8. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
porozumí odlišnostem mezi lidmi a posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů	VO-9-2-02	Osobnost a její složky; Vlohy, vlastnosti, schopnosti a dovednosti	
objasní význam motivace, vůle a sebekázně při dosahování cílů a překonávání překážek	VO-9-2-02	Životní plány a cíle (význam motivace, vůle, aktivity a osobní kázně)	OSV – osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace
objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života; popíše, jak lze pěstovat zdravou sebedůvěru	VO-9-2-01 VO-9-2-04	Sebepojetí a sebehodnocení Temperament	OSV – osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebehodnocení
popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky; objasní, jak může realističtější poznání vlastní osobnosti pozitivně ovlivnit jeho vztahy s druhými lidmi, k sobě samému i kvalitu života	VO-9-2-04 VO-9-2-01	Charakter Vnímání Myšlení Emoce Paměť a učení	OSV – osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebehodnocení; rozvoj schopností poznávání
kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	VO-9-2-03	Sociální vnímání a chyby v sociálním vnímání Stres a zvládání stresových situací Řešení konfliktů ve vztazích Asertivita, agresivita a pasivita	Výchova ke zdraví – stres a jeho vztah ke zdraví, posilování duševní odolnosti OSV – sociální rozvoj – komunikace; osobnostní rozvoj – seberegulace; morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich nabytí a ochrany, uvede příklady	VO-9-3-01	Majetek, hmotné a duševní vlastnictví a ochrana vlastnictví	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti	VO-9-3-02	Rozpočet a principy hospodaření domácnosti	
na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	VO-9-3-03	Peníze, hotovostní a bezhotovostní platební styk	
na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	VO-9-3-06	Trh a jeho fungování (trh zboží a služeb, trh práce), základní ekonomické otázky; Cenotvorba a inflace	Informatika – práce s textovým editorem
rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě státu posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	VO-9-4-02 VO-9-4-05	Základy práva v ČR Ústava ČR a Listina základních práv a svobod Složky státní moci (zákonodárná, výkonná, soudní) Politika	VDO – význam ústavy jako základního zákona země

Občanská výchova 9. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
vyloží podstatu fungování trhu práce	VO-9-3-06	Trh práce	
orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	ČSP-9-8-01 ČSP-9-8-03	Pracovní příležitosti na trhu práce a práce s profesními informacemi	
posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy prokáže schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	ČSP-9-8-04 ČSP-9-8-02	Volba profesní orientace Tvorba životopisu, motivačního dopisu a příprava na pracovní pohovor	
popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	VO-9-5-01	Evropská integrace a EU (historie, význam a cíle, klady a zápory členství ČR v EU, instituce EU, právní systém EU)	VMEGS – jsme Evropané
vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	VO-9-3-04	Banky a jejich funkce Bankovní služby Pojišťovny a pojištění	
uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	VO-9-3-05	Produkty finančního trhu pro investování a získávání prostředků	
rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu	VO-9-3-07	Hospodaření státu	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování	VO-9-4-06 VO-9-4-08	Právo a právní úkony; Občanskoprávní vztahy (vlastnictví, pracovní poměr, manželství, …)	
uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci	VO-9-4-07	Smlouvy (pravidla uzavírání, druhy, odpovědnost za škodu, reklamace)	
přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí	VO-9-4-05	Reklamace; Odpovědnost za škodu	
rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování	VO-9-4-09 VO-9-4-08	Orgány právní ochrany a sankce	
rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	VO-9-4-10 VO-9-4-08 VO-9-4-11	Správní řízení; Trestní právo; Protiprávní jednání	
uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky objasní souvislosti globálních a lokálních problémů	VO-9-5-02 VO-9-5-03	Globalizace; Významné globální problémy a jejich řešení	EMV – lidské aktivity a problémy životního prostředí Zeměpis – znečištění ovzduší, klimatické změny, migrace EMV – lidské aktivity a problémy životního prostředí

5.1.18 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda Fyzika - 2. stupeň

Kapitola 5.1.17. až 5.1.20. VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A PŘÍRODA (Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis - 2. stupeň) – barevně vyznačené dodatky v charakteristikách a osnovách vzdělávacích předmětů byly doplněny jako odraz změn ve výuce, které přinesla realizace projektu *Zákony přírody na dosah žákům - Badatelský způsob výuky na ZŠ* (srov. také kapitola 2. 5.)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět je v 6., 7. 8. a 9. ročníku dotován dvěma hodinami týdně. Vyučování probíhá v kmenové učebně nebo ve specializované učebně přírodovědných předmětů s využitím interaktivní tabule a systému měření PASCO, včetně 8 žákovských měřících souprav doplněných notebookem, které umožňují práci ve skupinách.

Předmět se zaměřuje na zdůraznění souvislostí mezi fyzikálními zákony, jevy či vztahy a skutečností, kterou žáci běžně pozoruji v přírodě a technice. Spolu s chemií a přírodopisem formuje žakovu představu o správné ochraně životního prostředí a efektivním nakládáním s přírodními zdroji za využití fyzikálních vědomostí.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Fyzika je tedy zaměřeno především na:

- osvojování nových fyzikálních pojmů a poznatků v návaznosti na přírodovědná poznávání žáků, využívání matematiky;
- osvojování fyzikálních poznatků, pokud je to možné, vždy aktivní činností žáků;
- vyhodnocování a smysluplnou interpretaci výsledků experimentů;
- podněcování žáků k samostatnosti a tvořivosti při řešení konkrétních problémů;
- vedení žáků k poznávání významu fyziky v životě kolem nich a k objevování a chápání zákonitostí přírody i k postupnému pochopení přínosu fyziky pro rozvoj techniky a moderních technologií současnosti;
- upozorňování na historii technických vynálezů a život vynálezců;
- průběžné zařazování základních metod práce, kterých fyzika používá při poznávání fyzikálních jevů, tj. pozorování, měření, sestavování pokusů, zpracovávání získaných údajů, vyvozování závěrů a hodnocení na základě komunikace mezi žáky i mezi žáky a učitelem;
- vedení žáků k tomu, aby využívali osvojené poznatky a dovednosti k řešení fyzikálních problémů a úloh samostatně i ve skupinové spolupráci;

- dávání žákům co nejvíce příležitostí k rozvoji jejich logického uvažování, vést je k vyjadřování s jasně vymezenými pojmy;

- kritické hodnocení a ověřování získaných a předkládaných informací z hlediska správnosti a přesnosti, upozorňování na pozitivní i negativní důsledky civilizačního vývoje, na možnosti využití i zneužití techniky;

- vedení k osvojování a dodržování základních pravidel bezpečnosti při provádění fyzikálních pozorování, měření a experimentů.

V 6. ročníku se žáci seznamují s tematickými okruhy Látka a těleso a Síly. V 7. ročníku se žáci seznamují s tematickými okruhy Pohyb těles, Síly a Mechanické vlastnost tekutin. V 8. ročníku se žáci seznamují s tematickými okruhy Energie a Zvukové děje. V 9. ročníku seznamují s tematickými okruhy Elektromagnetické a světelné děje a Vesmír.

Do obsahu vyučovacího předmětu Fyzika jsou integrovány následující tematické okruhy průřezového tématu **Environmentální výchova**: lidské aktivity a problémy životního prostředí.

Inovace výuky na základě zkušeností z projektu „Zákony přírody na dosah žákům – badatelský způsob výuky na ZŠ“

Na základě zkušeností získaných z výše uvedeného projektu realizovaného na naší škole od 1. 4. 2013 do 31. 12. 2014 (srov. též kap. 2. 5. Dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráce) byl způsob výuky fyziky inovován. **Nyní je podstatně větší důraz kladen na poznávání fyzikálních zákonitostí prostřednictvím experimentů a měření realizovaných samotnými žáky, a to ve škole i mimo ni (badatelský způsob výuky). Experimenty jsou přitom voleny tak, aby odkazovaly k běžné denní zkušenosti dětí.** Při výuce ještě více zdůrazňujeme, že fyzika není jen školní předmět, ale věda, která nám umožní lépe pochopit svět kolem nás.

Experimenty prováděné ve výuce můžeme rozdělit na několik typů podle úrovně obtížnosti:

1. Potvrzující bádání: Žáci experimentují podle návodu pedagoga a podle jeho pokynů.

2. Strukturované bádání: Pedagog pomocí návodných otázek stanovuje cestu bádání a vede žáky experimentem. Řešení ovšem není známo a žáci k němu musí dojít sami.

3. Nasměrované bádání: Pedagog stanovuje výzkumné otázky ve spolupráci se žáky, ti sami navrhují postupy pro ověřování výzkumných problémů a hledají jejich řešení. Pedagog je v celém procesu pouze průvodcem a rádcem.

4. Otevřené bádání: Žáci samostatně hledají a stanovují výzkumné otázky, způsob a postup bádání, sami zaznamenávají a analyzují data a vyvozují závěry ze získaných důkazů.

Typ experimentu volí učitel vždy jednak podle probírané látky, ale také podle úrovně jednotlivých tříd, popř. konkrétních žáků. V ideálním případě tedy učitel funguje pouze jako průvodce žáků, kteří sami navrhují a provádějí experimenty k vyvrácení či potvrzení stanovených hypotéz.

Badatelský způsob výuky významně podporují měřící senzory a další pomůcky výše zmíněného systému PASCO, neboť mj. umožňují:

- snadné a pohodlné měření v interiéru i v exteriéru
- přehlednou vizualizaci, porovnávání a uchovávání naměřených hodnot
- individualizaci výuky (systém 8 žákovských „hnízd“, kdy každá skupina pracuje se svou měřicí soupravou a na svém notebooku)

Realizovaný projekt ukázal, že takto pojatá výuka žáky nejen víc baví, ale zároveň je výrazně efektivnější než pouhé přednášení teorie občas doplněné jednoduchým demonstračním pokusem.

Očekávané výstupy, kterých dosahujeme badatelským způsobem výuky, jsou v níže uvedených tabulkách (Vzdělávací obsah předmětu fyzika) označeny zkratkou BAD v posledním sloupci příslušného řádku.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učíme žáky pracovat s textem
- učíme žáky vyhledávat, třídit, kriticky hodnotit a v praxi využívat informace
- dbáme na řádné vysvětlení všech neznámých slov a termínů, s nimiž se žáci při výuce (eventuálně i mimo ni) setkají
- vedeme žáky k sebehodnocení
- podněcujeme tvořivost a vynalézavost žáků
- zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků
- důsledně dáváme učivo fyziky do souvislostí s každodenní zkušeností žáků
- vedeme žáky k poznání, že seznamování se s fyzikou je užitečné pro praktický život
- ukazujeme žákům, jak je moderní technika, s kterou se setkávají, založena na znalosti fyzikálních zákonů

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky rozpoznat problém, hledat různá řešení, obhájit rozhodnutí
- umožňujeme žákům diskutovat o problému, porovnat své řešení s řešením ostatních
- směřujeme žáky k tomu, aby dovednosti a znalosti získané při výuce uplatňovali i v životě (vysvětlujeme, k čemu potřebují získané znalosti a dovednosti)
- učíme žáky vyhledávat a ověřovat informace potřebné k řešení problémů

Kompetence komunikativní

- učíme žáky vhodně a věcně argumentovat, obhajovat svůj názor a zároveň naslouchat a respektovat názory jiných (umění diskuze)
- vedeme žáky k účelnému využívání moderních informačních a komunikačních prostředků a technologií
- neustále upozorňujeme na význam kvalitní komunikace pro utváření mezilidských vztahů a pro kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

- žáky vedeme k dodržování společně dohodnutých pravidel
- ve třídě navozujeme příjemnou pracovní atmosféru a vedeme k tomu i žáky
- dodáváme žákům sebedůvěru, motivujeme převážně pochvalou
- vedeme žáky k týmové spolupráci

Kompetence občanské
- vedeme žáky k vzájemné toleranci a zároveň k toleranci k lidem, kteří se něčím odlišují
- vedeme žáky k tomu, aby si uvědomovali možné důsledky zásahů do životního prostředí, hodnotili jejich kladné i záporné stránky, na základě svých znalostí k nim zaujali postoj a podle něj se rozhodovali v konkrétních situacích

Kompetence pracovní
- vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel, plnění povinností a závazků
- při experimentálních činnostech učíme žáky volit vhodné prostředky, postupovat účelně a dodržovat při tom pravidla bezpečné práce

Kompetence digitální
- ve vhodných situacích zařazujeme do výuky použití digitálních technologií, aplikací a služeb
- představujeme žákům digitální technologie nejen jako zdroj zábavy, ale jako důležitého pomocníka při komunikaci s ostatními, při práci i učení
- vedeme žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií při samostatném zpracování výukových témat či při prostém vyhledávání informací
- učíme žáky vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- hovoříme s žáky o všech rizicích, které s sebou digitální prostředí nese, učíme je dbát na zabezpečení vlastních dat a na citlivé zacházení s daty ostatních osob

Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV

LÁTKY A TĚLESA

Očekávané výstupy

žák

F-9-1-01	změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa
F-9-1-02	uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí
F-9-1-03	předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty
F-9-1-04	využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

F-9-1-01p	*změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas*

POHYB TĚLES; SÍLY

Očekávané výstupy

žák

F-9-2-01	rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu
F-9-2-02	využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles
F-9-2-03	určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

F-9-2-01p rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu

F-9-2-02p zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů

F-9-2-03p rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla

MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN

Očekávané výstupy

žák

F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

F-9-3-01p využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů

ENERGIE

Očekávané výstupy

žák

F-9-4-01 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem

F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

F-9-4-01p uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)

F-9-4-02p pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

ZVUKOVÉ DĚJE

Očekávané výstupy

žák

F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku

F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

F-9-5-01p rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz

F-9-5-02p posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka

ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE

Očekávané výstupy

žák

F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu

F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí

F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností

F-9-6-04 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní

F-9-6-05 využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh

F-9-6-06 rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

F-9-6-01p sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod

F-9-6-02p vyjmenuje zdroje elektrického proudu

F-9-6-03p rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla

F-9-6-05p zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití

VESMÍR

Očekávané výstupy

žák

F-9-7-01 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

F-9-7-01p objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země
zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci
osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Fyzika 6. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
uvede příklady toho, jak fyzika usnadňuje každodenní život		porovnání každodenního života v minulosti a dnes	
odliší jevy, které zkoumá fyzika, od jevů, které zkoumají jiné přírodní vědy		přírodní vědy	
určí jednoduché vlastnosti pevných, kapalných i plynných látek		vlastnosti pevných látek, kapalin a plynů	
používá ve správných souvislostech slova „látka“ a „těleso“, rozezná v jednoduchých případech některé běžné látky		látka a těleso	
uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	F-9-1-02	částicové složení látek, souvislost skupenství látek s jejich částicovou strukturou, neustálý pohyb části, difuze	
obrázkem nebo popisem znázorní model částicové struktury plynů, kapalin a krystalů	F-9-1-02	částicová struktura látek	
změří délku běžnými měřidly, odhadne chybu měření a výsledek správně zapíše vzájemně převádí jednotky délky	F-9-1-01	délka, značka délky, jednotky délky předpony kilo-, deci-, centi-, mili-	Matematika – jednotky délky
určí obsah rovinného útvaru, výsledek správně zapíše, vzájemně převádí jednotky obsahu	F-9-1-01	obsah, značka obsahu, jednotky obsahu	Matematika – jednotky obsahu
vypočítá objem nádob tvaru krychle a kvádru změří objem pevného tělesa a kapaliny běžnými měřidly, odhadne chybu měření a výsledek správně zapíše; vzájemně převádí jednotky objemu	F-9-1-01	objem, značka objemu, jednotky objemu odměrné nádoby předpona hekto-	Matematika – jednotky objemu

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
změří hmotnost běžnými váhami, odhadne chybu měření a výsledek správně zapíše vzájemně převádí jednotky hmotnosti	F-9-1-01	hmotnost, značka hmotnosti, jednotky hmotnosti předpona deka-	Matematika – jednotky hmotnosti
změří čas mezi dvěma událostmi hodinkami nebo stopkami, odhadne chybu měření a výsledek správně zapíše v jednoduchých případech vzájemně převádí jednotky času	F-9-1-01	čas, značka času, jednotky času, hodiny	
změří teplotu kapaliny nebo plynu teploměrem, odhadne chybu měření a výsledek správně zapíše	F-9-1-01	teplota a její změna, značka teploty, jednotka teploty °C, teploměr Celsiova stupnice	BAD
změří teplotu těla a rozhodne, co znamená pro zdravotní stav	F-9-1-01	normální, zvýšená teplota, horečka, vysoká horečka	Výchova ke zdraví – podpora zdraví BAD
předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	F-9-1-03	teplotní roztažnost pevných látek, kapalin a plynů	
uvede příklady toho, jak teplotní roztažnost využíváme a kdy nám vadí	F-9-1-03	praktický význam teplotní roztažnosti	
odhadne, která ze dvou látek má větší a která menší hustotu	F-9-1-04	hustota, značka hustoty, jednotky hustoty	BAD
využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	F-9-1-04	vztah mezi hustotou, objemem a hmotností	
v jednoduchých případech určí, zda jedno těleso působí na druhé silou, a popíše účinky této síly změří velikost síly siloměrem, odhadne chybu měření a výsledek správně zapíše	F-9-2-03	síla, značka síly, jednotky síly siloměr	BAD

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
ukáže směr gravitační a tíhové síly Země, gravitační síly působící mezi dvěma tělesy ze známé hmotnosti vypočítá tíhu tělesa a obráceně rozlišuje a ve správné souvislosti používá termíny „hmotnost“ a „tíha“, „gravitační síla“ a „tíhová síla“	F-9-2-03	gravitační síla, gravitační pole, tíhová síla, tíha tělesa vodorovný a svislý směr	BAD
rozpozná, kdy je těleso přitahováno nebo odpuzováno magnetickou silou předpoví, jak na sebe budou působit tělesa a magnety	F-9-2-03	magnetická síla, magnetické pole	BAD
pomocí kompasu určí směr k severu	F-9-2-03	kompas, magnetické pole Země	Zeměpis – pohyb podle mapy
obrázkem nebo popisem znázorní model molekuly a atomu	F-9-6-03	částicové složení látek, skladba atomu	
podle obrázku rozliší atom od iontu a atomy a ionty různých prvků od sebe určí, zda je náboj určitého atomu, iontu nebo částice v atomu kladný, záporný nebo nulový	F-9-6-03	elektrický náboj atomu	
provede některé jednoduché pokusy z elektrostatiky	F-9-6-03	elektrické pole nabitého tělesa, siločáry	BAD
rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností	F-9-6-03	elektrické vodiče a izolanty	
sestaví správně podle schématu jednoduchý elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu určí směr proudu v obvodu, je-li znám kladný pól zdroje	F-9-6-01	elektrický obvod	

Fyzika 7. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
v jednoduchých případech rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	F-9-2-01	pohyb, relativnost klidu a pohybu	
vzájemně převádí jednotky rychlosti předvede pohyb rovnoměrný, nerovnoměrný, zrychlený, zpomalený, přímočarý, křivočarý	F-9-2-02	trajektorie, dráha, rychlost, značka rychlosti, jednotky rychlosti pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb přímočarý a křivočarý	BAD
využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	F-9-2-02	rovnoměrný přímočarý pohyb: vztah mezi dráhou, časem a rychlostí grafy závislosti dráhy na čase a rychlosti na čase	
sestaví tabulku a graf dráhy jednoduchého pohybu v závislosti na čase používá jízdní řád		nerovnoměrný pohyb: grafy závislosti dráhy na čase a rychlosti na čase průměrná rychlost jízdní řád	BAD
vypočítá průměrnou rychlost		průměrná rychlost	
určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a účinky	F-9-2-03	síla, účinky síly na těleso	
znázorní sílu šipkou	F-9-2-03	síla jako vektor, grafické znázornění sil	
v jednoduchých případech rozhodne, zda jsou dvě síly v rovnováze	F-9-2-03	rovnováha sil	
určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	F-9-2-03	skládání sil	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
určí, které těleso působí na které třecí silou, jaký má tato síla směr a jaké účinky v jednoduchých případech změří třecí sílu siloměrem rozhodne, kdy je třecí síla užitečná a kdy ne	F-9-2-03	třecí síla, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi součinitel tření	BAD
při řešení praktických problémů využívá vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí v praktických situacích rozhodne, kdy je užitečné tlak zvětšovat a kdy zmenšovat	F-9-2-03	tlaková síla tlak, značka tlaku, jednotky tlaku	
ukáže příklady setrvačnosti na pohybech na povrchu Země		zákon setrvačnosti (první Newtonův pohybový zákon)	
porovná pohyb dvou těles různé hmotnosti, na které působí stejná síla		zákon síly (druhý Newtonův pohybový zákon)	BAD
v jednoduchých případech vzájemného působení dvou těles odliší akci a reakci a ukáže jejich účinky		zákon akce a reakce (třetí Newtonův pohybový zákon)	BAD
využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích		užití Newtonových pohybových zákonů v praxi	
vysvětlí, proč se tělesa na Zemi zastavují	F-9-2-03	odporové síly	
vypočítá moment síly ze známé síly a ramene		moment síly	
najde páku v jednoduchých praktických zařízeních, ukáže její osu, ramena a působící síly a vysvětlí její význam		páka, osa otáčení, ramena, působící síly, rovnoramenná a nerovnoramenná páka	
ze známých sil a ramen rozhodne, je-li páka v rovnováze vypočítá sílu, kterou páka působí, zná-li potřebné veličiny		rovnováha na páce	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
nalezne páku v některých strojích, určí, jak tyto stroje mění sílu a uvede příklady jejich využití		pevná kladka, volná kladka, kladkostroj	
aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů		jednoduché stroje v praxi	
v jednoduchých případech určí nebo odhadne polohu těžiště	F-9-2-03	těžiště	
podle polohy těžiště vzhledem k podstavě tělesa předpoví pohyb tělesa rozliší stabilní a nestabilní rovnováhu tělesa	F-9-2-03	stabilita	
pomocí Pascalova zákona vysvětlí činnost hydraulických zařízení	F-9-3-01	Pascalův zákon hydraulický princip	
pomocí principu spojených nádob určí hladinu kapaliny	F-9-3-01	spojené nádoby	
využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	F-9-2-03 F-9-3-01	hydrostatický tlak	BAD
ukáže pokusem existenci vztlakové síly, změří vztlakovou sílu vypočítá vztlakovou sílu, která působí na těleso o známém objemu ponořené do kapaliny	F-9-2-03 F-9-3-01	vztlaková síla, Archimédův zákon	BAD
předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní	F-9-3-01	potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách	
pomocí atmosférického tlaku vysvětlí některé jevy z běžného života	F-9-2-03 F-9-3-01	atmosférický tlak	Zeměpis – atmosféra, počasí BAD

Fyzika 8. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
v jednoduchých případech určí práci ze známé síly a dráhy a vyjádří jí ve správných jednotkách	F-9-4-01	práce, značka práce, jednotky práce	
využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	F-9-4-01	výkon, značka výkonu, jednotky výkonu	
z vložené a získané práce nebo z příkonu a výkonu vypočítá účinnost a ztráty	F-9-4-01	příkon, značka příkonu, jednotky příkonu účinnost, značka účinnosti, praktické příklady	
využívá „zlaté pravidlo mechaniky“ (u jednoduchých strojů se práce vložená rovná práci získané) k řešení jednoduchých problémů	F-9-4-01	práce a jednoduché stroje	
v jednoduchých případech porovná pohybovou energii dvou těles	F-9-4-02	pohybová energie, značka pohybové energie, jednotky pohybové energie	
rozhodne, kdy má těleso větší a kdy menší polohovou energii ze změny výšky a z hmotnosti vypočítá změnu polohové energie	F-9-4-02	polohová energie, značka polohové energie, jednotky polohové energie	
na běžných jevech ukáže, kdy se polohová energie přeměňuje na pohybovou a obráceně	F-9-4-02	mechanická energie	BAD
využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	F-9-4-02	formy energie a jejich vzájemná přeměna	EMV – lidské aktivity a problémy životního prostředí

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	F-9-4-02	obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	EMV – lidské aktivity a problémy životního prostředí
pokusem ukáže, že při tření se zvětšuje teplota tělesa vysvětlí vztah mezi vnitřní energií tělesa a pohybovou a polohovou energií jeho částic; uvede nebo pokusem předvede jevy nasvědčující tomu, že při vyšší teplotě se částice pohybují rychleji	F-9-4-02	vnitřní energie, značka vnitřní energie, jednotky vnitřní energie	BAD
určí teplo, kterého je třeba k ohřátí daného množství vody o daný teplotní rozdíl určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem		teplo, značka tepla, jednotky tepla měrná tepelná kapacita	
využívá zákona zachování energie a poznatků o přeměnách a přenosu energie pro řešení jednoduchých problémů	F-9-4-02	zákon zachování energie, perpetuum mobile	
rozliší šíření tepla vedením, prouděním a zářením a ukáže je pokusem používá poznatky o šíření tepla k řešení praktických problémů, zejména k šetrnému využívání energie		tepelná výměna – vedením, prouděním, zářením	
v tabulkách najde teplotu tání nebo varu látky, rozhodne, v jakém skupenství látka za dané teploty je poznatky o tom, co ovlivňuje rychlost vypařování, používá k řešení praktických problémů využívá poznatků o změnách atmosférického tlaku a o proudění v atmosféře k vysvětlení některých jevů počasí a podnebí		změny skupenství látek: tání a tuhnutí, teplota tání vypařování a kapalnění, teplota varu sublimace a desublimace	Zeměpis – hydrosféra BAD

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
podle obrázku nebo modelu rozliší benzinový a Dieselův motor a popíše jeho funkce a části		spalovací motory	
sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu určí směr proudu v obvodu, je-li znám kladný pól zdroje	F-9-6-01	elektrický obvod	
změří elektrický proud ampérmetrem, správně zapojí ampérmetr do obvodu	F-9-6-02	elektrický proud, značka elektrického proudu, jednotka elektrického proudu, měření elektrického proudu – ampérmetr	BAD
změří elektrické napětí voltmetrem, správně zapojí voltmetr do obvodu	F-9-6-02	elektrické napětí, značka elektrického napětí, jednotka elektrického napětí, měření elektrického napětí - voltmetr	
využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů vypočítá proud, odpor nebo napětí, jsou-li známy druhé dvě veličiny	F-9-6-02	elektrický odpor, značka elektrického odporu, jednotka elektrického odporu závislost odporu na vlastnostech vodiče Ohmův zákon	BAD
zapojí několik součástek do obvodu paralelně a sériově a nakreslí schéma tohoto obvodu		sériové a paralelní zapojení spotřebičů	
určí napětí a proud v různých místech obvodu, jsou-li známy potřebné veličiny		vztahy pro napětí a proud u spotřebičů zapojených paralelně a sériově	
vypočítá výsledný odpor rezistorů zapojených do série		výsledný odpor několika rezistorů v sérii	
vypočítá výsledný odpor rezistorů zapojených paralelně		výsledný odpor několika rezistorů paralelně	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
pokusem předvede jednoduchý kmitavý pohyb		kmitavý pohyb	
změří periodu nebo frekvenci pomalého periodického děje z frekvence vypočítá periodu a naopak z grafu periodické veličiny určí její frekvenci a periodu		perioda, frekvence a její souvislost s výškou tónu jednotka frekvence hertz	
pokusem ukáže mechanické vlnění		vlnění	
najde v tabulkách nebo na Internetu rychlost zvuku v dané látce a použije ji k řešení problémů rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	F-9-5-01	zvuk a jeho vlastnosti (rychlost zvuku, podmínky šíření zvuku, odraz zvuku, rezonance, pohlcování zvuku, ozvěna) zdroje zvuku	
podle obrázku popíše funkci ucha	F-9-5-02	ucho jako přijímač zvuku	Přírodopis – smyslové orgány
posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	F-9-5-02	hluk, ochrana před hlukem	Výchova ke zdraví – tělesná a duševní hygiena BAD

Fyzika 9. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
pokusem ukáže, že okolo vodiče s proudem a v cívce vzniká magnetické pole využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem	F-9-6-04	magnetické účinky elektrického proudu, cívka	BAD
využívá prakticky poznatky o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní pokusem ukáže vznik indukovaného napětí v cívce	F-9-6-04	elektromagnetická indukce, generátor, alternátor, dynamo, transformátor	BAD
rozliší zdroje stejnosměrného proudu od střídavého	F-9-6-02	stejnosměrný a střídavý proud, jejich značky	
využívá vztahu pro transformační poměr při řešení problémů	F-9-6-04	transformační poměr pro napětí a proud	
nakreslí schéma přenosu elektrické energie z elektrárny k místům spotřeby a odůvodní nutnost přenášet energii při vysokém napětí	F-9-6-04	výroba a přenos elektrické energie ochrana před nebezpečným napětím proti zemi	
odliší ochranný vodič podle barvy izolace	F-9-6-01	ochranný, nulovací a fázový vodič	
v jednoduchých případech rozhodne, zda určité zacházení s elektrickým zařízením je bezpečné nebo ne	F-9-6-01	bezpečné zacházení s elektrickým zařízením	
odliší polovodič od vodiče a nevodiče na základě analýzy jejich vlastností	F-9-6-03	vedení proudu v polovodičích typu N a P	
zapojí správně polovodičovou diodu	F-9-6-03	volný elektron, díra, přechod PN, polovodičová dioda	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh		elektromagnetické záření a vlny zdroje záření příklady využití elektromagnetických vln a záření v praxi	
v jednoduchých případech ukáže šíření světla od světelného zdroje přes osvětlené těleso až do oka	F-9-6-05	podstata světla jako elektromagnetického vlnění světelný zdroj, paprsek	
využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí při řešení problémů a úloh	F-9-6-06	rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích	
rozloží bílé světlo na barevná světla	F-9-6-06	rozklad bílého světla hranolem	
v jednoduchých případech předpoví, jak bude vypadat stín	F-9-6-05	stín	
pomocí modelu vysvětlí měsíční fáze, zatmění Slunce a zatmění Měsíce	F-9-6-05	měsíční fáze, zatmění Slunce a Měsíce	
předpoví, jak se paprsek odrazí od zrcadla v jednoduchých případech předpoví nebo vysvětlí, co vidíme v zrcadle využívá zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	F-9-6-05	zákon odrazu zobrazení na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle	BAD
rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami rozliší spojku a rozptylku spojkou zobrazí předmět na stínítko správně používá běžné optické přístroje	F-9-6-06	zákon lomu čočky, spojky, rozptylky zobrazení tenkou spojkou a rozptylkou	BAD

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
uvědoměle dodržuje zásady hygieny zraku	F-9-6-06	stavba a funkce oka	Přírodopis – smyslové orgány Výchova ke zdraví – tělesná a duševní hygiena; BAD
rozliší jadernou reakci od chemické popíše nebezpečí radioaktivního záření (včetně radonu) a možnou ochranu proti němu	F-9-4-02	jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor	Chemie – částicové složení látek
popíše princip jaderné elektrárny a její výhody a nevýhody	F-9-4-02	jaderná elektrárna	
zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	F-9-4-02	jaderná energetika a životní prostředí	EMV – lidské aktivity a problémy životního prostředí
popíše princip a účinky jaderných zbraní	F-9-4-02	ochrana lidí před radioaktivním zářením	
správně používá základní astronomické pojmy; ukáže vztahy mezi nimi pomocí glóbusu nebo náčrtkem vysvětlí střídání dne a noci, roční období a podnebná pásma objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	F-9-7-01	sluneční soustava a její postavení ve vesmíru hlavní složky sluneční soustavy (planeta, měsíc, planetka, kometa, meteor) kosmonautika a její význam pro budoucnost lidstva	Zeměpis – Sluneční soustava
popíše základní vlastnosti Slunce, Země, Měsíce a významných planet		složení Slunce a jeho význam pro život na Zemi, měsíční fáze	Zeměpis - Měsíc
odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností		hvězda, galaxie, souhvězdí	

5.1.19 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda Chemie – 2. stupeň

Kapitola 5.1.17. až 5.1.20. VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A PŘÍRODA (Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis - 2. stupeň) – barevně vyznačené dodatky v charakteristikách a osnovách vzdělávacích předmětů byly doplněny jako odraz změn ve výuce, které přinesla realizace projektu *Zákony přírody na dosah žákům - Badatelský způsob výuky na ZŠ* (srov. také kapitola 2. 5.)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Chemie se vyučuje jako samostatný vyučovací předmět v 8. a 9. ročníku, a to v rozsahu 2 hodiny týdně. V rámci předmětu je v každém ročníku část hodin věnována laboratorním pracím. Vyučování probíhá ve specializované učebně přírodovědných předmětů s využitím interaktivní tabule a systému měření PASCO, včetně 8 žákovských měřících souprav doplněných notebookem, které umožňují práci ve skupinách.

Předmět Chemie je provázán s ostatními předměty zařazenými do vzdělávací oblasti Člověk a příroda, zejména s Fyzikou a Přírodopisem, které jsou vyučovány již od 6. ročníku.

Předmět Chemie poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší poznávání přírodních dějů probíhajících v okolním prostředí. Zaměřuje se na zkoumání přírodních pochodů z pohledu chemických látek. Poznáváním chemických vlastností běžně dostupných látek žák získává přehled o jejich možném praktickém využití, učí se bezpečně s nimi pracovat a předcházet možným ekologickým problémům.

Základní metodou je experiment-pokus. Žák kontrolovaně pozoruje reálné chování látek v běžném prostředí. Předmět využívá všech metodických forem experimentu – demonstrační, frontální i žákovský. Experiment je využíván jak v běžné vyučovací hodině, tak i v laboratorních pracích. Experimentem si žáci vytvářejí dovednost soustavně objektivně a spolehlivě pozorovat, dovednost přesně měřit, dovednost tvořit a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných jevů, dovednost analyzovat výsledky a vyvozovat z nich závěry.

V předmětu Chemie získává žák praktickou činností pracovní návyky, seznamuje se s prací podle návodu, při které musí dodržovat bezpečnostní pravidla vyplývající z povahy látek používaných při pokusu. Učí se sestavovat jednoduché pracovní postupy a samostatně si organizovat práci.

Předmět Chemie dále přispívá k prevenci závislosti na drogách a dalších návykových látkách. Seznamuje žáky s důsledky dlouhodobé konzumace alkoholických nápojů a aplikace drog.

Tento předmět se podílí na realizaci průřezového tématu Environmentální výchova: podporuje tvorbu ekologických návyků, učí odhalovat příčiny a následky globálních i místních ekologických problémů, seznamuje s ochranou životního prostředí a principem udržitelného rozvoje.

Inovace výuky na základě zkušeností z projektu „Zákony přírody na dosah žákům – badatelský způsob výuky na ZŠ“

Zkušenosti získané během tohoto projektu realizovaného na naší škole od 1. 4. 2013 do 31. 12. 2014 (srov. též kap. 2. 5. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce) nás utvrdily v přesvědčení, že výše zmíněná metoda experiment – pokus je nejvhodnější a nejefektivnější metodou pro výuku chemie. **Větší důraz nyní ale klademe na pokusy a měření prováděné samotnými žáky, a to ve škole i mimo ni (badatelský způsob výuky). Experimenty jsou přitom voleny tak, aby odkazovaly k běžné denní zkušenosti dětí.** Při výuce ještě více zdůrazňujeme, že chemie není jen školní předmět, ale věda, která nám umožní lépe pochopit svět kolem nás.

Experimenty prováděné ve výuce můžeme rozdělit na několik typů podle úrovně obtížnosti:

1. Potvrzující bádání: Žáci experimentují podle návodu pedagoga a podle jeho pokynů.

2. Strukturované bádání: Pedagog pomocí návodných otázek stanovuje cestu bádání a vede žáky experimentem. Řešení ovšem není známo a žáci k němu musí dojít sami.

3. Nasměrované bádání: Pedagog stanovuje výzkumné otázky ve spolupráci se žáky, ti sami navrhují postupy pro ověřování výzkumných problémů a hledají jejich řešení. Pedagog je v celém procesu pouze průvodcem a rádcem.

4. Otevřené bádání: Žáci samostatně hledají a stanovují výzkumné otázky, způsob a postup bádání, sami zaznamenávají a analyzují data a vyvozují závěry ze získaných důkazů.

Typ experimentu volí učitel vždy jednak podle probírané látky, ale také podle úrovně jednotlivých tříd, popř. konkrétních žáků. V ideálním případě učitel funguje pouze jako průvodce žáků, kteří sami navrhují a provádějí experimenty k vyvrácení či potvrzení stanovených hypotéz.

Tento způsob výuky významně podporují měřící senzory a další pomůcky výše zmíněného systému PASCO, neboť mj. umožňují:

- snadné a pohodlné měření v interiéru i v exteriéru
- přehlednou vizualizaci, porovnávání a uchovávání naměřených hodnot
- individualizaci výuky (systém 8 žákovských „hnízd“, kdy každá skupina pracuje se svou měřicí soupravou a na svém notebooku)

Realizovaný projekt ukázal, že takto pojatá výuka žáky nejen víc baví, ale zároveň je výrazně efektivnější než pouhé přednášení teorie občas doplněné jednoduchým demonstračním pokusem.

Očekávané výstupy, kterých dosahujeme badatelským způsobem výuky, jsou v níže uvedených tabulkách (Vzdělávací obsah předmětu chemie) označeny zkratkou BAD v posledním sloupci příslušného řádku.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k formulování vlastních závěrů
- klademe důraz na práci s různými zdroji informací, na jejich porovnávání a ověřování
- učíme žáky pomocí experimentů ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných jevů
- učíme žáky vyhledávat souvislosti, třídit jevy dle zadaných kritérií, vytváříme myšlenkové mapy

Kompetence k řešení problémů

- umožňujeme žákům diskutovat o problému, porovnat svá řešení s řešením ostatních
- směřujeme žáky k tomu, aby dovednosti a znalosti získané při výuce uplatňovali i v životě
- učíme žáky postupovat od jednoduchých příkladů ke složitějším, od typových úloh ke konkrétním příkladům
- učíme žáky pracovat na principu analogie
- vedeme žáky k praktickému ověřování řešení

Kompetence komunikativní

- poskytujeme žákům dostatek příležitostí k vyjádření vlastních myšlenek a pokládání otázek
- vedeme žáky k účelnému využívání moderních informačních a komunikačních prostředků a technologií
- učíme žáky používat tabulky, grafy a přehledné záznamy jako prostředek přesného vyjadřování
- vedeme žáky k používání výstižných formulací

Kompetence sociální a personální

- zařazujeme práci ve skupinách, žáci si v rámci skupiny vyzkoušejí různé role
- podporujeme jasné formulování pravidel chování ve třídě
- ve třídě navozujeme příjemnou pracovní atmosféru a vedeme k tomu i žáky
- dodáváme žákům sebedůvěru
- vedeme žáky k reálnému sebehodnocení

Kompetence občanské

- podporujeme tvorbu ekologických návyků
- učíme žáky odhalovat příčiny a následky globálních i místních ekologických problémů
- seznamuje žáky s významem ochrany životního prostředí a principem udržitelného rozvoje
- do výuky zařazujeme konkrétní příklady uveřejněné v tisku, na internetu apod. a učíme žáky pracovat s takto získanými informacemi

Kompetence pracovní

- seznamujeme žáky se základními pravidly ochrany zdraví při práci
- učíme žáky bezpečně a účinně používat pracovní pomůcky, nástroje a vybavení
- učíme žáky sestavovat jednoduché pracovní postupy a samostatně si organizovat práci
- vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel, plnění povinností a závazků
- učíme žáky reálně hodnotit své schopnosti a předpoklady

Kompetence digitální

- vedeme žáky ke kritické práci s informacemi, efektivní komunikaci a vzájemné spolupráci v digitálním prostředí
- vedeme žáky k tvorbě a úpravám digitálního obsahu v různých formátech a jeho sdílení s vybranými lidmi
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí klademe důraz na etické jednání, ohleduplnost a respekt k ostatním
- seznamujeme žáky s principy bezpečného chování na internetu a vedeme je k tomu, aby při práci s informacemi uplatňovali právní a etické normy spojené s využíváním převzatých zdrojů

Kompetence digitální

- ve vhodných situacích zařazujeme do výuky použití digitálních technologií, aplikací a služeb
- představujeme žákům digitální technologie nejen jako zdroj zábavy, ale jako důležitého pomocníka při komunikaci s ostatními, při práci i učení
- vedeme žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií při samostatném zpracování výukových témat či při prostém vyhledávání informací
- učíme žáky vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- hovoříme s žáky o všech rizicích, které s sebou digitální prostředí nese, učíme je dbát na zabezpečení vlastních dat a na citlivé zacházení s daty ostatních osob

Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV

POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE

Očekávané výstupy

žák

CH-9-1-01	určí společné a rozdílné vlastnosti látek
CH-9-1-02	pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-1-01p	*rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek*
CH-9-1-02p	*pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami rozpozná přeměny skupenství látek*

SMĚSI

Očekávané výstupy

žák

CH-9-2-01	rozlišuje směsi a chemické látky
CH-9-2-02	vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení
CH-9-2-03	navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi
CH-9-2-04	rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-2-01p pozná směsi a chemické látky

CH-9-2-02p rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě

CH-9-2-04p rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití, uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY

Očekávané výstupy

žák

CH-9-3-01 používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech

CH-9-3-02 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-3-02p uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky

CH-9-3-02p rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti

CHEMICKÉ REAKCE

Očekávané výstupy

žák

CH-9-4-01 rozliší a zapíše rovnicí výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání

CH-9-4-02 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-4-01p pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí

ANORGANICKÉ SLOUČENINY

Očekávané výstupy

žák

CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí

CH-9-5-02 orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-5-01p popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí

CH-9-5-02p orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem
poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem

ORGANICKÉ SLOUČENINY

Očekávané výstupy

žák

CH-9-6-01 rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
CH-9-6-02 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy
CH-9-6-03 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
CH-9-6-04 uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-6-02p zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie
CH-9-6-02p vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy
CH-9-6-04p uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě

CHEMIE A SPOLEČNOST

Očekávané výstupy

žák

CH-9-7-01 zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi
CH-9-7-02 aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe
CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-7-01p uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin
CH-9-7-03p zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Chemie 8. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
určí společné a rozdílné vlastnosti látek	CH-9-1-01	Vlastnosti látek: skupenství, hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost; vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek	Fyzika – hustota, tepelná a elektrická vodivost
pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost, posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	CH-9-1-02	Zásady bezpečné práce ve školní pracovně i v běžném životě, nebezpečné látky a přípravky (H-věty, P-věty, piktogramy) Zásady první pomoci při úrazech v laboratoři, důležitá telefonní čísla tísňového volání Vybavení chemické laboratoře	EMV – udržitelný rozvoj
rozlišuje směsi a chemické látky	CH-9-2-01	Různorodé směsi a stejnorodé roztoky	
vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	CH-9-2-02	Hmotnostní zlomek, koncentrace roztoku, roztok koncentrovaný, zředěný, nasycený, nenasycený	Matematika – zlomky, přímá úměrnost, trojčlenka
vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek, aplikuje poznatky z běžného života demonstruje závislost rozpustnosti látek na teplotě roztoku		Roztoky, rozpustnost látek Vliv teploty, míchání, plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku	BAD

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek v praxi	CH-9-2-03	Metody oddělování složek směsí – usazování, odstřeďování, filtrace, destilace, krystalizace, odpařování, sublimace, extrakce, chromatografie	
rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití; uvede příklady znečišťování vody a vzduchu změří změnu koncentrace O_2 a CO_2 v průběhu hoření	CH-9-2-04	Voda destilovaná, měkká, tvrdá, pitná, užitková, odpadní, povrchová a podzemní Vzduch – složení, čistota ovzduší, hoření Zdroje znečištění vody a vzduchu kolem nás, ozonová díra, smog	Přírodopis – vodní rostliny a živočichové, ochrana přírody EMV – lidské aktivity a životní prostředí, vztah člověka k prostředí BAD
používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech; popíše složení atomu	CH-9-3-01	Částicové složení látek – atom, molekula, atomové jádro (protony, neutrony), elektronový obal a elektrony, jeho změny v chemických reakcích Prvky, chemické sloučeniny	Fyzika – částicové složení látek
pochopí princip vzniku chemické vazby, orientuje se v jejich typech		Chemická vazba (vznik a typy)	
správně používá pojmy kation a anion, porozumí jejich vzniku		Iontové sloučeniny	
orientuje se v periodické soustavě prvků, rozpozná vybrané kovy, nekovy a polokovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti a použití	CH-9-3-02	Prvky – názvy a značky vybraných prvků Skupiny a periody v periodické soustavě prvků, řazení prvků podle protonového čísla Vybrané prvky: výskyt, vlastnosti, použití	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
rozliší a zapíše rovnicí výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých reakcí a zhodnotí jejich využívání; na základě zákona zachování hmotnosti dovede upravit chemické rovnice pomocí stechiometrických koeficientů	CH-9-4-01	Chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice	Matematika – společný násobek
provede klasifikaci chemických reakcí, změří změnu teploty v průběhu chemických reakcí, prakticky pomocí senzorů PASCO rozliší reakce exotermické a endotermické		Typy chemických reakcí (slučování, rozklad, endotermické a exotermické reakce)	BAD
se seznámí s veličinami látkové množství, molární hmotnost a látková koncentrace a dovede je aplikovat v základních chemických výpočtech		Chemické výpočty (látkové množství, molární hmotnost, látková koncentrace)	Matematika – rovnice, trojčlenka
aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a předchází jejich nebezpečnému průběhu	CH-9-4-02	Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah, povrchu chemických látek, katalýza	
porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů, oxidů, sulfidů, kyselin a hydroxidů a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	CH-9-5-01	Halogenidy, oxidy, sulfidy, hydroxidy a kyseliny– názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných zástupců	EMV – nebezpečné látky vytvořené člověkem, lidské aktivity a životní prostředí, vztah člověka k prostředí Přírodopis – nerosty
orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi změří pomocí senzoru PASCO hodnotu pH různých roztoků	CH-9-5-02	Praktická cvičení – kyselost a zásaditost roztoků, měření pH, neutralizace látek	BAD

Chemie 9. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných solí a posoudí jejich vliv na životní prostředí	CH-9-5-01	Soli kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí, názvosloví, oxidační číslo	EMV – nebezpečné látky vytvořené člověkem, lidské aktivity a životní prostředí, vztah člověka k prostředí
definuje oxidaci a redukci, provede jednoduché redoxní reakce, třídí kovy na ušlechtilé a neušlechtilé, odhadne průběh chemických reakcí podle postavení prvku v elektrochemické řadě napětí kovů, seznámí se s praktickým využitím redoxních reakcí v průmyslu		Redoxní reakce – oxidace, redukce, oxidační a redukční činidlo Elektrochemická řada napětí kovů Elektrolýza Výroby založené na redoxních reakcích	Přírodopis – rudné suroviny Fyzika – elektrolýza
vysvětlí princip elektrolýzy (pojmy elektrolyt, elektroda, katoda, anoda) popíše princip a využití galvanických článků		Elektrolýza a její využití Galvanické články, koroze	
rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	CH-9-6-01	Alkany, alkeny, alkyny, alkadieny, areny – názvosloví, tvorba vzorců, vlastnosti a použití vybraných důležitých uhlovodíků	EMV – lidské aktivity a životní prostředí
zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	CH-9-6-02	Paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva	Přírodopis – horniny a nerosty organického původu EMV – udržitelný rozvoj, recyklace, alternativní zdroje energií, lidské aktivity a životní prostředí, vztah člověka k prostředí

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek		Mimořádné události – havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek	EMV – lidské aktivity a životní prostředí
rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	CH-9-6-03	Deriváty uhlovodíků (halogenderiváty, dusíkaté deriváty, kyslíkaté deriváty) – názvosloví, vlastnosti, použití vybraných derivátů uhlovodíků	
uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů a seznámí se s jejich významem pro lidský organismus	CH-9-6-04	Přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	EMV – zodpovědnost člověka za své zdraví, výživa Přírodopis – trávicí soustava Výchova ke zdraví – zdravý způsob života a péče o zdraví
zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	CH-9-7-01	Chemický průmysl v ČR, výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, Průmyslová hnojiva	EMV – lidské aktivity a životní prostředí, vztah člověka k prostředí
aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	CH-9-7-02	Hořlaviny, význam tříd nebezpečnosti, hasební prostředky	Fyzika – tepelná výměna
orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi, jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	CH-9-7-03	Tepelně zpracovávané materiály – vápno, cement, sádra, keramika, sklo Plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace Detergenty, pesticidy a insekticidy Léčiva a návykové látky	EMV – lidské aktivity a životní prostředí, vztah člověka k prostředí Výchova ke zdraví – prevence užívání návykových látek

5.1.20 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda Přírodopis - 2. stupeň

Kapitola 5.1.17. až 5.1.20. VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A PŘÍRODA (Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis - 2. stupeň) – barevně vyznačené dodatky v charakteristikách a osnovách vzdělávacích předmětů byly doplněny jako odraz změn ve výuce, které přinesla realizace projektu *Zákony přírody na dosah žákům - Badatelský způsob výuky na ZŠ* (srov. také kapitola 2. 5.)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Přírodopis se na naší škole vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7. a 9. ročníku v rozsahu 2 hodin týdně. V 8. ročníku v sobě zahrnuje také část obsahu předmětu Výchova ke zdraví a výuka je realizována v rozsahu 3 hodin týdně. Po zavedení výuky nové informatiky, konkrétně od roku 2024/2025 bude výuka předmětu přírodopis dotována 2 hodinami v každém ročníku. Výstupy předmětu Výchova ke zdraví, které naplňujeme v rámci Přírodopisu, jsou v přehledu níže vyznačeny modře. Vyučování probíhá, pokud to technické podmínky dovolí, ve specializované učebně přírodovědných předmětů s využitím interaktivní tabule a systému měření PASCO, včetně 8 žákovských měřících souprav doplněných notebookem, které umožňují práci ve skupinách.

Vyučovací předmět Přírodopis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Spolu s Fyzikou, Chemií a Zeměpisem umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě.

Cílem výuky je poskytnout žákům základy přírodovědného poznání, seznámit je s projevy a podmínkami života, s vývojem života na Zemi. Žáci poznávají složitost a mnohotvárnost živých organismů, pochopí význam a zásady třídění organismů do taxonomických jednotek. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování místních i globálních ekosystémů, učí se uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Uvědomují si pozitivní vliv přírody na citový život člověka. Poznávají přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na tomto poznání je založeno i pochopení důležitosti přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav včetně člověka. Při studiu přírody si specifickými poznávacími metodami osvojují i důležité dovednosti (pozorovat, vyslovovat a ověřovat hypotézy, analyzovat výsledky a vyvozovat z nich závěry).

Předmět Přírodopis přispívá k realizaci těchto průřezových témat:

- **Osobnostní a sociální výchova (OSV)** – evoluce lidského chování, zvířecí a lidské komunikace, vztah k přírodnímu prostředí
- **Environmentální výchova (EMV)** – pochopení základních přírodních zákonitostí a podmínek života, tématika ekosystémů, postavení člověka v přírodě, získávání obnovitelných zdrojů surovin a energie, utváření zdravého životního stylu

Inovace výuky na základě zkušeností z projektu „Zákony přírody na dosah žákům – badatelský způsob výuky na ZŠ“

Zkušenosti získané během tohoto projektu realizovaného na naší škole od 1. 4. 2013 do 31. 12. 2014 (srov. též kap. 2. 5. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce) nás utvrdily v přesvědčení, že výše zmíněné metody studia přírody (pozorování, vyslovování a ověřování hypotéz, analýza výsledků a vyvození závěrů) doplněné ještě pokusem (experimentem) mají při studiu přírody nezastupitelné místo. **Větší důraz nyní klademe na pokusy a měření prováděné samotnými žáky, a to ve škole i mimo ni (badatelský způsob výuky). Dbáme na to, aby tyto činnosti odkazovaly k běžné denní zkušenosti dětí.** Při výuce ještě více zdůrazňujeme, že přírodopis není jen školní předmět, ale věda, která nám umožní lépe pochopit svět kolem nás.

Konkrétní činnost volí učitel vždy jednak podle probírané látky, ale také podle úrovně jednotlivých tříd, popř. konkrétních žáků. V ideálním případě učitel funguje pouze jako průvodce žáků, kteří sami navrhují a provádějí měření a experimenty k vyvrácení či potvrzení stanovených hypotéz.

Tento způsob výuky významně podporují měřící senzory a další pomůcky výše zmíněného systému PASCO, neboť mj. umožňují:

- snadné a pohodlné měření v interiéru i v exteriéru
- přehlednou vizualizaci, porovnávání a uchovávání naměřených hodnot
- individualizaci výuky (systém 8 žákovských „hnízd“, kdy každá skupina pracuje se svou měřicí soupravou a na svém notebooku)

Realizovaný projekt ukázal, že takto pojatá výuka žáky nejen víc baví, ale zároveň je výrazně efektivnější než pouhé přednášení teorie doplněné jednoduchou demonstrací některých jevů.

Očekávané výstupy, kterých dosahujeme badatelským způsobem výuky, jsou v níže uvedených tabulkách (Vzdělávací obsah předmětu přírodopis) označeny zkratkou BAD v posledním sloupci příslušného řádku.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učíme žáky pracovat s textem (učebnice, atlasy, encyklopedie)
- učíme žáky samostatně vyhledávat a třídit informace
- vedeme žáky k samostatným činnostem, které napomáhají k osvojení poznatků i k vytváření dovedností.
- motivujeme žáky k dalšímu vzdělávání, zapojujeme je do přírodovědných soutěží a biologické olympiády. Smysl a význam učení dokumentujeme na úspěších významných vědců a jejich objevech.

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k využívání dřívějších poznatků a získávání nových podnětů pro řešení problémových úloh.
- učíme žáky rozeznat problém, přemýšlet o něm, hledat informace pro jeho řešení
- učíme žáky ověřovat si správnost řešení a závěr splněného úkolu obhájit

Kompetence komunikativní
- vedeme žáky ke srozumitelnému a souvislému projevu.
- poskytujeme žákům různé příležitosti pro nácvik souvislejších projevů: připravují si krátká sdělení (referáty) o zajímavostech získaných četbou, sledováním přírodovědných filmů nebo vlastním pozorováním.
- podporujeme diskusi

Kompetence sociální a personální
- zařazujeme práci ve skupinách a ve dvojicích (především u praktických úloh)
- vedeme žáky ke vzájemné pomoci, k uplatnění vlastních znalostí a dovedností, učíme je dohodnout se společně na konečném řešení a vypracování závěru.

Kompetence občanské
- volíme témata, která přispívají k vytváření správných postojů k sobě i k okolí
- upozorňujeme žáky na ohrožené druhy živočichů a rostlin, na nutnost chránit přírodní a kulturní dědictví
- poučujeme žáky o nebezpečném vlivu některých rostlin a živočichů na naše zdraví, o virech a bakteriích, jedovatých houbách
- vyzýváme žáky ke správnému chování ke všem živým organismům, vedeme je k uvědomění si jejich význam pro vytváření krajiny a životní prostředí

Kompetence pracovní
- při pozorování organismů ve škole i v přírodě – při práci s lupou a mikroskopem, přípravě mikroskopických preparátů, pěstování rostlin, popř. chovu některých živočichů rozvíjíme pracovní dovednosti a návyky našich žáků
- připomínáme žákům správné a šetrné zacházení s přístroji i opatrnost, aby nedošlo k poškození zdraví
- vedeme žáky k vytváření správných hygienických nároků při práci s živými přírodninami
- učíme žáky zacházet s pozorovanými přírodninami při práci šetrně – neporušovat zásady ochrany přírody

Kompetence digitální
- vedeme žáky ke kritickému vyhledávání informací o pozorovaných a zkoumaných organismech a k porovnávání vyhledaných informací s informacemi v dalších zdrojích
- rozvíjíme dovednost žáků analyzovat a vyhodnocovat informace a vyvozovat z nich odpovídající závěry
- vedeme žáky k tvorbě a úpravám digitálního obsahu v různých formátech a jeho sdílení s vybranými lidmi
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí klademe důraz na etické jednání spojené s využíváním převzatých zdrojů

Nezávazná metodická doporučení

Výuka přírodopisu je zaměřena na vytváření pozitivního vztahu k přírodě. Výkladová část je průběžně doplňována aktivními metodami výuky – pozorování přírodnin, poznávání organismů, práce s atlasy a určovacími klíči, laboratorní práce, přírodovědné vycházky. Dle možností jsou zařazovány exkurze do Národního muzea, do Zoo, přednášky a besedy s přírodovědnou tématikou. Nadaní žáci se zúčastňují biologické olympiády.

Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV

OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA

Očekávané výstupy

žák

P-9-1-01 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů

P-9-1-02 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti

P-9-1-03 uvede příklady dědičnosti v praktickém životě

P-9-1-04 uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

P-9-1-01p orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života

P-9-1-04p uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka
má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích
pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka

BIOLOGIE HUB

Očekávané výstupy

žák

P-9-2-01 rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

P-9-2-01p rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků

BIOLOGIE ROSTLIN

Očekávané výstupy

žák

P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům

P-9-3-02 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin

P-9-3-03 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

P-9-3-02p rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití

P-9-3-02p uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování

P-9-3-03p rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

Očekávané výstupy

žák

P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů

P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin

P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí

P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

P-9-4-01p porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů

P-9-4-02p rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce

P-9-4-03 odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí

P-9-4-04p ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

BIOLOGIE ČLOVĚKA

Očekávané výstupy

žák

P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy

P-9-5-02 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka

P-9-5-03 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří

P-9-5-04 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

P-9-5-01p popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce

P-9-5-02p charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka

P-9-5-03p popíše vznik a vývin jedince

P-9-5-04p rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby

NEŽIVÁ PŘÍRODA

Očekávané výstupy

žák

P-9-6-01 rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek

P-9-6-02 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody

P-9-6-03 uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

P-9-6-01p pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny

P-9-6-02p rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů

P-9-6-03p na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi

ZÁKLADY EKOLOGIE

Očekávané výstupy

žák

P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi

P-9-7-02 na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému

P-9-7-03 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam

P-9-7-04 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi

P-9-7-02p objasní základní princip některého ekosystému

P-9-7-03p vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech

P-9-7-04p popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky

P-9-7-04p pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

Očekávané výstupy

žák

P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

P-9-8-01p využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu

Přehled očekávaných výstupů z části Výchova ke zdraví (OV VZ) dle RVP ZV

Očekávané výstupy žák	
VZ-9-1-01	respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě
VZ-9-1-02	vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví
VZ-9-1-03	vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví
VZ-9-1-04	posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví
VZ-9-1-05	usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví
VZ-9-1-06	vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí
VZ-9-1-07	dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky
VZ-9-1-08	uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc
VZ-9-1-09	projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce
VZ-9-1-10	samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím
VZ-9-1-11	respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví
VZ-9-1-12	respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování
VZ-9-1-13	uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým
VZ-9-1-14	vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi
VZ-9-1-15	projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc
VZ-9-1-16	uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VZ-9-1-01p chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny

VZ-9-1-03p uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím

VZ-9-1-04p, VZ-9-1-09p respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví

VZ-9-1-05p projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy

VZ-9-1-07p dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování

VZ-9-1-08p svěří se se zdravotním problémem

VZ-9-1-13p dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her

VZ-9-1-13p uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy

VZ-9-1-14p zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí

VZ-9-1-15p uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla

VZ-9-1-16p chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Přírodopis 6. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA			
rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	P-9-1-01	Projevy života Rozmanitost života – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty, názory na vznik života	EMV – základní podmínky života
popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel		Buňka-základní stavební jednotka, stavba rostlinné a živočišné buňky	
rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) nižších rostlin i bezobratlých živočichů		Základní struktura života – buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy Jednobuněčné a mnohobuněčné organismy	
vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	P-9-1-02	Rozmnožování buňky, podstata pohlavního a nepohlavního rozmnožování organismů	
uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	P-9-1-04	Viry, bakterie - výskyt, význam a praktické využití	
BIOLOGIE ROSTLIN			
rozlišuje základní znaky nižších rostlin	P-9-3-03	Jednobuněčné a mnohobuněčné řasy	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
BIOLOGIE HUB			
rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků zjistí, jaké podmínky prostředí jsou nejvhodnější pro činnost kvasinek (změří množství CO_2 při kvašení v různých podmínkách)	P-9-2-01	Houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy Houby s plodnicemi - stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami	BAD
objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků, rozpozná vybrané zástupce této skupiny		Lišejníky – stavba, symbióza, výskyt a význam	
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ			
porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	P-9-4-01	Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla. Buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování.	
rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	P-9-4-02	Vývoj, vývin a systém bezobratlých živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci, ostnokožci)	
odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	P-9-4-03	Projevy chování živočichů	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	P-9-4-04	Rozšíření, význam a ochrana živočichů - hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva	EMV – lidské aktivity a životní prostředí
ZÁKLADY EKOLOGIE			
uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	P-9-7-01	Organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím	EMV – ekosystémy, vztah člověka k prostředí
na základě příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	P-9-7-02	Populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy	EMV – ekosystémy
vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	P-9-7-03	Potravní řetězce, rovnováha v ekosystému	
uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	P-9-7-04	Ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území	EMV – lidské aktivity a životní prostředí, vztah člověka k prostředí
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY			
aplikuje praktické metody poznávání přírody	P-9-8-01	Praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (příprava mikroskopického preparátu), měření se systémem PASCO	BAD

Přírodopis 7. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA			
vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	P-9-1-02	Pohlavní a nepohlavní rozmnožování rostlin	
BIOLOGIE ROSTLIN			
odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	P-9-3-01	Stavba rostlinné buňky Anatomie a morfologie rostlin - stavba a význam jednotlivých částí těla rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod)	
vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin porovná průběh fotosyntézy na světle a ve tmě (změří množství vytvořeného kyslíku; popíše závislost koncentrace O_2 a CO_2 na světle)	P-9-3-02	Fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu a rozmnožování rostlin	BAD
rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	P-9-3-03	Systém rostlin - poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů mechorostů, kapraďorostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných), jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ			
porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	P-9-4-01	Strunatci – základní znaky, stavba těla, orgány a orgánové soustavy	
rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	P-9-4-02	Systematické rozdělení kmene strunatců na podkmeny, rozdělení obratlovců na jednotlivé třídy -kruhoústí, paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci	
odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	P-9-4-03	Vybraní zástupci jednotlivých tříd od kruhoústých až po ptáky – jejich způsob života, význam v přírodě a pro člověka	EMV – ekosystémy
zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	P-9-4-04	Hospodářsky významné druhy živočichů, péče o domestikovaná zvířata	EMV – lidské aktivity a problémy životního prostředí
ZÁKLADY EKOLOGIE			
uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	P-9-7-01	Organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím	EMV – ekosystémy, vztah člověka k prostředí
na základě příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	P-9-7-02	Populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy	EMV – ekosystémy
vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	P-9-7-03	Zařazení jednotlivých zástupců obratlovců do potravních řetězců	
uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	P-9-7-04	Ohrožené druhy živočichů. Ochrana přírody a životního prostředí.	EMV – vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a životní prostředí

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY			
aplikuje praktické metody poznávání přírody	P-9-8-01	Praktické metody poznávání přírody- pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, měření se systémem PASCO	BAD

Přírodopis 8. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA			
vysvětlí podstatu pohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	P-9-1-02	Pohlavní rozmnožování u savců	
uvede příklady dědičnosti v praktickém životě	P-9-1-03	Dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení	
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ			
porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	P-9-4-01	Savci – nejvyvinutější obratlovci – vnitřní stavba těla, orgány a orgánové soustavy	
rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	P-9-4-02	Přehled hlavních skupin savců, vybraní zástupci jednotlivých řádů savců – vejcorodí, vačnatci, hmyzožravci, letouni, hlodavci, zajíci, šelmy, ploutvonožci, kytovci, chobotnatci, lichokopytníci, sudokopytníci, primáti	
odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	P-9-4-03	Projevy chování savců, savci biomů světa – způsob života jednotlivých zástupců, přizpůsobení prostředí	EMV – ekosystémy
zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	P-9-4-04	Rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů	EMV – vztah člověka k prostředí

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
ZÁKLADY EKOLOGIE			
uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	P-9-7-01	Organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím	
na základě příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	P-9-7-02	Populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy	EMV – ekosystémy
vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	P-9-7-03	Zařazení jednotlivých zástupců savců do potravních řetězců	
uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	P-9-7-04	Ohrožené druhy živočichů. Ochrana přírody a životního prostředí.	EMV – vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a životní prostředí
BIOLOGIE ČLOVĚKA			
určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy provádí měření z oblasti fyziologie člověka (tepová frekvence, tlak, změny koncentrací O_2 a CO_2 při dýchání, spirometrie, měření pH slin)	P-9-5-01	Anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla – tkáně, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací, rozmnožovací, řídící), vyšší nervová činnost	Fyzika – ucho, oko BAD
orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	P-9-5-02	Člověk v živočišném systému, původ a vývoj člověka, lidská plemena	MKV – etnický původ
objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	P-9-5-03	Ontogeneze člověka (rozmnožování, nitroděložní vývin, porod, období života)	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	P-9-5-04	Nemoci, úrazy, prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí, závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie	OSV – psychohygiena
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY			
aplikuje praktické metody poznávání přírody	P-9-8-01	Pozorování a určování zástupců savců Práce s lupou a mikroskopem – pozorování živočišných buněk a tkání, využití trvalých preparátů Jednoduché pokusy z fyziologie člověka – měření tepové frekvence, krevního tlaku, zkouška kožní citlivosti, zkouška zraku Významní biologové a jejich objevy	BAD
ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE			
respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje, kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	VZ-9-1-11	Dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny	
respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	VZ-9-1-12	Sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální, zkušenost, promiskuita, problémy těhotenství a rodičovství mladistvých, poruchy pohlavní identity	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ			
dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	VZ-9-1-07	Výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví, poruchy příjmu potravy	OSV – psychohygiena
Uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	VZ-9-1-08	Ochrana před přenosnými chorobami – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty Ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění, preventivní a léčebná péče, odpovědné chování v situaci úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE			
samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	VZ-9-1-10	Stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a posilování duševní odolnosti	OSV – rozvoj schopností poznávání – seberegulace a sebeorganizace
dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	VZ-9-1-13	Autodestruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí namířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilní chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu	
projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	VZ-9-1-15	Ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ		Složky zdraví a jejich interakce	
vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	VZ-9-1-06	Podpora zdraví v komunitě, diskuse o vybraných tématech	OSV – hodnoty, postoje, praktická etika
posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	VZ-9-1-04	Podpora zdraví a její formy – prevence, intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví	
vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným duševním a sociálním zdravím, vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	VZ-9-1-03	Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie	

Přírodopis 9. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
NEŽIVÁ PŘÍRODA			
rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	P-9-6-01	Nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků, fyzikální a chemické vlastnosti nerostů	Chemie – anorganické sloučeniny Fyzika – hustota
rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	P-9-6-02	Vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky Pohyby litosféry, zemětřesení, sopečná činnost, tektonické jevy, činnost větru, vody a ledovců Zvětrávání, horninový cyklus	
porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě změří a porovná pH různých půdních typů vyhledá rostliny rostoucí na různých půdách		Půdy – složení, vlastnosti a význam pro výživu rostlin, hospodářský význam pro společnost Nebezpečí a příklady devastace půd, možnosti rekultivace	EMV – vztah člověka k prostředí BAD Chemie – pH, kyselost a zásaditost roztoků
rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků		Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi Geologické změny, vznik života, výskyt organismů a jejich přizpůsobování prostředí	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	P-9-6-03	Podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištění ovzduší a klimatických změn na živé organismy a člověka Mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi	
ZÁKLADY EKOLOGIE			
objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému změří množství O_2 a CO_2 v atmosféře a porovná tyto hodnoty s koncentracemi naměřenými v místnosti	P-9-7-02	Populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, rovnováha v ekosystému Voda na Zemi, atmosféra, nerostné suroviny Fosilní paliva, obnovitelné zdroje energie	EMV – ekosystémy; základní podmínky života BAD
uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	P-9-7-04	Ochrana přírody a životního prostředí, globální problémy a jejich řešení Chráněná území	EMV – lidské aktivity a životní prostředí Zeměpis – životní prostředí

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY			
aplikuje praktické metody poznávání přírody	P-9-8-01	Určování základních nerostů a hornin podle typických vlastností (pozorování lupou, využití určovacích klíčů a atlasů) Zkoumání některých fyzikálních a chemických vlastností nerostů	Fyzika – hmotnost, objem, hustota, elektrická a tepelná vodivost, magnetické vlastnosti, optické vlastnosti

5.1.21 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda Zeměpis – 2. stupeň

Kapitola 5.1.17. až 5.1.20. VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A PŘÍRODA (Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis - 2. stupeň) – barevně vyznačené dodatky v charakteristikách a osnovách vzdělávacích předmětů byly doplněny jako odraz změn ve výuce, které přinesla realizace projektu *Zákony přírody na dosah žákům - Badatelský způsob výuky na ZŠ* (srov. také kapitola 2. 5.)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět Zeměpis se vyučuje jako samostatný předmět. V 6., 7., 8. a 9. ročníku 2 hodiny týdně. Vyučování probíhá v učebnách vybavených interaktivní tabulí či dataprojektorem, popř. též s využitím systému měření PASCO, včetně 8 žákovských měřících souprav doplněných notebookem, které umožňují práci ve skupinách.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Zeměpis:

- vede k zájmu o zeměpis;
- poskytuje žákům metody a prostředky k osvojení hlavních geografických pojmů, objektů a jevů;
- vede k pochopení vlivu lidské činnosti na planetu Zemi a důsledku lidské činnosti pro život na Zemi;
- motivuje žáky pracovat s mapou (atlasem nebo turistickou mapou), glóbusem, buzolou, kompasem;
- učí žáky, jak přežít v krizových situacích (povodně, zemětřesení a sopečná činnost, pohyb v neznámém prostředí….);
- seznamuje žáky s chováním, které vede k ochraně přírody a trvale udržitelnému rozvoji;
- ukazuje možnosti využití získaných poznatků v praxi;
- soustřeďuje se na rozvoj schopností žáka individuálně i při práci ve skupinách;
- podporuje u žáků tvořivé a logické myšlení.

Předmět Zeměpis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- chemie: znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry, ….
- fyzika: sluneční soustava, vesmír, …
- přírodopis: rozšíření živočichů a rostlin, biotopy, CHKO, národní parky, ….

Mezipředmětové vztahy jsou aplikovány i na předměty z ostatních vzdělávacích oblastí:

- matematika: měřítko mapy, převody jednotek, práce s grafy, diagramy,…
- ICT: zdroj aktuálních informací a jejich zpracování
- dějepis: kultura národů, historie států,…

Předmět Zeměpis přispívá k realizaci průřezových témat **Výchova demokratického občana (VDO)** (občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie), **Environmentální výchova (EMV)** (ekosystémy, základní podmínky života, problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí, **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)** (objevování Evropy, světa), **Multikulturní výchova (MKV)** (kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita, principy solidarity).

Inovace výuky na základě zkušeností z projektu „Zákony přírody na dosah žákům – badatelský způsob výuky na ZŠ“

Na základě zkušeností získaných během tohoto projektu realizovaného na naší škole od 1. 4. 2013 do 31. 12. 2014 (srov. též kap. 2. 5. Dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráce) byla inovována výuka zeměpisu. **Měřicí systém PASCO umožňuje nové pojetí výuky některých zeměpisných témat (např. počasí, orientace a vytváření tras v mapách, kvalita vody, atmosférický tlak). Při probírání těchto témat klademe podstatně větší důraz na pozorování a měření prováděné samotnými žáky, a to ve škole i mimo ni (badatelská výuka). Dbáme na to, aby tyto činnosti odkazovaly k běžné denní zkušenosti dětí.** Při výuce ještě více zdůrazňujeme, že zeměpis není jen školní předmět, ale věda, která nám umožní lépe pochopit svět kolem nás.

Konkrétní činnost volí učitel vždy jednak podle probírané látky, ale také podle úrovně jednotlivých tříd, popř. konkrétních žáků. V ideálním případě učitel funguje pouze jako průvodce žáků, kteří sami navrhují a provádějí měření k vyvrácení či potvrzení stanovených hypotéz.

Tento způsob výuky významně podporují měřící senzory a další pomůcky výše zmíněného systému PASCO, neboť mj. umožňují:

- snadné a pohodlné měření v interiéru i v exteriéru
- přehlednou vizualizaci, porovnávání a uchovávání naměřených hodnot
- individualizaci výuky (systém 8 žákovských „hnízd“, kdy každá skupina pracuje se svou měřicí soupravou a na svém notebooku)

Realizovaný projekt ukázal, že takto pojatá výuka žáky nejen víc baví, ale zároveň je výrazně efektivnější než pouhé přednášení teorie doplněné jednoduchou demonstrací některých jevů.

Očekávané výstupy, kterých dosahujeme badatelským způsobem výuky, jsou v níže uvedených tabulkách (Vzdělávacím obsah předmětu zeměpis) označeny zkratkou BAD v posledním sloupci příslušného řádku.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učíme žáky na základě práce s mapou zpracovávat informace v ní obsažené, ty třídit a vyvozovat obecně platné závěry;
- učíme žáky aktivně a samostatně vyhledávat aktuální informace a zapojovat je do výuky;
- podporujeme využití více možností řešení pro zpracování úkolů a hledání různých cest ke správným výsledkům;
- vedeme žáky k aktivnímu hodnocení jejich práce a k poučení se z vlastních chyb.

Kompetence k řešení problémů

- podporujeme využívání předešlých zkušeností k řešení zadaných problémů, stejně jako hledání nových způsobů řešení;
- vedeme žáky k ověřování správnosti výsledků;
- učíme žáky hledat nová řešení zadaných úkolů na základě nově získaných informací (encyklopedie, internet) a využívat jich v praxi;
- učíme žáky využívat svých předností při řešení zadaných problémů ve skupinové práci, ale i při práci samostatné.

Kompetence komunikativní

- podporujeme aktivní komunikaci při skupinové práci a snahu společně s ostatními hledat řešení zadaných problémů;
- učíme žáky prezentovat své výsledky, aktivně odpovídat na otázky k danému tématu, oponovat a přijmout kritiku své práce;
- učíme žáky užívat správně odborné názvosloví.

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k odpovědnosti za práci celé skupiny, učíme je prosazovat svůj názor ve skupině;
- učíme žáky využívat svých předností pro dosažení co nejlepších výsledků při práci ve skupině;
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování;
- vedeme žáky k pomoci slabším členům skupiny při pochopení a zpracování zadaného úkolu;
- učíme žáky respektovat názory druhých, poučit se z nich, aktivně argumentovat a obhajovat svůj názor.

Kompetence občanské

- učíme žáky chránit své zdraví a zdraví svých spolužáků, v případě úrazu jim pomoci nebo zavolat na pomoc dospělého;
- seznamujeme žáky se základními pravidly, jak udržovat kvalitní životní prostřední, jak chránit přírodu a základními tezemi trvale udržitelného života.

Kompetence pracovní

- vyžadujeme svědomité vykonávání zadané práce
- podporujeme hodnocení výsledky vlastní práce i z hlediska ochrany zdraví a životního prostředí.

Kompetence digitální

- ve vhodných situacích zařazujeme do výuky použití digitálních technologií, aplikací a služeb
- představujeme žákům digitální technologie nejen jako zdroj zábavy, ale jako důležitého pomocníka při komunikaci s ostatními, při práci i učení
- vedeme žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií při samostatném zpracování výukových témat či při prostém vyhledávání informací
- učíme žáky vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- hovoříme s žáky o všech rizicích, které s sebou digitální prostředí nese, učíme je dbát na zabezpečení vlastních dat a na citlivé zacházení s daty ostatních osob

Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

Očekávané výstupy

žák

Z-9-1-01	organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů
Z-9-1-02	používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

Z-9-1-02p	*rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii*

PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ

Očekávané výstupy

žák

Z-9-2-01	prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů
Z-9-2-02	rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu
Z-9-2-03	porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

Z-9-2-01p	*objasní důsledky pohybů Země*
Z-9-2-03p	*uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost*
Z-9-2-03p	*uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu*

REGIONY SVĚTA

Očekávané výstupy

žák

Z-9-3-01 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny

Z-9-3-02 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států

Z-9-3-03 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

Z-9-3-01p vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány

Z-9-3-02p rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů

Z-9-3-02p charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ

Očekávané výstupy

žák

Z-9-4-01 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace

Z-9-4-02 posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel

Z-9-4-03 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje

Z-9-4-04 porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit

Z-9-4-05 porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků

Z-9-4-06 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

Z-9-4-02p uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel

vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Očekávané výstupy

žák

Z-9-5-01 porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin

Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)

Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

Z-9-5-01p umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin

Z-9-5-02p uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek

Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

ČESKÁ REPUBLIKA

Očekávané výstupy

žák

Z-9-6-01 vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy

Z-9-6-02 hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu

Z-9-6-03 hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu

Z-9-6-04 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit

Z-9-6-05 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

Z-9-6-01p vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy

Z-9-6-02p charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu

Z-9-6-03p určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy

Z-9-6-03p rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost

Z-9-6-03p uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva

Z-9-6-04p vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

Očekávané výstupy

žák

Z-9-7-01	ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
Z-9-7-02	aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny
Z-9-7-03	uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

Z-9-7-01	*ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu*
Z-9-7-03p	*uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě*

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Zeměpis 6. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
má přehled o geografických zdrojích dat a aktivně je využívá	Z-9-1-01	geografické informační zdroje	
se orientuje v základní kosmické terminologii		vesmír	
zná hlavní mezníky dobývání vesmíru		dobývání vesmíru	
zhodnotí postavení Země ve Sluneční soustavě a jeho vliv na životní podmínky na Zemi		Sluneční soustava	
srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy Sluneční soustavy		planety	
na základě předložených důkazů zhodnotí tvar planety Země a popíše její další vybrané vlastnosti Země	Z-9-2-01	vlastnosti Země: tvar, plocha, zploštění hmotnost	
popíše základní pohyby planety Země a zhodnotí vliv těchto pohybů na život lidí a organismů	Z-9-2-01	pohyby Země, střídání dne a noci, zatmění, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, datová hranice	fyzika – čas občanská výchova - kalendář
názorně předvede interakci slapových sil Země, Slunce a Měsíce a zhodnotí vliv těchto sil na život na Zemi		měsíční fáze, slapové jevy	
používá s porozuměním geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	Z-9-1-02	plán, mapa, mapové prvky (měřítko, legenda, značky, vrstevnice), základní topografické útvary	matematika – poměr

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
posoudí vhodnost využití jednotlivých druhů map v různých modelových situacích na základě jejich měřítka a obsahu	Z-9-1-02	členění map podle měřítka a obsahu	
čte a přiměřeně interpretuje informace z map a plánů	Z-9-1-02	orientace v terénu, základy praktické topografie, určování světových stran, azimut	
porovnává současné a staré mapy a vyhodnocuje změny v krajině, které proběhly v čase	Z-9-7-02	práce se starou mapou, změny v krajině	
ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	Z-9-1-02 Z-9-7-01	světové strany, orientační body, navigační přístroje, orientace mapy	
aktivně pracuje s různými přístroji, které slouží k orientaci a navigaci v terénu a dokáže je použít k pohybu v terénu a měření trasy	Z-9-1-02 Z-9-7-02	orientace v terénu, azimut, práce s mapou, buzolou, včetně mapových a navigačních aplikací, GPS	BAD
odhadne vzdálenost v krajině a výšku objektů v terénu	Z-9-7-02	odhad vzdálenosti a výšky	
vytvoří zjednodušený plán/mapu dané oblasti	Z-9-7-02	tvorba plánu/mapy	
zná zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině a dokáže je uplatňovat v praxi	Z-9-7-03	bezpečnost při pohybu a pobytu v krajině, nezbytná výstroj a výzbroj pro pohyb a pobyt v krajině	
uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	Z-9-7-03	chování a jednání v mimořádných situacích (požár, povodeň, zemětřesení, orkán)	
provádí měření vzdáleností na mapách malého měřítka a glóbu a hodnotí klady a zápory využití těchto kartografických pomůcek	Z-9-1-02	glóbus, zkreslení na mapách, mapové zobrazení	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
orientuje se v zeměpisné síti rovnoběžek a poledníků a využívá zeměpisné souřadnice při určování zeměpisné polohy	Z-9-1-02	zeměpisná síť, rovnoběžky a poledníky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti	
rozlišuje přírodní a socioekonomické prvky krajinné sféry a je si vědom jejich vzájemných vazeb a podmíněností	Z-9-2-02 Z-9-5-02	přírodní a socioekonomické prvky krajinné sféry	EMV – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí
Porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin	Z-9-5-01	znaky a funkce krajin	
zjednodušeně popíše vznik a vývoj planety Země	Z-9-2-02	vznik a vývoj planety Země, stratigrafie Země	
vytvoří nákres stavby zemského tělesa a dokáže popsat vlastnosti a funkce jednotlivých částí	Z-9-2-02	stavba zemského tělesa	
definuje deskovou tektoniku a uvede důkazy o pohybu litosférických desek	Z-9-2-02	litosféra, desková tektonika, litosférické desky	přírodopis – geologie
popíše základní druhy pohybu litosférických desek a uvede příklady, kde se s nimi můžeme setkat	Z-9-2-02	pohyby litosférických desek	
ukáže a pojmenuje na mapě vybrané litosférické desky	Z-9-2-02	rozmístění litosférických desek na Zemi	
popíše mechanismus tvorby zemského povrchu a jeho možné pozitivní a negativní dopady na přírodu a lidskou společnost	Z-9-2-03 Z-9-5-03	endogenní činitelé: zemětřesení, sopečná činnost, vrásnění, kerná činnost	EMV – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí
popíše mechanismus dotváření a zarovnávání zemského povrchu a jeho možné pozitivní a negativní dopady na přírodu a lidskou společnost	Z-9-2-03 Z-9-5-03	exogenní činitelé: voda, vítr, organismy, člověk	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
hodnotí vzájemné interakce endogenních a exogenních činitelů	Z-9-2-03	endogenní a exogenní činitelé	
rozlišuje mezi horizontální a vertikální členitostí a klasifikuje jednotlivé tvary zemského povrchu	Z-9-2-02	horizontální a vertikální členitost	
zná složení atmosféry, její funkce a dokáže ji členit na základní vrstvy	Z-9-2-02	složení, funkce a vrstvy atmosféry	EMV – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí
zná hlavní přirozené i antropogenní zdroje znečištění ovzduší a hodnotí jejich klady a zápory, navrhuje řešení	Z-9-2-02 Z-9-5-03	znečištění ovzduší	
měří a vyhodnocuje kvalitu ovzduší v dané lokalitě	Z-9-2-02 Z-9-7-02	znečištění ovzduší	BAD
definuje základní meteorologické pojmy a prvky a provádí jejich měření v dané lokalitě	Z-9-2-02 Z-9-7-02	počasí, meteorologické prvky: teplota a tlak vzduchu, srážky, oblačnost, směr a rychlost větru	BAD přírodopis – počasí ve vztahu k životu
načrtne a popíše obecné schéma oběhu vzduchu v atmosféře a objasní, jak vzniká vítr	Z-9-2-02	oběh vzduchu v atmosféře	
ukáže na mapě v jakých oblastech se vyskytují pravidelné či sezónní větry a zhodnotí jejich vliv na fungování přírody a lidskou společnost	Z-9-2-02	pasáty, monzuny	
aktivně používá meteorologické aplikace a dokáže interpretovat jejich obsah	Z-9-2-02 Z-9-1-01	předpověď počasí, meteorologické aplikace	
popíše rozdíl mezi meteorologií a klimatologií a lokalizuje na mapě základní podnebné pásy	Z-9-2-02	podnebí, podnebné pásy	
vysvětlí jak přírodní jevy a činnost člověka ovlivňují změnu klimatu a zhodnotí dopady těchto změn na vybrané oblasti světa	Z-9-5-03	klimatické změny, globální oteplování, tání ledovců, změna výše hladiny světových oceánů	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
zná rozložení vodních zásob na Zemi a popíše vlastními slovy malý a velký koloběh vody v krajině a vytvoří zjednodušený náčrtek těchto procesů	Z-9-2-02	hydrosféra, malý a velký koloběh vody	EMV – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí
lokalizuje na mapě světové oceány a jejich vybrané části	Z-9-2-02 Z-9-3-01	světový oceán	
lokalizuje na mapě hlavní trasy mořských proudů a zhodnotí jejich vliv na vybrané světové regiony	Z-9-2-02	mořské proudy	
vytvoří schéma členění pevninské vody a popíše jednotlivé části tohoto schématu	Z-9-2-02	členění pevninské vody	
vytvoří obecné schéma vodního toku a popíše jeho jednotlivé části a jevy, které jsou pro tyto části typické	Z-9-2-02	členění vodního toku	
definuje základní hydrologické pojmy a dokáže uvést a lokalizovat konkrétní příklady na mapě	Z-9-2-02	hlavní tok, povodí, úmoří, rozvodí, průtok	
zhodnotí důsledky nedostatku vody či naopak jejího nadměrného množství na život lidí na Zemi	Z-9-2-02 Z-9-7-02	sucho, záplavy	
pracuje s klimadiagramy, které dokáže nejen interpretovat, ale zároveň je také na základě dat sestavit	Z-9-1-01	klimadiagramy	
popíše vznik půdy, její složky a zhodnotí význam humusu v půdě pro zemědělskou činnost člověka	Z-9-2-02	pedosféra	EMV – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí přírodopis - půdotvorní činitelé

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
vysvětlí rozdíl mezi půdním typem a druhem na konkrétních příkladech	Z-9-2-02	půdní typy a druhy	
vysvětlí vlastními slovy, jak dochází k erozi půdy a navrhne řešení zmírňující tento proces	Z-9-2-02 Z-9-5-03	půdní eroze	
popíše faktory, které mají vliv na vznik různých typů přírodních krajin a jejich rozmístění na Zemi	Z-9-2-02 Z-9-5-01 Z-9-5-02	šířková pásmovitost, výšková stupňovitost	
lokalizuje na mapě světa oblasti významných biomů, zhodnotí jejich přírodní podmínky a uvede zástupce fauny a flóry s nimiž se na jejich území lze setkat	Z-9-2-02 Z-9-5-01 Z-9-5-02	významné biomy, světový oceán, Antarktida, Arktida	EMV – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí

Zeměpis 7. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
má přehled o geografických zdrojích dat a aktivně je využívá k tvorbě textů, tabulek, grafů, které dále interpretuje	Z-9-1-01	geografické informační zdroj	
z dostupných statistických dat vyčte přibližný aktuální stav světové populace a zhodnotí jeho historický a možný budoucí vývoj	Z-9-4-01	vývoj světová populace	
popíše přírodní a socioekonomické faktory, které mají významný vliv na rozmístění světové populace		rozmístění světové populace, hustota zalidnění	
lokalizuje na mapě centra hlavních světových náboženství a zhodnotí jejich myšlenkové průniky a případné rozdíly		světová náboženství	MKV – kulturní diference, etnický původ, multikulturalita OSV – morální rozvoj (hodnoty, postoje, praktická etika)
porovnává a člení státy světa na základě podobných a odlišných znaků	Z-9-4-05	členění států podle struktury obyvatelstva, zeměpisné polohy, politického systému a moci, typu státního zřízení, státního uspořádání	VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování občanská výchova – typy států, demokracie
orientuje se v základní terminologii geografie sídel	Z-9-4-02	základní pojmy geografie sídel: vesnice, město, velkoměsto, aglomerace, konurbace, megalopolis, slum	
zhodnotí vliv přírodních a socioekonomických faktorů na vývoj a funkci sídel	Z-9-4-02	funkce sídel, urbanizace, suburbanizace	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
lokalizuje na mapě světa světadíly a srovnává jejich základní charakteristiky	Z-9-3-01	světadíly: poloha, rozloha, horizontální členitost	
s využitím mapy popíše polohu a přírodní podmínky Afriky a zhodnotí jejich vliv na rozmístění obyvatelstva a sídel	Z-9-3-02	Afrika: poloha, horizontální členitost, vertikální členitost, vodstvo, podnebí, vegetační pásy	
člení území Afriky do makroregionů a lokalizuje je na mapě	Z-9-3-02	makroregiony Afriky	
s využitím map a informačních zdrojů popíše přírodní a socioekonomické podmínky vybraných makroregionů Afriky	Z-9-3-02	makroregiony Afriky	VMEGS – objevujeme Evropu a svět
lokalizuje na politické mapě vybrané státy a města nacházející se na území Afriky	Z-9-3-01	politická mapa Afriky	
s využitím map a informačních zdrojů provede stručnou charakteristiku vybraných modelových států Afriky a zhodnotí, jaké změny ve vybraných zemích nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou případných zásadních změn v nich	Z-9-3-02 Z-9-3-03	charakteristika vybraných států Afriky: historie, kolonizace a dekolonizace, problémy, jádrové a periferní oblasti, potenciál, přírodní a kulturní bohatství	EMV – lidské aktivity a problémy životního prostředí MKV – multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity dějepis – dekolonizace
s využitím mapy popíše polohu a přírodní podmínky Ameriky a zhodnotí jejich vliv na rozmístění obyvatelstva a sídel	Z-9-3-02	Amerika: poloha, horizontální členitost, vertikální členitost, vodstvo, podnebí, vegetační pásy	
člení území Ameriky do makroregionů a lokalizuje je na mapě	Z-9-3-02	makroregiony Ameriky	
s využitím map a informačních zdrojů popíše přírodní a socioekonomické podmínky vybraných makroregionů Ameriky	Z-9-3-02	makroregiony Ameriky	VMEGS – objevujeme Evropu a svět
lokalizuje na politické mapě vybrané státy a města nacházející se na území Ameriky	Z-9-3-01	politická mapa Ameriky	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
s využitím map a informačních zdrojů provede stručnou charakteristiku vybraných modelových států Ameriky a zhodnotí, jaké změny ve vybraných zemích nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou případných zásadních změn v nich	Z-9-3-01 Z-9-3-02 Z-9-3-03	charakteristika vybraných států Ameriky: historie, kolonizace, problémy, jádrové a periferní oblasti, potenciál, přírodní a kulturní bohatství	EMV – lidské aktivity a problémy životního prostředí MKV – multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity
lokalizuje území Austrálie a Oceánie na mapě	Z-9-3-02	Austrálie a Oceánie	
s využitím map a informačních zdrojů popíše přírodní a socioekonomické podmínky Austrálie, Nového Zélandu a vybraných států Oceánie	Z-9-3-01 Z-9-3-02 Z-9-3-03	charakteristika Austrálie, Nového Zélandu a vybraných států Oceánie: přírodní a socioekonomické podmínky, historie, kolonizace, problémy, jádrové a periferní oblasti, potenciál, přírodní a kulturní bohatství	

Zeměpis 8. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
má přehled o geografických zdrojích dat a aktivně je využívá k tvorbě textů, tabulek, grafů, které dále interpretuje	Z-9-1-01	geografické informační zdroje	
s využitím mapy popíše polohu a přírodní podmínky Asie a zhodnotí jejich vliv na rozmístění obyvatelstva a sídel	Z-9-3-02	Asie: poloha, horizontální členitost, vertikální členitost, vodstvo, podnebí, vegetační pásy	
člení území Asie do makroregionů a lokalizuje je na mapě	Z-9-3-02	makroregiony Asie	
s využitím map a informačních zdrojů popíše přírodní a socioekonomické podmínky vybraných makroregionů Asie	Z-9-3-02	makroregiony Asie	VMEGS – objevujeme Evropu a svět
lokalizuje na politické mapě vybrané státy a města nacházející se na území Asie	Z-9-3-01	politická mapa Asie	
s využitím map a informačních zdrojů provede stručnou charakteristiku vybraných modelových států Asie a zhodnotí, jaké změny ve vybraných zemích nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou případných zásadních změn v nich	Z-9-3-01 Z-9-3-02 Z-9-3-03	charakteristika vybraných států Asie: historie, kolonizace a dekolonizace, problémy, jádrové a periferní oblasti, potenciál, přírodní a kulturní bohatství	EMV – lidské aktivity a problémy životního prostředí MKV – multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity dějepis – dekolonizace
s využitím mapy popíše polohu a přírodní podmínky Evropy a zhodnotí jejich vliv na rozmístění obyvatelstva a sídel	Z-9-3-02	Evropa: poloha, horizontální členitost, vertikální členitost, vodstvo, podnebí, vegetační pásy	
člení území Evropy do makroregionů a lokalizuje je na mapě	Z-9-3-02	makroregiony Evropy	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
s využitím map a informačních zdrojů popíše přírodní a socioekonomické podmínky vybraných makroregionů Evropy	Z-9-3-02	makroregiony Evropy	VMEGS – objevujeme Evropu a svět
lokalizuje na politické mapě vybrané státy a města nacházející se na území Evropy	Z-9-3-01	politická mapa Evropy	
s využitím map a informačních zdrojů provede stručnou charakteristiku vybraných modelových států Evropy a zhodnotí, jaké změny ve vybraných zemích nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou případných zásadních změn v nich	Z-9-3-01 Z-9-3-02 Z-9-3-03	charakteristika vybraných států Evropy: historie, kolonizace, problémy, jádrové a periferní oblasti, potenciál, přírodní a kulturní bohatství	EMV – lidské aktivity a problémy životního prostředí MKV – multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity
uvede historické milníky evropské integrace, zhodnotí pozitiva a negativa členství v Evropské unii	Z-9-4-05	evropská integrace, Evropská unie	VMEGS – jsme Evropané dějepis – hospodářské a politické sjednocování občanská výchova – Evropská unie

Zeměpis 9. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
má přehled o geografických zdrojích dat a aktivně je využívá k tvorbě textů, tabulek, grafů, které dále interpretuje	Z-9-1-01	geografické informační zdroje	
vymezí a lokalizuje na mapě místní region	Z-9-6-01	místní region: Dolnobřežansko - poloha, vztahy k okolním regionům	
vymezí a lokalizuje na mapě místní region	Z-9-6-01	místní region: Dolnobřežansko - poloha, vztahy k okolním regionům	
zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu	Z-9-6-02	místní regoin: Dolnobřežansko - přírodní a socioekonomické charakteristiky, specifika místního regionu, podmínky pro jeho další rozvoj (potenciál a bariéry)	
lokalizuje Česko na mapě, zhodnotí zeměpisnou polohu, rozlohu a tvar Česka a srovnává tyto charakteristiky s dalšími vybranými státy	Z-9-6-03	Česko: poloha, rozloha, tvar – pozitiva, negativa, srovnání	
s využitím mapových podkladů popíše historický vývoj státního území České republiky	Z-9-6-03	Česko: vývoj státního území	
popíše vývoj reliéfu Česka, lokalizuje na mapě vybraná pohoří a nížiny a zařadí je do jednotlivých soustav a horopisných celků	Z-9-6-03	Česko: vertikální členitost	
charakterizuje vodstvo Česka a lokalizuje na mapě významné vodní toky a plochy	Z-9-6-03	Česko: vodstvo	
vymezí faktory ovlivňující podnebí Česka	Z-9-6-03	Česko: podnebí	
zhodnotí, jak přírodní faktory ovlivňují rozmístění obyvatelstva a hospodářskou činnost v Česku	Z-9-6-03 Z-9-6-04	Česko: vliv přírodních faktorů na rozmístění obyvatelstva a hospodářské činnosti	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
zná pravidla chování ve zvláště chráněných územích Česka, vymezí kategorie zvláště chráněných území a vybraná zvláště chráněná území lokalizuje na mapě	Z-9-6-04 Z-9-5-03	Česko: zvláště chráněná území	EMV – ekosystémy, lidské aktivity a problémy životního prostředí
s využitím statistických dat hodnotí současný demografický vývoj Česka a srovnává jej s dalšími vybranými státy	Z-9-1-01 Z-9-6-03	Česko: demografický vývoj – počet obyvatel, přirozený přírůstek, věková struktura, migrace	
popíše sídelní strukturu Česka, vysvětlí základní funkce sídel a zhodnotí proces urbanizace a suburbanizace na příkladu místního regionu	Z-9-6-02 Z-9-6-03	Česko: sídelní struktura	
zhodnotí transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní a projevy a dopady	Z-9-6-03	Česko: transformační procesy a jejich projevy a dopady	
lokalizuje na mapě a popíše rozmístění a význam hospodářských aktivit na území Česka	Z-9-6-03 Z-9-6-04	Česko: hlavní těžební, průmyslové a zemědělské oblasti	
s využitím statistických dat hodnotí změny ve struktuře národního hospodářství České republiky	Z-9-6-03	Česko: sektorová a odvětvová struktura hospodářství, postavení služeb	
zhodnotí hospodářské postavení Česka v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu	Z-9-6-03 Z-9-6-05	Česko: hospodářské postavení Česka v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce	
popíše administrativní členění Česka s ohledem na současnost a minulost	Z-9-6-03	Česko: administrativní členění	
lokalizuje na mapách jednotlivé kraje Česka a jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	Z-9-6-04	Česko: kraje, jádrové a periferní oblasti	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
na vybraných příkladech zhodnotí přínos a význam euroregionů, lokalizuje vybrané euroregiony nacházející se na území Česka	Z-9-6-03	euroregiony	
lokalizuje na mapě a charakterizuje hlavní oblasti cestovního ruchu v Česku, zhodnotí potenciál a bariéry cestovního ruchu v Česku	Z-9-6-03 Z-9-6-04	Česko: cestovní ruch, potenciál a bariéry	
lokalizuje na mapě hlavní dopravní cesty na území Česka, hodnotí jejich hustotu, úroveň a napojení na evropskou síť dopravních cest	Z-9-6-03 Z-9-6-04	Česko: doprava	
uvádí příklady členství Česka ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států, hodnotí klady a případné zápory, které Česku z těchto členství plynou	Z-9-6-05	členství Česka ve světových nadnárodních a mezinárodních institucích, organizacích a integracích států – klady a zápory – EU, NATO, OSN	občanská výchova – členství Česka v mezinárodních organizacích
srovnává kraje České republiky na základě přírodních a socioekonomických podmínek	Z-9-6-04	Česko: kraje	
s využitím statistických dat hodnotí současný demografický vývoj světa a srovnává demografické charakteristiky vybraných států	Z-9-4-01	světová populace: rozmístění, základní demografické ukazatele	
popíše vliv přírodních a socioekonomických podmínek na proces migrace a lokalizuje na mapě hlavní současné migrační toky	Z-9-4-01	migrace	OSV – morální rozvoj (hodnoty, postoje, praktická etika)občanská výchova – lidská práva
hodnotí na základě různých ukazatelů úroveň vyspělosti států a provádí srovnání vybraných zemí	Z-9-4-03	ekonomické a společenské ukazatele, vyspělé a postupně se rozvíjející státy	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
pojmenuje obecné základní geografické znaky a funkce sídel a popíše, jaký vliv mají na rozvoj sídel přírodní a socioekonomické podmínky	Z-9-4-02	geografie sídel	
porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	Z-9-4-05	významné světové politické a hospodářské organizace a seskupení	
lokalizuje na mapě hlavní současná a potenciální světová ohniska napětí, popíše hlavní současné geopolitické změny a na vybraných příkladech zhodnotí důvody a dopady válečných konfliktů	Z-9-4-06	ohniska napětí ve světě, geopolitické změny	MKV – kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity
popíše obecně sektorovou a odvětvovou strukturu světového hospodářství a u vybraných států provede její srovnání	Z-9-4-03 Z-9-4-04	světové hospodářství: sektorová a odvětvová struktura – zemědělství, průmysl, služby, doprava	
lokalizuje na mapě a srovnává jádrové a periferní oblasti světového hospodářství	Z-9-3-01 Z-9-4-03	jádrové a periferní oblasti světového hospodářství, hlavní světové surovinové a energetické zdroje	
zhodnotí potenciál vybraných lokalit z hlediska cestovního ruchu a lokalizuje na mapě hlavní oblasti cestovního ruchu	Z-9-4-03	cestovní ruch	občanská výchova – kulturní dědictví
popíše příčiny procesu globalizace a zhodnotí jeho vliv na současné územní rozmístění hospodářských aktivit ve světě a jeho klady a zápory	Z-9-4-04	globalizace, mezinárodní dělba práce	dějepis – problémy a výzvy současného světa občanská výchova – globalizace

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
zhodnotí vliv člověka na životní prostředí, hledá možná řešení ekologických problémů, provádí praktická měření v oblasti místního regionu	Z-9-5-03	ekologie, problémy životního prostředí	BAD EMV – lidské aktivity a problémy životního prostředí občanská výchova – ekologické chování domácností, globální problémy

5.1.22 Vzdělávací oblast: Umění a kultura Hudební výchova – 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět Hudební výchova se vyučuje v 1. – 5. ročníku jako samostatný předmět v rozsahu 1 hodina týdně.

Výuka probíhá většinou ve třídě.

Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova se utváří estetický vztah žáků k hudbě a umění, posiluje se aktivita a tvořivost žáků, navozuje se optimistický vztah ke skutečnosti. Výuka přispívá i k formování vztahů ve třídě, neboť hudbu je možno chápat jako specifický prostředek komunikace.

Těžištěm výuky je zpěv žáků, zaměřený na lidové písně i dětmi oblíbené písně umělé. Hudební výchova se uskutečňuje prostřednictvím pěveckých, instrumentálních, poslechových a hudebně pohybových činností, které se navzájem prolínají a doplňují. Do činností ve výuce zapojujeme co nejvíce žáků, přičemž respektujeme jejich individuální schopnosti.

Vztah žáků k hudbě je podporován pořádáním či návštěvami výchovných koncertů. Své hudební nadání mohou žáci dále rozvíjet i při mimoškolních aktivitách. Zpěv může být samozřejmě zařazován do výuky kteréhokoliv předmětu, může výuku motivovat a zpestřovat, přinášet dobrou náladu.

Předmět Hudební výchova přispívá k realizaci průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova** (především rozvoj kreativity).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- podporujeme samostatnost a tvořivost
- učíme žáky vnímat hudbu jako specifický způsob poznávání světa
- uplatňujeme individuální přístup k žákům, respektujeme jejich možnosti a pomáháme jim rozvinout jejich talent
- podporujeme důvěru žáků ve vlastní schopnosti

Kompetence k řešení problémů

- motivujeme žáky k dokončování započatých úkolů
- podporujeme hledání vhodných způsobů realizace a prezentace zadaných úkolů
- podporujeme hledání několika různých variant zpracování zadaného tématu
- učíme žáky nebát se problémů, umět využít získaných vědomostí a dovedností při
- jejich řešení
- motivujeme žáky k dosažení cíle

Kompetence komunikativní

- poskytujeme žákům dostatek příležitostí k vyjádření vlastního názoru a myšlenek
- učíme žáky naslouchat myšlenkám a názorům druhých lidí, rozvíjíme schopnost empatie

- podporujeme přátelské vztahy ve třídě, spoluvytváříme příjemnou pro tvorbu podnětnou atmosféru
- učíme žáky chápat jazyk umění jako svébytný prostředek komunikace

Kompetence sociální a personální

- zařazujeme práci ve skupinách
- podporujeme jasné formulování pravidel chování ve třídě a ve skupině
- ve třídě navozujeme příjemnou pracovní atmosféru a vedeme k tomu i žáky
- učíme žáky respektovat ostatní, chovat se k nim s ohleduplností, úctou a důvěrou
- učíme žáky umět pomoci i požádat o pomoc ostatní
- dodáváme žákům sebedůvěru

Kompetence občanské

- vedeme žáky k vzájemné toleranci
- probouzíme a podporujeme u žáků schopnost empatie
- vedeme žáky k ocenění a ochraně kulturního dědictví

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel, plnění povinností a závazků
- učíme žáky reálně hodnotit své schopnosti a předpoklady

Kompetence digitální

- ve vhodných situacích zařazujeme do výuky použití digitálních technologií, aplikací a služeb
- představujeme žákům digitální technologie nejen jako zdroj zábavy, ale jako důležitého pomocníka při komunikaci s ostatními, při práci i učení
- starší děti vedeme k efektivnímu využívání digitálních technologií při samostatném zpracování výukových témat či při prostém vyhledávání informací
- hovoříme s žáky o všech rizicích, které s sebou digitální prostředí nese, učíme je dbát na zabezpečení vlastních dat a na citlivé zacházení s daty ostatních osob

Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV

Očekávané výstupy – 1. období

žák

HV-3-1-01	zpívá v jednohlase
HV-3-1-02	rytmizuje a melodizuje jednoduché texty
HV-3-1-03	využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
HV-3-1-04	reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
HV-3-1-05	rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
HV-3-1-06	rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

HV-3-1-01p	*zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty*
HV-3-1-02p	*hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu*
HV-3-1-04p	*reaguje pohybem na tempové a rytmické změny*
HV-3-1-05p	*rozliší sílu zvuku*
	pozorně vnímá jednoduché skladby

Očekávané výstupy – 2. období

žák

HV-5-1-01 zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti

HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not

HV-5-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní

HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby

HV-5-1-05 vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace

HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků

HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

HV-5-1-01p zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem

HV-5-1-02p, HV-5-1-07p propojí vlastní pohyb s hudbou

HV-5-1-03p doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje

HV-5-1-06p odliší tóny podle výšky, síly a barvy
pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb
správně hospodaří s dechem při interpretaci písní – frázování

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Hudební výchova 1. – 3. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák	OV z *RVP*	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
VOKÁLNÍ ČINNOSTI			
zpívá v jednohlase	HV-3-1-01	pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti, hlasová hygiena hudební rytmus - zpěv a rytmizace lidových písní vícehlas - kánon	
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI			
rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	HV-3-1-02	Rytmizace, melodizace, hudební improvizace Rytmizace básniček, rytmický doprovod písní Hra na hudební nástroje (Orffův instrumentář)	
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	HV-3-1-03	Zpěv jednoduchých písní s doprovodem rytmických nástrojů či hry na tělo	
HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI			
Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	HV-3-1-04	Taktování, pohybový doprovod znějící hudby	

Očekávané výstupy (OV) Žák	**OV z *RVP***	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
POSLECHOVÉ ČINNOSTI			
rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	HV-3-1-05	kvalita tónů - délka, výška, síla; určuje charakter písní - rychlá, pomalá,… nota jako grafický znak - notová osnova, houslový klíč, nota	
rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	HV-3-1-06	hudební styly a žánry - ukolébavka, hudba taneční, pochodová, lidová, umělá, poslech Ukázky hudby vokální, instrumentální a vokálně instrumentální Hudební styly a žánry – hudba taneční, k slavnostním příležitostem, pochodová, ukolébavka	

Pozn. Výukou prolíná rozvíjení průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova (především rozvoj kreativity).

Hudební výchova 4. - 5. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
VOKÁLNÍ ČINNOSTI			
zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	HV-5-1-01	upevňování osvojených pěveckých dovedností, vhodné lidové a umělé písně počátky dvojhlasu - kánon, seznámení se stupnicí C dur ve zvukové i napsané podobě poznávání sborů (dětský, ženský, mužský, smíšený)	
Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	HV-5-1-02	Orientace v zápisu jednoduché melodie či písně, realizace podle individuálních schopností	
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI			
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	HV-5-1-03	hra na hudební nástroje - doprovody písní pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře	OSV- kreativita
vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	HV-5-1-05	vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje	OSV- kreativita

Očekávané výstupy (OV) Žák	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI			
ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	HV-5-1-07	taneční kroky, pohybová improvizace	OSV - kreativita
POSLECHOVÉ ČINNOSTI			
rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	HV-5-1-04	Hudební formy – malá písňová forma	
rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	HV-5-1-06	Hudební výrazové prostředky a hudební prvky - rytmus, melodie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu Poslech vážné hudby a základní seznámení s hudebními skladateli	

Pozn. Výukou prolíná rozvíjení průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova (především rozvoj kreativity).

5.1.23 Vzdělávací oblast: Umění a kultura Hudební výchova – 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Podle původního učebního plánu se předmět Hudební výchova vyučuje v 6. – 9. ročníku jako samostatný předmět v rozsahu 1 hodina týdně. Podle nových učebních plánů vytvořených v souladu s RVP ZV 2021 (ve školním roce 2022/23 se podle těchto plánů vzdělávají pouze žáci 6. ročníku) se předmět Hudební výchova vyučuje jako samostatný předmět v 6. – 8. ročníku v rozsahu 1 hodina týdně.

Předmět Hudební výchova navazuje na předmět Hudební výchova vyučovaný na 1. stupni.

Předmět Hudební výchova učí žáky aktivně vnímat hudbu a zpěv, chápat je jako svébytný prostředek komunikace. Žákům je jednak poskytována možnost „interpretovat“ hudbu podle svého zájmu a zaměření (poslechové činnosti), jednak jsou dle jejich individuálních možností rozvíjeny jejich hudební schopnosti (vokální, instrumentální a hudebně pohybové činnosti). Žáci se učí uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, uplatnit své individuální instrumentální dovednosti při samostatném vystoupení nebo při doprovodu zpěvního projevu a v neposlední řadě využít také své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby. Žáci dále získají základní přehled o nejvýraznějších hudebních stylech a žánrech v historii i v současnosti.

Předmět Hudební výchova přispívá k realizaci průřezového tématu **Výchova k myšlení v globálních a evropských souvislostech** (globalizace kultury a umění) a tématu **Osobnostní a sociální výchova** (rozvoj kreativity).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- podporujeme samostatnost a tvořivost (aktivní osvojování různých hudebních technik)
- učíme žáky vnímat umělecké slohy a díla v jejich historickém kontextu
- učíme žáky vnímat hudbu (a kulturu vůbec) jako specifický způsob poznávání světa
- klademe důraz na práci s různými zdroji informací

Kompetence k řešení problémů

- umožňujeme žákům diskutovat, porovnat svá řešení s řešením ostatních a dáváme jim možnost svá řešení obhájit
- motivujeme žáky k dokončování započatých úkolů
- podporujeme hledání vhodných způsobů realizace a prezentace zadaných úkolů
- podporujeme hledání několika různých variant zpracování zadaného tématu
- učíme žáky vyhledávat vazby mezi druhy umění a uměleckými žánry na základě podobnosti jejich znaků a témat, která jsou jimi zpracovávána

Kompetence komunikativní

- poskytujeme žákům dostatek příležitostí k vyjádření vlastního názoru a svých myšlenek
- učíme žáky naslouchat myšlenkám a názorům druhých lidí, rozvíjíme schopnost empatie

- podporujeme přátelské vztahy ve třídě, spoluvytváříme příjemnou pro tvorbu podnětnou atmosféru
- vedeme žáky k účelnému využívání moderních informačních a komunikačních prostředků a technologií
- učíme žáky chápat jazyk umění jako svébytný prostředek komunikace

Kompetence sociální a personální

- zařazujeme práci ve skupinách
- podporujeme jasné formulování pravidel chování ve třídě a ve skupině
- dbáme na dostatečný prostor pro diskusi
- ve třídě navozujeme příjemnou pracovní atmosféru a vedeme k tomu i žáky
- dodáváme žákům sebedůvěru

Kompetence občanské

- vedeme žáky k vzájemné toleranci
- probouzíme a podporujeme u žáků schopnost empatie
- vedeme žáky k ocenění a ochraně kulturního dědictví
- seznamujeme žáky s významnými uměleckými díly a jejich autory

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel, plnění povinností a závazků
- učíme žáky reálně hodnotit své schopnosti a předpoklady

Kompetence digitální

- ve vhodných situacích zařazujeme do výuky použití digitálních technologií, aplikací a služeb
- představujeme žákům digitální technologie nejen jako zdroj zábavy, ale jako důležitého pomocníka při komunikaci s ostatními, při práci i učení
- vedeme žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií při samostatném zpracování výukových témat či při prostém vyhledávání informací
- učíme žáky vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- hovoříme s žáky o všech rizicích, které s sebou digitální prostředí nese, učíme je dbát na zabezpečení vlastních dat a na citlivé zacházení s daty ostatních osob

Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV

Očekávané výstupy	
žák	
HV-9-1-01	využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách
HV-9-1-02	uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase
HV-9-1-03	reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace
HV-9-1-04	rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě
HV-9-1-05	orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku
HV-9-1-06	zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období
HV-9-1-07	vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

HV-9-1-01p doprovází písně pomocí ostinata

HV-9-1-02p, HV-9-1-03p interpretuje vybrané lidové a umělé písně
pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu
rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru
uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Hudební výchova 6. a 7. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách.	HV-9-1-01	intonování písní, hra na hudební nástroj dle svých schopností	
uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě. zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	HV-9-1-02	hlasová hygiena, nácvik zpěvu jednoduchých písní s doprovodem, vlastní a cizí vokální projev	
reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb.	HV-9-1-03	reprodukce zpěvu; jednoduchý hudebně-rytmický doprovod	
realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů.		vybrané hudební styly a žánry období do první poloviny 20. století (podle zájmu žáků)	
zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě. Na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu.	HV-9-1-04	tanec, pantomima, pohybová improvizace	OSV - Kreativita
zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období.	HV-9-1-06	hudba v proměnách času	VMEGS - Evropa a svět nás zajímá - šíření hudebních vzorů, globalizace umění, kultury

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění.	HV-9-1-07	vztah hudby, výtvarného a dalších druhů umění	
porovná slyšenou skladbu z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	HV-9-1-06	znaky hudebních stylů a slohů	

Hudební výchova 8. a 9. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	HV-9-1-01	hudební aktivity (zpěv, rytmizace, improvizace, hra na nástroj)	OSV- Kreativita
zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	HV-9-1-02	jednohlasý a vícehlasý zpěv	
dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	HV-9-1-02	hodnocení vokálního projevu	
vytváří a volí jednoduché doprovody	HV-9-1-03	zachycování rytmu a melodie	
provádí jednoduché hudební improvizace	HV-9-1-03	vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje a zpěvu	
realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů		vybrané hudební styly a žánry období od druhé poloviny 20. století (podle zájmu žáků)	VMEGS - Evropa a svět nás zajímá - šíření hudebních vzorů, globalizace umění, kultury
rozpozná některé z tanců různých stylových období	HV-9-1-04	hudba a tanec v průběhu staletí	VMEGS - Evropa a svět nás zajímá - šíření tanečních vzorů, globalizace umění, kultury
zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	HV-9-1-06	hudba v proměnách času	VMEGS - Evropa a svět nás zajímá - šíření hudebních vzorů, globalizace umění, kultury

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
porovná slyšenou skladbu z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	HV-9-1-06	znaky hudebních stylů a slohů	
Orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	HV-9-1-05	poslechy: analýza hudební skladby	

5.1.24 Vzdělávací oblast: Umění a kultura Výtvarná výchova – 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět Výtvarná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura vymezené RVP ZV a je úzce spjat se všemi vyučovacími předměty 1. a 2. období.

Hodinová dotace v jednotlivých ročnících odpovídá učebnímu plánu a je realizován v 1., 4. a 5. ročníku v rozsahu 1 hod. týdně, ve 2. a 3. ročníku 2 hodinami týdně.

Výtvarná výchova je součástí procesu rozvoje estetických vztahů žáků ke skutečnosti a vnímání. Vychází především z citového vztahu žáků k zobrazované skutečnosti. Výtvarné činnosti rozvíjejí tvořivost, fantazii, estetické cítění. Smyslem výtvarné výchovy je podněcovat a uspokojovat potřeby žáků vyjadřovat se k různým tématům, situacím, prožitkům.

Prostřednictvím výtvarné výchovy v tomto období je posilováno sebevědomí žáků za použití spontánnosti a bezprostřednosti výtvarného projevu. Žáci jsou podporováni ve vlastním výtvarném vyjadřování vhodnou motivací a podněcováni k zájmu o výtvarnou výchovu.

Mezi metody a formy práce jsou zařazovány především hravé činnosti a experimentování. Výtvarná výchova dává žákům možnost se individuálně svou výtvarnou činností projevit, ztvárnit různými výtvarnými prostředky své vidění světa. Svůj výtvarný projev obhájit, vysvětlit spolužákům a vyslechnout jejich názory.

Podle možností jsou žákům zprostředkovávány návštěvy galerií nebo besedy o umění, které nenásilnou formou prohlubují vědomosti z oblasti kultury a umění.

V průběhu vyučovacích hodin jsou žákům nabízeny různé výtvarné techniky a formy práce, doporučovány vhodné knižní publikace a reprodukce výtvarných děl.

Žáci mají možnost vnímat výtvarné projevy spolužáků, naslouchat názorům ostatních, podrobovat vlastní díla i práce spolužáků kritice, což učí k úctě k výtvarným projevům, vzájemné komunikaci a toleranci.

Předmět Výtvarná výchova utváří cítění žáků a dává možnost podílet se na výzdobě třídy, školy, popř. se účastnit různých výtvarných soutěží.

Výtvarná výchova přispívá k realizaci průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova**, zejména tematického okruhu Kreativita a Psychohygiena, Sebepoznání a sebepojetí a Rozvoj schopností poznávání.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- motivujeme žáky k samostatnému zájmu o výtvarné vyjadřování, podporujeme jejich tvořivost
- podporujeme u žáků smysl pro vlastní sebehodnocení i k hodnocení výtvarných vyjadřování ostatních
- uplatňujeme individuální přístup k žákům, respektujeme jejich možnosti v průběhu výtvarných činností a pomáháme jim rozvinout jejich talent
- využíváme všechny možné zdroje informací – galerie, muzea, besedy s výtvarníky
- dáváme žákům možnost využít všechny smysly při výtvarném experimentování

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme žákům problémové úlohy a situace
- postupujeme od jednoduchého vyjádření ke složitějšímu – detail a celek ve výtvarném vyjádření
- učíme žáky najít a vyhledat všechny dostupné informace, zpracovat je, vyvodit závěry a využít jich v průběhu výtvarného vyjádření
- dáváme žákům prostor pro obhajobu vlastní práce, pro její prezentaci
- podporujeme žáky v účasti v různých výtvarných soutěžích
- učíme žáky pracovat ve skupině

Kompetence komunikativní

- během výtvarných činností a jejich prezentace dáváme dostatečný prostor každému jednotlivci k vyjádření vlastního názoru
- zapojujeme všechny členy skupiny do kolektivní práce, necháme je sdílet svůj názor, naslouchat a učíme žáky respektovat názor ostatních
- podporujeme přátelské vztahy ve třídě a mezi třídami i mezi školami účastí v různých výtvarných soutěžích
- nabízíme žákům mimoškolní aktivitu ve formě výtvarných a estetických kroužků a umožňujeme jim podílet se na organizaci během jejich činnosti
- navozujeme příjemnou tvořivou atmosféru při výuce, podporujeme u žáků chuť sdílet s ostatními své vlastní nápady

Kompetence sociální a personální

- během výtvarných činností využíváme skupinovou práci a projektové vyučování
- umožňujeme žákům vyzkoušet si během skupinové práce více poloh a námětů během realizace výtvarných vyjadřování
- učíme žáky jasně formulovat pravidla a postupy vedoucí k dosažení cíle
- umožňujeme žákům podílet se na realizaci výtvarných námětů, zapojujeme je do rozhodování o aktivitách během projektu
- nabízíme žákům zájmové aktivity s výtvarnou a estetickou tématikou

Kompetence občanské

- během výtvarných činností využíváme projektové vyučování a skupinovou práci
- pomáháme žákům orientovat se v mezipředmětových vazbách a souvislostech
- zařazujeme do výuky konkrétní ilustrace a umělecká díla různých společenských vrstev, různé doby a díla vzniklá na základě životních zkušeností jejich autorů – analyzujeme je, vedeme žáky k diskusi a pobízíme je k další práci se získanými informacemi

Kompetence pracovní

- poskytujeme žákům dostatek možností k různorodým pracovním činnostem během realizace výtvarného vyjádření
- učíme žáky správnému stanovení potřebných pracovních postupů, dodržení bezpečnostních předpisů během manipulace s výtvarnými prostředky - a to jednotlivě i ve skupině
- motivujeme žáky ke zdárnému dokončení výtvarné činnosti, vedeme je k samostatnému zhodnocení výsledků své práce a učíme je nést za ni zodpovědnost
- ukazujeme žákům souvislost mezi vlastní tvorbou a praktickým využitím v životě
- u talentovaných žáků pomáháme při výběru dalšího studijního zaměření

Kompetence digitální

- ve vhodných situacích zařazujeme do výuky použití digitálních technologií, aplikací a služeb
- představujeme žákům digitální technologie nejen jako zdroj zábavy, ale jako důležitého pomocníka při komunikaci s ostatními, při práci i učení
- starší děti vedeme k efektivnímu využívání digitálních technologií při samostatném zpracování výukových témat či při prostém vyhledávání informací
- hovoříme s žáky o všech rizicích, které s sebou digitální prostředí nese, učíme je dbát na zabezpečení vlastních dat a na citlivé zacházení s daty ostatních osob

Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV

Očekávané výstupy – 1. období

žák

VV-3-1-01	rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ
VV-3-1-02	v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace
VV-3-1-03	vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje
VV-3-1-04	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností
VV-3-1-05	na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VV-3-1-01p až VV-5-1-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu

VV-3-1-01p	*rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)*
VV-3-1-02p, VV-3-1-04p	*uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů

VV-5-1-02 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností

VV-5-1-03 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě

VV-5-1-04 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky

VV-5-1-05 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace

VV-5-1-06 nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VV-5-1-01p až VV-5-1-06p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr

VV-5-1-01p rozlišuje, porovnává, třídí a linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)

VV-5-1-02p, VV-5-1-03p při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie

VV-5-1-05p vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova 1. – 3. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
správně drží tužku, pastelku, štětec		Bezpečnost při práci	
má vžité hygienické návyky, držení těla při práci		Hygienické návyky	
chápe výrazové vlastnosti barvy		Barvy základní a podvojné	
experimentuje s barvami	VV-3-1-03	Barvy: husté / řídké, světlé / tmavé, kontrastní / doplňkové Míchání, zapouštění, překrývání barev	
maluje a kreslí – výtvarně ztvární zážitek, emoce, smyslové vjemy, myšlenky, události, pohyb	VV-3-1-02 VV-3-1-03	Výtvarné vyprávění – *malba, kresba, linie, tvar*	
orientuje se v kontrastu, rytmu, podobnosti		Členění plochy s použitím libovolných geometrických prvků	
seznámí se s jednoduchými grafickými technikami		Grafické techniky -*otisk, frotáž, papírořez, koláž, tisk z koláže, kombinace technik*	
využívá různých materiálů k výtvarnému prostorovému zpracování	VV-3-1-03	Modelování - *mísení, hnětení, lití, lepení, stříhání, navlékání*	
hraje si s linií, rozpozná druhy a jejich výrazové možnosti	VV-3-1-01 VV-3-1-03	Linie – *přítlak, odlehčení, rovnoběžnost, zhušťování a řídnutí čar*	
ověřuje si kulturní bohatství národa na základě výtvarného umění	VV-3-1-04	Významné osobnosti výtvarného umění	
komunikuje se spolužáky, učiteli, ve skupinách		Skupinové práce	
vysvětluje a komentuje výsledky vlastního vizuálně obrazového vyjádření přiměřeně svým schopnostem	VV-3-1-03 VV-3-1-05	Sebehodnocení, výstavka, beseda	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
pružně využívá svých nápadů, přehodnocuje a upravuje, dotváří prostředí, ve kterém žije a které ho obklopuje, vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí všemi smysly a pro jejich vizuálně obrazná vyjádření volí vhodné prostředky.	VV-3-1-02	Detail, celek, části, soubory, zjednodušení	
zpracovává pozorování tvarů užitkových předmětů	VV-3-1-01 VV-3-1-03	Tvary – *kružnice, ovály, elipsy čáry, obrysové linie*	
poznává výtvarná vyjádření významných malířů a chápe rozdíly ve výtvarném vyjadřování malířů a ilustrátorů dětských knih	VV-3-1-05	Návštěvy výstav, muzeí, galerií Ilustrátoři dětských knih	
manipuluje s objekty, umístí je na plochu, do prostoru	VV-3-1-05	Formování a deformování materiálu - *plastické komponování, prostorové činnosti s dostupnými stavebními prvky*	
pozoruje přírodní útvary, rozlišuje a hodnotí barvy, strukturu, poznává živou i neživou přírodu a zaznamenává ji	VV-3-1-03	Dotváření přírodnin – *seskupování, kombinování*	
vytváří jednoduché náčrty, plány, modely		Řešení plochy	
vyhledává a dotváří přírodniny	VV-3-1-02	Barva a přírodní materiál – *kresba struktury, otisky*	
dotváří výtvarné práce písemným projevem		Kombinované techniky	
pozoruje předměty z hlediska funkce a materiálu		Grafický záznam pohybu a zobrazovaných předmětů	

Poznámky: Doporučené významné osobnosti: Josef Lada, Ondřej Sekora, Helena Zmatlíková, Adolf Born, Josef Čapek. Údaje uvedené ve sloupci Učivo kurzívou jsou nezávazné, jedná se pouze o příklady činností, z nichž učitel může při přípravě konkrétní hodiny volit. Výukou prolíná rozvíjení průřezového tématu průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova, zejména tematického okruhu Kreativita a Psychohygiena, Sebepoznání a sebepojetí a Rozvoj schopností poznávání.

Výtvarná výchova 4. a 5. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
aplikuje a řadí prvky v tvarové a barevné kompozici	VV-5-1-01	Úlohy dekorativního charakteru v ploše, barevná kompozice	
užívá dekorativního charakteru v ploše (symetrie a asymetrie)		Lidové umění a jeho dekor	
stanoví proporce lidského těla a hlavy		Postava – konfrontace představy se skutečností	
projevuje smysl a cit pro prostorové formy a jejich výtvarné kvality, užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy.	VV-5-1-04	Využití tvarové a barevné nadsázky	
využívá výrazové vlastnosti linie		Výtvarný výraz linie různými nástroji a materiály	
experimentuje s různými druhy linie		Lineární a barevné vyjádření - *morfologické znaky*	
ověřuje si prostorové a barevné vztahy, při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření a porovnává je na základě vztahů		Barevná vztahy objektu a prostředí	
užívá různé způsoby výtvarného zobrazování, prostorových jevů a vztahů, při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy (hmoty, tvaru, striktury, světla, barvy)	VV-5-1-02	Malba a kresba vycházející ze skutečnosti i představ Výtvarná vyprávění	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
uplatňuje vlastní výtvarné činnosti, praktické poznatky a dovednosti výtvarnými výrazovými prostředky		Kresba- *uhlem nebo rudkou* *perem, tuší, dřívkem nebo špejlí* Malba - *temperovými nebo krycími vodovými barvami,* *křídou nebo pastelem* Akvarel Textilní aplikace - *koláž, asambláž* Výtvarný výraz na základě hry a experimentování	
seznamuje se s výtvarnými materiály a technikami a volně je využívá		Výtvarná úprava knihy, ilustrace textů	
konfrontuje výrazové prostředky jednotlivých umělců a využívá této oblasti k motivacím vlastních výtvarných činností		Ilustrátoři dětských knih Design a estetická úroveň předmětů denní potřeby Mládež a odívání, současná oděvní kultura	
komunikuje se spolužáky, učiteli, ve skupinách		Návštěvy galerií, výstav, muzeí	
chápe vzájemné souvislosti zobrazovaných předmětů, nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly.		Detail, celek, části, zjednodušení Děj, čas, proměna	
vysvětluje výsledky tvorby podle svých schopností	VV-5-1-06	Sebehodnocení, výstavky, besedy	
rozliší základní tvary tištěného a kresleného písma a jeho řazení v krátkých nápisech a užívá hotového písma		Písmo jako dekorativní prvek - *psané, kreslené, vytrhávané, stříhané, dokreslované apod. v dekorativním charakteru*	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
řeší přiměřené úkoly v ploše i prostoru, užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup, v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	VV-5-1-05	Socha, sousoší, busta, reliéf	
používá vzájemné souvislosti zobrazovaných předmětů		Kultura bydlení, umění v bytě Příroda a vztah k životnímu prostředí	
ověřuje si existenci různých způsobů uměleckého vyjádření skutečnosti v malbě		Figura nebo portrét Krajina Zátiší	
používá kombinované techniky pro vyjádření pocitů a prožitků		Aplikované grafické techniky Textilní techniky	
ověřuje si kulturní bohatství národa na základě výtvarného umění		Významné osobnosti výtvarného umění	
zapojuje fantazii a dotváří realitu na základě vlastního vnímání, osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, volí a kombinuje prostředky.	VV-5-1-03	Výtvarné vyjadřování na základě představ a fantazie	

Poznámky: Doporučené významné osobnosti: Jiří Trnka, Mikoláš Aleš, Zdeněk Burian, Jiří Neprakta. Údaje uvedené ve sloupci Učivo kurzívou jsou nezávazné, jedná se pouze o příklady činností, z nichž učitel může při přípravě konkrétní hodiny volit. Výukou prolíná rozvíjení průřezového tématu průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova, zejména tematického okruhu Kreativita a Psychohygiena, Sebepoznání a sebepojetí a Rozvoj schopností poznávání.

5.1.25 Vzdělávací oblast: Umění a kultura Výtvarná výchova - 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět Výtvarná výchova se vyučuje na 2. stupni v každém ročníku, a to v rozsahu 2 hodiny v 6 a 7. ročníku a 1 hodina v 8. a 9. ročníku. Výuka probíhá ve výtvarné učebně nebo přímo v „Art-Desingn“ dílně (zprovozněna 2019 jako součást nových školních dílen).

Předmět Výtvarná výchova navazuje na předmět Výtvarná výchova vyučovaný na 1. stupni a stejně jako Hudební výchova tvoří součást vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky. Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí Výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků – srov. níže) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

- *rozvíjení smyslové citlivosti:* činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření

- *uplatňování subjektivity:* činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření

- *ověřování komunikačních účinků:* činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií

Předmět Výtvarná výchova přispívá k realizaci následujících průřezových témat:

- **Osobnostní a sociální výchova (OSV)** – rozvoj kreativity a rozvoj schopnosti poznání

- **Multikulturní výchova (MKV)** – poznávání kulturních diferencí

- **Environmentální výchova (EMV)** – utváření vztahu k okolnímu prostředí a jeho poznávání

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učíme žáky učit se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy
- probouzíme a rozvíjíme schopnosti výtvarného vyjadřování žáků
- učíme žáky poznávat nejznámější malíře a jejich díla, stejně jako nejznámější ilustrátory dětských knih
- učíme žáky vnímat výtvarné umění v historickém kontextu, a to jako způsob poznávání světa
- dbáme na řádné vysvětlení všech neznámých slov a termínů, s nimiž se žáci při výuce (eventuálně i mimo ni) setkají
- podněcujeme tvořivost a vynalézavost žáků
- pěstujeme estetické cítění žáků a jejich vkus
- vedeme žáky k sebehodnocení

Kompetence k řešení problémů

- motivujeme žáky k hledání vhodných způsobů realizace a prezentace zadaných úkolů
- při některých příležitostech umožňujeme žákům volbu vhodných výtvarných vyjadřovacích prostředků dle jejich uvážení
- učíme žáky hledat různé možnosti zpracování téhož tématu (variace na zadané téma)
- vedeme žáky k vyhledávání vazeb mezi jednotlivými druhy umění a uměleckými žánry na základě podobnosti jejich znaků a témat, která jsou jimi zpracovávána

Kompetence komunikativní

- učíme žáky vnímat výtvarné umění jako svébytný způsob komunikace a vlastního vyjádření
- vedeme žáky k diskusi (ev. k dialogu) o dojmu z uměleckého díla
- učíme žáky vhodně a věcně argumentovat, obhajovat svůj názor a zároveň naslouchat a respektovat názory jiných
- rozvíjíme empatii našich žáků, učíme je vnímat umění pohledem druhého člověka
- učíme žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory srozumitelně, výstižně, v logickém sledu, souvisle a kultivovaně
- vedeme žáky k účelnému využívání moderních informačních a komunikačních prostředků a technologií
- neustále upozorňujeme na význam kvalitní komunikace pro utváření mezilidských vztahů a pro kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

- žáky vedeme k dodržování společně dohodnutých pravidel
- ve třídě navozujeme příjemnou pracovní atmosféru a vedeme k tomu i žáky
- dodáváme žákům sebedůvěru, motivujeme převážně pochvalou
- při vhodných příležitostech vedeme žáky k týmové spolupráci

Kompetence občanské

- vedeme žáky k vzájemné toleranci a zároveň k toleranci k lidem, kteří se něčím odlišují
- osobní prožitek uměleckého díla vnímáme jako cestu k ocenění a ochraně kulturního dědictví
- probouzíme a podporujeme u žáků schopnost empatie
- probouzíme u žáků zájem o výtvarné umění a kulturu vůbec
- zapojujeme žáky do kulturního dění (především na úrovni školy a obce)
- prostřednictvím uměleckých děl seznamujeme žáky s kulturou jiných národů, učíme je tyto odlišné kultury respektovat a vážit si jich

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel, plnění povinností a závazků
- učíme žáky reálně hodnotit své schopnosti a předpoklady a využít je při volbě budoucí profese
- vedeme žáky k osvojování různých výtvarných technik (vč. porovnávání obtížnosti práce při použití různých technik pomůcek), k práci s různými materiály
- podporujeme vytváření základních pracovních návyků pro výtvarnou činnost

Kompetence digitální

- ve vhodných situacích zařazujeme do výuky použití digitálních technologií, aplikací a služeb
- představujeme žákům digitální technologie nejen jako zdroj zábavy, ale jako důležitého pomocníka při komunikaci s ostatními, při práci i učení
- vedeme žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií při samostatném zpracování výukových témat či při prostém vyhledávání informací
- učíme žáky vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- hovoříme s žáky o všech rizicích, které s sebou digitální prostředí nese, učíme je dbát na zabezpečení vlastních dat a na citlivé zacházení s daty ostatních osob

Nezávazná metodická doporučení:

- návštěvy výstav výtvarného umění
- poznávání pražských památek (architektura, spojení s historií)

Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV

Očekávané výstupy	
žák	
VV-9-1-01	vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků
VV-9-1-02	zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie
VV-9-1-03	zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace
VV-9-1-04	vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření
VV-9-1-05	rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku
VV-9-1-06	interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků
VV-9-1-07	ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VV-9-1-01p až VV-9-1-07p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru

VV-9-1-01p, VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci

VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních

VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova 6. a 7. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
ve vlastní výtvarné činnosti uplatňuje teoretické i praktické poznatky a dovednosti s výtvarnými výrazovými prostředky	VV-9-1-01	Transpozice živých i neživých principů přírody, růst, rozpad, mikro-makrokosmos, kresba, grafické techniky, malba temperami, vodovými barvami, pastelem, křídou, akvarelem, koláž, …	OSV - kreativita
experimentuje s různými druhy linie, s tvary, s objemy, se světlostními a barevnými kvalitami a porovnává a vnímá výtvarný jazyk ve vzájemných vztazích	VV-9-1-01	Vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu, kompozice, seskupování, kontrast, splývání, rovnováha, pohyb, kánon, výtvarná skladba	
užívá vizuální i smyslové skutečnosti při zaznamenávání představ	VV-9-1-02	Barevná i tvarová nadsázka, uvolněná kompozice	
rozvíjí vidění a cítění a pozorování světa	VV-9-1-05	Transpozice barev a tvarů, prožitků a poznatků oři přepisu do volných představ	
rozvíjí prostorové vidění a cítění a vyjadřuje se na základě vnímání a pozorování prostorových vztahů	VV-9-1-02	Perspektivní jevy v uměleckých dílech a ověření výtvarného výrazu ve vlastní práci	Matematika - rýsování
zdokonaluje vyjádření proporcí lidské postavy a dovednosti využívá pro tvarovou i barevnou nadsázku		Hry s figurou, studie i pohybovky	OSV - kreativita a rozvoj schopností poznávání

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy Průřezová témata**
vnímá a poznává vztah mezi námětem a obsahem a pojmenovává jevy v obrazném vyjádření	VV-9-1-01	Teorie a ověření řešení úloh na tvarovou a barevnou kompozici	
poznává různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti v malbě, sochařství, volné grafice a různé způsoby zobrazování prostorových jevů a vztahů	VV-9-1-03	světlo a stín, objem, modelování, reliéf práce s hmotou, tvarem, objekty, kombinované techniky …	
ověřuje uplatnění vlastních tvůrčích záměrů, vhodnost použitého materiálu, citlivý vztah k materiálu a jeho zpracování, rozlišuje estetické hledisko, estetická a užitná funkce	VV-9-1-04	Svět a jeho ztvárnění v materiálu - hračka, loutka, práce s různými materiály	EMV - vztah člověka k prostředí
seznamuje se se symbolickými obsahy uměleckých děl, rozvíjí je a uplatňuje jejich působení ve svém obrazném vyjadřování	VV-9-1-06	Znakové obrazy světa, mýty a pohádky	
porovnává a rozvíjí své znalosti při práci se znakovým poselstvím-symbol	VV-9-1-01	Etymologie slovního znaku, práce na vlastní znakové zkratce	
orientuje se a je teoreticky seznámen s výtvarným uměním	VV-9-1-06	Návštěva galerie nebo motivační beseda o výtvarném umění či obrazné seznámení s výtvarnými díly	
porovnává a vysvětluje své postoje a chápe odlišnosti		Člověk-etnický původ-odlišnosti kultur	MKV - etnický původ
obhajuje a vysvětluje své postoje, vnímá souvislosti, prohlubuje svůj vztah k výtvarnému umění a jeho estetickým kvalitám	VV-9-1-07	Člověk, prostředí, kulturní památky v kontextu historie a odkazu tradic, využití těchto poznatků ve své práci	Dějepis-dějiny umění
vyhledává vhodnou formu pro svá vyjádření a vysvětluje jejich použití		experiment, uvolnění výtvarného výrazu, hledání a hravost	OSV - kreativita a rozvoj schopností poznávání
ověřuje komunikační účinky svých vyjádření		výstavka a prezentace	

Výtvarná výchova 8. a 9. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
prakticky využívá ve vlastní výtvarné činnosti teoretické i praktické poznatky i dovednosti s výtvarnými výrazovými prostředky	VV-9-1-01	Transpozice živých i neživých principů přírody, růst a rozpad, mikro-makrokosmos, kresba, grafické techniky, malba temperami, vodovými barvami, pastelem, křídou, akvarelem, koláž …	
experimentuje s různými druhy linie, tvarů, objemů se světlostními a barevnými kvalitami a porovnává a vnímá výtvarný jazyk ve vzájemných vztazích		Vztahy a uspořádání prvků ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu, kompozice, seskupování, kontrast, splývání, rovnováha, pohyb, kánon-výtvarná skladba	
citlivě vnímá své okolí a na základě dovednosti interpretuje okolní vjemy výtvarnými vyjadřovacími prostředky	VV-9-1-05	Expresivní a emocionální funkce barvy, psychologické působení barev, tvarová nadsázka-akční malba i grafika	OSV – kreativita
kombinuje a uplatňuje fantazii pro svá vyjádření a uplatňuje mimo vizuální podněty		Reflexe uměleckých druhů, hudba …	
aplikuje a uvolňuje výtvarný projev s uplatněním vlastních vizuálních podnětů		Neobvyklá výtvarná zpracování, velké prostorové útvary či jiná vyjádření na základě vlastních prožitků	
zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	VV-9-1-03	Konkrétní reportáž na jakémkoliv médiu, zachycení pracovního postupu, experiment, hravost a volnost, kolektivní spolupráce, mediální výchova-mediální sdělení reality	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
experimentuje a uplatňuje své dovednosti a vlastní tvůrčí záměry při práci s materiálem, použití odpadu a „ekomateriálů“		Hračka, kašírovaný objekt a instalace	
užívá některé nové metody současného výtvarného umění	VV-9-1-03	Teorie současného výtvarného umění, jeho odraz a názorová diskuse, vlastní uvolněný a svobodný výtvarný projev	Dějepis – dějiny umění
ověřuje zákonitosti vizuální komunikace, písmo v experimentální činnosti, užívá různých druhů písma a chápe funkce písma	VV-9-1-01	Teorie a funkce písma, využití hotového i volně kresleného písma, různé druhy písma	
uplatňuje poznání o zákonitostech užité grafiky, vizuální komunikaci	VV-9-1-04	Vlastní výtvarný návrh, kreativita	
orientuje se a je teoreticky seznámen s výtvarným uměním a osvojuje si a projevuje estetické cítění na základě seznámení se s kulturním dědictvím	VV-9-1-06	Návštěva galerie nebo motivační beseda o výtvarném umění či obrazné seznámení s výtvarnými díly	Dějepis-dějiny umění
dokáže obhájit svou práci a na konkrétních příkladech přijímá kritiku		Skupinová práce, poznávání a porovnávání sama sebe	
vysvětluje své postoje, vnímá v souvislostech a kultivovaně komunikuje		Prezentace, hodnocení, obhajoba, seberegulace	Český jazyk - přednes
dokumentuje svoji práci, snaží se o alternativní postup a experimentuje a vnímá okolní skutečnosti - vztah umění a mimoumělecký svět	VV-9-1-06 VV-9-1-07	Happening, výtvarná akce, umělec -jeho sebevyjádření	
ověřuje své závěry a respektuje názory ostatních	VV-9-1-05	Dotykový prostor Ty a já, sebeovládání a sebepojetí	OSV - sebepoznání a sebepojetí, kreativita, komunikace

5.1.26 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví Tělesná výchova – 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět Tělesná výchova se na 1. stupni vyučuje jako samostatný předmět s časovou dotací 2 hodiny týdně.

Výuka probíhá zpravidla v naší nové moderní tělocvičně, ale i na víceúčelovém školním hřišti, popř. v přírodě či v jiném sportovním zařízení. Výuka plavání je pravidelně realizována 1 x týdně po celý školní rok, a to ve 2. ročníku v bazénu přímo v Dolních Březanech, konkrétně v ZŠ Da Vinci v ulici Na Drahách.

Vyučovací předmět Tělesná výchova je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova (včetně prvků zdravotní tělesné výchovy) je součástí komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice péče o zdraví.

Ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova se zaměřujeme zejména na výchovu a vzdělávání pro celoživotní provádění pohybových aktivit a rozvoj kladných vlastností osobnosti člověka (Pohybové aktivity samozřejmě začleňujeme i do ostatních vzdělávacích předmětů – vycházky, pohybové chvilky, cviky na správné držení těla, apod.). Tělesná výchova je vedena tak, aby přinášela žákům radost z pohybové činnosti, uspokojení z dosažených výsledků, ze vzájemných vztahů, vytvářených při společné činnosti, z ohleduplnosti, vzájemné pomoci a z celkové atmosféry ve výuce. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je samostatný prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu.

Dále se snažíme o rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení. Proto se nedílnou součástí Tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách Tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Do obsahu vyučovacího předmětu Tělesná výchova jsou integrovány následující tematické okruhy průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova**: Psychohygiena – zvládání stresových situací, protidrogová prevence; Sebepoznání a sebepojetí – poznávání stresových situací a jejich rozvoj; Kooperace, kompetice – rozvoj dovedností pro spolupráci a zvládání soutěží; Komunikace - používání výrazů vyjadřující vlastní hodnocení. Předmět Tělesná výchova přispívá dále k realizaci průřezového tématu **Mediální výchova**, konkrétně tematického okruhu fungování a vliv médií ve společnosti (vliv médií na každodenní život, vliv médií na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- vedeme žáky k samostatnosti, ke konkrétnímu posouzení získaných dovedností
- vedeme žáky k rozvoji vůle a k překonávání překážek
- vedeme žáky k sebehodnocení

Kompetence k řešení problémů
- vedeme žáky k aktivnímu podílu na všech fázích činností a zapojujeme je do řešení problémových situací

Kompetence komunikativní
- žáci jsou vedeni k obhajobě a argumentaci vlastního názoru vhodnou formou a k umění naslouchat názorům druhých

Kompetence sociální a personální
- vedeme žáky ke spolupráci a respektování společně dohodnutých pravidel
- vedeme žáky k sebeovládání a vzájemnému respektu

Kompetence občanské
- vedeme žáky k respektování individuality druhého
- vedeme žáky k pomoci druhému člověku a k zodpovědnému chování

Kompetence pracovní
- vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení
- vedeme žáky k dodržování pravidel při sportu (upozorňujeme, že nejrůznější pravidla platí i v běžném životě)
- učíme žáky zpracovávat a prezentovat naměřené výkony

Kompetence digitální
- ve vhodných situacích zařazujeme do výuky použití digitálních technologií, aplikací a služeb
- představujeme žákům digitální technologie nejen jako zdroj zábavy, ale jako důležitého pomocníka při komunikaci s ostatními, při práci, učení i sportovním tréninku
- starší děti vedeme k efektivnímu využívání digitálních technologií při prostém vyhledávání informací
- hovoříme s žáky o všech rizicích, které s sebou digitální prostředí nese, učíme je dbát na zabezpečení vlastních dat a na citlivé zacházení s daty ostatních osob

Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV

Očekávané výstupy – 1. období

žák

TV-3-1-01	spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti
TV-3-1-02	zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení
TV-3-1-03	spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
TV-3-1-04	uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy
TV-3-1-05	reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

TV-3-1-01p zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost

TV-3-1-04p dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách

TV-3-1-05p reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti
projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám
zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů

Očekávané výstupy – 2. období

žák

TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti

TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením

TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her

TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka

TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti

TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví

TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení

TV-5-1-08 zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy

TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky

TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace

TV-5-1-11 adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti

TV-5-1-12 zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

TV-5-1-01p chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu

TV-5-1-02p zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením

TV-5-1-03p zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností

TV-5-1-04p uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti

TV-5-1-05p reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti
TV-5-1-06p dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play
zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla
zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy

Přehled očekávaných výstupů Zdravotní tělesná výchova (OV ZdrTV) dle RVP ZV

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA (prvky ZdrTV jsou využívány v povinné TV; ZdrTV jako ucelený systém je nabízena žákům III. (II.) zdravotní skupiny v samostatných vyučovacích hodinách – viz charakteristika vzdělávací oblasti Člověk a zdraví a poznámky k rámcovému učebnímu plánu)

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ZTV-3-1-01 uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy
ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ZTV-3-1-01 uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy
ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ZTV-5-1-01 zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování
ZTV-5-1-02 zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele
ZTV-5-1-03 upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ZTV-5-1-01 zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování
ZTV-5-1-02 zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele
ZTV-5-1-03 upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Tělesná výchova 1. – 3. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	TV-3-1-04	Organizace cvičebního prostoru, dodržování bezpečnosti, používání správně zvolené obuvi a oblečení	
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	TV-3-1-01	Správné držení těla, protahovací a posilovací cvičení	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	TV-3-1-02	Atletika: skok do dálky, běh (rychlostní, vytrvalostní), hod míčkem (postoj při hodu) Gymnastika: skákání přes švihadlo, cvičení s lavičkami šplh na tyči, kotoul vpřed, chůze po kladině, přeskok přes kozu, chůze do rytmu Plavání: znak, kraul, prsa	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	TV-3-1-03	Dodržuje zásady fair play Pravidla soutěží a her Kooperativní a závodivé hry Sportovní hry: vybíjená, florbal, fotbal, basketbal Pálkovací hry: brannball	
adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti	TV-5-1-11	Plavecký výcvik	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	TV-5-1-12	Plavecký výcvik	
uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech	TV-3-1-04	První pomoc, transport raněného	Prvouka
reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a organizaci	TV-3-1-05	Nástup v hodině, základní pořadová cvičení	

Pozn.: Výukou prolíná rozvíjení průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova: Psychohygiena – zvládání stresových situací, protidrogová prevence; Sebepoznání a sebepojetí – poznávání stresových situací a jejich rozvoj; Kooperace, kompetice – rozvoj dovedností pro spolupráci a zvládání soutěží; Komunikace - používání výrazů vyjadřující vlastní hodnocení.

Tělesná výchova 4. a 5. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	TV-5-1-04	Organizace cvičebního prostoru, dodržování bezpečnosti První pomoc v TV, prevence nemocí a úrazů, zdravý životní styl Správná obuv a oděv, používá ochranné pomůcky při pohybové činnosti (chrániče, přilba)	První pomoc – Prvouka
podílí se a realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	TV-5-1-01	Příprava organismu na pohybovou činnost - rozcvička (atletická abeceda, dynamické a švihové protažení těla)	
zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	TV-5-1-02	Správné držení těla, protahovací a posilovací cvičení	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	TV-5-1-03	Pravidla her a soutěží, Cvičení a hry s míčem (driblování, chytání, házení, postavení při hodu) Atletika: skok do dálky z místa snožmo, hod míčkem, rychlostní a vytrvalostní běh Cvičení se švihadly (probíhání, přeskakování, točení) Gymnastika: kotoul vpřed, šplh na tyči chůze po kladině, roznožka přes kozu, jednoduché taneční kroky Sportovní hry: přehazovaná, vybíjená, basketbal, fotbal, florbal, brannball	
zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	TV-5-1-08	Utkání mezi družstvy, kooperativní a závodivé hry	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	TV-5-1-09	Měření: skok do dálky z místa snožmo, hod míčkem, rychlostní a vytrvalostní běh, šplh na tyči	
jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	TV-5-1-05	Korekce chyb, sebehodnocení	
užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	TV-5-1-07	Nástup v hodině, základy gymnastického a pořadového cvičení	
jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	TV-5-1-06	Fair play, olympijské ideály a symboly	
orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	TV-5-1-10	Informace a média	

Pozn.: Výukou prolíná rozvíjení průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova: Psychohygiena – zvládání stresových situací, protidrogová prevence; Sebepoznání a sebepojetí – poznávání stresových situací a jejich rozvoj; Kooperace, kompetice – rozvoj dovedností pro spolupráci a zvládání soutěží; Komunikace - používání výrazů vyjadřující vlastní hodnocení

5.1.27 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví Tělesná výchova – 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Tělesná výchova se vyučuje na 2. stupni ve všech ročnících (6. – 9.) jako samostatný předmět s časovou dotací 2 hodiny týdně. Žáci jsou na druhém stupni zpravidla rozděleni napříč ročníkem (popř. i napříč dvěma ročníky) podle pohlaví. Vytváříme tedy např. skupiny *6. ročník – dívky*; *5.C a 6. C - chlapci* nebo *9. ročník -chlapci*. Vždy však záleží na konkrétních podmínkách v daném školním roce.

Vyučovací předmět Tělesná výchova je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova (včetně prvků zdravotní tělesné výchovy) je součástí komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice péče o zdraví. Kromě samotné Tělesné výchovy je ke vzdělávání v této oblasti určen zejména samostatný předmět Výchova ke zdraví v 6. ročníku a směřuje k němu i řada výstupů v Přírodopise v 8. ročníku.

Výuka probíhá zpravidla v naší nové moderní tělocvičně, ale bývá realizována i na víceúčelovém školním hřišti, v přírodě, na horách (výjimečně i na jiných sportovištích).

V tělesné výchově se usiluje zejména o výchovu a vzdělávání pro celoživotní provádění pohybových aktivit a rozvoj pozitivních vlastností osobnosti. Tělesná výchova je vedena tak, aby přinášela žákům radost z pohybové činnosti, uspokojení z dosažených výsledků, ze vzájemných vztahů vytvářených při společné činnosti, z ohleduplnosti, vzájemné pomoci a z celkové atmosféry ve výuce. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je samostatný prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu.

Do obsahu vyučovacího předmětu Tělesná výchova jsou integrovány následující tematické okruhy průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova** (Psychohygiena – zvládání stresových situací, protidrogová prevence; Sebepoznání a sebepojetí – poznávání stresových situací a jejich rozvoj; Kooperace, kompetice – rozvoj dovedností pro spolupráci a zvládání soutěží; Komunikace - používání výrazů vyjadřující vlastní hodnocení).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- vedeme žáky k samostatnosti, ke konkrétnímu posouzení získaných dovedností
- vedeme žáky k rozvoji vůle a k překonávání překážek
- vedeme žáky k sebehodnocení

Kompetence k řešení problémů
- vedeme žáky k aktivnímu podílu na všech fázích činností a zapojujeme je do řešení problémových situací

Kompetence komunikativní
- žáci jsou vedeni k obhajobě a argumentaci vlastního názoru vhodnou formou a k umění naslouchat názorům druhých

Kompetence sociální a personální
- vedeme žáky ke spolupráci a respektování společně dohodnutých pravidel
- vedeme žáky k sebeovládání a vzájemnému respektu

Kompetence občanské
- vedeme žáky k respektování individuality druhého
- vedeme žáky k pomoci druhému člověku a k zodpovědnému chování

Kompetence pracovní
- vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení
- vedeme žáky k dodržování pravidel při sportu (upozorňujeme, že nejrůznější pravidla platí i v běžném životě)
- učíme žáky zpracovávat a prezentovat naměřené výkony

Kompetence digitální
- ve vhodných situacích zařazujeme do výuky použití digitálních technologií, aplikací a služeb
- představujeme žákům digitální technologie nejen jako zdroj zábavy, ale jako důležitého pomocníka při komunikaci s ostatními, při práci, učení i sportovním tréninku
- vedeme žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií při prostém vyhledávání informací
- hovoříme s žáky o všech rizicích, které s sebou digitální prostředí nese, učíme je dbát na zabezpečení vlastních dat a na citlivé zacházení s daty ostatních osob

Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

Očekávané výstupy

žák

TV-9-1-01	aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem
TV-9-1-02	usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program
TV-9-1-03	samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly
TV-9-1-04	odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší
TV-9-1-05	uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

TV-9-1-02p	*usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí*
TV-9-1-03p	*cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy*
TV-9-1-04p	*odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem*
TV-9-1-04p	*vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity*
TV-9-1-05p	*uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného*

TV-9-1-05p *uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti*

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Očekávané výstupy

žák

TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech

TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

TV-9-2-01 *zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech*

TV-9-2-02p *posoudí provedení osvojované* pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

Očekávané výstupy

žák

TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu

TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu

TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji

TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora

TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí

TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže

TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

TV-9-3-01p *užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka*

TV-9-3-02 *naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu*

TV-9-3-03 *dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji*

TV-9-3-04p *rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka*

TV-9-3-05p *sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je*

TV-9-3-06p spolurozhoduje osvojované hry a soutěže

Přehled očekávaných výstupů Zdravotní tělesná výchova (OV ZdrTV) dle RVP ZV

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA (prvky ZdrTV jsou využívány v povinné TV; ZdrTV jako ucelený systém je nabízena žákům III. (II.) zdravotní skupiny v samostatných vyučovacích hodinách – viz charakteristika vzdělávací oblasti Člověk a zdraví a poznámky k rámcovému učebnímu plánu)

Očekávané výstupy

žák

ZTV-9-1-01	uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení
ZTV-9-1-02	zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení
ZTV-9-1-03	aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ZTV-9-1-01	*uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení*
ZTV-9-1-02	*zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení*
ZTV-9-1-03p	*vyhýbá se činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení*

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Tělesná výchova 6. – 9. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
Činnosti ovlivňující zdraví			
uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	TV-9-1-05	Zásady bezpečného chování na sportovních akcích ve škole i mimo školu. Zásady bezpečného používání sportovních potřeb, nářadí a náčiní. Bezpečnost při pohybových činnostech – první pomoc při TV, sportu	
aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	TV-9-1-01	Rozcvičení, strečink, kompenzace, relaxace	
usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	TV-9-1-02	Rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí	
samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	TV-9-1-03	Individuální rozcvičení, strečink, kompenzace před a po ukončení hodiny	
odmítá drogy a jiné škodliviny neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	TV-9-1-04	Zdravý životní styl	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
Činnosti ovlivňujících úroveň pohybových dovedností			
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	TV-9-2-01	Atletika: skok do dálky, krátký běh-sprint, vytrvalostní běh, štafetový běh, štafetová předávka, hod do dálky (nácvik hodu, postavení, měření), skok do výšky (nácvik, měření) Gymnastika: šplh (tyč, lano), kotoul vpřed, kotoul letmo, přemet stranou rovnovážná cvičení-chůze po kladině s jednoduchými gymnastickými prvky, přeskok přes kozu, cvičení na kruhách, cvičení na hrazdě, rytmická gymnastika Pohybové hry a drobné pohybové hry Sportovní hry: fotbal, házená, volejbal, basketbal, přehazovaná,	OSV – sociální rozvoj – kooperace, kompetice

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
		florbal, vybíjená, stolní tenis Pálkovací hry: softball, brannball Netradiční sportovní hry: frisbee, flagfootball Turistika a pobyt v přírodě	
posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	TV-9-2-02	sebehodnocení v dané pohybové činnosti	OSV – sociální rozvoj - komunikace

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
Činnosti podporující pohybové učení			
užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	TV-9-3-01	Komunikace v TV, znalost pravidel	
naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochrana přírody ve sportu	TV-9-3-02	Historie a současnost sportu olympismus	
dohodne se na spolupráci a jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	TV-9-3-03	Týmová hra, útočné a obranné systémy ve hře	
rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	TV-9-3-04	Práva a povinnosti hráče, rozhodčího, diváka a organizátora	
sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	TV-9-3-05	Přesná měření, jejich evidence a vyhodnocení	
zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	TV-9-3-06	Uplatňuje osvojených pravidel ve hrách a soutěžích	
zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	TV-9-3-07	Grafické zpracování naměřených dat a jejich prezentace	

Očekávané výstupy se v případě předmětu Tělesná výchova v každém ročníku opakují. Jednotlivé ročníky se mezi sebou liší úrovní jejich naplnění.

5.1.28 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví Výchova ke zdraví – 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví se vyučuje jako samostatný předmět pouze v 6. ročníku v rozsahu 1 hodina týdně. Některé očekávané výstupy ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví jsou dále integrovány do předmětu Přírodopis v 8. ročníku. Tyto výstupy jsou v přehledu níže vyznačeny modře.

Předmět Výchova ke zdraví navazuje svým vzdělávacím obsahem na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět.

V rámci tohoto předmětu získají žáci základní informace o fungování lidského organismu, a to především v souvislosti s preventivní ochranou vlastního zdraví. Poznávají člověka jako biologického jedince závislého na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí. Žáci se učí přijmout odpovědnost za své zdraví a aktivně ho chránit a rozvíjet (v propojení jeho sociální, psychické i fyzické složky), tj. nahlížet své každodenní činnosti z hlediska zdravotních potřeb. Úkolem předmětu Výchova ke zdraví je tedy především upevnění hygienických, stravovacích, pracovních a jiných zdravotně preventivních návyků, dále pak podpora dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a vhodně řešit ohrožující situace. V neposlední řadě si žáci rozšíří své znalosti o rodině, škole, vrstevnické skupině a o mezilidských vztazích vůbec, protože s kvalitou těchto vztahů zdraví jedince, zejména v době dospívání, úzce souvisí.

Předmět Výchova ke zdraví přispívá nemalou měrou k realizaci průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova**.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k formulování vlastních závěrů, chceme slyšet jejich názor, podporujeme diskusi
- klademe důraz na práci s různými zdroji informací

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme žákům problémové úlohy (situace ze života) a poskytujeme jim dostatečný prostor pro hledání různých možných řešení
- motivujeme žáky k navrhování vlastních problémových úloh (situací)
- umožňujeme žákům diskutovat o problému, porovnat svá řešení s řešením ostatních
- směřujeme žáky k tomu, aby dovednosti a znalosti získané při výuce uplatňovali i v životě

Kompetence komunikativní

- poskytujeme žákům dostatek příležitostí k vyjádření vlastního názoru a svých myšlenek
- využíváme modelové a herní situace k nácviku řešení některých problémových situací
- podporujeme přátelské vztahy ve třídě, mezi třídami i mimo školu
- vedeme žáky k účelnému využívání moderních informačních a komunikačních prostředků a technologií

Kompetence sociální a personální

- zařazujeme práci ve skupinách, žáci si v rámci skupiny vyzkoušejí různé role
- podporujeme jasné formulování pravidel chování ve třídě
- dbáme na dostatečný prostor pro diskusi
- ve třídě navozujeme příjemnou pracovní atmosféru a vedeme k tomu i žáky
- dodáváme žákům sebedůvěru

Kompetence občanské

- o všech problémech diskutujeme otevřeně, bez předsudků
- vedeme žáky k vzájemné toleranci a zároveň k toleranci k lidem, kteří se něčím odlišují
- probouzíme a podporujeme u žáků schopnost empatie
- do výuky zařazujeme konkrétní příklady uveřejněné v tisku, na internetu apod. a učíme žáky pracovat s takto získanými informacemi

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel, plnění povinností a závazků
- učíme žáky reálně hodnotit své schopnosti a předpoklady

Kompetence digitální

- podporujeme rozvíjení digitálních kompetencí prostředky a technologiemi, které jsou vhodné pro výchovu ke zdraví
- vedeme žáky k poznání důvěryhodných digitálních zdrojů v oblasti výchovy ke zdraví, k běžnému využívání digitálních technologií pro zaznamenání, ukládání a vyhodnocování dat, které jim umožní vhodně utvářet jejich denní režim a rozhodovat se v situacích podporujících i ohrožujících zdraví
- vedeme žáky k bezpečné komunikaci prostřednictvím digitálních technologií a cílenému snižování rizik souvisejících se ztrátou soukromí a osobního bezpečí při nedodržení pravidel komunikace

Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV

Očekávané výstupy	
žák	
VZ-9-1-01	respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě
VZ-9-1-02	vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví
VZ-9-1-03	vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví
VZ-9-1-04	posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví
VZ-9-1-05	usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví
VZ-9-1-06	vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí
VZ-9-1-07	dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky

VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc

VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce

VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím

VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví

VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování

VZ-9-1-13 uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým

VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi

VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc

VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VZ-9-1-01p chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny

VZ-9-1-03p uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím

VZ-9-1-04p, VZ-9-1-09p respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví

VZ-9-1-05p projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy

VZ-9-1-07p dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování

VZ-9-1-08p svěří se se zdravotním problémem

VZ-9-1-13p dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her

VZ-9-1-13p uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy

VZ-9-1-14p zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí

VZ-9-1-15p uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla

VZ-9-1-16p	*chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel*

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Výchova ke zdraví 6. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
respektuje přijatá pravidla, soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	VZ-9-1-01	Sebepoznání a sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity (škola, rodina, vrstevnická skupina), vztahy ve dvojicích	OSV – sebepoznání a sebepojetí; poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace
vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	VZ-9-1-02	Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity	OSV – poznávání lidí, mezilidské vztahy
vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	VZ-9-1-03	Výživa a zdraví (stravování a jeho vliv na zdraví, poruchy příjmu potravy) Tělesná a duševní hygiena (včetně významu pohybu pro zdraví)	
posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	VZ-9-1-04	Podpora zdraví a její formy (odpovědnost jedince za zdraví)	OSV – poznávání lidí, mezilidské vztahy
usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	VZ-9-1-05	Podpora zdraví a její formy (prevence, odpovědnost jedince za zdraví)	

Očekávané výstupy (OV) Žák	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	VZ-9-1-06	Podpora zdraví v komunitě, diskuze o vybraných tématech	OSV – komunikace
dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	VZ-9-1-07	Civilizační choroby (zdravotní rizika, preventivní léčebná péče) Pyramida zdravé výživy	
projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	VZ-9-1-09	Dětství, puberta, dospívání (tělesné, duševní a společenské změny) Zdravý životní styl v období dětství, puberty a dospívání, režim dne Podpora zdraví v komunitě (programy podpory zdraví)	OSV – seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena
uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	VZ-9-1-13	Autodestruktivní závislosti, psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky, nebezpečný internet, trestná činnost) Sociálně patologické jevy (šikana, kyberšikana, sexuální zneužívání) Komunikace se službami odborné pomoci	OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	VZ-9-1-14	Manipulativní jednání – jeho rozpoznání a obrana proti němu Manipulativní reklama a informace	MV – vnímání autora mediálního sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti OSV – komunikace

Očekávané výstupy (OV) Žák	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	VZ-9-1-15	Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)	
uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	VZ-9-1-16	chování v mimořádných situacích, požární poplach	

5.1.29 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce Člověk a práce – 1. stupeň

Pro realizaci této vzdělávací oblasti má Škola Březany od ledna 2020 k dispozici čtyři moderní, komplexně a nadstandardně vybavené polyfunkční dílny:

- Technickou dílnu
- HighTech robotickou dílnu
- ArtDesing dílnu
- Gastronomickou „dílnu“ - žákovskou kuchyni

Preambule

Před desítkami let byly alespoň „nějaké“ školní dílny součástí téměř každé základní školy. Pak ale nastalo období, kdy byly dílny ve školách postupně rušeny. Jednak jejich prostory školy potřebovaly pro jiné účely (nárůst počtu žáků), ale především převládla taková (naštěstí přechodná) celospolečenská nálada, že je to něco překonaného, až archaického a v moderním světě takřka nepotřebného. Už řadu let ale víme, že to byl omyl a na trhu práce je čím dál větší hlad po lidech s technickým a praktickým vzděláním a myšlením a pojmy jako technické inovace, Průmysl 4.0, robotizace, 3D technologie atd. jsou skloňovány ve všech pádech.

Akcentace přírodovědného, matematického a technického vzdělávání, včetně vědy, výzkumu a inovací, je v naší škole i v naší obci dlouhodobě podporována a realizována (v běžné i rozšířené výuce) a naše moderní školní dílny jsou toho jen dalším důkazem.

Dílny jsme začali plánovat, vymýšlet a promýšlet už někdy v roce 2014, na naše velkorysé plány nám však chyběly prostory. Po otevření nového pavilonu školy a se zahájením stavby moderní sportovní haly, jsme konečně mohli začít reálně připravovat a projektovat dílny v pavilonu těsném sousedství školy (kde jsme měli od roku 2004 dva gymnastické sály, kterými jsme tak přechodně vyřešili skutečnost, že březanská škola byla od svého vzniku bez tělocvičny).

Rozhodli jsme pro velkorysé a komplexní řešení, které poskytuje prostor, podmínky a vybavení pro rozvoj dovedností a kreativity dětí v celé škále činností a oborů. Krom výše uvedených cílů jsme tak chtěli vytvořit další možnosti k tomu, aby každé dítě mohlo najít oblast, činnost, dovednost, ve které může vyniknout a zažít úspěch a uspokojení.

Dílny jsme slavnostně a s velkými plány otevřeli v prosinci 2019. Bohužel ale od konce února 2020 (nakonec až do května 2021) byla výuka ve školách těžce poznamenána protikoronavirovými opatřeními, školy byly opakovaně a dlouhodobě zavírány a mnoho měsíců probíhala pouze distanční výuka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět Člověk a práce (vzdělávací oblast Člověk a svět práce) je v 1. – 5. ročníku dotován jednou hodinou týdně. Od 3. ročníku výuka probíhá v dvouhodinových blocích (jednou za 14 dní), aby bylo možné plně využít nové moderní dílny v těsném sousedství školy a cvičnou kuchyňku (viz výše). Od 3. ročníku jsou pro výuku tohoto předmětu všechny třídy navíc děleny na dvě skupiny (po 10 - 15 žácích), aby měl v dílnách každý žák své vlastní pracovní místo a tím pádem i možnost vše si opravdu vše prakticky vyzkoušet. Také vyučující se mohou menší skupině žáků lépe věnovat a snadněji dohlížet na jejich bezpečnost.

V 1. a 2. ročníku probíhá výuka ve třídách, někdy v nových moderních dílnách nebo v cvičné kuchyňce (tematický okruh Příprava pokrmů), na školním pozemku, konkrétně v blízkém areálu Regionálního informačního centra (tematický okruh Pěstitelské práce) či jinde v areálu školy.

Ve 3. – 5. ročníku je výuka směřována výhradně do nových dílen (tematické okruhy Práce s drobným materiálem a Konstrukční činnosti), do cvičné kuchyňky (tematický okruh Příprava pokrmů) nebo na školní pozemek v blízkém areálu Regionálního informačního centra (tematický okruh Pěstitelské práce).

Zprovoznění nových dílen a cvičné kuchyňky umožňuje našim žákům přímý kontakt s běžnými a často každodenními lidskými činnostmi. Žáci mají možnost si v bezpečném prostředí vyzkoušet různé více či méně běžné praktické operace a postupy (zatloukání hřebíků, řezání dřeva, výroba jednoduchých praktických výrobků s využitím vybavení technické dílny, příprava sendvičů či pomazánek a nápojů), ale postupně i činnosti, s nimiž se někteří z nich jinde nesetkají (jednoduché opracování dřeva a kompletování finálních výrobků, vyrábění ozdob z drátů, jednoduché opravy vyskytující se v běžném praktickém životě v domácnosti).

Hlavním cílem vyučovacího předmětu Člověk a práce je osvojení praktických pracovních dovedností, zkušeností a návyků, které žáci bezpochyby využijí ve svém dalším životě. Cílem souvisejícím je rozvoj zručnosti, vytrvalosti a soustavnosti, rozvoj umění plánovat, organizovat a posléze hodnotit svou vlastní práci nebo i práci celého týmu. V neposlední řadě pak možnost vyzkoušet si některé dovednosti může vést u řady dětí k objevení minimálně celoživotního hobby, či dokonce rozhodnout o volbě jejich budoucího povolání.

Na 1. stupni je výuka rozdělena do čtyř tematických okruhů:

1. Práce s drobným materiálem
2. Konstrukční činnosti
3. Pěstitelské práce
4. Příprava pokrmů

Do obsahu vyučovacího předmětu Člověk a svět práce je integrováno průřezové téma **Osobnostní a sociální výchova**: kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; kooperace.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k sebehodnocení
- podněcujeme tvořivost a vynalézavost žáků
- zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků
- vedeme žáky k užívání správné terminologie

Kompetence k řešení problémů

- směřujeme žáky k tomu, aby dovednosti a znalosti získané při výuce uplatňovali i v životě (vysvětlujeme, k čemu potřebují získané znalosti a dovednosti)
- učíme žáky vyhledávat a ověřovat informace potřebné k řešení problémů
- zadáváme úkoly způsobem umožňujícím více různých postupů

Kompetence komunikativní

- učíme žáky vhodně a věcně argumentovat, obhajovat svůj názor a zároveň naslouchat a respektovat názory jiných (umění diskuze)
- neustále upozorňujeme na význam kvalitní komunikace pro utváření mezilidských vztahů a pro kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
- předkládáme podněty a příležitosti pro vlastní prezentaci žáků

Kompetence sociální a personální

- žáky vedeme k dodržování společně dohodnutých pravidel
- vedeme žáky ke spolupráci a k vzájemné pomoci
- ve třídě navozujeme příjemnou pracovní atmosféru a vedeme k tomu i žáky
- dodáváme žákům sebedůvěru, motivujeme převážně pochvalou

Kompetence občanské

- vedeme žáky k vzájemné toleranci a zároveň k toleranci k lidem, kteří se něčím odlišují
- vedeme žáky k ochraně a respektování našich tradic a našeho kulturního i historického dědictví
- podporujeme tvořivost žáků

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel, plnění povinností a závazků
- učíme žáky bezpečně pracovat s některými nástroji a zároveň upozorňujeme na nutnost dodržovat při práci také základní hygienické návyky

Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů

ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-3-1-01p zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů

ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu

ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic

ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu

ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-5-1-01p vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu

ČSP-5-1-02p využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii

ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu

ČSP-5-1-04p udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž

ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu

ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž

ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu

ČSP-5-2-03p udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování

ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-3-3-01p provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky

ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování

ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny

ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní

ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-5-3-01p dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin

ČSP-5-3-02p ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování

ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní

ČSP-5-3-04p dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování

ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-3-4-01p upraví stůl pro jednoduché stolování

ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně

ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm

ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování

ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-5-4-01p uvede základní vybavení kuchyně

ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm

ČSP-5-4-03p dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování

ČSP-5-4-04	*udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni uplatňuje zásady správné výživy*

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Člověk a práce 1. - 3. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM			
vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	ČSP-3-1-01	vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil,…) pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití lepící techniky (druhy lepidel a lepení) na papír a jejich použití stříhání a vystřihování nůžkami na papír, použití ozdobných nůžek na papír razítka, jejich druhy, razítkování permanentními inkousty, vybarvování razítek aqua pastelkami.	
pracuje podle slovního návodu a předlohy	ČSP-3-1-02	jednoduché pracovní operace a postupy	
respektuje a dodržuje provozní řád školní dílny, je si vědom zvýšeného rizika úrazu v technické dílně, ovládá použití ochranných pomůcek, zachovává duchapřítomnost při úrazu, zvládne ošetření drobného poranění, zná nazpaměť tel. linky IZS.	ČSP-5-1-04	BOZP	Do školních dílen chodí děti od 3. ročníku.
udržuje pořádek na pracovním místě, volí vhodnou výšku stolu a s ním spojenou vhodnou výšku upínacího zařízení.	ČSP-5-1-04	Ergonomie pracoviště	Do školních dílen chodí děti od 3. ročníku.

Očekávané výstupy (OV) Žák	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
rozpoznává nejčastěji používané materiály na výrobu v Technické dílně.	ČSP-3-1-01	Vlastnosti materiálů používaných v Technické dílně	
popíše výhody použití šablony, obkreslí ji a za pomocí nůžek na papír vystřihuje požadovaný tvar.	ČSP-3-1-02	Použití šablony	
orientuje se v základních ručních nástrojích na opracování dřeva (ruční rámová pila s vedením, rašple, pilník, brusný papír).	ČSP-3-1-01	Ruční nástroje na opracování dřeva	
používá ocelové pravítko a příložný úhelník k orýsování obrobku.	ČSP-3-1-01	Orýsování obrobku	
pomocí ocelového pravítka zjišťuje rozměry a je schopen je přenést na svůj obrobek.	ČSP-3-1-02	Práce dle předloženého modelu	
orýsovaný obrobek umí upnout do upínacího zařízení ruční rámové pily s vedením a pod dozorem učitele uříznout.	ČSP-3-1-01	Ruční rámová pila s vedením	
pod dozorem učitele otiskuje tvar raznice do orýsovaného dřevěného obrobku.	ČSP-3-1-01	Ruční hřebenový lis	
pod dozorem učitele vrtá otvory do dřeva, rozpoznává určitá rizika při neznalosti ovládacích prvků aku vrtačky a nedodržení BOZP.	ČSP-3-1-01	Aku vrtačka	
ručně obrábí masivní dřevo do požadovaného tvaru, ovládá práci s rašplí, pilníkem a brusným papírem.	ČSP-3-1-02	Ruční opracování dřeva	OSV kreativita
rozpoznává základní druhy spojovacích materiálů včetně oblasti použití (vrut do dřeva, šroub s maticí) a volí vhodné ruční montážní nářadí (šroubovák, ráčna).	ČSP-3-1-01	Spojovací materiál a základní montážní nářadí	

Očekávané výstupy (OV) Žák	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI			
zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	ČSP-3-2-01	stavebnice, sestavování modelů, montáž a demontáž práce s návodem, předlohou	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	ČSP-3-3-01	základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo pěstování rostlin ze semen v místnosti jedovaté rostliny	
pečuje o nenáročné rostliny	ČSP-3-3-02	pěstování pokojových rostlin	
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
připraví tabuli pro jednoduché stolování	ČSP-3-4-01	založení jídelních talířů, prostření jídelních příborů a skleniček na stůl, prostření a použití ubrousků při stolování výzdoba stolu	
chová se vhodně při stolování	ČSP-3-4-02	pravidla správného stolování správné uchopení jídelního příboru při jídle, naklánění hlubokého talíře při vyjídání polévky, význam položení vidličky a nože na mělký talíř v průběhu jídla a ukončení jídla použití ubrousku a párátka během jídla.	

Člověk a práce

4. - 5. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM			
dodržuje zásady bezpečnosti práce a zásady hygieny při práci, respektuje a dodržuje provozní řády školních dílen zvládne ošetřit drobné poranění, hlásí neprodleně vyučujícímu úraz udržuje pořádek na pracovním místě je si vědom zvýšeného rizika úrazu v technické dílně, ovládá použití ochranných pomůcek, zná nazpaměť tel. linky IZS	ČSP-5-1-04	BOZP jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce	
vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	ČSP-5-1-01	vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie, aj.) postupy při práci, využití papíru, kartonu, textilu, folie aj. při kreativním tvoření	kreativita
využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	ČSP-5-1-02	lidové zvyky, tradice, řemesla	
volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	ČSP-5-1-03	pracovní pomůcky a nástroje – popis, funkce, bezpečné a správné využití	
rozpoznává nejčastěji používané materiály na výrobu v technické dílně včetně jejich základních vlastností	ČSP-5-1-03	vlastnosti materiálů používaných v Technické dílně	

Očekávané výstupy (OV) Žák	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
rozpoznává základní druhy kleští, štípe různé druhy drátů na požadovanou délku	ČSP-5-1-03	použití kleští v technické dílně	
ovládá orýsování kulatiny pomocí středícího úhelníku	ČSP-5-1-03	orýsování obrobku	
pod dozorem učitele lepí pomocí vteřinového lepidla a aktivačního spreje dřevěné materiály.	ČSP-5-1-03 ČSP-5-1-01	použití lepidel v technické dílně	
navrhuje základní tvar, grafické znázornění a systém spojení jednotlivých částí dekorační figurky	ČSP-5-1-01	návrh dekorační figurky dle předloženého modelu	OSV kreativita
pod dozorem učitele vrtá otvory přesných rozměrů na přesně orýsované pozice do dřevěných materiálů	ČSP-5-1-01	aku vrtačka	
používá vruty do dřeva k dekoračním účelům, je si vědom nutnosti předvrtání, rozeznává různé hlavy vrutů-volí správný nástavec (bit) šroubováku	ČSP-5-1-03	spojování dřevěných materiálů	
samostatně pracuje s akrylovými fixami na dřevo	ČSP-5-1-02	grafické znázornění	OSV kreativita
popíše funkci strojní stojanové vrtačky včetně možnosti změny otáček vřetene a nastavení výšky stolu	ČSP-5-1-03	strojní stojanová vrtačka	
orientuje se v základních ručních nástrojích na opracování kovových materiálů	ČSP-5-1-03	ruční nástroje na opracování kovových materiálů	
pracuje s rýsovací jehlou	ČSP-5-1-03	orýsování obrobku	
dělí hliníkové profily na požadované rozměry	ČSP-5-1-01	ruční rámová pila na kov	
ohraňuje řezy hliníkových dílců pomocí pilníků na kov	ČSP-5-1-03	pilníky na kov	
pod dozorem učitele vrtá otvory přesných rozměrů do hliníkových profilů, ovládá práci s důlčíkem	ČSP-5-1-03	aku vrtačka	
volí vhodné montážní pomůcky a sled montážních operací	ČSP-5-1-01	montáž dílců	

Očekávané výstupy (OV) Žák	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
pod dozorem učitele lepí dřevěné materiály	ČSP-5-1-01	použití lepidel v technické dílně	
rozhodne o finálním vzhledu svého výrobku		povrchové úpravy dřeva	
za použití fantazie a svých řemeslných schopností navrhuje vlastní výrobek	ČSP-5-1-02	volný styl výroby	OSV kreativita
seznámí se s funkcí formátovací okružní pily, podélného a příčného pravítka	ČSP-5-1-03	formátovací okružní pila	
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI			
provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	ČSP-5-2-01	stavebnice, sestavování modelů	
pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	ČSP-5-2-02	práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	
dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	ČSP-5-2-03	organizace práce	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	ČSP-5-3-01	základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo	
ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	ČSP-5-3-02	pěstování pokojových rostlin	
volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	ČSP-5-3-03	pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina, aj.)	
dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	ČSP-5-3-04	rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	

Očekávané výstupy (OV) Žák	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
orientuje se v základním vybavení kuchyně	ČSP-5-4-01	seznámení se s inventářem kuchyně. správné a bezpečné používání spotřebičů. základní vybavení kuchyně	
připraví samostatně jednoduchý pokrm	ČSP-5-4-02	výběr, nákup a skladování potravin postup přípravy pokrmu podle receptu	
dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	ČSP-5-4-03	založení jídelních talířů, prostření jídelních příborů a skleniček na jídelní stůl, prostření a použití ubrousků při stolování, použití párátka při jídle základní pravidla slušného chováni	
dodržuje zásady bezpečnosti a zásady hygieny při práci respektuje a dodržuje provozní řád cvičné kuchyňky udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch ošetří drobné poranění, úraz neprodleně hlásí vyučujícímu	ČSP-5-4-04	BOZP technika v kuchyni – historie a význam	

5.1.30 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce Člověk a práce - 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět je v 6., 8. a 9. ročníku dotován jednou hodinou týdně. Výuka probíhá jednou za 14 dní v dvouhodinových blocích, aby bylo možné plně využít nové moderní dílny a cvičnou kuchyňku, které má škola od začátku roku 2020 k dispozici. Třídy jsou navíc pro výuku tohoto předmětu zpravidla děleny na dvě skupiny (po 10 až max. 15ti žácích), aby měl každý žák své pracovní místo a tím pádem i možnost vše si opravdu sám vyzkoušet. Také vyučující se menší skupině žáků může lépe věnovat a snadněji dohlížet na jejich bezpečnost.

Z okruhů, které nabízí Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, se na naší škole na 2. stupni věnujeme následujícím:

1. **Práce s technickými materiály (Technická dílna)**

2. **Využití digitálních technologií (HiTech dílna, IT učebna)**

3. **Příprava pokrmů (Gastro dílna – cvičná kuchyně)**

Povinný okruh Svět práce, resp. jeho výstupy jsme integrovali do předmětu Občanská výchova, a to do 9. ročníku. Využíváme pro to 1 hodinu z disponibilní časové dotace.

Výuka předmětu Člověk a práce je směřována především do nových dílen (tematické okruhy Práce s technickými materiály, Využití digitálních technologií) a do cvičné kuchyňky (tematický okruh Příprava pokrmů). Zprovoznění nových dílen a cvičné kuchyňky umožňuje našim žákům přímý kontakt s běžnými (každodenními) i specializovanějšími lidskými činnostmi. Žáci mají možnost si v bezpečném prostředí vyzkoušet různé více či méně běžné praktické činnosti a řemesla (opracování dřeva a kovu a výroba praktických a dekoračních předmětů z těchto materiálů, příprava polévky, práce se šicím stroji), ale postupně i činnosti, s nimiž se většina z nich jinde nesetká (složitější opracování dřeva či kovu, práce s pokročilejšími a programovatelnými stavebnicemi Lego, SEVA, 3D tisk, programování robotů atd.).

Hlavním cílem vyučovacího předmětu Člověk a práce je osvojení praktických pracovních dovedností a návyků, které žáci bezpochyby využijí ve svém dalším životě. Cílem souvisejícím je rozvoj vytrvalosti a soustavnosti, rozvoj umění plánovat, organizovat a posléze hodnotit svou vlastní práci nebo i práci celého týmu. V neposlední řadě pak možnost vyzkoušet si některé dovednosti může vést u řady dětí k objevení celoživotního hobby, či dokonce rozhodnout o volbě jejich budoucího povolání. Tím tento předmět bezesporu přispívá k sebepoznání a tím i k naplnění některých výstupů z výše zmíněného tematického kruhu Svět práce.

Do obsahu vyučovacího předmětu Člověk a svět práce je integrován i průřezový tematický okruh **Osobnostní a sociální výchova** (sebepoznání a sebepojetí - já, jako zdroj informací o sobě, sebepoznání a sebepojetí - zdravé a vyrovnané sebepojetí, co o sobě vím a co ne)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učíme žáky pracovat s textem
- učíme žáky vyhledávat, třídit, kriticky hodnotit a v praxi využívat informace
- dbáme na řádné vysvětlení všech neznámých slov a termínů, s nimiž se žáci při výuce (eventuálně i mimo ni) setkají
- vedeme žáky k sebehodnocení
- podněcujeme tvořivost a vynalézavost žáků
- zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky rozpoznat problém, hledat různá řešení, obhájit rozhodnutí
- umožňujeme žákům diskutovat o problému, porovnat své řešení s řešením ostatních
- směřujeme žáky k tomu, aby dovednosti a znalosti získané při výuce uplatňovali i v životě (vysvětlujeme, k čemu potřebují získané znalosti a dovednosti)
- učíme žáky vyhledávat a ověřovat informace potřebné k řešení problémů
- otevíráme žákům prostor pro zodpovědné rozhodování o vlastní profesní orientaci
- seznamujeme žáky s možnostmi poradenství v oblasti volby dalšího studia, profesní orientace

Kompetence komunikativní

- učíme žáky vhodně a věcně argumentovat, obhajovat svůj názor a zároveň naslouchat a respektovat názory jiných (umění diskuze)
- vedeme žáky k účelnému využívání moderních informačních a komunikačních prostředků a technologií
- neustále upozorňujeme na význam kvalitní komunikace pro utváření mezilidských vztahů a pro kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
- předkládáme dostatek podnětů a příležitostí pro vlastní prezentaci žáků

Kompetence sociální a personální

- žáky vedeme k dodržování společně dohodnutých pravidel
- ve třídě navozujeme příjemnou pracovní atmosféru a vedeme k tomu i žáky
- dodáváme žákům sebedůvěru, motivujeme převážně pochvalou
- vedeme žáky k týmové spolupráci

Kompetence občanské

- vedeme žáky k vzájemné toleranci a zároveň k toleranci k lidem, kteří se něčím odlišují
- umožňujeme žákům tvořivý přístup k plnění zadaných témat

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel, plnění povinností a závazků
- učíme žáky bezpečně pracovat s některými nástroji a zároveň upozorňujeme na nutnost dodržovat při práci také základní hygienické návyky (6. ročník)
- seznamujeme žáky s konkrétními podnikatelskými aktivitami od záměrů až po jejich realizaci
- vytváříme prostor pro přijímání promyšlených rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesní orientaci

Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

Očekávané výstupy

žák

ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň

ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí

ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost

ČSP-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku

ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-9-1-01p získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň

ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí

ČSP-9-1-03p organizuje svoji pracovní činnost

ČSP-9-1-04p pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech

ČSP-9-1-05p dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu
rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti
zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu
správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky
dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku
dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu

DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ

Očekávané výstupy

žák

ČSP-9-2-01 sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model

ČSP-9-2-02 navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.

ČSP-9-2-03 provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení

ČSP-9-2-04 dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-9-2-01p sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model

ČSP-9-2-03p ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení, provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení

ČSP-9-2-04p dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu

PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ

Očekávané výstupy

žák

ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
ČSP-9-3-02 pěstuje a využívá květiny pro výzdobu
ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
ČSP-9-3-05 dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
ČSP-9-3-02p pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě
ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
ČSP-9-3-05p dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami

PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI

Očekávané výstupy

žák

ČSP-9-4-01 provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví
ČSP-9-4-02 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů
ČSP-9-4-03 správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu
ČSP-9-4-04 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-9-4-01p provádí jednoduché operace platebního styku
ČSP-9-4-02 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů
ČSP-9-4-03p správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti
ČSP-9-4-04p dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy

žák

ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče

ČSP-9-5-02 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy

ČSP-9-5-03 dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti

ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče

ČSP-9-5-02p připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy

ČSP-9-5-03p dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu

ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

PRÁCE S LABORATORNÍ TECHNIKOU

Očekávané výstupy

žák

ČSP-9-6-01 vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů

ČSP-9-6-02 zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl

ČSP-9-6-03 vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci

ČSP-9-6-04 dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci

ČSP-9-6-05 poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-9-6-01p vybere a prakticky využívá pracovní postup konkrétní laboratorní činnosti a dodrží kázeň při práci s přístroji, zařízením a pomůckami nutnými pro konání pozorování, měření, experimentu

ČSP-9-6-04p dodržuje hygienu práce a zásady bezpečné práce s laboratorní technikou, příslušnými nástroji, přístroji a pomůckami při laboratorních činnostech

ČSP-9-6-05p poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři

VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ

Očekávané výstupy

žák

ČSP-9-7-01 ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky

ČSP-9-7-02 propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení

ČSP-9-7-03 pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava

ČSP-9-7-04 ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením

ČSP-9-7-05 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-9-7-01p ovládá základní funkce vybraných digitálních zařízení, postupuje podle návodu k použití, při problémech vyhledá pomoc či expertní službu

ČSP-9-7-02p propojuje vzájemně jednotlivá vybraná digitální zařízení

ČSP-9-7-03p pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi v situacích, které odpovídají okruhu jeho zájmů a potřeb

ČSP-9-7-04 ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením

ČSP-9-7-05 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu

SVĚT PRÁCE (závazný pro 8. a 9. ročník s možností realizace od 7. ročníku)

Očekávané výstupy

žák

ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí

ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy

ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání

ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-9-8-01p orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách

ČSP-9-8-02p posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života

ČSP-9-8-03p využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání

ČSP-9-8-04p prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání
byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů
byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Člověk a práce 6. až 9. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
dodržuje zásady bezpečnosti práce a zásady hygieny při práci, respektuje a dodržuje provozní řád cvičné kuchyňky poskytne jednoduchou první pomoc, úraz neprodleně hlásí vyučujícímu.	ČSP-9-5-04	BOZP	
používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	ČSP-9-5-01	základní vybavení kuchyně práce s kuchyňskými spotřebiči (návod a obsluha)	
připraví jednoduché pokrmy	ČSP-9-5-02	studená kuchyně - úprava pokrmů za studena teplá kuchyně - způsoby tepelné úpravy pokrmů postupy při přípravě pokrmů, desertů a nápojů	OSV kreativita
dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy stolu ve společnosti	ČSP-9-5-03	prostření stolu - základní a slavnostní (výzdoba stolu) zásady slušného chování při stolování obsluha stolu	

Očekávané výstupy (OV) Žák	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY			
respektuje a dodržuje provozní řád školní dílny, je si vědom zvýšeného rizika úrazu v technické dílně, ovládá použití ochranných pomůcek, zachovává duchapřítomnost při úrazu, zvládne ošetření drobného poranění, zná nazpaměť tel. linky IZS	ČSP-9-1-05	BOZP	
orientuje se ve výrobním výkresu a je schopen vyčíst z výkresu základní tvar obrobku včetně rozměrů	ČSP-9-1-04	výrobní výkres	
při opracovávání výrobků postupuje samostatně dle technologického návodu a výrobního výkresu	ČSP-9-1-01	technologický postup výroby	
používá při orýsování ocelové měřítko i úhloměr	ČSP-9-1-02	orýsování obrobku	
nastavuje moment síly aku vrtačky, upíná požadovaný vrták	ČSP-9-1-01	aku vrtačka	
rozeznává základní druhy hřebíků, zatlouká hřebíky, a to i pod úhlem	ČSP-9-1-01	spoje pomocí hřebíků	
ovládá nastavení úhlu pravítka, řeže vícero dřevěných lišt o shodných rozměrech pod úhlem	ČSP-9-1-01	ruční rámová pila s vedením	
pod dozorem učitele lepí pomocí kontaktního lepidla čalounické materiály	ČSP-9-1-01	použití lepidel v technické dílně	
samostatně seřídí opěrnou desku, je si vědom důležitosti ergonomie pracoviště při řezání lupínkovou pilkou vyřezává požadovaný tvar ze sololaku.	ČSP-9-1-01	ruční lupínková pilka	
navrhuje vlastní výrobek, zhotovuje jednoduchý náčrt včetně rozměrů, volí vhodné nástroje a technologický postup výroby	ČSP-9-1-04	volný styl výroby	OSV kreativita

Očekávané výstupy (OV) Žák	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
popíše funkci strojní pásové pily na dřevo a způsoby jejího využití	ČSP-9-1-02	strojní pásová pila na dřevo	
samostatně upne obrobek mezi systém podpěráků dlabe požadovaný tvar pomocí plochých i dutých dlát	ČSP-9-1-01	použití dlát v technické dílně	
volí vhodný spojovací materiál dvou dřevěných dílců z masivu rozpoznává základní druhy hlav vrutů a šroubů	ČSP-9-1-02	spojovací materiál a montážní nářadí	
pracuje s ruční nýtovačkou na trhací nýty, samostatně zalisuje sedlářské nýty	ČSP-9-1-01	nýtování	
na funkčním žákovském modelu soustruhu na dřevo soustruží jednoduchý výrobek dle vlastní předlohy	ČSP-9-1-01	soustružení	OSV kreativita
samostatně upíná pilový list do stroje, kontroluje kolmost stolu a pod dozorem učitele vyřezává požadovaný tvar z plošného materiálu	ČSP-9-1-01	ruční přímočará pila	
vyjmenuje všechny ovládací prvky aku vrtačky, určí vrták dle vrtaného materiálu	ČSP-9-1-01	aku vrtačka	
navrhuje vlastní výrobek, zpracovává k němu technickou dokumentaci a samostatně realizuje jeho výrobu	ČSP-9-1-04	volný styl výroby	
popíše funkci strojní srovnávací a tloušťkovací frézky a způsoby jejího využití	ČSP-9-1-02	strojní hoblování dřeva	

Očekávané výstupy (OV) Žák	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy Průřezová témata**
užívá technickou dokumentaci , připraví si jednoduchý náčrt výrobku	ČSP -9-1-04	jednoduchý nákres daného výrobku a jeho popis, tvorb šablony podle nákresu	
řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	ČSP-9-1-02	šicí stroj – funkce, použití, šití, textilní materiály, použití šablon , stříhání látky, řezání látky ,žehlení, ruční šití	
organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	ČSP-9-1-03	postup práce pro daný výrobek	
provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	ČSP-9-1-01	tvorba projektu podle vypracovaného postupu práce	OSV kreativita
VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ			
ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky	ČSP-9-7-01	digitální technika – počítač a periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamera, e-kniha, mobilní telefony	
propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení	ČSP-9-7-02	bezdrátové technologie (USB, Bluetooth, wi-fi,…)	
pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava	ČSP-9-7-03	mobilní služby – operátoři, tarify navigační technologie, konvergence technologií, multiplexování počítačové programy pro zpracovávání hlasových a grafických informací – úpravy, archivace,střih; operační systémy, vzájemná komunikace zařízení (synchronizace PDA s PC)	
ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením	ČSP-9-7-04	péče o digitální techniku	
dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu	ČSP-9-7-05	základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou první pomoc při úrazu	

5.2. UČEBNÍ OSNOVY TŘÍD S ROZŠÍŘENOU VÝUKOU MATEMATIKY A PŘÍRODOVĚDNÝCH PŘEDMĚTŮ
(rozdíly oproti učebním osnovám všeobecně zaměřených tříd)

Preambule

Od školního roku 2016/2017 otevřela škola třídy s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů. Rozšířený program výuky je v souladu s dlouhodobou snahou vedení školy a zřizovatele školy obce Dolní Břežany zkvalitňovat a rozšiřovat nabídku vzdělávání v obci a v regionu. Zaměření tříd vychází ze Školního vzdělávacího programu školy, který akcentuje výuku technických a přírodovědných předmětů. Zároveň souvisí s vývojem regionu v posledních letech a s potřebami trhu práce, zejména pak s těmito trendy:

- Dlouhodobě roste význam přírodovědných oborů pro současnou společnost a naopak klesá zájem o studium těchto oborů. Třídy se zaměří zejména na rozšíření výuky matematiky a přírodovědných předmětů při současném důrazu na zachování vysokého standardu výuky jazyků.

- Škola dlouhodobě akcentuje výuku matematiky a přírodovědných oborů v rámci běžných tříd. Dlouhodobě přesto roste mezi rodiči napříč ročníky poptávka o rozšíření výuky o nové metody, šíři a hloubku probírané látky. S tím jsou spojeny odchody dětí na státní školy v Praze (víceletá gymnázia), popř. na soukromé školy. Cílem vedení školy je v souladu s dlouhodobou strategií obce v oblasti vzdělávání rozšířit nabídku vzdělávání přímo v regionu, snížit odchody dětí za vzděláváním do jiných škol, podpořit výuku dětí s nadáním pro matematiku a přírodovědné obory v rámci klasické základní školy.

Třídy s rozšířenu výukou jsou určeny pro zvídavé děti, které mají chuť a předpoklady se intenzivněji vzdělávat. Vzhledem k vyšším nárokům kladeným na žáky v těchto třídách, procházejí zájemci ověřením matematických a jazykových předpokladů.

Na začátku každého ročníku může žák přestoupit do běžné třídy, pokud je v paralelce volné místo. Případný přestup do třídy s rozšířenou výukou je možný pouze na začátku 6. a 8. ročníku, pokud se uvolní místa po odchodech dětí na víceletá gymnázia. Uchazeči absolvují, zpravidla koncem května, přijímací řízení.

Cílem rozšířeného programu je podnítit v žácích zájem o učení, žáci budou motivováni k samostatnému řešení problémových úloh, kreativitě, hlubšímu pronikání do probírané látky, ale i spolupráci v týmu, sdílení poznatků a zkušeností. Výuka naváže na předchozí zkušenosti s realizací projektu badatelské výuky (srov. kap. 2. 5.) V rámci výuky ve třídách s rozšířenou výukou se učitelé zaměří zejména na tyto oblasti:

- Zajištění rozvoje osobnosti každého žáka v souladu s jeho předpoklady a zaměřením.

- Podporu samostatnosti, sebedůvěry a vlastní odpovědnosti za další vzdělávání.

- Objevitelství, hledání nových řešení, kreativní přístupy, schopnost obhájit vlastní návrhy a řešení. Pochopení souvislostí a vazeb.

- Schopnost pracovat individuálně i spolupracovat v týmu a sdílet poznatky a zkušenosti.
- Rozvoj logického myšlení a inovativních přístupů.
- Schopnost komunikace v českém i cizím jazyce, prezentační a komunikační dovednosti.

Škola je nadstandardně vybavena informačními a komunikačními technologiemi. Využití ICT ve výuce bude doplněno jednoduchými názornými experimenty s cílem umožnit žákům „osahat“ si přírodní jevy v praxi a ověřit své poznatky měřením s využitím moderních technologií. Při výuce budou využívány moderní formy výuky, badatelský přístup, projektová výuka, metoda problémového vyučování a další. Cílem je zajistit co nejvyšší míru mezipředmětových vazeb při využití různých empirických metod poznávání a zkoumání přírodních jevů kolem nás.

Shrnutí

Rozšíření výuky souvisí se zaměřením tříd. Na prvním stupni bude realizováno zejména v rámci výuky matematiky a prvouky. Na druhém stupni zejména v rámci výuky matematiky, fyziky, chemie a přírodopisu. Pokud není dále uvedeno jinak, očekávané výstupy a učivo se v jednotlivých předmětech a ročnících neliší od výstupů a učiva všeobecných tříd.

5.2.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace Český jazyk – 1. stupeň

Výuka českého jazyka a literatury byla ve třídách s rozšířenou výukou posílena o 4 disponibilní hodiny, resp. od roku 2020 o 3 disponibilní hodiny. Počet hodin týdně v jednotlivých ročnících – viz učební plány v kapitole 4.

5.2.2 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace Český jazyk – 2. stupeň

Výuka českého jazyka a literatury byla ve třídách s rozšířenou výukou posílena o 1 disponibilní hodinu, takže v 6. - 9. ročníku má časovou dotaci 4 hodiny týdně. Od školního roku 2022/2023 dochází však postupně k přechodu na nové učební plány v souvislosti se zavedením tzv. nové informatiky, přičemž dochází k úpravám počtu hodin i v dalších některých předmětech – viz kap. 4. Od školního roku 2024/2025 bude tedy výuka českého jazyka posílena o 2 disponibilní hodiny a v 9. ročníku bude tudíž dotována 5 hodinami týdně.

5.2.3 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace Anglický jazyk – 1. stupeň

Ve třídách s rozšířenou výukou třády na výuku angličtiny nedělíme – ve třídách je maximálně 18 žáků a tvoří homogennější skupinu než žáci ve třídách se všeobecným zaměřením.

V 5. ročníku pracují skupiny s těmito učebnicemi – čas přechodu na náročnější Prepare 2 závisí na úrovni konkrétní skupiny.

	učebnice	Úroveň podle CEFR
5.ročník	Kid's Box 4	A1
5.ročník	Prepare 2	A1/A2

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Anglický jazyk Kid's Box 4

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
Poslech s porozuměním		**Gramatické jevy, jazykové prostředky:** opakování**:** srovnávání přídavných jmen, přítomný prostý čas, příslovce četnosti, like/love + -ing, want to be; vztažné věty (*who, where*); příslovce způsobu pomocí koncovky *–ly (badly, carefully, easily, happily, quickly, quietly, slowly, well);* minulý čas pravidelaná a nepravidelná slovesa, tvoření kladné, záporné věty, otázka, krátká odpověď; použití *because;* coul/couldn't: krátké odpovědí, vyjádření schopnosti; použití *so*; stupňování dvou a trojslabičných přídavných jmen *(more, most)*; stupňování příslovcí; přivlastňovací zájmena; prostorové předložky *(behind, between, in, in front of, into, next to, on, opposite, out of, under, round);* vyjádření množství *(a cup/bag/glass/bowl/botlle/ box of)*	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogu); Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy, empatie, pohled na svět očima druhého)
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	CJ-5-1-01		
rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny zřetelně a týkají se osvojovaných , zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	CJ-5-1-02		
rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	CJ-5-1-03		
Mluvení			
se zapojí do jednoduchých rozhovorů	CJ-5-2-01		
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	CJ-5-2-02		
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	CJ-5-2-03		

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
Čtení s porozuměním		**Tematické okruhy, slovní zásoba:** prohloubení a rozšíření slovní zásoby o sportech a aktivitách venku a vevnitř *(inside, outside, ride, run, dance, skip, swim etc.),* zdraví *(dentist, have a dream, hospital, have an eye test, ill, nurse, see the doctor, také some medicine);* řadové číslovky *(1st – 20th);* objevujeme svět a světadíly; poznáváme technologie; zvířata v zoo (rozšíření slovní zásoby *bones, skeleton, human body*); oslavy (*Let's party);* jídlo a nutriční složky *(proteins, diary products, carbohydrates, vitamins*)	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá: rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z cestování; Objevujeme Evropu a svět: styl života v evropských rodinách
vyhledá potřebnou informaci, který se vztahuje k osvojovaným tématům	CJ-5-3-01		
rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	CJ-5-3-02		

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
Psaní	CJ-5-4-01	**Jazykové komunikační dovednosti:** opakování**:** popis osob a jejich činností (What's he/she doing? What's he/she like? What does he/she do? What can you do? Has he/she got..? Do you like...?); porozumění popisu události v minulém čase krátké odpovědi *(Yes, she did, No she didn't.);* porozumění příběhu v minulém čase – příběh objevitele *(explore, Antarctica);* vyjádření jak a kde žijí různá exotická zvířata (použití přítomného prostého času a spojky *beacause*); popis zvířat s použitím superlativů přídavných jmen *(Which animal is the loudest?*); použití vazby *want sb to do sth;* recept; vyprávění jednoduchého příběhu v minulém prostém čase.	
napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života			
vyplní osobní údaje do formuláře	CJ-5-4-02		

Anglický jazyk Prepare 2

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
Poslech s porozuměním		**Gramatické jevy, jazykové prostředky:** přítomný prostý čas a příslovce četnosti, tvoření a užití přítomného průběhového času; vyjádření *likes and dislikes, sloveso + -ing*; minulý čas prostý slovesa být *was/were,* předložky časové: *in* and *on,* minulý čas prostý – pravidelná slovesa *-ed - d,* zápor, otázka, krátká odpověď; minulý čas prostý – nepravidelná slovesa; WH otázky *What/Where/When/Who/How,* zájmena a členy, počitatelná a nepočitatelná podstatná jména, tvoření 2. a 3. stupně přídavných jmen + as…as; minulý průběhový čas; vyjádření budoucnosti pomocí *going to*; vyjádření pravděpodobnosti pomocí modálů *(can, could, may, must)*	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogu); Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy, empatie, pohled na svět očima druhého)
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	CJ-5-1-01		
rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny zřetelně a týkají se osvojovaných , zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	CJ-5-1-02		
rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	CJ-5-1-03		
Mluvení			
se zapojí do jednoduchých rozhovorů	CJ-5-2-01		
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	CJ-5-2-02		
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	CJ-5-2-03		

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
Čtení s porozuměním		**Tematické okruhy, slovní zásoba:** sporty a hry, vaření a recepty, hudba a hudební nástroje, slavné momenty v minulosti, zaměstnání a práce, výlety a dovolená, oblečení a móda, jídlo a nápoje, počítače a technologie, zdraví, ve městě, počasí, zvířata, rodina **Jazykové komunikační dovednosti:** ovídání o svých zálibách a zálibách blízkých; vyjádření pocitů; vyjádření souhlasu a nesouhlasu; plánování budoucnosti a jednoduché pracovní rozhovory; vyprávění zážitků z cest; popis oblíbených aktivit; rozhovory nakupování; rozhovory objednávání v restauraci, podávání instrukcí ve městě, doporučení k návštěvě míst, vyjádření vlastního názoru; vyprávění o filmu/knize/divadelní hře	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá: rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z cestování; Objevujeme Evropu a svět: styl života v evropských rodinách
vyhledá potřebnou informaci, který se vztahuje k osvojovaným tématům	CJ-5-3-01		
rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	CJ-5-3-02		
Psaní			
napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	CJ-5-4-01		
vyplní osobní údaje do formuláře	CJ-5-4-02		

5.2.4 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace Anglický jazyk – 2. stupeň

Ve třídách s rozšířenou výukou třády na výuku angličtiny nedělíme – ve třídách je maximálně 18 žáků a tvoří homogennější skupinu než žáci ve třídách se všeobecným zaměřením.

V 6. – 9. ročníku pracují skupiny s těmito učebnicemi – čas přechodu na náročnější učebnici závisí vždy na úrovni konkrétní skupiny.

	učebnice	Úroveň podle CEFR
6. ročník	Prepare 2	A2
7. ročník	Prepare 3	A2 – Key for schools
8. ročník	Prepare 3-4	A2/B1
9. ročník	Prepare 4	B1 – Preliminary for schools

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Anglický jazyk Prepare 2

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
Poslech s porozuměním		**Gramatické jevy, jazykové prostředky:** přítomný prostý čas a příslovce četnosti, tvoření a užití přítomného průběhového času; vyjádření *likes and dislikes, sloveso + -ing*; minulý čas prostý slovesa být *was/were*, předložky časové: *in* and *on*, minulý čas prostý – pravidelná slovesa *-ed - d*, zápor, otázka, krátká odpověď; minulý čas prostý – nepravidelná slovesa; WH otázky *What/Where/When/Who/How*, zájmena a členy, počitatelná a nepočitatelná podstatná jména, tvoření 2. a 3. stupně přídavných jmen + as…as; minulý průběhový čas; vyjádření budoucnosti pomocí *going to*; vyjádření pravděpodobnosti pomocí modálů *(can, could, may, must)*	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogu); Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy, empatie, pohled na svět očima druhého)
rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	CJ-9-1-01		
rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	CJ-9-1-02		
Mluvení			
zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	CJ-9-2-01		
mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	CJ-9-2-02		
vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	CJ-9-2-03		
Čtení s porozuměním			
vyhledá požadovaná informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	CJ-9-3-01		
rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace II.	CJ-9-3-02		

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
Psaní		**Tematické okruhy, slovní zásoba:** sporty a hry, vaření a recepty, hudba a hudební nástroje, slavné momenty v minulosti, zaměstnání a práce, výlety a dovolená, oblečení a móda, jídlo a nápoje, počítače a technologie, zdraví, ve městě, počasí, zvířata, rodina **Jazykové komunikační dovednosti:** ovídání o svých zálibách a zálibách blízkých; vyjádření pocitů; vyjádření souhlasu a nesouhlasu; plánování budoucnosti a jednoduché pracovní rozhovory; vyprávění zážitků z cest; popis oblíbených aktivit; rozhovory nakupování; rozhovory objednávání v restauraci, podávání instrukcí ve městě, doporučení k návštěvě míst, vyjádření vlastního názoru; vyprávění o filmu/knize/divadelní hře	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá: rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z cestování; Objevujeme Evropu a svět: styl života v evropských rodinách
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	CJ-9-4-01		
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	CJ-9-4-02		
reaguje na jednoduché písemné sdělení	CJ-9-4-03		

Anglický jazyk Prepare 3

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
Poslech s porozuměním		**Gramatické jevy, jazykové prostředky:** přítomný prostý vs. průběhový, minulý prostý vs. minulý průběhový; stupňování příslovcí; přivlastňovací zájmena a členy; vyjádření budoucnosti pomocí přítomnéhop průběhového; vyjádření budoucnosti *will, may, might, must, mustn't have to, don't have to;* slovesné tvary – gerundia a infinitivy*;* tvoření předpřítomného času; členy 'the/a/an', vztažná zájmena *who/which/that*; podmínkové věty – nulový, první a druhý kondicionál, modální slovesa 'must/might/can't/could'	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogu); Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy, empatie, pohled na svět očima druhého)
rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	CJ-9-1-01		
rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	CJ-9-1-02		
Mluvení			
zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	CJ-9-2-01		
mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	CJ-9-2-02		
vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	CJ-9-2-03		
Čtení s porozuměním			
vyhledá požadovaná informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	CJ-9-3-01		
rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace II.	CJ-9-3-02		

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
Psaní		**Tematické okruhy, slovní zásoba:** aktivity a osobní zájmy, zeměpisné pojmy, prázdniny, cestování a dobrodružství, můj dům a mé oblíbené místo, škola a předměty, oblíbené věci, technologie, místa ve městě, kino a filmy, činnosti a úspěch, nakupování a peníze, koníčky a volnočasové aktivity **Jazykové komunikační dovednosti:** Povídání o sobě, o svých zájmech, představení vlastní osoby; popis zvířat; prezentace světových národních parků; popis domova; vyjádření hodnoty a popis oblíbených věcí; popis dovolené a dobrodružství; vyjádření pro a proti; povídání o důležitých životních událostech; recept a instrukce při vaření	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá: rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z cestování; Objevujeme Evropu a svět: styl života v evropských rodinách
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	CJ-9-4-01		
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	CJ-9-4-02		
reaguje na jednoduché písemné sdělení	CJ-9-4-03		

Anglický jazyk Prepare 4

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
Poslech s porozuměním		**Gramatické jevy, jazykové prostředky:** přítomný prostý vs. průběhový; záporné předpony *un-, im-;* minuloý prostý, Komparative a superlative přídavných jmen + 'not as...as'; minulý průběhový, minulý prostý vs. průběhový, počitatelná a nepočitatelná podstatná jména, vyjádření pravděpodobnosti, frázová slovesa, Předpřítomný čas vs. minulý prostý; vyjádření budoucnosti pomocí *will, be going to a* přítomného průběhového času; vztažné věty *that, where, which, who;* přítomné pasivum; první a druhý kondicionál	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogu); Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy, empatie, pohled na svět očima druhého)
rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	CJ-9-1-01		
rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	CJ-9-1-02		
Mluvení			
zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	CJ-9-2-01		
mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	CJ-9-2-02		
vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	CJ-9-2-03		
Čtení s porozuměním			
vyhledá požadovaná informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	CJ-9-3-01		
rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace II.	CJ-9-3-02		

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
Psaní		**Tematické okruhy, slovní zásoba:** Vše o mně; móda; události v životě; extrémní sporty; krimi a trest; město vs. venkov; mezinárodní cesty, svět budoucnosti; peníze a nakupování; nemoci; TV, filmy a literatura; digitální svět; změny v životě a plány **Jazykové komunikační dovednosti:** Prezentace světových tradic; diskuze o nejdůležitějších životních událostech a dosažených úspěších; popis proběhlé události; vyjádření souhlasu a nesouhlasu, udílení rad a instrukcí; vyjádření předpovědí budoucnosti; rozhovory o důležitosti finance – pro a proti; rozhovory v restauraci, objednávání; vyjádření vlastního názoru; udílení doporučení a zákazů	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá: rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z cestování; Objevujeme Evropu a svět: styl života v evropských rodinách
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	CJ-9-4-01		
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	CJ-9-4-02		
reaguje na jednoduché písemné sdělení	CJ-9-4-03		

5.2.5 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace Německý jazyk – 1. a 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovaný předmět Německý jazyk se ve třídách s rozšířenou výukou vyučuje jako druhý cizí jazyk s časovou dotací 1 hodina týdně v 5. a 6. ročníku a 2 hodiny týdně pro 7. až 9. ročník. Časová dotace tak byla navýšena o 2 disponibilní hodiny (1 na prvním a 1 na druhém stupni).

Výuka německého jazyka probíhá buď v kmenové třídě nebo v počítačové učebně. Třídy s rozšířenou výukou nejsou na výuku německého jazyka děleny (maximální počet žáků v těchto třídách je 18).

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (frontální výuka, skupinová práce, individualizovaná výuka, práce ve dvojicích), zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci.

Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, např. účast na některých soutěžích.

Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV

Očekávané výstupy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně

DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)
rozumí jednoduchým pokynům učitele

MLUVENÍ

žák

DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů

DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas
DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

žák

DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Německý jazyk

5. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	DCJ-9-1-01	pravidla výslovnosti a pravopisu německá abeceda přízvuk a melodie jazyka pozdravy v německy mluvících zemích číslovky 0-20 dny v týdnu barvy německy mluvící země	Sociální výchova, výchova k myšlení v globálních souvislostech
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	DCJ-9-4-01	představení se, poděkování slovosled v jednoduché větě oznamovací a tázací osobní zájmena, přivlastňovací zájmena člen určitý a neurčitý přítomný čas slabých sloves přítomný čas slovesa „sein“ a slovesa „haben“	Rozvoj sociální komunikace
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	DCJ-9-2-02	rodina zápor „nicht“ protiklady přídavná jména vazba „von“ jednoduchý popis	Osobnostní a sociální výchova – porozumění v rodině, ve skupině vrstevníků

Německý jazyk

6. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	DCJ-9-4-02	týdenní činnosti, telefonování, rozhovory - setkání, e-mail, dopis škola, školní potřeby sport a kultura německy mluvící země přítomný čas slabých sloves – rozšíření…	Výchova k myšlení v globálních souvislostech – poznávání rozdílných kultur, národností
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	DCJ-9-2-03	sloveso „mögen“ vyjádření „gern“, „am liebsten“ časové údaje popis osoby, přítele, rodiče volný čas, zájmy další přídavná jména osobní a přivlastňovací zájmena (rozšíření) zápor „kein“ rozkazovací způsob lexikální formou seznamování se slovníkem	Mediální výchova. Problematika vyhledávání zdrojů na internetu

Německý jazyk

7. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	DCJ-9-3-01	Německo – základní údaje 4. pád podstatných jmen jednoduchý popis školní potřeby – PC Rakousko/Vídeň zápor „kein“	Environmentální výchova – svět kolem nás, vztah k okolí
rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	DCJ-9-3-03	předložka „in“ a další předložky se 3. a 4. pádem časové údaje rok a roční období oslavy - narozeniny jednoduché matematické úkony číslovky 0-100 časování dalších pravidelných sloves zvířata a jejich vlastnosti	Mediální výchova – prezentace
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	DCJ-9-1-02	množné číslo některých podstatných jmen sloveso „möchten“, časování slovesa „fahren“ a jiných nepravidelných sloves cestování – názvy zemí, předložky, dopravní prostředky zakoupení jízdenky, rezervace pobytu pozdrav z dovolené, dotazník o sobě	Osobnostní a sociální výchova – etické aspekty každodenní komunikace

Německý jazyk

8. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	DCJ-9-3-02	slovesa s odlučitelnou předponou vazba „es gibt“ další přivlastňovací zájmena osobní zájmena ve 4. p. předložky se 3. a 4. pádem bydlení – popis bytu	
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	DCJ-9-1-03	některá způsobová slovesa zájmeno „man“ popis dne/časové údaje sport, škola – rozvrh základní potraviny téma nakupování další nepravidelná slovesa	Osobnostně-sociální výchova – řešení různých životních situací
se zapojí do jednoduchých rozhovorů	DCJ-9-2-01	další číslovky: základní i řadové smluvení schůzky, přijetí a odmítnutí pozvání popis cesty, otázky na směr cesty	

Německý jazyk

9. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	DCJ-9-1-03	zdraví a lidské tělo slovesa „haben“ a „sein“ v préteritu rozkazovací způsob zájmena osobní ve 3. pádě	Osobnostně-sociální výchova – řešení různých životních situací
se zapojí do jednoduchých rozhovorů	DCJ-9-2-01	téma oblékání perfektum	
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	DCJ-9-4-03	situace ve městě, v obchodě, na nádraží apod., žádost o informaci zájmena osobní a přivlastňovací další modální slovesa přídavná jména a příslovce, jejich stupňování věta jednoduchá a souvětí cestování, dopravní prostředky prázdniny, počasí další předložky se 3. pádem	Multikulturní výchova – odlišnosti a podobnosti ve světě

5.2.6 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace Španělský jazyk – 2. stupeň

Předmět se ve třídách s rozšířenou výukou nevyučuje.

5.2.7 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace Situační angličtina – 2. stupeň

Předmět se ve třídách s rozšířenou výukou nevyučuje.

5.2.8 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace Matematika - 1. stupeň

Vyučovací předmět Matematika se realizuje ve všech ročnících 1. stupně ZŠ s hodinovou dotací 5 vyučovacích hodin. Výuka matematiky je ve třídách s rozšířenou výukou posílena o 5 disponibilních hodin.

Učivo odkrýváme více do hloubky a pracujeme s rozšiřujícími pracovními učebnicemi (např. Koumák). Do výuka zařazujeme také abstraktní a logické úlohy, úlohy se skrytými informacemi, úlohy rozšiřující prostorovou představivost a vnímání, gradované úlohy, úlohy s podmínkou - parametr zlehčení; parametr ztížení, úlohy s více údaji, úlohy, kterí nemají řešení, úlohy s antisignálem, úlohy s několika řešeními, úlohy v projektech, úlohy na základě bádání (badatelská výuka). Od 4. třídy se všichni žáci účastní dalších matematických soutěží - Pangea, Pythagoriáda. Dále nabízíme možnost účasti v soutěži Matematické putování.

5.2.9 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace Matematika - 2. stupeň

Vyučovací předmět Matematika se realizuje ve všech ročnících 2. stupně ZŠ s hodinovou dotací 5 vyučovacích hodin. Výuka matematiky je ve třídách s rozšířenou výukou posílena o 5 disponibilních hodin.

Učivo odkrýváme více do hloubky a pracujeme s rozšiřujícími pracovními sešity. Do výuka zařazujeme také abstraktní a logické úlohy, úlohy se skrytými informacemi, úlohy rozšiřující prostorovou představivost a vnímání, gradované úlohy, úlohy s více údaji, úlohy, kterí nemají řešení, úlohy s několika řešeními (včetně nalezení všech možných řešení nebo určení počtu všech řešení). Všichni žáci se účastní dalších matematických soutěží (Pangea, Pythagoriáda). Dále nabízíme možnost účasti v týmové logické hře BrLoH a v týmové matematické soutěži MaSo.

5.2.10 Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie Informatika - 1. stupeň

Neliší se.

5.2.11 Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie Informatika – 2. stupeň (nová informatika)

Neliší se.

5.2.12 Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie Informatika – 2. stupeň (původní informatika)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Ve všeobecně zaměřených třídách je tento vyučovací obsah směřován do 8. ročníku, přičemž v 9. ročníku se již předmět informatika neučí. Ve třídách s rozšířenou výukou je tomu z organizačních důvodů naopak: v 8. ročníku není předmět informatika vyučován, naopak v 9. ročníku ano. V obou případech je tento předmět dotován jednou hodinou týdně. **Po zavedení nové informatiky ve všech ročnících (v našem případě od školního roku 2024/2025) se již výuka informatiky ve všeobecně zaměřených třídách a třídách s rzšířenou výukou nebude lišit.**

Každý žák pracuje na svém počítači. Vyučování probíhá ve specializované učebně informatiky.

Cílem vyučovacího předmětu Informatika je rozvoj uživatelských dovedností žáků a zajištění minimálního standardu počítačově gramotného žáka. Tento vyučovací předmět navazuje na cíle a obsah vyučovacího předmětu Informatika, který je vyučován na 1. stupni.

Základní myšlenkou předmětu je *Učíme na počítačích, neučíme počítače*.

Žáci se seznamují s programy v operačním systému Microsoft Windows 10. Žáci jsou vedeni k pochopení principu práce na počítači, ne k prostému pamatování postupů. Je zde snaha rozvíjet kreativitu a podporovat různé nadání žáků. Výuka je vedena v co největší míře jako samostatné procvičování a hledání správných postupů.

V 9. ročníku se žáci zaměřují na tabulkový kalkulátor a na základy tvorby www stránek. Průběžně jsou naplňovány výstupy týkající se práce s informacemi.

Do obsahu vyučovacího předmětu Informatika jsou integrována průřezová témata **Osobnostní a sociální výchova** - osobnostní rozvoj (kreativita) a **Mediální výchova** - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učíme žáky pracovat s textem
- učíme žáky vyhledávat, třídit, kriticky hodnotit a v praxi využívat informace – práce s Internetem
- dbáme na řádné vysvětlení všech neznámých slov a termínů, s nimiž se žáci při výuce (eventuálně i mimo ni) setkají
- vedeme žáky k sebehodnocení
- podněcujeme tvořivost a vynalézavost žáků
- zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky rozpoznat problém, hledat různá řešení, obhájit rozhodnutí
- umožňujeme žákům diskutovat o problému, porovnat své řešení s řešením ostatních
- směřujeme žáky k tomu, aby dovednosti a znalosti získané při výuce uplatňovali i v životě (vysvětlujeme, k čemu potřebují získané znalosti a dovednosti)
- učíme žáky vyhledávat a ověřovat informace potřebné k řešení problémů

Kompetence komunikativní

- učíme žáky vhodně a věcně argumentovat, obhajovat svůj názor a zároveň naslouchat a respektovat názory jiných (umění diskuze)
- vedeme žáky k účelnému využívání moderních informačních a komunikačních prostředků a technologií
- neustále upozorňujeme na význam kvalitní komunikace pro utváření mezilidských vztahů a pro kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
- učíme žáky vhodně využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci

Kompetence sociální a personální

- žáky vedeme k dodržování společně dohodnutých pravidel
- ve třídě navozujeme příjemnou pracovní atmosféru a vedeme k tomu i žáky
- dodáváme žákům sebedůvěru, motivujeme převážně pochvalou
- vedeme žáky k týmové spolupráci

Kompetence občanské

- vedeme žáky k vzájemné toleranci a zároveň k toleranci k lidem, kteří se něčím odlišují
- představujeme žákům globální informační síť jako nástroj prosazování a upevňování občanských svobod
- seznamujeme žáky s vazbami na legislativu a obecnými morálními zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla, …) a vyžadujeme jejich dodržování

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel, plnění povinností a závazků
- učíme žáky reálně hodnotit své schopnosti a předpoklady a využít je při volbě budoucí profese
- učíme žáky využívat informační a komunikační technologie k vlastnímu rozvoji a při přípravě na budoucí povolání
- seznamujeme žáky s pravidly bezpečného a účinného používání informačních a komunikačních technologií

Kompetence digitální

- představujeme žákům digitální technologie nejen jako zdroj zábavy, ale jako důležitého pomocníka při komunikaci s ostatními, při práci i učení

- vedeme žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií při samostatném zpracování výukových témat či při prostém vyhledávání informací
- učíme žáky rozhodovat se na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace
- učíme žáky pracovat v týmu s využitím moderních technologií
- učíme žáky vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- učíme žáky porozumět komunikaci pomocí formálních jazyků
- učíme žáky využívat standardizované pracovní postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- podporujeme u žáků chuť seznamovat se s novými nástroji a technologiemi
- hovoříme s žáky o všech rizicích, které s sebou digitální prostředí nese, učíme je dbát na zabezpečení vlastních dat a na citlivé zacházení s daty ostatních osob

Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV - původní

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

Očekávané výstupy

žák

7. ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

Očekávané výstupy

žák

8. ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací
9. uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem
10. pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví
11. používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji
12. zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě

Informatika 9. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
ovládá práci s tabulkovým kalkulátorem	OV 2	tvorba tabulky a její grafická úprava charakter dat zadávaných do tabulky formát buněk kopírování, přesuny základní funkce výpočty v tabulce (použití výrazů s matematickými operátory a automatického součtu, absolutní a relativní adresa, kopírování výpočtů s absolutním a relativním adresováním) úpravy tabulek (tvorba tabulek s výpočty a grafickou úpravou, vazby mezi tabulkami na jednom listu a na více listech) funkce – základní matematické, textové funkce, funkce data a času tvorba grafů (typy grafů; úprava a použití grafů)	
zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v tabulkovém kalkulátoru	OV 6	využití nabytých znalostí při práci na zadané téma	OSV - osobnostní rozvoj - kreativita
zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace ve formě jednoduché www stránky	OV 6	tvorba jednoduchých www stránek princip hypertextových odkazů základní formátování www stránek	OSV - osobnostní rozvoj - kreativita

5.2.13 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět Prvouka

Vyučovací předmět Prvouka je součástí vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět*. Ve třídách s rozšířenou výukou se v 1. a 2. ročníku vyučuje s časovou dotací 2 hodiny týdně, ve 3. ročníku s časovou dotací 3 hodiny týdně. Ve 4. a 5. ročníku na něj navazují předměty Vlastivěda a Přírodověda.

Vzdělávací oblast *Člověk a jeho svět* je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Na naší škole byla ve třídách s rozšířenou výukou minimální časová dotace věnovaná této vzdělávací oblasti posílena o 4 vyučovací hodiny.

Učivo odkrýváme více do hloubky, důraz klademe na badatelský styl výuky, často zařazujeme výuku ve formě projektů.

5.2.14 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět Přírodověda

Vzdělávací oblast *Člověk a jeho svět* je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Na naší škole byla ve třídách s rozšířenou výukou minimální časová dotace věnovaná této vzdělávací oblasti posílena o 4 vyučovací hodiny.

Učivo odkrýváme více do hloubky, důraz klademe na badatelský styl výuky, často zařazujeme výuku ve formě projektů.

5.2.15 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět Vlastivěda

Vzdělávací oblast *Člověk a jeho svět* je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Na naší škole byla ve třídách s rozšířenou výukou minimální časová dotace věnovaná této vzdělávací oblasti posílena o 4 vyučovací hodiny.

Učivo odkrýváme více do hloubky, důraz klademe na badatelský styl výuky, často zařazujeme výuku ve formě projektů.

5.2.16 Vzdělávací oblast: Člověk a společnost Dějepis - 2. stupeň

Neliší se.

5.2.17 Vzdělávací oblast: Člověk a společnost Občanská výchova - 2. stupeň

Neliší se.

5.2.18 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda Fyzika - 2. stupeň

Učivo odkrýváme více do hloubky, důraz klademe na badatelský styl výuky, zařazujeme více pokusů a laboratorních prací.

5.2.19 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda Chemie – 2. stupeň

Barevně vyznačené dodatky v charakteristice a osnovách byly doplněny jako odraz změn ve výuce, které přinesla realizace projektu Zákony přírody na dosah žákům - Badatelský způsob výuky na ZŠ (srov. také kapitola 2. 5.)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Chemie se ve třídách s rozšířenou výukou vyučuje jako samostatný vyučovací předmět od 6. do 9. ročníku, a to v rozsahu 1 hodina týdně v 6. a 7. ročníku, 2 hodiny týdně v 8. ročníku a 2 hodiny týdně v 9. ročníku. V rámci předmětu je v každém ročníku část hodin věnována laboratorním pracím. Vyučování probíhá ve specializované učebně přírodovědných předmětů s využitím interaktivní tabule a systému měření PASCO, včetně 8 žákovských měřících souprav doplněných notebookem, které umožňují práci ve skupinách.

Předmět Chemie je provázán s ostatními předměty zařazenými do vzdělávací oblasti Člověk a příroda, zejména s Fyzikou a Přírodopisem, které jsou vyučovány již od 6. ročníku.

Předmět Chemie poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší poznávání přírodních dějů probíhajících v okolním prostředí. Zaměřuje se na zkoumání přírodních pochodů z pohledu chemických látek. Poznáváním chemických vlastností běžně dostupných látek žák získává přehled o jejich možném praktickém využití, učí se bezpečně s nimi pracovat a předcházet možným ekologickým problémům.

Základní metodou je experiment-pokus. Žák kontrolovaně pozoruje reálné chování látek v běžném prostředí. Předmět využívá všech metodických forem experimentu – demonstrační, frontální i žákovský. Experiment je využíván jak v běžné vyučovací hodině, tak i v laboratorních pracích. Experimentem si žáci vytvářejí dovednost soustavně objektivně a spolehlivě pozorovat, dovednost přesně měřit, dovednost tvořit a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných jevů, dovednost analyzovat výsledky a vyvozovat z nich závěry.

V předmětu Chemie získává žák praktickou činností pracovní návyky, seznamuje se s prací podle návodu, při které musí dodržovat bezpečnostní pravidla vyplývající z povahy látek používaných při pokusu. Učí se sestavovat jednoduché pracovní postupy a samostatně si organizovat práci.

Předmět Chemie dále přispívá k prevenci závislosti na drogách a dalších návykových látkách. Seznamuje žáky s důsledky dlouhodobé konzumace alkoholických nápojů a aplikace drog.

Tento předmět se podílí na realizaci průřezového tématu Environmentální výchova: podporuje tvorbu ekologických návyků, učí odhalovat příčiny a následky globálních i místních ekologických problémů, seznamuje s ochranou životního prostředí a principem udržitelného rozvoje.

Inovace výuky na základě zkušeností z projektu „Zákony přírody na dosah žákům – badatelský způsob výuky na ZŠ“

Zkušenosti získané během tohoto projektu realizovaného na naší škole od 1. 4. 2013 do 31. 12. 2014 (srov. též kap. 2. 5. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce) nás utvrdily v přesvědčení, že výše zmíněná metoda experiment – pokus je nejvhodnější a nejefektivnější metodou pro výuku chemie. **Větší důraz nyní ale klademe na pokusy a měření prováděné samotnými žáky, a to ve škole i mimo ni (badatelský způsob výuky). Experimenty jsou přitom voleny tak, aby odkazovaly k běžné denní zkušenosti dětí.** Při výuce ještě více zdůrazňujeme, že chemie není jen školní předmět, ale věda, která nám umožní lépe pochopit svět kolem nás.

Experimenty prováděné ve výuce můžeme rozdělit na několik typů podle úrovně obtížnosti:

1. Potvrzující bádání: Žáci experimentují podle návodu pedagoga a podle jeho pokynů.

2. Strukturované bádání: Pedagog pomocí návodných otázek stanovuje cestu bádání a vede žáky experimentem. Řešení ovšem není známo a žáci k němu musí dojít sami.

3. Nasměrované bádání: Pedagog stanovuje výzkumné otázky ve spolupráci se žáky, ti sami navrhují postupy pro ověřování výzkumných problémů a hledají jejich řešení. Pedagog je v celém procesu pouze průvodcem a rádcem.

4. Otevřené bádání: Žáci samostatně hledají a stanovují výzkumné otázky, způsob a postup bádání, sami zaznamenávají a analyzují data a vyvozují závěry ze získaných důkazů.

Typ experimentu volí učitel vždy jednak podle probírané látky, ale také podle úrovně jednotlivých tříd, popř. konkrétních žáků. V ideálním případě učitel funguje pouze jako průvodce žáků, kteří sami navrhují a provádějí experimenty k vyvrácení či potvrzení stanovených hypotéz.

Tento způsob výuky významně podporují měřící senzory a další pomůcky výše zmíněného systému PASCO, neboť mj. umožňují:

- snadné a pohodlné měření v interiéru i v exteriéru
- přehlednou vizualizaci, porovnávání a uchovávání naměřených hodnot
- individualizaci výuky (systém 8 žákovských „hnízd“, kdy každá skupina pracuje se svou měřicí soupravou a na svém notebooku)

Realizovaný projekt ukázal, že takto pojatá výuka žáky nejen víc baví, ale zároveň je výrazně efektivnější než pouhé přednášení teorie občas doplněné jednoduchým demonstračním pokusem.

Očekávané výstupy, kterých dosahujeme badatelským způsobem výuky, jsou v níže uvedených tabulkách (Vzdělávací obsah předmětu chemie) označeny zkratkou BAD v posledním sloupci příslušného řádku.

Žáci vyšších ročníků se mohou zúčastnit soutěží Mladý chemik a Chemická olympiáda.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k formulování vlastních závěrů
- klademe důraz na práci s různými zdroji informací, na jejich porovnávání a ověřování
- učíme žáky pomocí experimentů ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných jevů
- učíme žáky vyhledávat souvislosti, třídit jevy dle zadaných kritérií, vytváříme myšlenkové mapy

Kompetence k řešení problémů

- umožňujeme žákům diskutovat o problému, porovnat svá řešení s řešením ostatních
- směřujeme žáky k tomu, aby dovednosti a znalosti získané při výuce uplatňovali i v životě
- učíme žáky postupovat od jednoduchých příkladů ke složitějším, od typových úloh ke konkrétním příkladům
- učíme žáky pracovat na principu analogie
- vedeme žáky k praktickému ověřování řešení

Kompetence komunikativní

- poskytujeme žákům dostatek příležitostí k vyjádření vlastních myšlenek a pokládání otázek
- vedeme žáky k účelnému využívání moderních informačních a komunikačních prostředků a technologií
- učíme žáky používat tabulky, grafy a přehledné záznamy jako prostředek přesného vyjadřování
- vedeme žáky k používání výstižných formulací

Kompetence sociální a personální

- zařazujeme práci ve skupinách, žáci si v rámci skupiny vyzkoušejí různé role
- podporujeme jasné formulování pravidel chování ve třídě
- ve třídě navozujeme příjemnou pracovní atmosféru a vedeme k tomu i žáky
- dodáváme žákům sebedůvěru
- vedeme žáky k reálnému sebehodnocení

Kompetence občanské

- podporujeme tvorbu ekologických návyků
- učíme žáky odhalovat příčiny a následky globálních i místních ekologických problémů
- seznamuje žáky s významem ochrany životního prostředí a principem udržitelného rozvoje
- do výuky zařazujeme konkrétní příklady uveřejněné v tisku, na internetu apod. a učíme žáky pracovat s takto získanými informacemi

Kompetence pracovní

- seznamujeme žáky se základními pravidly ochrany zdraví při práci
- učíme žáky bezpečně a účinně používat pracovní pomůcky, nástroje a vybavení
- učíme žáky sestavovat jednoduché pracovní postupy a samostatně si organizovat práci
- vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel, plnění povinností a závazků
- učíme žáky reálně hodnotit své schopnosti a předpoklady

Kompetence digitální

- vedeme žáky ke kritické práci s informacemi, efektivní komunikaci a vzájemné spolupráci v digitálním prostředí
- vedeme žáky k tvorbě a úpravám digitálního obsahu v různých formátech a jeho sdílení s vybranými lidmi
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí klademe důraz na etické jednání, ohleduplnost a respekt k ostatním
- seznamujeme žáky s principy bezpečného chování na internetu a vedeme je k tomu, aby při práci s informacemi uplatňovali právní a etické normy spojené s využíváním převzatých zdrojů

Přehled očekávaných výstupů (OV) dle RVP ZV

CHEMIE

POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE

Očekávané výstupy

žák

CH-9-1-01	určí společné a rozdílné vlastnosti látek
CH-9-1-02	pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-1-01p	*rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek*
CH-9-1-02p	*pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami rozpozná přeměny skupenství látek*

SMĚSI

Očekávané výstupy

žák

CH-9-2-01	rozlišuje směsi a chemické látky
CH-9-2-02	vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení
CH-9-2-03	navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi
CH-9-2-04	rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-2-01p	*pozná směsi a chemické látky*
CH-9-2-02p	*rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě*
CH-9-2-04p	*rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití, uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí*

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY

Očekávané výstupy

žák

CH-9-3-01 používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech

CH-9-3-02 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-3-02p uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky

CH-9-3-02p rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti

CHEMICKÉ REAKCE

Očekávané výstupy

žák

CH-9-4-01 rozliší a zapíše rovnicí výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání

CH-9-4-02 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-4-01p pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí

ANORGANICKÉ SLOUČENINY

Očekávané výstupy

žák

CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí

CH-9-5-02 orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-5-01p popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí

CH-9-5-02p orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem
poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem

ORGANICKÉ SLOUČENINY

Očekávané výstupy

žák

CH-9-6-01 rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití

CH-9-6-02 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy

CH-9-6-03 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití

CH-9-6-04 uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-6-02p zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie

CH-9-6-02p vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy

CH-9-6-04p uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě

CHEMIE A SPOLEČNOST

Očekávané výstupy

žák

CH-9-7-01 zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi

CH-9-7-02 aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe

CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-7-01p uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin

CH-9-7-03p zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Chemie 6. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost, posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	CH-9-1-02	Zásady bezpečné práce ve školní pracovně i v běžném životě, nebezpečné látky a přípravky (H-věty, P-věty, piktogramy). Zásady první pomoci při úrazech v laboratoři, důležitá telefonní čísla tísňového volání. Vybavení chemické laboratoře.	EMV – udržitelný rozvoj
určí společné a rozdílné vlastnosti vybraných látek	CH-9-1-01	Vlastnosti látek: skupenství, hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek.	Fyzika – hustota, tepelná a elektrická vodivost
Se seznámí se složením základních potravin a pomocí jednoduchých pokusů dokáže přítomnost těchto složek (sacharidy, tuky, bílkoviny); dokáže pojmenuje látky obsažené v rostlinách, vybrané látky dovede izolovat a prakticky dokázat; pozná vybrané kovy a orientuje se v jejich vlastnostech a použití; rozlišuje běžně používané plasty a správně je třídí; dovede připravit jednoduchá lepidla a správně je používat		Látky kolem nás (potraviny, vonné látky a barviva z rostlin, kovy, plasty, lepidla)	Přírodopis – rostliny

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití; uvede příklady znečišťování vody a vzduchu změří změnu koncentrace O_2 a CO_2 v průběhu hoření	CH-9-2-04	Voda destilovaná, měkká, tvrdá, pitná, užitková, odpadní, povrchová a podzemní Vzduch – složení, čistota ovzduší, hoření Zdroje znečištění vody a vzduchu kolem nás, ozonová díra, smog	Přírodopis – vodní rostliny a živočichové, ochrana přírody EMV – lidské aktivity a životní prostředí, vztah člověka k prostředí BAD

Chemie 7. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
rozlišuje směsi a chemické látky	CH-9-2-01	Různorodé směsi a stejnorodé roztoky	
vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek, aplikuje poznatky z běžného života demonstruje závislost rozpustnosti látek na teplotě roztoku		Roztoky, rozpustnost látek Vliv teploty, míchání, plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku	BAD
navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek v praxi	CH-9-2-03	Metody oddělování složek směsí – usazování, odstřeďování, filtrace, destilace, krystalizace, odpařování, sublimace, extrakce, chromatografie	
používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech; popíše složení atomu	CH-9-3-01	Částicové složení látek – atom, molekula, atomové jádro (protony, neutrony), elektronový obal a elektrony, jeho změny v chemických reakcích Prvky, chemické sloučeniny	Fyzika – částicové složení látek
pochopí princip vzniku chemické vazby, orientuje se v jejich typech		Chemická vazba (vznik a typy)	
správně používá pojmy kation a anion, porozumí jejich vzniku		Iontové sloučeniny	
zná názvy a značky vybraných prvků	CH-9-3-02	Prvky – názvy a značky	
vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	CH-9-2-02	Hmotnostní zlomek, koncentrace roztoku, roztok koncentrovaný, zředěný, nasycený, nenasycený	Matematika – zlomky, přímá úměrnost, trojčlenka

Chemie 8. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
orientuje se v periodické soustavě prvků, rozpozná vybrané kovy, nekovy a polokovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti a použití	CH-9-3-02	Prvky – názvy a značky vybraných prvků Skupiny a periody v periodické soustavě prvků, řazení prvků podle protonového čísla Vybrané prvky: výskyt, vlastnosti, použití	
rozliší a zapíše rovnicí výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých reakcí a zhodnotí jejich využívání; na základě zákona zachování hmotnosti dovede upravit chemické rovnice pomocí stechiometrických koeficientů	CH-9-4-01	Chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice	Matematika – společný násobek
provede klasifikaci chemických reakcí, změří změnu teploty v průběhu chemických reakcí, prakticky pomocí senzorů PASCO rozliší reakce exotermické a endotermické		Typy chemických reakcí (slučování, rozklad, endotermické a exotermické reakce)	BAD
se seznámí s veličinami látkové množství, molární hmotnost a látková koncentrace a dovede je aplikovat v základních chemických výpočtech		Chemické výpočty (látkové množství, molární hmotnost, látková koncentrace)	Matematika – rovnice, trojčlenka
aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a předchází jejich nebezpečnému průběhu	CH-9-4-02	Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah, povrchu chemických látek, katalýza	

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, halogenidů, kyselin, hydroxidů a solí posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	CH-9-5-01	Halogenidy, oxidy, sulfidy, hydroxidy a kyseliny, soli kyslíkaté – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných zástupců	EMV – nebezpečné látky vytvořené člověkem
orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi, jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	CH-9-7-03	Tepelně zpracovávané materiály – vápno, cement, sádra, keramika, sklo	EMV – lidské aktivity a životní prostředí, vztah člověka k prostředí
orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi změří pomocí senzoru PASCO hodnotu pH různých roztoků	CH-9-5-02	Praktická cvičení – kyselost a zásaditost roztoků, měření pH, neutralizace látek	BAD

Chemie 9. ročník

Očekávané výstupy (OV) Žák:	OV z RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
definuje oxidaci a redukci, provede jednoduché redoxní reakce, třídí kovy na ušlechtilé a neušlechtilé, odhadne průběh chemických reakcí podle postavení prvku v elektrochemické řadě napětí kovů, seznámí se s praktickým využitím redoxních reakcí v průmyslu		Redoxní reakce – oxidace, redukce, oxidační a redukční činidlo Elektrochemická řada napětí kovů Elektrolýza Výroby založené na redoxních reakcích	Přírodopis – rudné suroviny Fyzika – elektrolýza
vysvětlí princip elektrolýzy (pojmy elektrolyt, elektroda, katoda, anoda) popíše princip a využití galvanických článků		Elektrolýza a její využití Galvanické články, koroze	
rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	CH-9-6-01	Alkany, alkeny, alkyny, alkadieny, areny – názvosloví, tvorba vzorců, vlastnosti a použití vybraných důležitých uhlovodíků	EMV – lidské aktivity a životní prostředí
zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	CH-9-6-02	Paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva	Přírodopis – horniny a nerosty organického původu EMV – udržitelný rozvoj, recyklace, alternativní zdroje energií, lidské aktivity a životní prostředí, vztah člověka k prostředí
objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek		Mimořádné události – havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek	EMV – lidské aktivity a životní prostředí

Očekávané výstupy (OV) Žák:	**OV z RVP**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata**
rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	CH-9-6-03	Deriváty uhlovodíků (halogenderiváty, dusíkaté deriváty, kyslíkaté deriváty) – názvosloví, vlastnosti, použití vybraných derivátů uhlovodíků	
uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů a seznámí se s jejich významem pro lidský organismus	CH-9-6-04	Přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	EMV – zodpovědnost člověka za své zdraví, výživa Přírodopis – trávicí soustava Výchova ke zdraví – zdravý způsob života a péče o zdraví
zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	CH-9-7-01	Chemický průmysl v ČR, výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, Průmyslová hnojiva	EMV – lidské aktivity a životní prostředí, vztah člověka k prostředí
aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	CH-9-7-02	Hořlaviny, význam tříd nebezpečnosti, hasební prostředky	Fyzika – tepelná výměna
orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi, jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	CH-9-7-03	Plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace Detergenty, pesticidy a insekticidy Léčiva a návykové látky	EMV – lidské aktivity a životní prostředí, vztah člověka k prostředí Výchova ke zdraví – prevence užívání návykových látek

5.2.20 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda Přírodopis - 2. stupeň

Učivo odkrýváme více do hloubky, zařazujeme více laboratorních prací.

5.2.21 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda Zeměpis – 2. stupeň

Neliší se.

5.2.22 Vzdělávací oblast: Umění a kultura Hudební výchova – 1. stupeň

Neliší se.

5.2.23 Vzdělávací oblast: Umění a kultura Hudební výchova – 2. stupeň

Neliší se.

5.2.24 Vzdělávací oblast: Umění a kultura Výtvarná výchova – 1. stupeň

Výtvarná výchova je vyučována v časové dotaci 1 – 2 hodiny týdně v závislosti na ročníku. Rozložení hodin v ročnících se liší od rozložení ve všeobecně zaměřených třídách (srov. kap. 4), nicméně celková časová dotace je na 1. stupni shodná (7 hodin za celý první stupeň).

5.2.25 Vzdělávací oblast: Umění a kultura Výtvarná výchova - 2. stupeň

Neliší se.

5.2.26 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví Tělesná výchova – 1. stupeň

Neliší se.

5.2.27 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví Tělesná výchova – 2. stupeň

Neliší se.

5.2.28 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví Výchova ke zdraví – 2. stupeň

Neliší se.

5.2.29 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce Člověk a práce – 1. stupeň

Neliší se.

5.2.30 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce Člověk a práce - 2. stupeň

Neliší se.